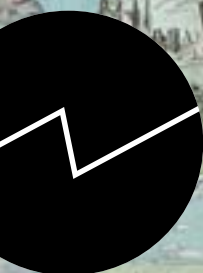

Statistics Norway

Statistisk sentralbyrå

Cato Hernes Jensen (red.)

Kulturstatistikk 2012

Cato Hernes Jensen (red.)

Kulturstatistikk 2012

© Statistisk sentralbyrå Ved bruk av materiale frå denne publikasjonen skal Statistisk sentralbyrå givast opp som kjelde. Publisert desember 2013	Standardteikn i tabellar	Symbol
	Tal er umogleg	.
	Oppgåve manglar	..
	Oppgåve manglar førebels	...
	Tal kan ikkje offentliggjera	:
	Null	-
Omslag: Vanessa Baird: <i>Lyset forsvinner - bare vi lukker øynene</i> © Vanessa Baird / BONO 2013	Mindre enn 0,5 av den brukte eininga	0
	Mindre enn 0,05 av den brukte eininga	0,0
	Førebels tal	*
ISBN 978-82-537-8839-5 (trykt)	Brot i den loddrette serien	—
ISBN 978-82-537-8840-1 (elektronisk)	Brot i den vassrette serien	
ISSN 0804-3321		
Emne: Kultur og fritid	Desimalskiljeteikn	,
Trykk: Statistisk sentralbyrå		

Forord

Kulturstatistikk 2012 gir i tekst, figurar og tabellar eit hovudbilete frå ulike kulturområde, tal for offentlege utgifter, informasjon om sysselsetjing og føretakdemografi i kulturnæring, samt oversikt over deltaking i ulike kulturelle aktivitetar. Hovudformålet med publikasjonen er å beskrive og gi ei samla oversikt over den tilgjengelege statistikken for ulike kulturområde i Noreg.

Kulturstatistikk er ein årleg publikasjon som frå 1975 har vore publisert i serien Noregs offisielle statistikk til 2008, bortsett frå åra 2004 og 2005 då den var i serien Statistiske analyser. Frå 2009 har publikasjonen Kulturstatistikk blitt publisert i serien Statistiske analyser, og den er tilgjengeleg i pdf-format på Statistisk sentralbyrå si nettadresse, ssb.no

Publikasjonen er utarbeidd ved Seksjon for utdanningsstatistikk. Cato Hernes Jensen har vore redaktør for publikasjonen. Liv Taule har vore medarbeidar og medforfattar. Bente B. Fjeldbo, Hossein Moafi og Odd Frank Vaage har vore med på utarbeiding og innhenting av datagrunnlaget. Randi Øiseth har redigert publikasjonen.

Publikasjonen er i hovudsak finansiert av Kulturdepartementet.

Statistisk sentralbyrå, 20. desember 2013

Hans Henrik Scheel

Samandrag

I denne publikasjonen presenterer vi tal og statistikk for ulike område relatert til kultur. Hovudformålet med publikasjonen er å beskrive og gi ei samla oversikt over den tilgjengelege statistikken for ulike kulturområde i Noreg.

Nokre hovudresultat innanfor temaområda i publikasjonen:

- **Offentlege utgifter til kultur**
Dei statlege utgiftene til kultur over Kulturdepartementets budsjett i 2012 var rett under 9 milliardar kroner, dei fylkeskommunale kulturutgiftene var på 1,3 milliardar kroner, og dei kommunale utgiftene var på 9,4 milliardar kroner.
- **Sysselsetjingsstatistikk og føretaksdemografi for kulturnæring**
3 prosent av dei sysselsette i Noreg hadde hovudjobben sin i kulturnæring i 2012, det utgjer nær 79 000 personar. 36 000 føretak i kulturnæring, unntatt offentlege selskap, var registrert aktive per 1. januar 2012.
- **Kunstpolitiske tiltak**
I 2012 blei det delt ut 540 millionar kroner frå Norsk kulturfond til ulike kulturformål. Beløpet auka med 28 millionar, eller over 5 prosent, frå året før. Musikk, litteratur og scenekunst er dei hovudområda som fekk mest, høvesvis 165, 137 og 106 millionar kroner kvar.
- **Scenekunst, musikk og festivalar**
Til saman får NTO og det frie feltet om lag 2 millionar besøk i 2012 på opne framsyningar i Noreg. I tillegg har det vore stor scenekunstaktivitet i Den kulturelle skolesekken, både for NTO- medlemmer og i det frie scenekunstfeltet. Til saman var om lag 476 000 til stades på konsertane til medlemmene i Norsk teater- og orkesterforening i 2012. Nær 1,2 millionar besøkte ein festival i 2012 arrangert av medlemmer i Norske Festivaler. Festivaltilskotsordninga for musikkfestivalar var på til saman 43,5 millionar kroner i 2012.
- **Museum**
I 2012 var det 10,7 millionar besøk i musea i Noreg. Det er ein auke på 92 000 besøk siste året. Frå 2002 har talet på museumsbesøk auka med 2,3 millionar eller 28 prosent. Samlingane i dei norske musea utgjorde om lag 51 millionar gjenstandar eller objekt i 2012.
- **Bibliotek**
For folkebiblioteka gjekk talet på førstegongslån av bøker ned med 3 prosent i 2012 mot året før. Talet på fornyingar av bøker auka med 5 prosent i same periode. Talet på besøk i folkebiblioteka viser også nedgang frå 2011 til 2012. Nedgangen i besøk er på 3,6 prosent i 2012 mot året før.
Bøker
I 2012 blei det totalt gitt ut om lag 11 300 titlar. Tal frå Norsk mediebarometer 2012 viser at kvar nordmann i gjennomsnitt brukte 12 minutter på boklesing på fritida ein gjennomsnittsdag.
- **Aviser**
Trenden med nedgang i opplagstala for papiravisene held fram. Samla avisopplag i 2012 var på 2,4 millionar, ein nedgang på 79 000, eller 3 prosent frå året før. Frå 2010 til 2011 var fallet noko mindre, 2,8 prosent. Denne trenden med fallande opplagstal for papiravisane har vore langvarig.
- **Film og kino**
Fleire kinobesøk er registrert i 2012 enn året før, samtidig var færre av besøkane på norsk film. 12,1 millionar kinobesøk er registrert i 2012, og 2,2 millionar av dei er på norsk film. Dette viser tal frå billettsalet til kinoan rapportert til Film og Kino.
- **Radio og TV**
Delen radiolyttarar i befolkninga ligg på 60 prosent i 2012, medan delen TV-sjåarar ligg på 77 prosent. For radio er det ein auke på 5 prosent frå førre året, medan det for TV er ein nedgang på 4 prosent.
- **Kulturminne**
Per 31. desember 2012 var det registrert totalt nær 217 000 freda kulturminne i databasen til Riksantikvaren. Sidan 2008 har det vore ein auke på drygt 35 000 minne.
- **Idrett**
Ved utgangen av 2012 var det nær 1,9 millionar ordinære medlemskapar i Norges idrettsforbund og olympiske og paralympiske komité. Talet på ordinære idrettslaglag har auka litt og er nå på 7 900 lag.

Abstract

This publication provides figures and information about cultural statistics. The main purpose of this publication is to present an overview of available statistics in various cultural fields in Norway.

A selection of some main results within cultural fields in this publication:

- **Public expenditure**
Governmental expenditure on cultural purposes in the Ministry of Culture's budget for 2012 was just below NOK 9 billion, county municipalities' net operating expenditure on cultural purposes was NOK 1.3 billion, and municipalities' net expenditure on cultural purposes was NOK 9.4 billion.
- **Employment and industry statistics**
Three per cent of all employed in Norway had their main job within the cultural industry in 2012, a total of 79 000 people. The cultural industry consisted of 36 000 active enterprises on January 1st 2012.
- **Art policy measures**
In 2012, The Art Council of Norway distributed NOK 540 million from the Norwegian Cultural Fund to several cultural purposes. The sum has increased by NOK 28 million, or more than five per cent in one year. Music, literature and theatre received most; NOK 165 million, NOK 137 million, and NOK 106 million respectively.
- **Theatre, music and festivals**
Combined, members of Association of Norwegian Theatres and Orchestras (NTO) and independent theatre and dance groups had about 2 million attenders to their open for public performances in 2012. In addition these members have been active in a cultural program for pupils named "The Cultural Rucksack". An accumulated audience of 476 000 attended concerts held by members of NTO in 2012. Close to 1.2 million festival goers went to one of the festivals arranged by members of Norwegian Festivals. The total allocations from The Art Council to music festivals amounted to NOK 43.5 million in 2012.
- **Museums**
In 2012, about 10.7 million people visited Norwegian museums. This is an increase of 92 000 visits since 2011. The number of museum visits has increased by 2.3 million or 28 per cent since 2002. The museums hold collections of 51 million registered objects by 2012.
- **Libraries**
Lending of books in public libraries had decreased by 3 per cent in 2012 compared to the year before. The number of renewals of books has increased by 5 per cent in the same period. The number of visits to public libraries has gone down by 3.6 per cent in this time.
- **Books**
A total of 11 300 titles were published in 2012. Norwegians spent in average 12 minutes on reading a book in their spare time in 2012, this is according to the Norwegian media barometer.
- **Newspapers**
A trend of decline in circulation numbers for paper editions of newspapers continues. The total circulation number for 2012 was 2.4 million, a decrease by 79 000, or 3 per cent from the year before. The decline was less steep one year earlier, by 2.8 per cent. There has been a long term decline in paper circulation for newspapers.
- **Films and cinemas**
Cinema attendance has increased in 2012, though fewer attended Norwegian films. In total 12.1 million cinema attendances was registered, of these 2.2 million was for Norwegian films. This is according to ticket sales reported by Film & Kino.
- **Radio and television**
In 2012, 60 per cent of the population listened to radio on a typical day, while 77 per cent watched television. This is an increase by 5 per cent in one year in radio listening, and a decrease by 4 per cent in television viewing.
- **Cultural heritage**
By December 31st 2012, a total of 217 000 legally protected cultural heritage objects was registered in the database of the Directorate of Cultural Heritage. This is an increase of 35 000 objects since 2008.
- **Sports**
At the end of 2012 close to 1.9 million members were registered by the Norwegian Olympic and Paralympic Confederation of Sports. The number of teams has gone up and is now counting to 7 900 teams.

Innhald

Samandrag	4
Abstract	5
1. Offentlege utgifter	7
1.1. Nokre resultat.....	7
1.2. Om statistikken for dei offentlege utgiftene	13
1.3. Omgrep og definisjonar	13
1.4. Samanlikningar	15
2. Privat forbruk	23
2.1. Nokre resultat.....	23
2.2. Om statistikken – privat forbruk.....	25
3. Sysselsetjing og føretakdemografi i kulturnæringane	28
3.1. Nokre resultat.....	28
3.2. Om statistikken- Sysselsetjing og føretakdemografi i kulturnæringane	31
3.3. Omgrep og definisjonar	33
4. Kunstpolitiske tiltak	47
4.1. Nokre resultat.....	47
4.2. Om dei ulike organisasjonane og ordningane	49
5. Scenekunst	58
5.1. Nokre resultat.....	58
5.2. Om statistikken og dei ulike scenekunstorganisasjonane	61
6. Musikk	69
6.1. Nokre resultat.....	69
6.2. Om statistikken – ulike organisasjonar i musikklivet.....	71
7. Festivalar	80
7.1. Nokre resultat.....	80
7.2. Om statistikken – festivalar	83
8. Museum og samlingar	86
8.1. Nokre resultat.....	86
8.2. Om museumsstatistikken	90
8.3. Kulturbbruksundersøkingane	92
9. Bibliotek	100
9.1. Nokre resultat.....	100
9.2. Om bibliotekstatistikken	103
9.3. Pliktavlevering.....	104
9.4. Kulturbbruksundersøkingane	105
10. Arkiv	117
10.1. Arkivverket, arkiv og nokre resultat	117
10.2. Om statistikken – arkivstatistikk	119
11. Bøker	124
11.1. Nokre resultat.....	124
11.2. Om bokstatistikken	126
11.3. Omgrep	127
11.4. Feilkjelder og uvisse.....	128
12. Aviser, vekepresse og fagpresse	135
12.1. Nokre resultat.....	135
12.2. Om statistikken – aviser, vekepresse og fagpresse	139
12.3. Omgrep	139
13. Film og kino	144
13.1. Nokre resultat.....	144
13.2. Om statistikken og dei ulike organisasjonane	146
13.3. Omfang, publisering og samanlikningar	147
14. Radio og TV	154
14.1. Nokre resultat.....	154
14.2. Om radio- og TV-statistikken.....	159
15. Kulturminne	168
15.1. Nokre resultat.....	168
15.2. Om statistikken kulturminne og kulturminnevern.....	170
16. Idrett og friluftsliv	179
16.1. Nokre resultat.....	179
16.2. Om statistikken og organisasjonane	182
17. Trus- og livssynssamfunn og Den norske kyrkja	189
17.1. Nokre resultat - 2012.....	189
17.2. Om statistikken – trus- og livssynssamfunn og Den norske kyrkja	193
Figurregister	201
Tabellregister	203

1. Offentlege utgifter

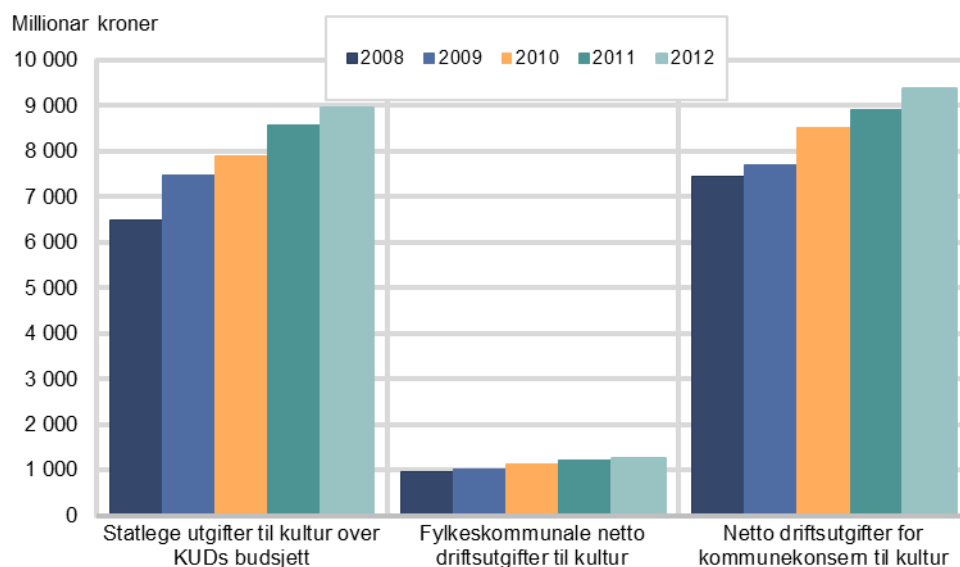
1.1. Nokre resultat

Offentlege utgifter til kultur

Rekneskapane for 2012 syner at:

- Dei statlege utgiftene til kultur var nær 9 milliardar kroner over budsjettet til Kulturdepartementet (KUD) – 1 772 kroner per innbyggjar i gjennomsnitt.
- Fylkeskommunanes netto driftsutgifter til kulturformål var nær 1,3 milliardar kroner – 249 kroner per innbyggjar i gjennomsnitt.
- Kommunanes netto driftsutgifter til kultur var 9,4 milliardar kroner – 1 860 per innbyggjar i gjennomsnitt.

Figur 1.1. Offentlege utgifter til kultur. 2008-2012. Millionar kroner

Kjelde: Kulturdepartementet og Statistisk sentralbyrå.

1.1.1. Offentlege utgifter – stat

Statlege utgifter til kultur – 0,6 prosent av tildelingane over statsbudsjettet

Rekneskapstala til Kulturdepartementet viser at det totalt blei løyvd nær 9 milliardar kroner til departementets ulike formål i 2012. Det var ein auke på 0,4 milliardar kroner, eller 4 prosent, sidan 2011. Sidan 2008 har auken vore på 1 milliard, eller 12 prosent. Dette speglar nok eit år med satsinga på Kulturløftet. KUDs samla utgifter i 2012 var 0,6 prosent av dei samla statlege utgiftene. Alle hovudpostane i rekneskapen for 2012 auka.

Etter ei satsing på kulturbygg i 2009, har utgiftene til nasjonale kulturbygg over statsbudsjettet gått noko ned både i 2010 og 2011 og har stabilisert seg på 171 millionar i 2012. Som tidlegare år fekk scenekunstformål mest også i 2012 med 1,7 milliardar kroner.

Under posten samfunns- og frivilligformål går 1 141 millionar kroner til frivilligformål mens tilskot til trussamfunn m.m. utgjorde 221 millionar kroner. Tilskot til trussamfunn utgjorde 2,5 prosent av rekneskapen til Kulturdepartementet. Sjå også kapittel 17.

Uendra beløp til idrett - 1 564 millionar kroner frå spelemidlane til idrett

Speleoverskotet frå Norsk Tipping AS blir fordelt til kultur- og idrettsformål, samt til samfunnsnyttige og humanitære organisasjonar. Hovudfordelinga av spelemidlane i 2012 syner at 1 564 millionar kroner gjekk til idrettsformål, det same som året før. Idrettsanlegga fekk størst tilskot i 2012 med 757 millionar. Noregs Idrettsforbund og Olympiske Komité (NIF) fekk 566 millionar kroner i 2012, det same som året før. Tilskotet til NIF har gått opp med 212 millionar sidan 2008. Tilskot til lokale lag og foreiningar var på 156 millionar kroner, det same

som dei to føregåande åra. Midlar til forskings- og utviklingsarbeid har også halde seg stabilt frå dei siste tre åra på 20 millionar kroner, etter ei dobling av beløpet i 2010. Sjå tabell 1.1.2.

*417 millionar kroner frå
spelemidlane til kultur*

Tildelingane frå spelemidlane til kulturformål har vore stabile på 417 millionar kroner dei siste seks åra. Av dette har Den kulturelle skolesekken fått 167 millionar kroner kvart år. Tiltak gjennom Den kulturelle skolesekken i grunnskolen fekk nær 123 millionar kroner. Sentrale tiltak i Skolesekken har fått mindre av midlane dei fire siste åra, medan lokale tiltak har fått meir, spesielt har vidaregåande skolar fått meir av midlane. Frifond (sjå kapittel 5.2) fekk 125 millionar kroner til fordeling, det same som dei fem siste åra. Også tildelinga til kulturbygga har halde seg på same nivå dei fem siste åra med 125 millionar kroner. Sjå tabell 1.1.3.

Totale rekneskapstal for Den kulturelle skolesekken i grunnskolen syner at både inntekter og utgifter blei større i skoleåret 2011/12 enn i dei føregåande åra. Siste skoleåret steig inntektene med 8 prosent og utgiftene med 10 prosent. Sjå tabell 1.1.4.

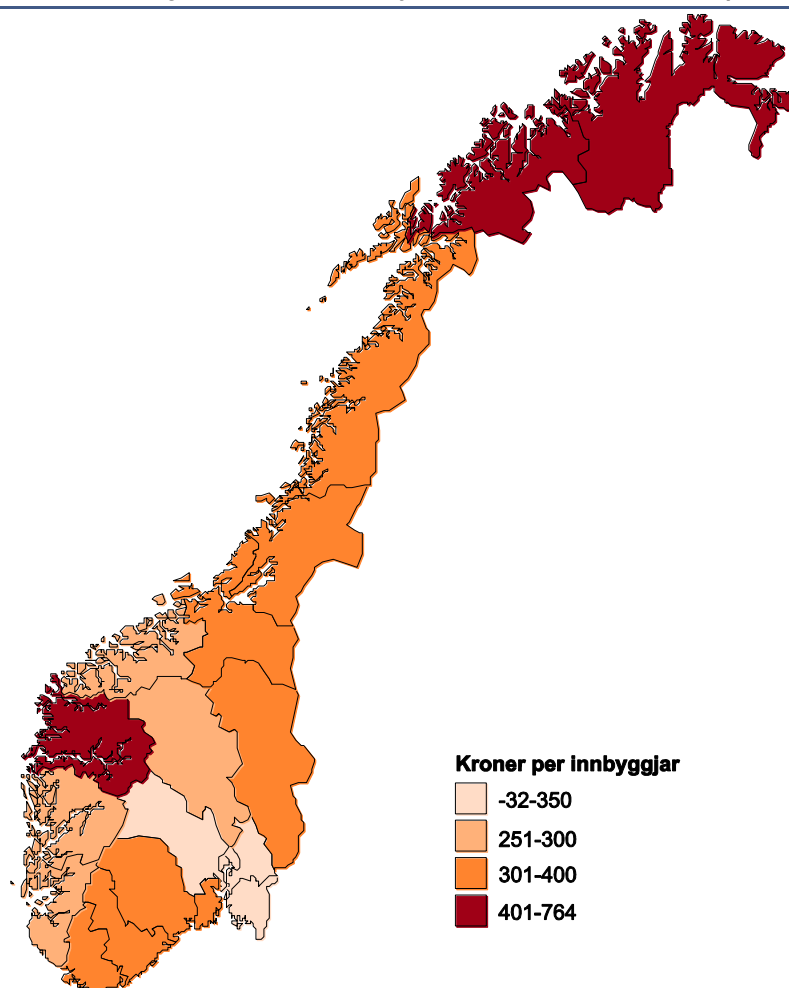
1.1.2. Offentlege utgifter – fylkeskommunar

*1,2 milliardar kroner til
kulturformål i
fylkeskommunane*

Rapporteringa i KOSTRA viser at netto driftsutgifter til kulturformål i fylkeskommunane var på nær 1,3 milliardar kroner i 2012. Auken i netto driftsutgifter til kulturformål frå 2011 var 39 millionar kroner, eller 3 prosent.

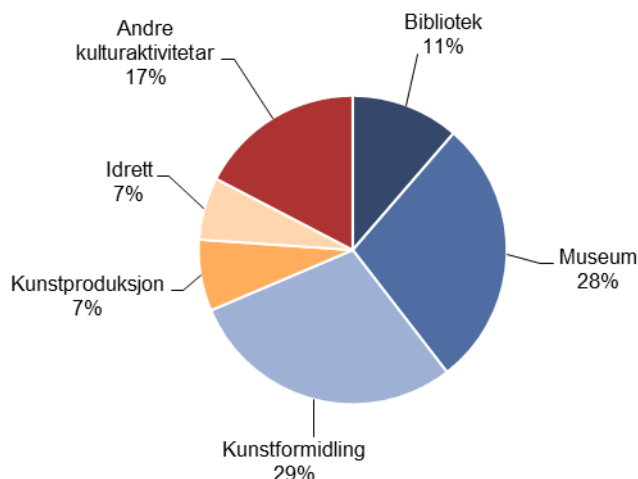
I gjennomsnitt gjekk det 249 kroner per innbyggjar i netto driftsutgifter til kulturformål i fylkeskommunane i 2012, Oslo inkludert. Finnmark fylkeskommune brukte 764 kroner per innbyggjar til kulturformål i 2012 mot 649 kroner i 2011. I Finnmark fylkeskommune gjekk 4,5 prosent av netto driftsutgifter til kulturformål. I Vestfold fylkeskommune gjekk 3,7 prosent av totale netto driftsutgifter til kulturformål i 2012. Tala for Oslo som fylkeskommune viser berre ein liten del av utgifter til kultur da Oslo både er kommune og fylkeskommune og rapporterer både som kommune og fylkeskommune. Sjølv om det kan vere uvisse knytt til kva som er kommunale og fylkeskommunale utgifter, er ikkje tala dobbeltrapporterte. For å få fram dei totale netto driftsutgiftene for Oslo, kan det vere nyttig å leggje saman dei kommunale og dei fylkeskommunale netto driftsutgiftene.

Figur 1.2.1. Netto driftsutgifter til kulturformål i fylkeskommunane. 2012. Kroner per innbyggjar

Kjelde: Statistisk sentralbyrå.

Funksjonen kunstformidling har høgast del av utgiftene til kultur i fylkeskommunane med 29 prosent. Netto driftsutgifter til kunstformidling, som blant anna dekkjer Den kulturelle skolesekken, utgjorde 366 millionar kroner i 2012. Idrett hadde størst prosentvis auke med 23 prosent, eller 15 millionar kroner. 82 millionar kroner gjekk til idrett i 2012. Dette beløpet utgjer 7 prosent av utgiftene til kulturformål i fylkeskommunane. Bibliotek hadde den største tilbakegangen i pengesum med 22 millionar kroner. Totalt gjekk 143 millionar kroner til bibliotek, noko som utgjer 11 prosent av midlane til kulturformål. Netto driftsutgifter til museum i fylkeskommunanes rekneskapar auka med 26 millionar og var på 28 prosent av nettoutgiftene. Viss ein ser på utviklinga dei siste fem åra (2008-2012), har netto driftsutgifter auka med 29 prosent. Nettoutgiftene til idrett dei siste fem åra har blitt reduserte med 8 prosent, truleg på grunn av at fleire fylkeskommunar har hatt store inntekter på denne funksjonen. Sjå figur 1.2.2 og tabellane 1.2.1 og 1.2.2.

Figur 1.2.2. Netto driftsutgifter til ulike kulturformål i fylkeskommunane. 2012. Prosent

Kjelde: Statistisk sentralbyrå.

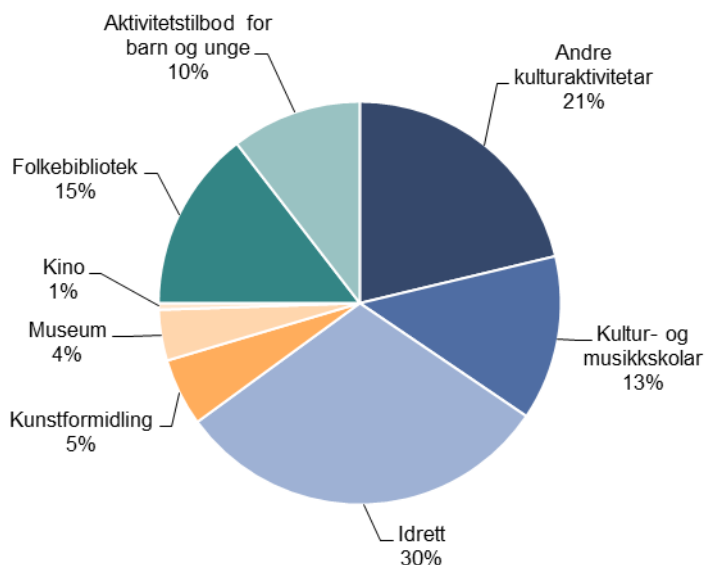
Fordelinga for dei ulike funksjonane i fylkeskommunane varierer ein del. Det største avviket var at netto driftsutgifter til idrett i Oslo var på minussida. Det vil seie at fylkeskommunen hadde større inntekter enn utgifter på denne funksjonen, nærare bestemt så hadde dei eit overskot på 21 millionar kroner i 2012. Også Akershus har store inntekter på idrettsfunksjonen, men i 2012 var utgiftene på kultur elles litt større enn inntektene frå idrett. Elles var det Hordaland og Rogaland som hadde dei største netto driftsutgiftene til kultur, med respektive 128 og 115 millionar kroner. Akershus hadde dei høgaste nettoutgiftene på bibliotek med 15 millionar, mens Troms med sine 30 millionar kroner i 2012, hadde dei høgaste nettoutgiftene på kunstproduksjon. Sjå tabellane 1.2.1 og 1.2.2.

Fylkeskommunanes brutto investeringsutgifter til kulturformål i 2012 var 114 millionar kroner. Etter det høge investeringsnivået i 2009 var investeringane både i 2010 og 2011 på same nivå som i 2008. Ser ein på gjennomsnittet for dei tre åra i perioden 2010-2012, har fylkeskommunane brukt 80 millionar kroner til brutto investeringsutgifter. Sogn og Fjordane og Aust-Agder fylkeskommunar står i denne perioden for den største delen av dei investerte kronene i den siste treårsperioden, med høvesvis 24 og 17 millionar kroner. Sjå tabell 1.2.3.

1.1.3. Offentlege utgifter – kommunar

3,8 prosent til kultur i kommunane

Tala for kommunanes utgifter er henta frå KOSTRA-rapporteringa. Rekneskapsåret 2012 syner at kommunanes netto driftsutgifter til kultur låg på 9,4 milliardar kroner, eller 3,8 prosent, av totale netto driftsutgifter, Oslo inkludert. Tala gjeld kommunen som konsern, sjå kapittel 1.3 om omgrep og definisjonar, rekneskapsomfang. Sjølv om det har vore ein auke i utgiftene til kultur på 4 prosent frå 2011, har delen av utgiftene som går til kultur gått ned frå 3,9 prosent i 2011 til 3,8 prosent i 2012. I 2010 var det ein meir markant nedgang, då var hovudforklaringa til ein lågare del til kultur endra finansiering til barnehagar, frå øyremerka tilskot til rammetilskot. Endringa frå 2011 til 2012 har ikkje ei åpenbar årsak. Alle kulturområda, bortsett frå kino, har auke i netto driftsutgifter.

Figur 1.3.1. Netto driftsutgifter til kultur for kommunekonsern. 2012. Prosent

Kjelde: Statistisk sentralbyrå.

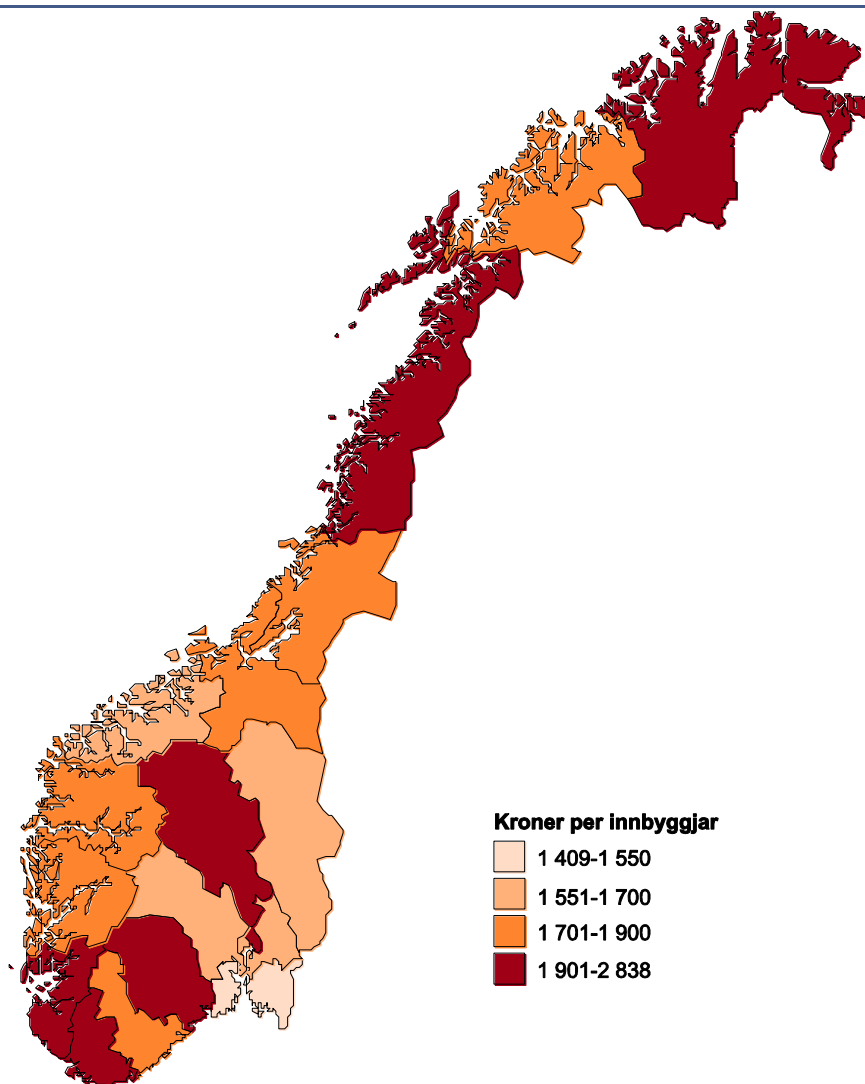
Netto driftsutgifter til kunstformidling utgjør 5 prosent av utgiftene til kultur. Dette kulturområdet hadde høgast prosentvis auke frå året før med 14 prosent, eller 65 millionar kroner. Høgast del av kulturutgiftene i kommunane var som i åra før til idrett. Kommunane brukte totalt 2,9 milliardar kroner til idrett i 2012, ein auke på 200 millionar kroner det siste året. Av netto driftsutgifter til kultur gjekk 31 prosent til idrett.

Posten andre kulturaktivitetar var på 2 milliardar kroner i 2012, ein auke på 20 millionar, eller 1 prosent frå 2011. 1,4 milliardar kulturkroner gjekk til folkebibliotek, ein auke på 73 millionar, eller 6 prosent samanlikna med året før. Sjå figur 1.3.3 og tabellane 1.3.1- 1.3.4.

Kommunane i Rogaland hadde til saman høgast vekst i netto driftsutgifter til kultur med 101 millionar kroner eller 11 prosent. Oslo og kommunane i Troms hadde nedgang i kulturutgiftene med respektive 6 og 3 prosent. Sjå tabell 1.3.1.

Som nemnd over brukte kommunane i Noreg 3,8 prosent av totale utgifter til kulturformål i 2012. Kommunane i seks fylke brukte over gjennomsnittet til kultur, Rogaland, Finnmark, Telemark, Vest-Agder, Sør-Trøndelag og Oppland. Oslo brukte mest pengar på kultur i 2012, 1,3 milliardar, medan Rogaland brukte mest pengar på kultur målt i prosent av totale netto driftsutgifter, 4,7. Sjå tabell 1.3.1.

Figur 1.3.2. Netto driftsutgifter til kultur for kommunekonsern, etter fylke. 2012. Kroner per innbyggjar

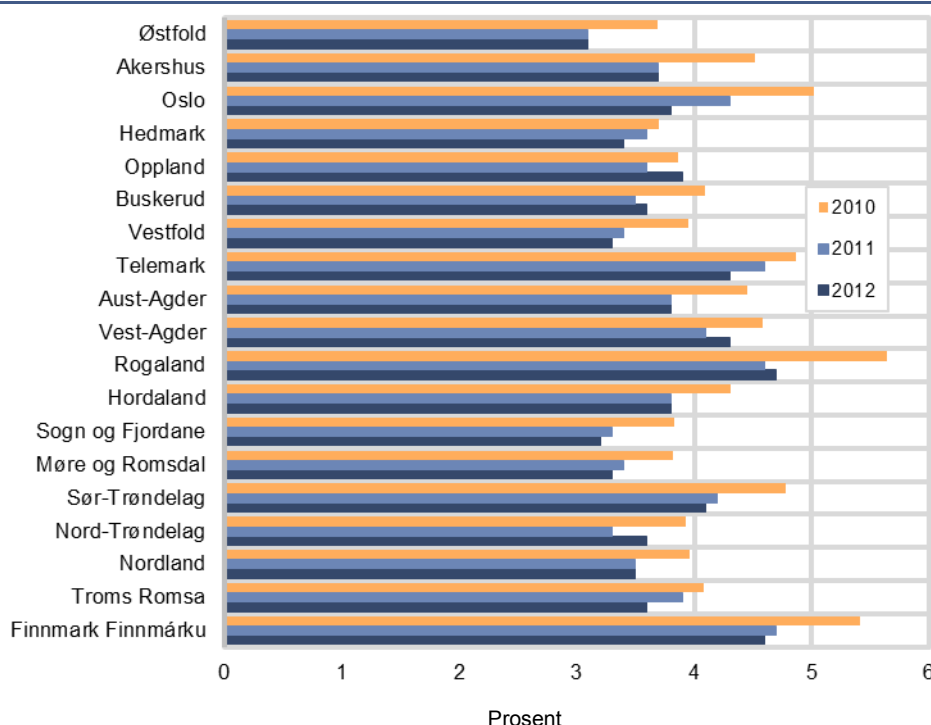

Kjelde: Statistisk sentralbyrå.

*1 860 kroner per innbyggjar
til kultur*

I gjennomsnitt brukte kommunane 1 860 kroner per innbyggjar til kulturformål i 2012, 72 kroner meir enn året før. For sjette året på rad er det kommunane i Finnmark som bruker mest til kultur per innbyggjar med 2 838 kroner, ein auke på 54 kroner samanlikna med året før.

Kommunane i Østfold bruker minst med 1 409 kroner per innbyggjar, ein auke på 65 kroner, eller 3,1 prosent, samanlikna med året før.

Figur 1.3.3. Netto driftsutgifter til kultur for kommune-konsern, etter fylke. 2010-2012. Prosent av totale netto driftsutgifter

Kjelde: Statistisk sentralbyrå.

1.2. Om statistikken for dei offentlege utgiftene

Dei statlege utgiftene syner i hovudsak utgifter over Kulturdepartementet¹ sitt budsjett slik det går fram av Prop. 1 S frå oktober kvart år. Fylkeskommunale og kommunale utgifter baserer seg på rekneskapane deira som kvart år blir handsama av KOSTRA-systemet. Tala blir publiserte hos SSB på ssb.no, KOSTRA-sidene og i Statistikkbanken.

KOSTRA (Kommune-Stat-Rapportering)

KOSTRA er eit nasjonalt informasjonssystem som gir styringsinformasjon om fylkeskommunal og kommunal verksemd. Informasjon om kommunale tenester og bruken av ressursar på ulike tenesteområde blir registrert og samanstillt for å gi relevant informasjon til avgjerdestakarar og andre, både nasjonalt og lokalt. Informasjonen skal tene som grunnlag for analyse, planlegging og styring, og med dette gi grunnlag for å vurdere om nasjonale mål er oppnådde. KOSTRA skal forenkle rapporteringa frå kommunane til staten ved at data berre blir rapporterte ein gong, sjølv om dei skal brukast til ulike formål. All rapportering frå kommunane til SSB skjer ved elektronisk datautveksling. SSB publiserer ureviderte tal for kommunane 15. mars, og retta tal 15. juni. I nøkkeltala blir data sette saman, både tal som blir rapporterte direkte frå kommunane til SSB, og tal henta frå nasjonale register utanfor SSB. Før publiseringa 15. juni har kommunane hatt høve til å rette feil og manglar i sine data, og SSB har gjennomført kvalitetskontrollar og revisjon av datamaterialet. Dei ureviderte nøkkeltala per 15. mars kan innehalde feil.

1.3. Omgrep og definisjonar

Spelemlane

Kvart år sidan 1948 har overskotet i Norsk Tipping AS gått til samfunnsnyttige formål. Frå 2009 gjeld følgjande fordelingsnøkkel for speleoverskotet frå Norsk Tipping: 45,5 prosent går til idrettsformål, 36,5 prosent går til kulturformål og 18 prosent til samfunnsnyttige og humanitære organisasjonar som ikkje er knytte til Norges idrettsforbund og olympiske og paralympiske komité (NIF). Midlane til idrettsformål og samfunnsnyttige formål blir fordelte av Kongen. Av midlane til

¹ Før 1. januar 2010 Kultur- og kyrkjedepartementet.

kulturformål skal 2/3 fordelast av Stortinget og 1/3 av Kongen. Av midlane som Kongen fordeler, skal om lag 40 prosent gå til å realisere Den kulturelle skolesekken over heile landet, om lag 30 prosent til Frifond og om lag 30 prosent til investeringar og vedlikehald av lokale/regionale kulturelle møteplassar (Prop 1 S, 2011-2012, Kulturdepartementet).

*Rekneskapsomfang og om
konsern i KOSTRA*

Formålet med publiseringa i KOSTRA er å vise ressursbruk og tenesteproduksjon uavhengig av korleis denne er organisert i den enkelte (fylkes)kommune. I tillegg til å produsere tenesta sjølv kan (fylkes)kommunen velje å organisere heile eller delar av tenesteproduksjonen innanfor dei enkelte sektorane/tenesteområda i eigne organisatoriske einingar (særbedrifter). Desse særbedriftene fører eigne rekneskapar og dette inneber at tala i KOSTRA i dei opprinnelege faktaarka ikkje inkluderer ressursbruken/tenesteproduksjonen i særbedriftene. For å rette seg etter den aukande graden av utskiljing av tenesteproduksjonen i eigne einingar, er det difor nødvendig å etablere faktaark for konsern for alle tenesteområda i KOSTRA-publiseringa.

Konsern i KOSTRA omfattar dei organisatoriske einingane som juridisk sett er definerte innanfor (fylkes)kommunen som juridisk person, dvs. (fylkes)kommunerekneskapen, (fylkes)kommunale føretak (KF/FKF). Og i tillegg desse som ikkje er ein del av (fylkes)kommunen, Inter(fylkes)kommunale selskap (IKS) og Inter(fylkes)kommunale samarbeid etter Kommunelovens § 27, som fører særrekneskap.

Særrekneskapane blir rapporterte enkeltvis til SSB og konsolideringa til konsern blir gjort av SSB. Mellom (fylkes)kommunen og KF/FKF er eigarforholdet alltid ein-til-ein, medan fleire kommunar/fylkeskommunar eig IKS saman. Den enkelte (fylkes)kommunes eigardel i IKS blir fordelt etter registrerte eigardelar i Føretaksregistret i Brønnøysund. § 27-einingane blir behandla likt med kommunale føretak. (Fylkes)kommunal verksemd organisert som aksjeselskap og stiftingar inngår ikkje i konsernomgrepet. Effektivering av konsernfaktaark for dei enkelte tenesteområda skjer etter kvart.

Ved utgangen av 2011 var det registrert 240 interkommunale selskap med nær 1 800 eigarsamband. Talet på kommunale og fylkeskommunale føretak var 226, og dessutan 35 interkommunale samarbeid.

Netto driftsutgifter totalt

Netto driftsutgifter viser driftsutgiftene medrekna avskrivningar etter at driftsinntektene, som blant anna inneheld øyremerkte tilskot frå staten og andre direkte inntekter, er trekte frå. Resten av utgiftene må dekkjast av dei frie inntektene som skatteinntekter, rammeoverføringar frå staten med vidare. Netto driftsutgifter vil vise fylkets eller kommunens prioritering av dei frie inntektene i forhold til målgruppa for tenesta.

Brutto driftsutgifter

Brutto driftsutgifter viser dei samla driftsutgiftene medrekna avskrivningar korrigerte for dobbeltføringar som kjem av vidarefordeling av utgifter/internkjøp med vidare. Brutto driftsutgifter minus brutto driftsinntekter skal ikkje vere lik netto driftsutgifter. På funksjon/tenesteområde kjem dette av at brutto driftsutgifter blir korrigerte for artane 710 sjukelønnsrefusjon og 729 kompensasjon mva. tillagde i driftsrekneskapen. Tilsvarande korreksjonar blir ikkje gjorde i brutto driftsinntekter. Netto driftsutgifter blir korrigerte for art 728 kompensasjon mva. tillagde i investeringsrekneskapen. For nærare informasjon, sjå fagleg rettleiing på <http://www.ssb.no/kostra/>.

Brutto investeringsutgifter

Brutto investeringsutgifter syner investeringsutgifter korrigerte for fordelte utgifter og internsals. For å vise prioritering av nybygging, større utviklingstiltak og andre investeringar blir det brukt brutto investeringsutgifter per innbyggjar. For fleire definisjonar brukt i KOSTRA, sjå fagleg rettleiing på <http://www.ssb.no/kostra/>.

Rekneskapsfunksjonar til kulturformål – fylkeskommunar

- 740 Bibliotek
- 760 Museum
- 771 Kunstformidling
- 722 Kunstproduksjon
- 775 Idrett
- 790 Andre kulturaktivitetar²

Rekneskapsfunksjonar til kulturformål – kommunar

- 231 Aktivitetstilbod til barn og unge
- 370 Bibliotek
- 373 Kino
- 375 Museum
- 377 Kunstformidling
- 380 Idrett
- 381 Kommunale idrettsbygg og idrettsanlegg (ny i 2008)
- 383 Kommunale musikk- og kulturskolar
- 385 Andre kulturaktivitetar og tilskot til andres kulturbygg³
- 386 Kommunale kulturbygg (ny i 2008)

I tabellane er funksjon 381 slått saman med funksjon 380 idrett, og funksjon 386 er slått saman med funksjon 385 andre kulturaktivitetar. Årsaka til samanslåinga er at det har vore dårleg rapportering på desse funksjonane etter at dei blei innførde i kommunerekneskapen frå 2008.

1.4. Samanlikningar

Samanlikningar over tid og stad

KOSTRA-tala omfattar tal frå 1999, da kommunane kom med i KOSTRA. Frå og med 2001 er alle kommunane pålagde rapportering til KOSTRA. Både i sjølve prosjektperioden og i ettertid har det vore ein god del endringar i statistikk-opplegget. Ei generell kompensasjonsordning for meirverdiavgift innført frå 1. januar 2004 kan føre til brot i tidsserien frå 2003 til 2004. Ordninga vil kunne innebære brot i nokre sentrale rekneskapsomgrep. For nærare forklaring viser ein til fagleg rettleiing til KOSTRA, kapitla 2B–2E. Større brot i tidsseriar kan finnast. Tala i tabellane frå 2007 gjeld kommunekonsern. Tabellane for kapittel 3.3 omfattar utgiftene som kommunane har til kulturformål.

Samanheng med annan statistikk

Eventuell samanheng mellom førebelse og endelege tal, korttidsstatistikk og årsstatistikk innanfor same emne, og høve til å samanlikne med annan statistikk innanfor same område, vil det bli gitt informasjon om for kvart enkelt område.

Referansar

Norsk Tipping: *Års- og samfunnsrapport 2009* (<https://www.norsk-tipping.no/selskapet/samfunnsansvar/rapportering>).

Prop. 1 S. Kulturdepartementet

Meir informasjon

Norsk Tipping: *Spelemlane* (<http://www.spillemidlene.no>).

KOSTRA (<http://www.ssb.no/kostra/>).

² Andre kulturaktivitetar (f790 fylke) omfattar funksjonar som i hovudsak arbeider utoverretta mot kulturorganisasjonar og kulturtiltak i kommunane. Omfattar samfunnshus/allaktivitetshus, støtte til nærkringkasting eller anna lokal mediaverksemd.

³ Andre kulturaktivitetar og tilskot til andres kulturbygg (f 385 kommune) omfattar i hovudsak tilskot til organisasjonar, aktivitetar, markeringar, kultur dagar og hendingar som blir drivne av eller er baserte på frivillig medverknad.

Tabell 1.1.1. Utgifter over Kulturdepartementets budsjett 2006-2012. Rekneskapstal 2006-2012. Løyvingar. Millionar kroner og prosent

	Absolutte tal							Prosent						
	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
I alt	6 822,5	7 316,2	7 934,4	9 090,9	7 911,3	8 566,0	8 950,4	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Administrasjon m.m. ¹	165,6	177,2	179,7	195,4	182,8	116,5	122,6	2,4	2,4	2,3	2,1	2,3	1,4	1,4
Frivilligformål i alt	383,7	439,6	465,7	800,5	794,0	1 131,7	1 140,9	5,6	6,0	5,9	8,8	10,0	13,2	12,7
Frivilligformål	263,6	292,9	309,2	596,6	574,5	852,3	877,1	3,9	4,0	3,4	6,6	7,3	9,9	9,8
Kultur og samfunn	-	-	-	25,9	34,2	64,1	42,6	-	-	-	0,3	0,4	0,7	0,5
Tilskot til trussamfunn m.m.	120,1	146,7	156,4	178,0	185,3	215,3	221,2	1,8	2,0	2,0	2,0	2,3	2,5	2,5
Kulturformål i alt	4 128,9	4 465,6	4 954,4	5 536,9	5 943,7	6 220,3	6 538,4	60,5	62,4	62,4	60,9	75,1	72,6	73,1
Allmenne kulturformål ²	304,5	358,0	394,3	411,9	410,0	546,6	582,0	4,5	4,9	4,9	4,5	5,2	6,4	6,5
Kulturbbygg ³	24,5	37,4	80,0	207,4	174,8	169,8	171,6	0,4	0,5	1,0	2,3	2,2	2,0	1,9
Norsk kulturråd ⁴	287,0	300,1	39,6	39,9	43,2	66,7	68,7	4,2	4,1	0,5	0,4	0,5	0,8	0,8
Kunstnarformål	310,6	325,1	345,1	364,9	378,6	393,4	406,6	4,6	4,4	4,3	4,0	4,8	4,6	4,5
Biletkunst mv.	278,7	303,4	343,2	378,0	409,7	420,6	405,2	4,1	4,1	4,3	4,2	5,2	4,9	4,5
Musikkformål	508,0	560,8	708,5	811,5	904,3	959,8	1 027,0	7,4	7,7	8,9	8,9	11,4	11,2	11,5
Scenekunstformål	963,9	1 059,2	1 254,7	1 374,9	1 521,6	1 631,4	1 716,2	14,1	14,5	15,8	15,1	19,2	19,0	19,2
Samordningstiltak for arkiv, bibliotek og museum	118,9	127,4	128,7	136,3	145,8	-	-	1,7	1,7	1,6	1,5	1,8	-	-
Språk-, litteratur- og bibliotekformål	493,2	484,9	651,3	723,5	775,7	818,6	862,5	7,2	6,6	8,2	8,0	9,8	9,6	9,6
Museumsformål og andre kulturvernformål .	613,1	675,0	756,5	808,4	871,0	891,9	949,0	9,0	9,2	9,5	8,9	11,0	10,4	10,6
Arkivformål	226,5	234,3	252,7	280,2	309,0	321,6	349,6	3,3	3,2	3,2	3,1	3,9	3,8	3,9
Film og media	850,7	880,8	900,4	946,8	990,8	1 097,6	1 148,4	12,5	12,0	11,3	10,4	12,5	12,8	12,8
Den norske kyrkja ⁵	1 293,7	1 352,9	1 434,1	1 611,5	..	..	..	19,0	18,5	18,1	17,7	..	..	..
Prosent av statlege midlar i alt ⁶	0,5	0,6	0,6	0,6	0,6	0,6	0,6	.	.	.	.	.	.	.
Prosent av BNP i alt	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	.	.	.	.	.	.	.

¹ Gjeld drift av Kulturdepartementet og Lotteri- og stiftelsestilsynet. ² Ikkje inkl. løyvingar til kulturbbygg og midlar frå Norsk kulturfond. ³ Inkl. nasjonale, regionale og lokale kulturbbygg. Midlar frå Norsk kulturfond er ikkje medrekna. ⁴ Inkl. berre Norsk kulturfond. ⁵ Frå 1. januar 2010 høyrer Den norske kyrkja til Fornyings-, administrasjons- og kyrkjedepartementet. ⁶ Prosenten er rekna av statsbudsjettets samla utgifter i alt medrekna folketrygda.

Kjelde: Kulturdepartementet.

Tabell 1.1.2. Hovudfordeling av spelemidlar til idrettssektoren. 2003-2012. Millionar kroner

	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012 ¹
I alt	1 050,0	1 200,0	1 200,0	1 200,0	1 250,0	1 418,0	1 558,4	1 558,5	1 558,6	1 564,1
Idrettsanlegg	546,5	656,2	665,5	664,4	695,0	690,0	687,6	749,6	735,7	756,5
Nasjonalanlegg/spesielle anlegg	26,0	22,6	5,2	1,5	13,1	19,6	26,4	27,1	29,4	13,2
Forsknings- og utviklingsarbeid .	24,7	23,4	23,6	22,8	24,0	20,4	9,6	20,1	20,1	20,1
Spesielle aktivitetar	33,4	37,9	36,7	42,3	40,9	41,0	47,8	49,7	51,4	52,4
Norges Idrettsforbund og Olympiske Komité	314,4	340,0	349,0	349,0	352,0	354,0	354,0	556,0	566,0	566,0
Tilskot til lokale lag og foreiningar	105,0	120,0	120,0	120,0	125,0	125,0	125,0	156,0	156,0	156,0
Overgangsmidlar	-	-	-	-	-	168,0	308,0	-	-	-

¹ Meldt del av overskot frå 2012 til fordeling 2013 frå Norsk tipping, av totalt 3 425 millionar kroner. <http://2012.norsk-tipping.no/rapport/overskuddsmottakere/> . Kjelde: Kulturdepartementet.

Tabell 1.1.3. Hovedfordeling av spelemidler til kultur. 2003-2012. Millionar kroner

	2003	2004	2005	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
I alt	150,0	300,0	400,0	400,0	400,0	416,7	416,7	416,7	416,7	416,7	416,7
Den kulturelle skolesekken (DKS)											
DKS i alt	60,0	120,0	160,0	160,0	161,0	167,0	167,0	167,0	167,0	167,0	167,0
Lokale DKS tiltak i alt (fylke og kommune)											
Grunnskolen	-	-	-	-	-	128,0	122,0	122,0	122,5	122,5	122,5
Vidaregåande skole	-	-	-	-	-	6,0	25,5	² 25,5	35,0	39,8	41,5
Sentrale DKS tiltak	24,0	36,0	32,0	32,0	33,0	33,0	19,5	19,5	9,5	4,7	3,0
Frifond¹	45,0	90,0	120,0	120,0	120,0	125,0	125,0	125,0	125,0	125,0	125,0
Kulturbygg i alt	45,0	90,0	120,0	120,0	119,0	124,7	124,7	124,7	124,7	124,7	124,7
Regionale kulturbygg	16,3	26,0	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Lokale kulturbygg	28,7	29,0	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Desentralisert ordning for tilskot til kulturhus	-	-	48,0	48,0	48,0	49,7	49,7	49,7	49,7	49,7	99,7
Regionale møteplassar og formidlingsarenaer for kultur ...	-	35,0	72,0	72,0	71,0	75,0	75,0	75,0	75,0	75,0	25,0

¹ Frifond er midlar frå overskotet i Norsk Tipping AS og gitt til barn og ungdom som driv med frivillige aktivitetar innanfor kultur eller andre fritidsaktivitetar. ²

Prosjektmidlar for bruk til utviding av vidaregåande skole i utvalde kommunar.

Kjelde: Frå Kultur- og kyrkjedepartementet til Kulturdepartementet Prop. 1 S (2011-2012).

Tabell 1.1.4. Den kulturelle skolesekken i grunnskolen¹ og vidaregåande skole. Inntekter og utgifter. 2006/2007-2011/2012

	Grunnskoler						VGS 2011/12
	2006/07	2007/08	2008/09	2009/10	2010/11	2011/12	
— 1 000 kroner —							
Inntekter totalt	214 863	226 606	228 173	214 592	232 401	238 211	58 512
Spelemidler	122 157	121 930	122 367	122 015	122 300	122 503	36 654
Eigne midlar/eigeninnsats	45 518	49 359	55 749	34 606	44 979	47 149	18 633
Refusjonar ²	27 353	33 489	32 833	38 123	48 067	51 662	1 346
Eigendelar frå kommunane	17 039	18 492	11 415	14 505	12 807	13 119	0
Anna ³	2 795	3 334	5 810	5 343	4 248	3 775	1 878
Utgifter totalt	202 217	207 113	208 375	190 577	209 596	210 029	54 363
Formidling/innhald	106 833	110 941	109 710	103 615	101 716	98 824	33 907
Administrasjon	35 683	33 055	36 595	22 084	41 926	46 910	18 747
Nettverk og kompetanseutvikling	4 895	5 428	5 938	4 078	3 788	3 794	1 401
Overføringar til kommunane	53 560	55 036	53 873	59 084	58 400	55 139	0
Anna	1 246	2 653	2 259	1 716	3 766	2 567	307

¹ Basert på rapportar frå fylkeskommunane. ² Frå Rikskonsertene og Norsk scenekunstbruk. ³ Inkludert renteinntekter.

Kjelde: Den kulturelle skolesekken.

Tabell 1.2.1. Netto driftsutgifter til kulturformål i fylkeskommunane, etter fylke. 2006-2012. Millionar kroner

	Netto driftsutgifter i alt	Bibliotek	Museum	Kunstformidling	Kunstproduksjon	Idrett	Andre kulturaktivitetar
2006	873,8	116,5	230,1	262,8	47,0	85,9	131,5
2007	943,7	124,4	264,9	268,7	56,0	59,9	169,8
2008	972,6	118,5	242,2	249,5	62,9	89,1	210,5
2009 ¹	1 022,3	126,6	306,7	280,8	59,0	-8,3	257,5
2010	1 127,2	132,3	316,9	325,0	70,0	60,4	222,7
2011	1 218,6	164,3	328,6	334,2	95,0	67,0	229,4
2012	1 257,5	142,7	354,3	365,7	94,0	82,4	218,3
2012							
Østfold	52,9	6,7	16,4	18,4	4,9	-0,7	7,2
Akershus	79,5	14,6	23,8	29,6	5,3	-4,1	10,3
Oslo	-20,0	1,4	0,0	0,0	0,0	-21,3	0,0
Hedmark	71,4	4,8	15,0	28,9	0,3	12,3	10,2
Oppland	51,0	7,4	11,1	3,6	12,6	4,8	11,5
Buskerud	60,7	10,6	20,9	14,9	0,3	6,8	7,2
Vestfold	74,1	5,5	30,3	9,1	1,3	13,3	14,7
Telemark	52,0	6,2	10,4	12,5	5,8	11,9	5,1
Aust-Agder	38,5	6,1	9,4	9,6	2,9	8,3	2,2
Vest-Agder	59,5	3,7	11,5	23,2	0,0	12,8	8,3
Rogaland	114,9	3,8	33,7	31,1	4,3	0,0	41,9
Hordaland	127,7	7,5	43,5	33,5	0,0	9,7	33,5
Sogn og Fjordane	50,3	5,8	15,0	10,2	5,2	-9,4	23,6
Møre og Romsdal	68,5	10,5	20,4	34,5	-1,0	-0,2	4,2
Sør-Trøndelag	107,8	9,4	27,0	38,8	0,2	22,5	9,9
Nord-Trøndelag	40,8	5,2	18,7	23,1	0,3	-13,0	6,3
Nordland	94,9	13,8	26,4	31,1	8,5	2,9	12,1
Troms Romsa	76,1	11,5	14,9	11,4	30,2	0,8	7,4
Finnmark Finnmarku	56,9	8,1	5,8	2,3	12,9	25,2	2,6

¹ Frå 2009 gjeld konserntal for fylkeskommunane.

Kjelde: Tabell 07799, Statistisk sentralbyrå.

Tabell 1.2.2. Netto driftsutgifter til kulturformål i fylkeskommunane, etter fylke. 2006-2012. Prosent

	Bibliotek	Museum	Kunstformidling	Kunstproduksjon	Idrett	Andre kulturaktivitetar
2006	13,3	26,3	30,1	5,4	9,8	15,0
2007	13,2	28,1	28,5	5,9	6,3	18,0
2008	12,2	24,9	25,7	6,5	9,2	21,6
2009 ¹	12,4	30,0	27,5	5,8	-0,8	25,2
2010	11,7	28,1	28,8	6,2	5,4	19,8
2011	13,5	27,0	27,4	7,8	5,5	18,8
2012	11,3	28,2	29,1	7,5	6,6	17,4
2012						
Østfold	12,7	31,1	34,7	9,3	-1,4	13,6
Akershus	18,4	29,9	37,3	6,7	-5,2	13,0
Oslo	-6,8	0,0	0,0	0,0	106,8	0,0
Hedmark	6,7	21,0	40,5	0,4	17,2	14,2
Oppland	14,4	21,8	7,1	24,6	9,5	22,6
Buskerud	17,4	34,4	24,6	0,5	11,1	11,9
Vestfold	7,4	40,9	12,2	1,8	17,9	19,8
Telemark	11,9	20,1	24,1	11,2	22,8	9,8
Aust-Agder	15,8	24,4	24,9	7,5	21,6	5,8
Vest-Agder	6,3	19,3	38,9	0,0	21,5	14,0
Rogaland	3,3	29,4	27,1	3,7	0,0	36,5
Hordaland	5,9	34,1	26,2	0,0	7,6	26,2
Sogn og Fjordane	11,6	29,8	20,2	10,3	-18,7	46,9
Møre og Romsdal	15,4	29,8	50,3	-1,4	-0,2	6,1
Sør-Trøndelag	8,7	25,1	36,0	0,2	20,9	9,2
Nord-Trøndelag	12,8	46,0	56,7	0,8	-31,8	15,6
Nordland	14,6	27,8	32,8	8,9	3,1	12,8
Troms Romsa	15,1	19,6	14,9	39,7	1,1	9,7
Finnmark Finnmarku	14,2	10,2	4,1	22,6	44,2	4,6

¹ Frå 2009 gjeld konserntal for fylkeskommunane.

Kjelde: Statistisk sentralbyrå. Basert på Statistikkbanktabell 07799 omrekna til prosent av totale netto utgifter til kulturformål.

Tabell 1.2.3. Netto og brutto driftsutgifter og brutto investeringsutgifter til kulturformål. 2003-2012. Fylkeskommuner. Millionar kroner

	Netto driftsutgifter	Brutto driftsutgifter	Brutto investeringsutgifter
2003	781,7	1 639,3	38,4
2004	788,8	1 624,3	44,0
2005	735,1	1 625,5	56,7
2006	873,8	1 772,2	38,4
2007	943,7	1 856,9	15,5
2008	972,6	1 920,0	64,5
2009 ¹	1 022,3	2 290,0	168,3
2010	1 127,2	2 271,0	64,3
2011	1 218,6	2 362,5	62,1
2012	1 257,5	2 477,1	114,2

Gjennomsnitt 2010-2012

Heile landet	1 201,1	2 370,2	80,2
Østfold	56,6	123,6	13,2
Akershus	61,0	178,4	0,0
Oslo	-11,4	31,1	0,0
Hedmark	62,8	103,7	0,7
Oppland	55,7	98,6	0,0
Buskerud	58,1	110,5	0,0
Vestfold	68,9	115,9	10,9
Telemark	49,8	89,6	0,0
Aust-Agder	38,1	84,1	17,0
Vest-Agder	51,5	92,0	0,0
Rogaland	107,8	202,4	0,0
Hordaland	121,0	216,3	0,0
Sogn og Fjordane	53,0	97,9	23,8
Møre og Romsdal	71,2	138,1	0,1
Sør-Trøndelag	91,2	161,2	1,4
Nord-Trøndelag	52,7	101,1	0,1
Nordland	89,0	178,4	12,2
Troms Romsa	76,2	153,3	0,0
Finnmark Finnmarku	47,7	94,0	0,8

¹ Frå 2009 gjeld konserntal for fylkeskommunane.

Kjelde: Statistisk sentralbyrå. Statistikkbanken, tabell 07799.

Tabell 1.2.4. Netto driftsutgifter til kulturformål i prosent av totale netto driftsutgifter. Fylkeskommuner. 2005-2012

	2005	2006	2007	2008	2009 ¹	2010	2011	2012
Heile landet	1,6	1,8	1,8	1,7	1,7	1,7	1,6	1,6
Østfold	2,1	2,7	2,1	2,1	1,8	2,9	2,3	2,1
Akershus	2,0	2,0	1,9	1,8	2,0	0,0	2,1	1,6
Oslo	0,1	0,0	0,1	0,0	0,0	0,0	-0,1	-0,1
Hedmark	3,4	3,1	3,2	3,0	3,1	2,9	3,1	3,5
Oppland	2,2	2,2	2,5	2,8	3,5	3,6	2,7	2,6
Buskerud	2,8	2,7	2,9	2,6	2,7	2,5	2,7	2,6
Vestfold	2,6	3,6	2,8	2,9	4,1	3,5	3,5	3,7
Telemark	1,7	2,5	2,3	2,5	1,3	3,0	3,2	3,1
Aust-Agder	2,5	2,6	3,8	4,4	2,3	3,4	3,9	3,6
Vest-Agder	4,1	8,1	5,0	2,2	2,4	3,1	2,9	3,3
Rogaland	2,9	3,3	3,6	3,7	3,1	2,6	2,8	2,7
Hordaland	2,5	2,9	3,3	2,7	2,8	2,8	2,2	2,5
Sogn og Fjordane	2,9	3,1	3,9	3,8	4,2	3,5	2,7	2,5
Møre og Romsdal	2,4	2,0	2,8	2,7	2,5	2,3	2,5	2,1
Sør-Trøndelag	2,4	3,3	3,5	3,7	3,4	3,3	2,9	3,5
Nord-Trøndelag	3,6	3,2	0,6	3,3	3,1	3,3	3,2	2,1
Nordland	2,8	2,7	3,6	2,6	3,3	2,7	2,2	2,6
Troms Romsa	2,8	3,2	3,7	3,5	3,1	3,4	3,2	3,1
Finnmark Finnmarku	2,5	3,5	3,4	4,4	3,9	3,7	4,1	4,5

¹ Frå 2009 gjeld konserntal for fylkeskommunane.

Kjelde: Statistisk sentralbyrå. Statistikkbanktabell 07795.

Tabell 1.3.1 Netto driftsutgifter for kommune-konsern til kultur, etter fylke. 2011-2012

	Netto driftsutgifter		Kroner per innbyggjar		Endring 2011-2012. Kroner per innbyggjar	Netto driftsutgifter til kultur i prosent av totale netto driftsutgifter	
	2011	2012	2011	2012		2011	2012
	— Millionar kroner —					— Prosent —	
I alt.....	8 917	9 394	1 788	1 860	72	3,9	3,8
Fylke							
Østfold	374	397	1 344	1 409	65	3,1	3,1
Akershus	842	929	1 514	1 640	126	3,7	3,7
Oslo	1 361	1 285	2 219	2 060	-159	4,3	3,8
Hedmark	324	324	1 682	1 671	-11	3,6	3,4
Oppland	311	370	1 664	1 977	313	3,6	3,9
Buskerud	410	449	1 546	1 671	125	3,5	3,6
Vestfold	340	346	1 438	1 447	9	3,4	3,3
Telemark	387	389	2 276	2 274	-2	4,6	4,3
Aust-Agder	199	213	1 784	1 887	103	3,8	3,8
Vest-Agder	337	368	1 933	2 088	155	4,1	4,3
Rogaland	907	1 008	2 048	2 230	182	4,6	4,7
Hordaland	844	905	1 720	1 817	97	3,8	3,8
Sogn og Fjordane	185	192	1 706	1 768	62	3,3	3,2
Møre og Romsdal	408	428	1 588	1 649	61	3,4	3,3
Sør-Trøndelag	534	572	1 791	1 889	98	4,2	4,1
Nord-Trøndelag	213	245	1 594	1 826	232	3,3	3,6
Nordland	428	462	1 795	1 929	134	3,5	3,5
Troms Romsa	308	299	1 943	1 864	-79	3,9	3,6
Finnmark Finnmark	205	212	2 784	2 838	54	4,7	4,6

Kjelde: Statistisk sentralbyrå.

Tabell 1.3.2. Netto driftsutgifter for kommune-konsern til kulturformål, etter fylke. 2008-2012. Millionar kroner

	Kultur i alt	Aktivitets- tilbud for barn og unge	Folke- bibliotek	Kino	Museum	Kunst- formidling	Idrett ¹	Kultur- og musikk- skolar	Andre kultur- aktivitetar ²
2008	7 452,0	861,1	1 177,5	60,6	273,0	423,2	2 035,5	1 022,7	1 598,4
2009	7 694,9	895,0	1 188,2	48,8	290,4	416,6	2 155,6	1 071,9	1 628,4
2010	8 517,1	948,9	1 237,9	77,7	299,1	422,9	2 598,1	1 105,5	1 827,0
2011	8 916,6	962,7	1 291,4	76,5	344,4	446,6	2 664,4	1 154,5	1 976,1
2012	9 393,8	983,2	1 364,5	49,8	383,1	510,6	2 864,0	1 241,7	1 996,8
2012									
Østfold	397,4	37,1	63,8	-1,2	13,3	12,5	121,9	36,1	113,8
Akershus	929,1	104,0	142,8	-0,2	13,2	22,8	338,7	123,1	184,7
Oslo	1 285,4	244,5	169,0	0,0	101,1	2,3	464,8	38,0	265,7
Hedmark	323,7	34,0	55,5	7,1	7,4	14,2	77,8	54,3	73,4
Oppland	370,2	30,1	74,1	4,3	10,3	17,8	99,9	55,1	78,7
Buskerud	449,4	41,0	74,3	4,6	13,9	8,2	126,2	57,8	123,5
Vestfold	345,5	27,2	64,0	-4,1	12,4	20,1	99,5	41,4	85,1
Telemark	388,6	33,3	55,3	3,9	16,1	19,9	111,4	59,7	88,8
Aust-Agder	212,9	14,0	30,2	2,2	9,0	5,3	53,7	26,0	72,5
Vest-Agder	368,2	33,0	50,2	2,5	22,3	56,9	84,5	39,7	79,1
Rogaland	1 008,4	91,3	114,0	4,8	41,7	82,5	325,7	139,4	208,9
Hordaland	905,2	89,0	123,4	2,4	32,8	109,1	273,5	130,6	144,4
Sogn og Fjordane	192,2	11,4	37,1	2,1	2,9	4,8	53,6	42,6	37,7
Møre og Romsdal	427,8	24,5	66,1	4,0	13,2	15,5	110,9	97,2	96,4
Sør-Trøndelag	571,8	58,4	67,9	1,5	19,5	54,4	181,9	97,9	90,3
Nord-Trøndelag	245,4	21,6	36,9	16,0	5,7	6,4	65,3	45,8	47,7
Nordland	462,1	40,8	64,0	3,2	23,6	26,5	124,1	81,1	98,8
Troms Romsa	299,0	30,2	42,3	-5,6	11,7	27,2	81,3	48,9	62,9
Finnmark Finnmark	211,5	17,9	33,4	2,3	13,2	4,1	69,2	26,9	44,4

¹ Gjeld funksjonane 380 og 381. ² Gjeld funksjonane 385 og 386.

Kjelde: Statistisk sentralbyrå.

Tabell 1.3.3. Netto driftsutgifter for kommune-konsern til kulturformål, etter fylke. 2008-2012. Prosent

	Aktivitets- tilbud for barn og unge	Folke- bibliotek	Kino	Museum	Kunst- formidling	Idrett ¹	Kultur- og musikk- skolar	Andre kultur- aktiviteter ²
2008	11,6	15,8	0,8	3,7	5,7	27,3	13,7	21,4
2009	11,6	15,4	0,6	3,8	5,4	28,0	13,9	21,2
2010	11,1	14,5	0,9	3,5	5,0	30,5	13,0	21,5
2011	10,8	14,5	0,9	3,9	5,0	29,9	12,9	22,1
2012	10,5	14,5	0,5	4,1	5,4	30,5	13,2	21,3
2012								
Østfold	9,3	16,1	-0,3	3,3	3,2	30,7	9,1	28,6
Akershus	11,2	15,4	0,0	1,4	2,5	36,5	13,2	19,9
Oslo	19,0	13,2	0,0	7,9	0,2	36,2	3,0	20,7
Hedmark	10,5	17,1	2,2	2,3	4,4	24,0	16,8	22,7
Oppland	8,1	20,0	1,2	2,8	4,8	27,0	14,9	21,2
Buskerud	9,1	16,5	1,0	3,1	1,8	28,1	12,9	27,5
Vestfold	7,9	18,5	-1,2	3,6	5,8	28,8	12,0	24,6
Telemark	8,6	14,2	1,0	4,1	5,1	28,7	15,4	22,9
Aust-Agder	6,6	14,2	1,0	4,2	2,5	25,2	12,2	34,1
Vest-Agder	9,0	13,6	0,7	6,1	15,4	22,9	10,8	21,5
Rogaland	9,1	11,3	0,5	4,1	8,2	32,3	13,8	20,7
Hordaland	9,8	13,6	0,3	3,6	12,1	30,2	14,4	16,0
Sogn og Fjordane	5,9	19,3	1,1	1,5	2,5	27,9	22,2	19,6
Møre og Romsdal	5,7	15,5	0,9	3,1	3,6	25,9	22,7	22,5
Sør-Trøndelag	10,2	11,9	0,3	3,4	9,5	31,8	17,1	15,8
Nord-Trøndelag	8,8	15,0	6,5	2,3	2,6	26,6	18,7	19,5
Nordland	8,8	13,8	0,7	5,1	5,7	26,9	17,6	21,4
Troms Romsa	10,1	14,2	-1,9	3,9	9,1	27,2	16,3	21,0
Finnmark Finnmarkku	8,5	15,8	1,1	6,2	2,0	32,7	12,7	21,0

¹ Gjeld funksjonane 380 og 381. ² Gjeld funksjonane 385 og 386.

Kjelde: Statistisk sentralbyrå.

Tabell 1.3.4. Brutto investeringsutgifter for kommune-konsern, etter rekneskapsfunksjon for kultur. 2006-2012. 1 000 kroner

	Aktivitets- tilbud for barn og unge	Folke- bibliotek	Kino	Museum	Kunst- formidling	Idrett ¹	Kultur- og musikk- skolar	Andre kultur- aktiviteter ²
2006	50 576	55 080	10 154	71 625	16 924	1 486 843	11 047	405 562
2007	87 958	75 997	35 821	99 715	28 723	2 038 808	11 421	852 732
2008	111 870	61 259	14 949	142 593	36 253	2 523 518	20 656	1 043 012
2009	35 202	72 654	11 286	115 625	79 462	3 308 660	7 610	1 695 872
2010	22 721	65 102	64 092	105 759	108 632	3 435 366	14 454	1 522 979
2011	24 657	64 242	71 346	95 042	123 158	3 124 642	18 521	1 384 456
2012	22 143	127 940	20 451	66 244	41 432	2 894 172	56 760	1 286 443
Gjennomsnitt 2010-2012	16 852	65 993	31 634	54 717	56 042	2 109 814	26 118	914 406
Østfold	239	373	1 344	195	1 402	86 631	365	14 715
Akershus	596	2 520	1 263	13 641	2 571	328 710	1 610	31 415
Oslo	1 796	4 152	755	15 138	1 179	191 958	956	95 254
Hedmark	1 500	286	2 475	70	1 067	98 781	354	103 877
Oppland	780	737	836	22	1 010	80 701	156	56 020
Buskerud	4 853	9 520	3 718	119	284	43 502	5 232	12 523
Vestfold	219	1 312	433	531	2 440	37 025	92	11 977
Telemark	-256	8 922	5 146	50	325	11 538	11 485	55 827
Aust-Agder	189	628	492	647	142	75 633	201	21 767
Vest-Agder	833	259	717	1 154	2 092	210 400	354	187 915
Rogaland	1 429	3 429	901	1 725	365	188 013	357	39 450
Hordaland	695	2 025	650	830	35 018	262 524	796	44 604
Sogn og Fjordane	1 004	328	1 288	6 330	6 591	63 128	50	43 144
Møre og Romsdal	629	617	2 296	3 413	5	65 721	553	51 509
Sør-Trøndelag	1 375	3 011	649	292	453	93 366	2 822	7 007
Nord-Trøndelag	16	184	2 120	63	421	79 745	36	10 831
Nordland	649	27 005	1 353	2 158	124	96 811	487	114 640
Troms Romsa	270	13	2 991	0	247	64 095	2	3 798
Finnmark Finnmarkku	37	672	2 209	8 340	307	31 533	211	8 134

¹ Gjeld funksjonane 380 og 381. ² Gjeld funksjonane 385 og 386.

Kjelde: Statistisk sentralbyrå.

Tabell 1.3.5. Frivillige lag og foreiningar som får driftstilskot frå kommunane. KOSTRA-skjema 17². 2008-2012

Lag/foreining	Talet på lag/ foreiningar					Samla driftstilskot. 1 000 kroner				
	2008	2009	2010	2011	2012	2008	2009	2010	2011	2012
I alt	19 850	20 481	21 099	21 255	20 155	535 374	582 606	615 959	586 890	676 573
Frivillige barne- og ungdomsforeiningar	5 979	5 759	5 947	5 870	5 279	143 973	156 947	158 830	157 079	156 567
Iddrettslag/skyttarlag	4 605	5 138	5 232	5 527	4 916	255 531	288 809	299 836	276 841	313 623
Andre foreiningar ¹	9 266	9 584	9 830	9 858	9 960	135 870	136 850	157 293	152 970	206 383

¹ Frå 2008 er song- og musikkforeiningar, teater og danseforeiningar og andre frivillige lag med i summen. ² Barne- og ungdomstiltak og tilskot til frivillige lag og foreiningar.

Kjelde: Statistisk sentralbyrå.

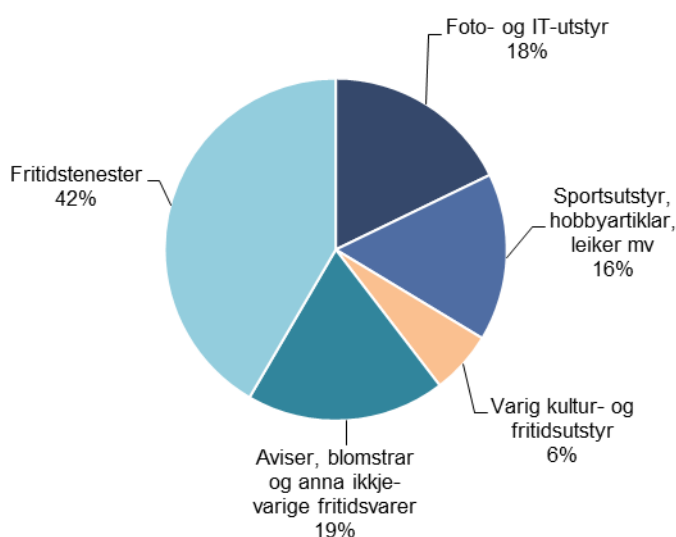
2. Privat forbruk

2.1. Nokre resultat

*Nasjonalrekneskapen –
Konsum i hushald til ulike
kultur gode og fritidstenester*

Førebelse tal frå nasjonalrekneskapen (sjå 2.2) syner at dei norske hushalda brukte til saman nesten 134 milliardar kroner i 2012 til ulike typar kultur gode og fritidstenester. Dette er ein auke på 4,6 milliardar kroner, eller 3,6 prosent, frå 2011. I 2012 utgjorde fritidstenester 55,9 milliardar kroner, eller 42 prosent, av det totale kulturkonsumet. Aviser, blomstrar og anna ikkje-varige fritidsvarer kom på 25,8 milliardar kroner, eller 19 prosent. Foto- og IT-utstyr utgjorde 23,4 milliardar, eller 18 prosent, og sportsutstyr, hobbyartiklar, leiker med meir utgjorde 20,8 milliardar, eller 16 prosent. Sjå tabell 2.1 og figur 2.1.

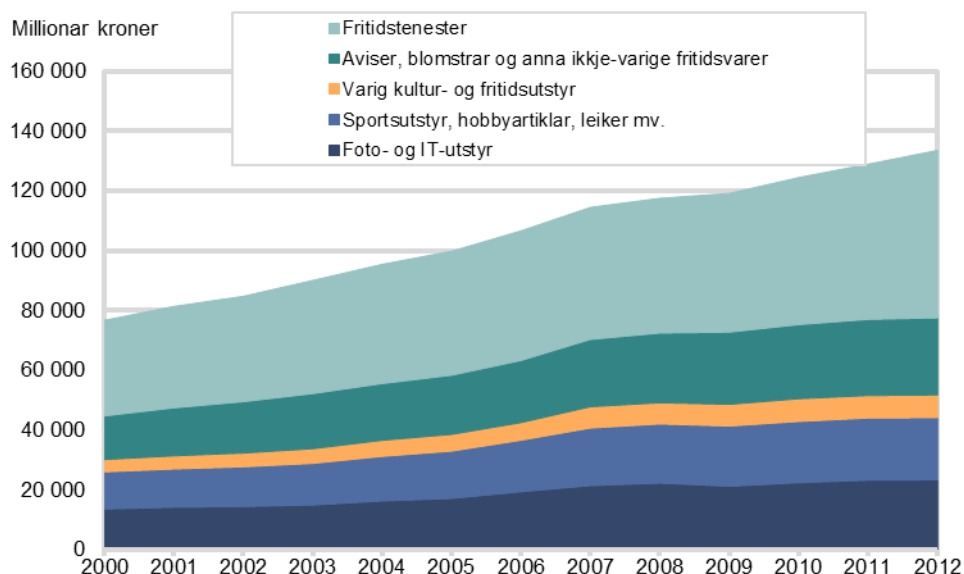
Figur 2.1. Konsum i hushald, etter type kultur gode. 2012. Prosent

Kjelde: Nasjonalrekneskapen, SSB.

Konsumet til fritidstenester auka med 4 milliardar kroner, eller 8 prosent, frå 2011 til 2012. Konsumet til fritidstenester stod for den største delen av auken i kulturkonsumet, også frå 2010 til 2011, da auken i dei fire andre hovudgruppene låg mellom -1 og 4 prosent. Sjå figur 2.2.

Figur 2.2. Konsum i hushald, hovudgrupper, gjeldande prisar. 2000- 2012. Millionar kroner

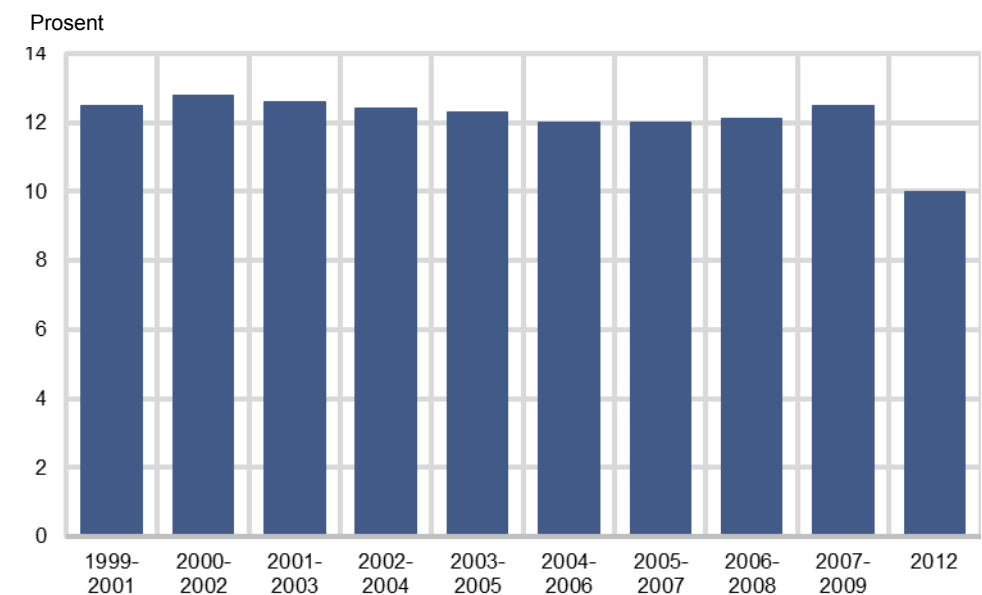

Kjelde: Statistisk sentralbyrå.

10 prosent av
hushaldsbudsjettet
til kultur og fritid

Forbruksundersøkingane blei etter 2009 lagde om frå årleg til periodisk undersøking.. Forbruksundersøkinga 2012, viste at utgiftene til kultur og fritid var den fjerde største utgifta, med 43 300 kroner, og utgjorde 10 prosent av dei årlege utgiftene til hushalda. Til samanlikning gjekk 31 prosent av hushaldsbudsjettet til bustad, lys og brensel, 19 prosent til transport og 12 prosent til matvarer og alkoholfri drikke.

Figur 2.3. Del til kultur og fritid per hushald av total forbruksutgift. Frå 1999-2001 til 2012. Prosent

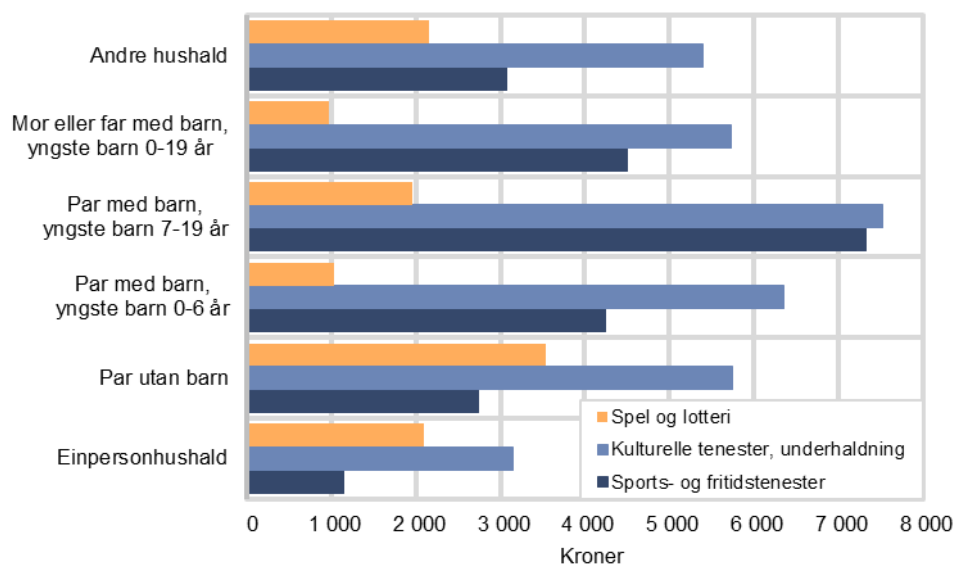

Kjelde: SSB, Forbruksundersøkinga.

Innanfor tenestegruppa kultur og fritid var dei årlege utgiftene for 2012 følgjande på dei ulike grupperingane:

- Audiovisuelt utstyr – 7 500 kroner
- Andre varer, kultur og fritid – 3 900 kroner
- Anna utstyr, fritid og hage – 8 600 kroner
- Tenester, kultur og fritid – 10 100 kroner
- Aviser, bøker og skrivemateriell – 4 900 kroner
- Feriereiser, pakketurar – 8 400 kroner

Ser ein på dei ulike typane hushald, var det til dels store skilnader. Hushald som består av par med barn, der yngste barnet er mellom 7 og 19 år, brukte mest pengar på kultur og fritid, 76 200 kroner, eller 11,3 prosent av totale forbruksutgifter. Dei som brukte minst på kultur og fritid var einpersonshushaldningar, med 26 600 eller 9 prosent av totalt forbruk. Sjå tabell 2.2.

Figur 2.4. Årlige utgifter per hushold til tenester, kultur og fritid, etter type hushold. 2012. Kroner

Kjelde: Forbruksundersøkinga, Statistisk sentralbyrå.

2.2. Om statistikken – privat forbruk

Statistisk sentralbyrå (SSB) nyttar to ulike metodar for å kunne syne det private forbruket til ulike kulturgode og tenester i det norske samfunnet. Den eine er forbruksundersøkinga, den andre er nasjonalrekneskapen. Inndelinga i hovudgrupper er noko ulik i desse to kjeldene, men undergruppene er nesten heilt like.

Nasjonalrekneskapen

Nasjonalrekneskapen viser utviklinga i norsk økonomi. Utviklinga blir målt ved bruttonasjonalproduktet og andre hovudstorleikar. Rekneskapen inneheld også mange tal for ulike delar av samfunnsøkonomien, mellom anna om næringar, hushald, arbeidsmarknad og utanrikshandel. Nasjonalrekneskapen byggjer på tal frå dei fleste av SSBs økonomiske statistikkar. Det finst tal frå nasjonalrekneskapen heilt tilbake til 1865. Nasjonalrekneskapen er viktig for utforminga av den økonomiske politikken.

Forbruksundersøkinga

Statistisk sentralbyrås forbruksundersøking er lagt om frå å vere ei årleg til ei periodisk undersøking. Dei siste tala er frå 2012.

Tabell 2.1. Konsum i hushald, gjeldande prisar. 2000-2012 . Millionar kroner

Type kulturgode	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010 ¹	2011 ²	2012 ²
I alt	76 761	81 389	84 803	90 082	95 489	99 840	106 681	114 519	117 551	119 178	124 469	128 954	133 565
Foto- og IT-utstyr ..	13 686	14 304	14 563	15 030	16 401	17 231	19 478	21 521	22 374	21 313	22 518	23 336	23 439
Utstyr for mottaking, opptak og reproduksjon av lyd og bilete ...	7 375	7 792	7 900	8 119	8 862	9 339	10 737	11 853	11 830	10 956	10 913	..	..
Fotoutstyr, kikkertar mv.	765	790	808	838	914	962	1 020	1 121	1 158	1 220	1 298	..	..
IT-utstyr	5 546	5 722	5 855	6 073	6 625	6 930	7 721	8 547	9 386	9 137	10 307	..	..
Sportsutstyr, hobbyartiklar, leiker mv.	12 429	12 777	13 252	13 920	14 889	15 822	17 222	19 245	19 753	20 127	20 449	20 782	20 810
Film, CD, kassetar og liknande	3 309	3 422	3 537	3 590	3 921	4 135	4 617	5 125	5 344	5 079	4 593	..	..
Leiketøy og hobbyartiklar	3 081	3 161	3 276	3 445	3 627	3 782	3 989	4 256	4 371	4 660	4 701	..	..
Utstyr til sport og camping	2 667	2 736	2 844	2 985	3 141	3 305	3 805	4 209	4 242	4 430	4 607	..	..
Bøker	3 372	3 458	3 595	3 900	4 200	4 600	4 811	5 655	5 796	5 958	6 548	..	..
Varig kultur- og fritidsutstyr	4 128	4 384	4 598	4 914	5 387	5 588	5 881	7 138	7 091	7 258	7 611	7 519	7 591
Større gjenstandar for utandørs rekreasjon	3 553	3 785	3 991	4 290	4 659	4 846	5 094	6 301	6 216	6 343	..	..	..
Musikk-instrument, større gjenstandar for innandørs rekreasjon	575	599	607	624	728	742	787	837	875	915	..	..	..
Aviser, blomstrar og anna ikkje-varige fritidsvarer ..	14 570	16 060	17 178	18 419	18 949	19 762	20 760	22 492	23 314	24 126	24 754	25 451	25 772
Blomstrar og hage	4 817	5 421	6 031	6 713	6 713	7 043	7 348	8 007	8 371	8 670	8 809	..	..
Kjæledyr	1 330	1 497	1 659	1 741	1 741	1 827	2 042	2 226	2 331	2 419	2 460	..	..
Aviser, vekeblad og tidsskrifter mv.	7 472	8 166	8 474	8 900	9 375	9 716	10 152	11 004	11 362	11 714	12 113	..	..
Papirvarer	951	976	1 014	1 065	1 120	1 176	1 218	1 255	1 250	1 323	1 372	..	..
Fritidstenester	31 948	33 864	35 212	37 799	39 863	41 437	43 340	44 123	45 019	46 354	49 137	51 865	55 953
Reparasjon av audiovisuelt, foto og IT-utstyr	200	213	228	236	275	267	227	200	201	207	187	..	..
Reparasjon av fritidsutstyr	156	143	153	182	211	205	186	174	193	182	187	..	..
Veterinær-tenester og andre tenester som gjeld kjæledyr	343	377	402	434	433	469	516	532	692	738	712	..	..
Sport og fritidstenester	5 960	6 391	6 631	7 434	7 704	7 020	6 534	6 922	7 085	7 514	7 563	..	..
Kulturelle tenester, underhaldning	8 188	8 624	8 978	9 765	9 847	11 067	12 656	15 077	15 530	16 746	18 108	..	..
Lotteri- og totalisatorspel	7 547	8 253	9 693	10 970	11 650	12 353	12 161	9 695	8 344	8 349	8 646	..	..
Pakketurar	9 554	9 863	9 127	8 778	9 743	10 056	11 060	11 523	12 974	12 618	13 734	..	..

¹ Fleire av tala er korrigererte. ² Førebelse tal.

Kjelde: Nasjonalrekneskapen, Statistisk sentralbyrå.

Tabell 2.2. Utgift per hushald, etter type hushald og etter vare- og tenestegruppe. 2012. Kroner

09 Vare- og tenestegruppe	Alle husholdninger	Einperson-husholdninger	Par utan barn	Par med barn, yngste barn 0-6 år	Par med barn, yngste barn 7-19 år	Mor eller far med barn, yngste barn 0-19 år	Andre husholdninger
Forbruksutgift i alt	435 507	295 397	486 844	569 989	671 907	387 937	493 542
Kultur og fritid i alt	43 347	26 614	50 823	56 821	76 159	36 384	40 883
Husholdninger	3 363	549	809	713	648	442	202
Personar per husholdning	2,12	1,00	2,00	4,01	3,96	2,34	2,94
091 Audiovisuelt utstyr	7 515	5 502	6 688	10 956	12 653	7 406	8 154
Utstyr for mottaking, opptak og reproduksjon av lyd og bilete	3 364	2 513	3 197	5 191	5 147	2 854	3 201
Fotoutstyr, kikkertar mv.	805	576	974	1 050	1 138	886	461
IT-utstyr	2 496	1 615	2 000	3 502	5 144	2 690	3 414
Film, CD, kassetar og liknande	826	799	452	1 152	1 225	975	1 077
Reparasjon av audiovisuelt, foto og IT-utstyr	24	..	65	62	..	..	..
092 Andre varer, kultur og fritid .	3 888	2 852	4 446	5 771	7 280	201	699
Større gjenstandar for utandørs rekreasjon	3 291	2 710	3 630	4 691	5 665	44	572
Musikkinstrument, større gjenstandar for innandørs rekreasjon	382	50	453	914	1 107	78	98
Reparasjon av større gjenstandar for kultur og fritid	215	93	364	166	508	79	29
093 Anna utstyr, fritid og hage .	8 570	3 686	9 402	14 634	17 739	8 109	9 154
Spel, leiker og hobby	1 591	418	1 220	5 587	2 422	2 468	1 136
Utstyr til sport og camping	1 890	415	1 796	4 196	4 929	977	2 651
Blomstrar og hage	2 965	1 776	4 217	3 490	4 178	2 208	2 991
Kjæledyr	2 124	1 076	2 169	1 361	6 210	2 456	2 376
094 Tenester, kultur og fritid	10 103	6 391	12 024	11 631	16 819	11 199	10 617
Sport og fritidstenester	2 896	1 150	2 743	4 247	7 330	4 501	3 071
Kulturelle tenester, underhaldning	4 933	3 147	5 744	6 354	7 525	5 732	5 391
Spel og lotteri	2 274	2 093	3 537	1 031	1 964	965	2 154
095 Aviser, bøker og skrivemateriell	4 884	3 184	6 503	5 078	7 289	3 357	5 810
Bøker	1 638	1 198	1 691	1 956	2 698	1 444	1 899
Aviser og tidsskrift	2 649	1 633	4 308	2 101	3 555	1 055	3 096
Diverse trykksaker	288	176	252	497	470	368	404
Papirvarer	309	177	252	524	566	490	411
096 Feriereiser, pakketurar	8 387	5 000	11 761	8 751	14 379	6 113	6 450

Kjelde: Forbruksundersøkinga, Statistisk sentralbyrå. Statistikkbanken tabell 10236 og 10250.

3. Sysselsetjing og føretakdemografi i kulturnæringane

Ein ny standard for kulturnæring brukt på registerbasert sysselsetjingsstatistikk (sjå kapitla 3.2 og 3.3 for definisjonar) viser kor mykje kulturnæringane har å seie for arbeidsaktiviteten i landet. 3 prosent av dei sysselsette i Noreg hadde hovudjobben sin i kulturnæringa i 2012. Nye jobbar blir skapte i kulturnæringane, veksten kjem hovudsakeleg ifrå næringar innanfor utøvande og visuelle kulturformar.

3.1. Nokre resultat

<i>Sysselsetjing</i>	3 prosent av dei sysselsette i Noreg hadde hovudjobben sin i kulturnæringa i 2012.
<i>Vekst</i>	Veksten i talet på sysselsette med hovudjobb i kulturnæringa var på 3,4 prosent frå 2011 til 2012.
<i>Føretak i kulturnæringane</i>	36 000 føretak i kulturnæringa var registert aktive per 1. januar 2012.
<i>Etableringsrate</i>	Etableringsraten er 1,7 for kulturnæringane i 2011, der nyetableringar i kulturnæringa er uttrykt som ein prosentdel av alle aktive føretak i alle næringar same året.

Sysselsetjing

3 prosent av dei sysselsette i Noreg hadde hovudjobben sin i kulturnæring i 2012, slik har det vore dei tre siste åra. Dette talet inkluderer både private og offentlege verksemdar, tilsette og sjølvstendige.

Totalt har nær 79 000 personar hovudjobben i ei kulturnæring i 2012. Dette talet har auka frå 2010 då det var 75 000, til 2011 då det var 76 000. Det største kulturdomenet i 2012 er bøker og aviser som har 20 700 sysselsette. Utøvande kulturformar har 15 000, media 12 500, visuelle kulturformar 8 800, kulturarv, arkiv og bibliotek 8 300, reklame 6 000, arkitektur 5 800 og fleirdisiplinarbeid har 1 400 personar i hovudarbeid i 2012. Sjå tabell 3.1.

Tabell 3.1. Sysselsette i kulturnæring, etter kulturdomene¹, 15-74 år, registerbasert. Per 4. kvartal 2010-2012

	2010		2011		2012	
	Sysselsette	Årsverk	Sysselsette	Årsverk	Sysselsette	Årsverk
I alt	75 361	63 084	75 983	62 884	78 557	65 522
Arkitektur	5 325	4 925	5 539	5 177	5 843	5 502
Bøker og aviser	21 089	17 340	21 105	17 266	20 714	17 182
Fleirdisiplinarbeid	1 427	1 123	1 422	1 108	1 398	1 165
Kulturarv, arkiv og bibliotek	8 191	6 381	8 300	6 494	8 261	6 497
Media	12 316	10 307	12 354	10 392	12 547	10 670
Reklame	5 794	5 019	5 982	5 303	5 953	5 298
Utvøvande kulturformar ..	13 686	11 191	13 769	10 615	15 079	11 764
Visuelle kulturformar ...	7 533	6 798	7 512	6 529	8 762	7 444

¹ Omfattar både lønstakarar og sjølvstendig næringsdrivande. Der ein person er registrert med fleire jobbar, er hovudjobben vald.

Kjelde: Statistisk sentralbyrå, registerbasert sysselsettingstatistikk.

Veksten i talet på sysselsette med hovudjobben i kulturnæringa var på 3,4 prosent frå 2011 til 2012. Mest vekst har det vore for visuelle kulturformar og utøvande kulturformar. Ikkje alle dei ni kulturområda har hatt vekst i denne perioden. Visuelle kulturformar auka sysselsetjinga med 16,6 prosent frå 2011 til 2012, utøvande kulturformar auka med 9,5 prosent, arkitektur auka med 5,5 prosent, og media auka med 1,6 prosent. Kulturarv, arkiv og bibliotek gjekk tilbake med nær 0,5 prosent, reklame gjekk tilbake med nærare 0,5 prosent, fleirdisiplinarbeid gjekk tilbake med 1,7 prosent og bøker og aviser hadde størst tilbakegang med 1,9 prosent færre sysselsette i 2012 enn året før.

Dei to domena utøvande og visuelle kulturformer har mest å seie for utviklinga for sysselsetjinga i kulturnæringane, dei auka til saman med omtrent 2 600 sysselsette frå 2011 til 2012. Utøvande kulturformer har den største veksten målt i talet på tilsette, med ein auke på 1 300. Den nest største auken har visuelle kulturformer med 1 250. Prosentvis aukar visuelle kulturformer mest på grunn av ein mindre total storleik på domenet. Utøvande kunstnarar innanfor scenekunst aukar mest blant dei i visuelle kulturformer, med nær 400 fleire sysselsette.

Veksten i sysselsetjinga for visuelle kulturformer var på 16,6 prosent, frå 7 500 sysselsette i 2011 til nær 8 800 i 2012. Sjølvstendig kunstnarleg verksemd innanfor visuell kunst var den næringa med størst vekst under dette domenet. Over 600 fleire var sysselsette der i 2012 samanlikna med førre året. Grunna denne veksten er sjølvstendig kunstnarleg verksemd innanfor visuell kunst nå den største næringa under visuelle kulturformer målt i talet på personar med denne næringa som hovudarbeid.

Bøker og aviser har ein tilbakegang som domene på 1,9 prosent, 390 færre hadde hovudarbeidet sitt der i 2012 samanlikna med 2011. Utviklinga er ikkje eintydig internt i domenet. Grunna dei små tala for nokre næringar blir ikkje detaljerte gjennomgangar publisert i tabellform, den interne utviklinga blir berre kommentert her. 370 fleire arbeidde i næringa sjølvstendig kunstnarleg verksemd innanfor litteratur. Men fleire sjølvstendige næringar er ikkje nok til å stagge tilbakegangen. Over 400 færre hadde hovudarbeidet i utgiving av aviser, over 200 færre hadde hovudarbeidet i butikkhandel med bøker, og over 150 færre hadde hovudarbeidet i utgiving av blad og tidsskrift. Men tendensen for bøker og aviser er likevel klar, ein tilbakegang for dei tradisjonelle næringstypene distributørar og produsentar, ein auke for dei i sjølvstendig verksemd.

Tilbakegangen for mange av næringane under bøker og aviser har vore varsla av mange på grunn av digitaliseringa av både aviser og bøker. Digitaliseringa endrar ikkje berre produktet, men også distribusjonen. Nå er konkurransen om eit avisabonnement meir regional og global enn det var før, og ei bok, om den er i papir eller elektronisk, kan handlast inn over internett med ein datamaskin eller mobiltelefon utan at ein er innom ein butikk.

Dei ulike domena fordelte på deira prosentvise bidrag til talet på sysselsette i kulturnæringa i 2012 er: 26,4 prosent for bøker og aviser; 19,2 prosent for utøvande kulturformer; 16 prosent for media; 11,2 prosent for visuelle kulturformer; 10,5 prosent for kulturarv, arkiv og bibliotek; 7,6 prosent for reklame; 7,4 prosent for arkitektur; og 1,8 prosent for fleirdisiplinarbeid som er omsetjings- og tolkeverksemd i kulturnæring.

Endringane i årsverka er ikkje lik endringane for talet på sysselsette. Målt i årsverk er utviklinga frå 2011 til 2012: 14 prosent opp for visuelle kulturformer; 10,8 prosent opp for utøvande kulturformer; 6,3 prosent opp for arkitektur; 5,1 prosent opp for fleirdisiplinarbeid, 2,7 prosent opp for media; ingen prosentendring for kulturarv, arkiv og bibliotek; 0,1 prosent ned for reklame; og 0,5 prosent ned for bøker og aviser.

Kjønn 49,6 prosent av dei med hovudjobb i kulturnæringa er kvinner. Men variasjonen i fordelinga i dei ulike næringane betyr at denne prosentfordelinga ikkje bør nyttast som ein indikator. Fordelinga er ulik over domena og i tillegg er forskjellane stabile. I kulturarv, arkiv og bibliotek er 65,1 prosent av dei sysselsette kvinner, fordelinga vidare er 62,9 prosent i fleirdisiplinarbeid, 53,5 prosent i bøker og aviser, 50,8 prosent i visuelle kulturformer, 46,8 prosent i utøvande kulturformer, 44,7 prosent i arkitektur, og lågast del finn ein i media der 41,1 prosent er kvinner.

Berre visuelle kulturformer har liknande kjønnsfordeling som for alle kulturnæringar kombinert. I visuelle kulturformer er 50,8 prosent av dei sysselsette

kvinner i 2012, mot 49,6 prosent totalt for alle kulturnæringane. Forskjellane mellom dei ulike domena er tydelege og stabile over tid. For kulturarv, arkiv og bibliotek gjeld at om lag 65 prosent av dei sysselsette med hovudarbeid der er kvinner, og slik har det vore dei tre siste åra. Og for domenet reklame var 39 prosent av dei sysselsette kvinner i 2012, mot 40 prosent i 2011 og 41 prosent i 2010.

Over tid er fordelinga mellom kjønna med hovudarbeid i kulturnæringa stabil på nær 50 prosent dei siste tre åra. Utviklinga for dei ulike kulturområda er at dei ikkje beveger seg raskt mot 50 prosent fordeling, avstanden frå 50 prosent er stabil. Difor er aggregerte tal for kjønnsfordelinga vanskeleg i kulturnæringa. Aggregerte tal fortel lite om dei stabile forskjellane mellom kjønna i sysselsetjinga i kulturnæringa.

Innvandring 8,1 prosent av dei sysselsette i utvalde kulturnæringar hadde innvandrarbakgrunn i 2012. Det er til samanlikning 5,7 prosentpoeng færre enn for alle næringar.

Av dei sysselsette i utvalde kulturnæringar med innvandrarbakgrunn var 5,3 prosent ifrå landgruppe 1 (EU/EFTA, Nord-Amerika, Australia og New Zealand) og 2,8 prosent er ifrå landgruppe 2 (Europa utanom EU/EFTA. Asia inkludert Tyrkia, Afrika, Sør- og Mellom-Amerika og Oseania utanom Australia og New Zealand).

Føretaksdemografi og omsetnad 76 milliardar blei omsett totalt for kulturnæringane i 2010, unntatt offentlege selskap som ikkje er med i føretaksdemografien. Omsetnaden i kulturnæringane 2010 var 1,6 prosent av den totale omsetnaden for alle aktive føretak det året. Den største omsetnaden er i domenet bøker og aviser, som omsette for 32 milliardar i 2010.

Omsetnaden for kulturnæringane var på 76 milliardar i 2010, medan han for 2009 var på omtrent 75 milliardar kroner. For 2010 manglar registrering av omsetnaden for drift av kulturhistoriske museum, den utgjer over 660 millionar i laupande kroner. Kva dette kjem av er ikkje godt å seie, det kan vere ei endring i føretaksforma frå privat til offentleg eller anna relatert til konsolidering. Dette kan førebels sjåast på som eit problem knytt til datatilgangen frå rekneskapane for aktuelle museum. Av stor interesse derimot bør det vere at bøker og aviser omsette for nær 200 millionar mindre i laupande kroner i 2010 samanlikna med 2009.

Aktive føretak og nyetableringar I alt var det 36 000 aktive føretak per 1. januar 2012 i kulturnæringa. 6,3 prosent av alle aktive føretak var kulturnæringsføretak i 2010. Flest føretak er i visuelle kulturformer med 7 200 føretak i 2010.

Utøvande kulturformer hadde nær 2 700 nyetableringar i 2012, medan visuelle kulturformer hadde 2 400. Av i alt 7 700 nyetableringar i kulturnæringane utgjer visuelle og utøvande kulturformer til saman 65 prosent av alle nyetableringane. Frå tabellane på sysselsetjing kjem det fram at sysselsetjinga i desse to domena auka frå 2011 til 2012 med til saman om lag 2 600 fleire sysselsette i perioden. Det kan vere ein samanheng verd å sjå på ein annan gong, om dei nyetablerte føretaka inneheld dei nye arbeidsplassane.

Kulturnæringane hadde ein etableringsrate på 1,7 i 2009, 2010 og 2011. Etableringsraten er berekna ved å dele talet på nyetablerte kulturføretak på det totale talet for aktive føretak same året, og gange med 100. Det var omtrent 7 400 nyetableringar i kulturnæringar i 2011 og totalt nær 426 000 aktive føretak i Noreg same året. Etableringsraten er ikkje ofte brukt som indikator for nyetableringar, men sjølv om det ikkje er vanleg, er det raskt å forstå og viser mykje informasjon i eit tal.

Formålet med å følge nyetableringar er å kunne vurdere om tapte arbeidsplassar kan bli erstatta av jobbar som blir skapte ved nyetableringar i kulturnæringa. Med tala i tabellane kan vi førebels berre seie noko om graden av nyetableringar, vi har ikkje informasjon om sysselsetjinga i nyetablerte føretak. Men generelt er nyetablerte føretak viktige for å få opp sysselsetjinga etter nedgangstid (Schrör 2008).

Oppsummering Sysselsetjinga i kulturnæringane på 3 prosent av den totale sysselsetjinga i 2010, 2011 og 2012 betyr at arbeidsplassane har mykje å seie for den totale sysselsetjinga i Noreg. Samtidig kjem det fram frå føretaksdemografien at omsetnaden i kulturnæringane er 1,7 prosent av den totale omsetnaden i Noreg i 2009 og 1,6 prosent i 2010. Det betyr at det er mange sysselsette i kulturnæringane, men det er relativt lite pengar. Både sysselsetjinga og omsetnaden er fordelt på svært mange føretak.

Kulturnæringane har potensial til å bidra til sysselsetjinga i Noreg. Stabil sysselsetjing er avhengig av gode økonomiske høve. Den låge omsetnaden kan bety at det finansielt ikkje er økonomisk enkelt å drive i kulturnæringa. Dette og anna utvikling i sysselsetjinga og dei føretaksdemografiske forholda kan nå følgjast opp over tid gjennom kulturnæringsstandarden presentert her med aktuelle resultat.

3.2. Om statistikken- Sysselsetjing og føretaksdemografi i kulturnæringane

Populasjonar som blir brukte

Sysselsetjing

Registerbasert sysselsetjingsstatistikk er organisert rundt personen som identifiserande eining. Personane er identifiserte med fødselsnummer og er i alderen 15 til 74 år. Dei har utført arbeid som varer minst ein time for å bli med i statistikken som sysselsette. Gjennom hovudarbeidet blir personar plassert utelukkande i ei verksemd. Dei med to eller fleire arbeidsforhold blir plasserte der dei har hovudarbeidet sitt. Avtalt arbeidstid indikerer hovudarbeidet for desse personane. Ved arbeidsinnvandring blir ein med i statistikken dersom ein har bustad i Noreg. Korte arbeidsopphald er ikkje inkludert.

Måletidspunktet i sysselsetjingsstatistikken er 3. veke i november, og står oppført som 4. kvartal i statistikkbanken.

Kulturnæring er identifisert gjennom arbeid i næring kategorisert som kulturnæring etter SN2007 standard (SSB 2008). Ein serie på den same standarden kan konstruerast tilbake til 2008. For 2007 og tidlegare må ei kulturnæring kategoriserast etter tidlegare næringsgruppestandard.

I tabellane for sysselsetjing i kulturnæringa blir variablane talet på personar, årsverk, kjønn og fordeling på fylke nytta. Talet på personar er enkelt å få fram, då personar er identifiserande eining i datasettet, og talet på personar blir ein enkel sum av dei med hovudarbeid i kulturnæringa. Årsverk blir laga av ein kalkulering der arbeidstida deira blir omrekna til årsverk der 37,5 timar arbeid i veka blir sett som utgangspunkt. Dei faktiske årsverka slik dei blir talde i verksemda kan avvike noko frå kalkulasjonen. Men årsverk indikerer likevel arbeidsmengda for næringsgruppa. Kjønn er henta frå personnummeret. Fordelinga av person på fylke går via adressa til verksemda. Mange kan bu ein annan stad enn der dei arbeider og pendlar til arbeid. Det vil også vere nokre verksemdar med ei adresse, som har turnerande aktivitetar, som står plassert i berre eit fylke.

Dokumentasjon av statistikken er å finne på www.ssb.no/regsys under feltet Om statistikken. Samanliknande tabellar er å finne i statistikkbanken, bae tabellane 07984 og 03877 inneheld den same populasjonen som blir nytta for sysselsetjingstabellar for kulturnæringa, fleire tabellar er å finne med same

populasjon. Totaltala for registerbasert sysselsetjing er avstemd mot Arbeidskraftundersøkinga (AKU) som nyttar heile tusental på høgste nivå.

Innvandrarar i arbeid i kulturnæring

Kategoriar

- A Fødd i Noreg med to norskfødde foreldre
- B Innvandrarar: Utanlandsfødde med utanlandske foreldre (tidlegare "førstegongsinnvandrarar")
- C Norskfødde med innvandrarforeldre (tidlegare "etterkomarar")
- D Utanlandsfødde med ein utanlandsfødd forelder
- E Fødd i Noreg med ein utanlandsfødd forelder
- F Fødd i utlandet av norskfødde foreldre samt utanlandsadopterte

Totalt 2 400 000 er registrert sysselsette i Noreg i 2012 i ein samanliknande populasjon for innvandrarar i arbeid i kulturnæringa. Av desse er 330 000 sysselsette innvandrarar. Denne totalpopulasjonen avvik noko frå populasjonen for sysselsette, talet er mindre då dei sjølvstendig næringsdrivande er utanfor populasjonen.

Sysselsette i registerbasert sysselsetjingsstatistikk er personar mellom 15 og 74 år som har utført minst ein times arbeid i registreringsveka. Innvandrarar er her utanlandsfødde med utanlandske foreldre (Kategori B tidlegare "førstegongsinnvandrarar"); og norskfødde med innvandrarforeldre (Kategori C tidlegare "etterkomarar"). Norskfødde med innvandrarforeldre er ennå ei lita gruppe og utgjer 18 300 sysselsette totalt. Desse er registrert på bakgrunn av morens landbakgrunn. Nærare halvparten av desse er under 21 år gamle. Utan innvandrarbakgrunn er dei fødd i Noreg med to norskfødde foreldre; utanlandsfødde med ein utanlandsfødd forelder; fødd i Noreg med ein utanlandsfødd forelder; og fødd i utlandet av norskfødde foreldre samt utanlandsadopterte.

For dei med innvandrarbakgrunn blir det nytta to kategoriar. I landgruppe 1 er dei frå EU-/EFTA-land, Nord-Amerika, Australia og New Zealand. I landgruppe 2 er dei frå Europa utan EU/EFTA, Asia (med Tyrkia), Afrika, Sør- og Mellom-Amerika og Oseania utan Australia og New Zealand. Innvandrarar blir plasserte i ei av desse to kategoriane. Dersom foreldra er frå forskjellige land blir personen plassert i landgruppa for fødelandet til mora.

Føretaksdemografi

Føretaksdemografi tek utgangspunkt i aktive føretak. Totalen for alle aktive føretak i alle næringar i føretaksdemografitabellane er den same som kan finnast i tabell 08228 i statistikkbanken, ein tabell over føretak med tal på omsetnad og sysselsetjing unntatt for offentleg forvaltning. Omtrent 400 000 føretak er registrert aktive i denne tabellen. Ved å trekke etter dei same kriteria som for tabellen over alle aktive føretak, og velje ut berre føretak i kulturnæringar, blir det skapa ein populasjon over kulturnæringar for føretaksdemografitabellar. Alle føretaka er hovudpopulasjonen, som vi ikkje nyttar då dei inkluderer svært mange juridiske einingar utan aktivitet; alle aktive føretak blir her ein føretaksdemografisk populasjon (på 400 000 i 2010, sjå tabell 08228 i statistikkbanken); alle aktive føretak i kulturnæring per 1. januar er ein trekkpopulasjon vi nyttar (på 29 000 i 2010), alle aktive føretak som er målt eit gitt tidspunkt gjennom året er ein annan trekkpopulasjon vi nyttar her om føretaksdemografi (på 25 000 i 2010). Nyetablerte føretak (på 7 000 i 2010) kan samanliknast med totalen på alle aktive føretak (på 400 000 i 2010) eller med alle kulturnæringsføretak (på 25 000 i 2010). Fylke er i føretaksdemografi basert på føretakets adresse.

Informasjon om nyetablering er henta frå juridisk registrering i Einingsregisteret. Tre krav er oppfylte for å bli rekna som nyetablering: 1. Det skal ikkje vere allereie eksisterande føretak som har vore inaktivt, som er aktivisert og blir med i statistikken; 2. Det skal ikkje vere eit resultat av ei samanslåing til eit nytt føretak; 3. Det skal ikkje vere ei næringsgruppeendring, der aktivitetsendringa i føretaket

gir tilvekst i kulturnæringa. Registreringsfeil kan førekome som i all annan statistikk, men desse krava blir rekna som oppfylte i variabelen nyetablering i føretakdemografien for kulturnæring.

Nokre av næringane høyrer i stor grad til offentleg sektor, slik som folkebibliotek eller kulturskolar. I føretakdemografien blir det ikkje publisert tal på omsetnad for kulturskolane eller kunstfagundervisning. Omsetnaden deira er vanskeleg å kalkulere då mykje av deira aktivitet er underlagd andre verksemdar. Difor er omsetnaden deira ikkje med i totalen for omsetnaden for domenet utøvande kulturformer. For folkebibliotek og fag- og forskingsbibliotek er talet på einingar for lågt for offentleggjing. Minst tre einingar må vere observerte i ei tabellcelle for offentleggjing.

Næringsklassifisering internasjonalt

Den norske standarden for næringsgrupper SN2007 baserer seg på den europeiske næringsklassifiseringa NACE rev. 2 (Eurostat 2008). SN2007 er tilpassa norske forhold, men er samanliknbar med andre europeiske standardar basert på NACE rev 2. Difor kan ESSnett-Kultur nytta NACE for å definere kulturnæringar i ulike land i Europa. Vi kan òg nytte ESSnett-Kultur-definisjonen for å lage ei kulturnæring i Noreg. Det europeiske systemet for næring er basert på den internasjonale standarden for klassifisering av produktive aktivitetar, ISIC rev. 4. ISIC blir nytta for klassifisering etter økonomisk aktivitet i statistikkar om nasjonalrekneskap, føretakdemografi, sysselsetjing og anna (UN Statistics Division 2008). ISIC har eksistert sidan 1948. Gjennom å ta i bruk eit heilt igjennom internasjonalt system for produktiv aktivitet kan dei norske tala i stor grad samanliknast med tal frå andre nasjonar om dei bruker lik definisjon av kulturnæring.

3.3. Omgrep og definisjonar

Kulturnæring

Ein standard for kulturnæring kan nyttast til å sortere ut kultur frå annan økonomisk aktivitet i Noreg. Kulturnæringsstandarden tek utgangspunkt i eit allereie eksisterande system for næring. I det statistiske systemet for næring som SSB nyttar, blir næringar delte inn etter deira innsats, tilverking og produkt. Grunnlaget for inkludering av ei næring som kulturnæring er ei total eller hovudsakeleg tilknytning til kultur i deira tilverking med vekt på sluttproduktet. Kva som skal vere kultur i næring kan diskutast. Men nokre næringar er enklare å bli einig om som kulturnæring, desse næringane er med i kulturnæringssystemet her. Systemet for kulturnæring er henta frå eit europeisk samarbeid for kulturstatistikk, Europeisk statistisk systemnettverk for kultur, ESSnett-Kultur (ESSnet-Culture 2012). ESSnett-Kultur-systemet er kompatibelt med UNESCOs system for kulturstatistikk (UNESCO 2009). Meir informasjon om kulturnæringsstandarden vil vere å finne i ESSnet-Kultur-rapporten og avsnittet om definisjonar bakerst i kapittelet. I tillegg vil det komme ein gjennomgang i Samfunnspeilet i 2014.

I kulturnæringa i Noreg blir det nytta åtte område for å identifisere kultur i økonomisk aktivitet: 1 Arkitektur; 2 Bøker og aviser, 3 Fleirdisiplinararbeid; 4 Kulturarv, arkiv og bibliotek; 5 Media; 6 Reklame; 7 Utøvande kulturformer; og 8 Visuelle kulturformer⁴. Ei oversikt over alle næringane følger.

Kulturnæringar fordelt på kulturelle domene og næringsgrupper

Kulturnæringar, basert på ESSnett-Kultur, inkludert norske kategoriar (ESSnet-Culture 2012). Inndelt etter kulturelle domene.

⁴ Eit domene ikkje inkludert her som er med i ESSnett-Kultur-diskusjonen om kultur i næring blir kalla art craft. Det kan omsetjast til kulturhandverk i Noreg, då kunsthåndverk er ein etablert term for ei form for visuell kunst. Art craft kan ikkje identifiserast i næringsgrupperingar i Europa, og blir difor ikkje med i kulturnæringsstandard. Men domenet kan vere aktuelt for ein kulturyrkesstandard om yrkesutøvarar er mogelege å identifisere.

Arkitektur

- 71.111 Plan- og reguleringsarbeid
- 71.112 Arkitekttenester vedrørende byggverk
- 71.113 Landskapsarkitekttenester

Bøker og aviser

- 47.61 Butikkhandel med bøker. Omfattar alle typar bøker
- 47.62 Butikkhandel med aviser og papirvarer
- 58.11 Utgiving av bøker
- 58.13 Utgiving av aviser
- 58.14 Utgiving av blad og tidsskrift
- 63.91 Nyheitsbyrå
- 90.019 Utøvande kunstnarar og underhaldningsverksemd ikkje nemnd annan stad
- 90.034 Sjølvstendig kunstnarleg verksemd innanfor litteratur
- 90.039 Sjølvstendig kunstnarleg verksemd ikkje nemnd annan stad

Fleirdisiplinarbeid

- 74.30 Omsetjings- og tolkeverksemd

Kulturarv, arkiv og bibliotek

- 91.011 Drift av folkebibliotek
- 91.012 Drift av fag- og forskingsbibliotek
- 91.013 Drift av arkiv
- 91.021 Drift av kunst- og kunstindustrimuseum
- 91.022 Drift av kulturhistoriske museum
- 91.023 Drift av naturhistoriske museum
- 91.029 Drift av museum ikkje nemnd annan stad
- 91.03 Drift av historiske stader og bygningar og liknande som er sjåverdig

Media

- 47.63 Butikkhandel med innspelinger av musikk og video
- 58.21 Utgiving av programvare for dataspel
- 59.11 Produksjon av film, video og fjernsynsprogram
- 59.12 Etterarbeid i tilknytning til produksjon av film, video og fjernsynsprogram
- 59.13 Distribusjon av film, video og fjernsynsprogram
- 59.14 Filmframvising. Omfattar framvising av film eller videofilm i kinoar, i friluft eller andre stader for framvising. Omfattar også filmklubbverksemd
- 59.20 Produksjon og utgiving av musikk- og lydopptak
- 60.10 Radiokringkasting
- 60.20 Fjernsynskringkasting
- 77.22 Utleige av videofilm, DVD og liknande

Reklame

- 73.11 Reklamebyrå

Utvøande kulturformer

- 85.521 Kommunal kulturskoleundervisning
- 85.522 Undervisning i kunstfag
- 85.529 Anna undervisning innanfor kultur
- 90.011 Utøvande kunstnarar og underhaldningsverksemd innanfor musikk
- 90.012 Utøvande kunstnarar og underhaldningsverksemd innanfor scenekunst
- 90.02 Tenester i tilknytning til underhaldningsverksemd
- 90.032 Sjølvstendig kunstnarleg verksemd innanfor musikk
- 90.033 Sjølvstendig kunstnarleg verksemd innanfor scenekunst
- 90.04 Drift av lokale i tilknytning til kunstnarleg verksemd

Visuelle kulturformer

74.101 Industridesign, produktdesign og annen teknisk designverksemd
74.102 Grafisk og visuell kommunikasjonsdesign
74.103 Interiørarkitekt-, interiørdesign- og interiørkonsulentverksemd
74.20 Fotografverksemd
90.031 Sjølvstendig kunstnarleg verksemd innanfor visuell kunst

Referanser

ESSnet-Culture (2012). "EssNet-Culture Final Report 2012." 556.
Eurostat (2008). "NACE Rev. 2 Statistical classification of economic activities in the European Community." Methodologies and Working papers: 369.
Schrör, H. (2008). "Enterprise births survivals and deaths - employment effects." Eurostat Statistics in focus(44).
SSB (2008). "Standard for næringsgruppering." NOS(D383).
UNESCO (2009). UNESCO Framework for Cultural Statistics.
UN Statistics Division (2008). International Standard Industrial Classification of All Economic Activities Revision 4. Statistical Papers. Eb, United Nations. **Series M:** 307.

Tabell 3.2. Sysselsette i kulturdomenet arkitektur¹, 15-74 år, registerbasert. Per 4. kvartal 2010-2012

	2010		2011		2012	
	Sysselsette	Årsverk	Sysselsette	Årsverk	Sysselsette	Årsverk
I alt	5 325	4 925	5 539	5 177	5 843	5 502
Østfold	161	145	162	144	173	160
Akershus	263	235	273	248	294	270
Oslo	2 165	2 032	2 294	2 170	2 459	2 330
Hedmark	116	106	117	111	121	115
Oppland	86	78	101	94	103	94
Buskerud	166	156	170	160	179	169
Vestfold	160	143	162	153	177	168
Telemark	144	134	138	130	143	136
Aust-Agder	55	51	71	65	117	108
Vest-Agder	128	111	123	110	113	105
Rogaland	412	372	389	363	391	366
Hordaland	441	410	462	434	496	469
Sogn og Fjordane	93	85	87	82	87	85
Møre og Romsdal	189	171	204	186	206	188
Sør-Trøndelag	458	435	489	457	496	471
Nord-Trøndelag	78	69	78	69	75	71
Nordland	84	77	86	80	88	79
Troms Romsa	101	93	99	89	98	93
Finnmark Finnmarku	25	23	32	30	25	23

¹ Omfatter både lønstakarer og sjølvstendig næringsdrivande. Der ein person er registrert med fleire jobbar, er hovudjobben vald.

Kjelde: Statistisk sentralbyrå, registerbasert sysselsetjingstatistikk.

Tabell 3.3. Sysselsette i kulturdomenet bøker og aviser¹, 15-74 år, registerbasert. Per 4. kvartal 2010-2012

	2010		2011		2012	
	Sysselsette	Årsverk	Sysselsette	Årsverk	Sysselsette	Årsverk
I alt	21 089	17 340	21 105	17 266	20 714	17 182
Østfold	762	576	766	571	700	558
Akershus	1 272	1 036	1 261	1 003	1 287	1 027
Oslo	8 486	7 288	8 747	7 581	8 700	7 603
Hedmark	576	432	566	425	558	418
Oppland	502	389	499	385	491	377
Buskerud	664	524	674	536	612	488
Vestfold	565	451	527	406	532	410
Telemark	489	390	453	363	454	371
Aust-Agder	303	247	320	246	293	233
Vest-Agder	568	454	538	426	525	419
Rogaland	1 319	1 062	1 283	1 018	1 226	989
Hordaland	1 900	1 548	1 647	1 334	1 602	1 336
Sogn og Fjordane	296	233	287	231	288	228
Møre og Romsdal	656	510	673	514	663	520
Sør-Trøndelag	858	709	885	713	896	721
Nord-Trøndelag	363	290	368	289	365	288
Nordland	629	498	696	525	643	499
Troms Romsa	481	394	479	381	487	401
Finnmark Finnmarku	391	300	429	314	386	290

¹ Omfatter både lønstakarer og sjølvstendig næringsdrivande. Der ein person er registrert med fleire jobbar, er hovudjobben vald.

Kjelde: Statistisk sentralbyrå, registerbasert sysselsetjingstatistikk.

Tabell 3.4. Sysselsette i kultordomene Fleirdisiplinarbeid¹, 15-74 år, registerbasert. Per 4. kvartal 2010-2012

	2010		2011		2012	
	Sysselsette	Årsverk	Sysselsette	Årsverk	Sysselsette	Årsverk
I alt	1 427	1 123	1 422	1 108	1 398	1 165
Østfold	59	38	68	46	64	48
Akershus	130	121	145	123	141	126
Oslo	534	433	556	439	569	484
Hedmark	13	14	9	9	12	10
Oppland	17	16	13	13	13	14
Buskerud	37	30	36	25	36	32
Vestfold	50	36	40	36	45	40
Telemark	27	24	13	13	13	13
Aust-Agder	13	10	10	9	9	9
Vest-Agder	91	58	78	51	63	42
Rogaland	88	70	86	70	83	69
Hordaland	124	107	134	110	126	110
Sogn og Fjordane	7	6	7	7	8	8
Møre og Romsdal	14	13	16	14	15	14
Sør-Trøndelag	59	56	61	54	56	54
Nord-Trøndelag	8	7	6	6	9	9
Nordland	120	57	108	59	98	57
Troms Romsa	26	14	27	15	26	16
Finnmark Finnmarku	10	11	8	6	11	10

¹ Omfattar både lønstakalar og sjølvstendig næringsdrivande. Der ein person er registrert med fleire jobbar, er hovudjobben vald.

Kjelde: Statistisk sentralbyrå, registerbasert sysselsetjingstatistikk.

Tabell 3.5. Sysselsette i kultordomenet kulturarv, arkiv og bibliotek¹, 15-74 år, registerbasert. Per 4. kvartal 2010-2012

	2010		2011		2012	
	Sysselsette	Årsverk	Sysselsette	Årsverk	Sysselsette	Årsverk
I alt	8 191	6 381	8 300	6 494	8 261	6 497
Østfold	220	169	223	166	205	159
Akershus	449	338	465	355	481	361
Oslo	1 537	1 278	1 567	1 294	1 611	1 335
Hedmark	321	239	334	250	323	242
Oppland	387	306	388	301	377	291
Buskerud	303	227	311	226	309	222
Vestfold	224	175	241	193	242	198
Telemark	212	151	212	154	222	166
Aust-Agder	159	120	141	113	150	117
Vest-Agder	304	219	284	211	284	208
Rogaland	602	445	600	451	599	457
Hordaland	995	791	1 009	816	1 010	810
Sogn og Fjordane	167	127	165	126	156	123
Møre og Romsdal	289	210	292	212	282	210
Sør-Trøndelag	701	556	752	588	766	592
Nord-Trøndelag	195	140	176	136	181	137
Nordland	667	530	679	541	613	512
Troms Romsa	237	184	242	188	250	192
Finnmark Finnmarku	213	170	210	166	191	157

¹ Omfattar både lønstakalar og sjølvstendig næringsdrivande. Der ein person er registrert med fleire jobbar, er hovudjobben vald.

Kjelde: Statistisk sentralbyrå, registerbasert sysselsetjingstatistikk.

Tabell 3.6. Sysselsette i kulturdomenet media¹, 15-74 år, registerbasert. Per 4. kvartal 2010-2012

	2010		2011		2012	
	Sysselsette	Årsverk	Sysselsette	Årsverk	Sysselsette	Årsverk
I alt	12 316	10 307	12 354	10 392	12 547	10 670
Østfold	345	236	308	213	299	211
Akershus	542	416	510	385	510	387
Oslo	6 729	5 985	6 870	6 151	7 039	6 321
Hedmark	133	102	125	97	139	100
Oppland	211	180	199	159	205	168
Buskerud	287	221	305	226	305	236
Vestfold	225	163	212	155	206	151
Telemark	173	133	153	118	149	118
Aust-Agder	90	60	91	58	102	68
Vest-Agder	277	200	264	198	250	190
Rogaland	501	370	470	355	449	347
Hordaland	1 072	875	1 113	902	1 154	940
Sogn og Fjordane	111	84	102	72	105	80
Møre og Romsdal	220	163	210	151	221	161
Sør-Trøndelag	552	443	572	472	572	485
Nord-Trøndelag	118	84	111	75	93	73
Nordland	295	237	295	241	298	256
Troms Romsa	215	171	239	178	240	190
Finnmark Finnmarku	219	185	205	184	210	187

¹ Omfatter både lønstakarer og sjølvstendig næringsdrivande. Der ein person er registrert med fleire jobbar, er hovudjobben vald.

Kjelde: Statistisk sentralbyrå, registerbasert sysselsetjingstatistikk.

Tabell 3.7. Sysselsette i kulturdomenet reklame¹, 15-74 år, registerbasert. Per 4. kvartal 2010-2012

	2010		2011		2012	
	Sysselsette	Årsverk	Sysselsette	Årsverk	Sysselsette	Årsverk
I alt	5 794	5 019	5 982	5 303	5 953	5 298
Østfold	227	197	268	231	278	239
Akershus	525	460	587	533	633	568
Oslo	2 277	1 985	2 280	2 041	2 218	2 004
Hedmark	110	92	92	79	118	95
Oppland	77	64	52	47	70	63
Buskerud	189	162	191	160	199	174
Vestfold	233	187	260	211	260	207
Telemark	108	95	107	93	112	97
Aust-Agder	95	81	106	89	62	57
Vest-Agder	169	147	156	138	199	183
Rogaland	433	383	451	420	454	406
Hordaland	412	340	424	365	411	365
Sogn og Fjordane	34	31	34	29	37	29
Møre og Romsdal	183	166	188	171	192	173
Sør-Trøndelag	395	332	450	394	402	357
Nord-Trøndelag	74	65	84	76	83	73
Nordland	107	98	101	91	104	92
Troms Romsa	116	108	131	117	97	93
Finnmark Finnmarku	27	24	19	18	23	19

¹ Omfatter både lønstakarer og sjølvstendig næringsdrivande. Der ein person er registrert med fleire jobbar, er hovudjobben vald.

Kjelde: Statistisk sentralbyrå, registerbasert sysselsetjingstatistikk.

Tabell 3.8. Sysselsette i kulturdomenet utøvande kulturformer¹, 15-74 år, registerbasert. Per 4. kvartal 2010-2012

	2010		2011		2012	
	Sysselsette	Årsverk	Sysselsette	Årsverk	Sysselsette	Årsverk
I alt	13 686	11 191	13 769	10 615	15 079	11 764
Østfold	365	295	393	289	418	312
Akershus	1 050	825	1 017	731	1 175	862
Oslo	4 704	4 079	4 515	3 738	5 103	4 228
Hedmark	294	238	294	206	334	242
Oppland	309	226	309	216	334	230
Buskerud	415	334	472	351	500	378
Vestfold	405	319	386	273	400	292
Telemark	354	282	354	262	380	284
Aust-Agder	189	126	193	128	176	126
Vest-Agder	380	315	440	327	521	400
Rogaland	1 009	803	1 071	790	1 109	830
Hordaland	1 382	1 105	1 417	1 084	1 536	1 180
Sogn og Fjordane	213	168	209	159	215	169
Møre og Romsdal	481	376	480	365	516	399
Sør-Trøndelag	956	761	968	727	1 002	761
Nord-Trøndelag	224	167	248	184	262	198
Nordland	391	310	416	317	452	348
Troms Romsa	398	320	435	347	468	382
Finnmark Finnmarku	164	138	148	117	172	139

¹ Omfattar både lønstakarar og sjølvstendig næringsdrivande. Der ein person er registrert med fleire jobbar, er hovudjobben vald.

Kjelde: Statistisk sentralbyrå, registerbasert sysselsetjingstatistikk.

Tabell 3.9. Sysselsette i kulturdomenet visuelle kulturformer¹, etter fylke, 15-74 år, registerbasert. Per 4. kvartal 2010-2012

	2010		2011		2012	
	Sysselsette	Årsverk	Sysselsette	Årsverk	Sysselsette	Årsverk
I alt	7 533	6 798	7 512	6 529	8 762	7 444
Østfold	306	265	291	251	359	306
Akershus	943	846	856	749	1 048	896
Oslo	2 737	2 510	2 750	2 460	3 130	2 754
Hedmark	151	133	167	136	199	160
Oppland	145	133	154	128	189	153
Buskerud	275	257	338	281	320	263
Vestfold	258	224	256	217	313	251
Telemark	143	129	130	111	185	142
Aust-Agder	74	66	78	60	99	75
Vest-Agder	200	180	206	177	248	203
Rogaland	442	395	480	421	559	486
Hordaland	667	598	649	564	751	631
Sogn og Fjordane	70	67	77	65	95	77
Møre og Romsdal	228	200	224	197	247	212
Sør-Trøndelag	504	453	459	390	541	454
Nord-Trøndelag	88	73	97	75	98	81
Nordland	128	113	144	118	171	126
Troms Romsa	117	105	97	84	145	119
Finnmark Finnmarku	54	49	56	43	64	53

¹ Omfattar både lønstakarar og sjølvstendig næringsdrivande. Der ein person er registrert med fleire jobbar, er hovudjobben vald.

Kjelde: Statistisk sentralbyrå, registerbasert sysselsetjingstatistikk.

Tabell 3.10. Sysselsette¹ i kulturdomena fordelt på kjønn. Per 4. kvartal 2010-2012

	2010		2011		2012	
	Sysselsette	Årsverk	Sysselsette	Årsverk	Sysselsette	Årsverk
Arkitektur						
Menn	2 977	2 829	3 082	2 963	3 232	3 113
Kvinner	2 348	2 097	2 457	2 215	2 611	2 389
Bøker og aviser						
Menn	9 957	8 716	9 803	8 513	9 641	8 460
Kvinner	11 132	8 624	11 302	8 753	11 073	8 722
Fleirdisiplinarbeid						
Menn	515	445	494	416	518	451
Kvinner	912	678	928	692	880	714
Kulturarv, arkiv og bibliotek						
Menn	2 831	2 310	2 887	2 365	2 882	2 376
Kvinner	5 360	4 071	5 413	4 129	5 379	4 121
Media						
Menn	7 132	6 184	7 170	6 233	7 387	6 476
Kvinner	5 184	4 123	5 184	4 159	5 160	4 194
Reklame						
Menn	3 418	3 067	3 567	3 271	3 607	3 293
Kvinner	2 376	1 952	2 415	2 032	2 346	2 004
Utøvande kulturformer						
Menn	7 368	6 627	7 366	6 209	8 024	6 761
Kvinner	6 318	4 564	6 403	4 406	7 055	5 003
Visuelle kulturformer						
Menn	3 826	3 719	3 800	3 609	4 315	3 987
Kvinner	3 707	3 079	3 712	2 920	4 447	3 456

¹ Omfatter både lønstakere og selvstendig næringsdrivende. Der ein person er registrert med fleire jobbar, er hovudjobben vald.

Kjelde: Statistisk sentralbyrå, registerbasert sysselsetjingstatistikk.

Tabell 3.11 Registerbasert sysselsetjingsstatistikk. Ulike kulturnæringer. Arbeidstakarar, etter innvandringsbakgrunn og kjønn. Per 4. kvartal 2012

	Næringsgruppe 59.1. Verksemd innanfor film, video og fjernsynsprogram			Næringsgruppe 60. Radio- og fjernsynskringkasting		
	I alt	Menn	Kvinner	I alt	Menn	Kvinner
	Absolutte tal					
I alt	3 774	2 179	1 595	6 335	3 544	2 791
Utan innvandringsbakgrunn	3 439	1 997	1 442	6 044	3 389	2 655
Innvandrarar frå landgruppe ^{1,2}	176	94	82	151	81	70
Innvandrarar frå landgruppe ^{2,3}	159	88	71	140	74	66
	Prosent					
I alt	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Utan innvandringsbakgrunn	91,1	91,7	90,4	95,4	95,6	95,1
Innvandrarar frå landgruppe ^{1,2}	4,7	4,3	5,1	2,4	2,3	2,5
Innvandrarar frå landgruppe ^{2,3}	4,2	4,0	4,5	2,2	2,1	2,4
	Næring 90.03. Sjølvstendig kunstnarisk verksemd			Næring 90.04. Drift av lokale knytte til kunstnarisk verksemd		
	I alt	Menn	Kvinner	I alt	Menn	Kvinner
	Absolutte tal					
I alt	5 058	2 434	2 624	907	447	460
Utan innvandringsbakgrunn	4 547	2 185	2 362	823	404	419
Innvandrarar frå landgruppe ^{1,2}	401	191	210	53	31	22
Innvandrarar frå landgruppe ^{2,3}	110	58	52	31	12	19
	Prosent					
I alt	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Utan innvandringsbakgrunn	89,9	89,8	90,0	90,7	90,4	91,1
Innvandrarar frå landgruppe ^{1,2}	7,9	7,9	8,0	5,8	6,9	4,8
Innvandrarar frå landgruppe ^{2,3}	2,2	2,4	2,0	3,4	2,7	4,1
	Næring 91.01. Drift av bibliotek og arkiv			Næring 91.02. Drift av museum		
	I alt	Menn	Kvinner	I alt	Menn	Kvinner
	Absolutte tal					
I alt	3 958	1 039	2 919	3 583	1 504	2 079
Utan innvandringsbakgrunn	3 646	953	2 693	3 208	1 370	1 838
Innvandrarar frå landgruppe ^{1,2}	194	43	151	267	99	168
Innvandrarar frå landgruppe ^{2,3}	118	43	75	108	35	73
	Prosent					
I alt	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Utan innvandringsbakgrunn	92,1	91,7	92,3	89,5	91,1	88,4
Innvandrarar frå landgruppe ^{1,2}	4,9	4,1	5,2	7,5	6,6	8,1
Innvandrarar frå landgruppe ^{2,3}	3,0	4,1	2,6	3,0	2,3	3,5

² Innvandrarar frå EU-/EFTA-land, Nord-Amerika, Australia og New Zealand. ³ Innvandrarar frå Europa utanom EU/EFTA, Asia, (inkl. Tyrkia), Afrika, Sør- og Mellom-Amerika og Oseania utanom Australia og New Zealand.
Kjelde: Statistisk sentralbyrå.

Tabell 3.12. Føretak, sysselsetjing og omsetnad. Kulturnæringane. 2009 og 2010

	2009			2010		
	Føretak i alt	Omsetnad	Sysseletjing	Føretak i alt	Omsetnad	Sysseletjing
		1 000 kr			1 000 kr	
I alt	24 508	75 262 680	61 410	25 150 75	996 483	61 002
Arkitektur						
I alt	1 895	5 110 185	5 376	1 890	5 321 096	5 409
71.111 Plan- og reguleringsarbeid	78	133 369	141	82	146 513	161
71.112 Arkitekttenester vedrørende byggverk	1 687	4 762 206	4 989	1 679	4 948 259	4 985
71.113 Landskapsarkitekttenester	130	214 610	246	129	226 324	263
Bøker og aviser						
I alt	3 712	32 242 995	20 302	3 720	32 076 545	19 412
47.61 Butikkhandel med bøker. Omfattar alle typar bøker	252	4 795 596	3 747	245	4 705 374	3 675
47.62 Butikkhandel med aviser og papirvarer	25	29 961	38	22	28 418	31
58.11 Utgiving av bøker	536	4 277 989	1 969	545	4 138 041	1 886
58.13 Utgiving av aviser	313	14 548 268	9 205	312	14 764 380	8 619
58.14 Utgiving av blad og tidsskrift	378	7 173 737	3 391	373	7 052 788	3 142
63.91 Nyheitsbyrå	150	745 162	434	138	631 977	484
90.019 Utøvande kunstnarar og underhaldningsverksemd ikkje nemnt annan stad	272	140 840	282	279	155 848	275
90.034 Sjølvstendig kunstnarisk verksemd innafor litteratur	1 703	501 854	1 185	1 724	552 670	1 239
90.039 Sjølvstendig kunstnarisk verksemd ikkje nemnt annan stad	83	29 588	51	82	47 049	61
Fleirdisiplinararbeid						
I alt	1 144	699 353	989	1 193	715 700	970
74.30 Omsetjings- og tolkeverksemd	1 144	699 353	989	1 193	715 700	970
Kulturarv, arkiv og bibliotek						
I alt	287	2 548 182	3 268	239	1 609 755	3 213
91.011 Drift av folkebibliotek	2	:	2	2	:	1
91.012 Drift av fag- og forskingsbibliotek	2	:	25	2	:	24
91.013 Drift av arkiv	10	15 038	22	10	10 042	12
91.021 Drift av kunst- og kunstindustrimuseum	31	536 653	509	22	373 539	457
91.022 Drift av kulturhistoriske museum	146	1 658 180	2 287	119	994 900	2 376
91.023 Drift av naturhistoriske museum	15	171 456	212	13	102 334	170
91.029 Drift av museum ikkje nemnt annan stad	3	9 026	15	5	10 347	13
91.03 Drift av historiske stader og bygningar og liknande som er sjåverdige	78	149 415	196	66	103 193	160
Media						
I alt	3 062	18 024 960	11 791	3 211	18 426 071	11 531
47.63 Butikkhandel med innspelingar av musikk og video	162	1 318 772	898	140	959 224	657
58.21 Utgiving av programvare for dataspel	22	168 825	245	16	119 571	145
59.11 Produksjon av film, video og fjernsynsprogram	1 740	2 849 087	1 948	1 882	3 175 123	2 100
59.12 Etterarbeid i tilknytning til produksjon av film, video og fjernsynsprogram	215	244 453	266	216	226 123	246
59.13 Distribusjon av film, video og fjernsynsprogram	27	1 963 489	220	32	1 825 858	219
59.14 Filmframvising	142	1 249 502	1 315	137	1 177 279	1 302
59.20 Produksjon og utgiving av musikk- og lydopptak	502	998 190	471	562	1 047 554	492
60.10 Radiokringkasting	138	666 170	486	130	737 611	515
60.20 Fjernsynskringkasting	47	8 213 597	5 338	38	8 846 958	5 298
77.22 Utleige av videofilm, DVD og liknande	67	352 875	604	58	310 770	557
Reklame						
I alt	2 171	6 526 584	5 157	2 197	7 246 995	5 279
73.11 Reklamebyrå	2 171	6 526 584	5 157	2 197	7 246 995	5 279
Utvøende kulturformer						
I alt	5 282	5 337 376	8 157	5 443	5 603 391	8 567
85.521 Kommunal kulturskoleundervisning	2	:	2	2	:	2
85.522 Undervisning i kunstfag	151	:	315	163	:	335
85.529 Anna undervisning innanfor kultur	8	:	16	14	:	25
90.011 Utøvande kunstnarar og underhaldningsverksemd innanfor musikk	3 139	1 542 168	3 156	3 167	1 529 282	3 137
90.012 Utøvande kunstnarar og underhaldningsverksemd innanfor scenekunst	527	1 874 505	2 584	552	2 128 177	3 019
90.02 Tenester i tilknytning til underhaldningsverksemd	1 030	1 407 391	1 163	1 070	1 433 889	1 242
90.032 Sjølvstendig kunstnarisk verksemd innanfor musikk	264	90 254	149	304	91 478	174
90.033 Sjølvstendig kunstnarisk verksemd innanfor scenekunst	79	44 401	56	91	59 675	67
90.04 Drift av lokale i tilknytning til kunstnarleg verksemd	82	378 657	716	80	360 890	566
Visuelle kulturformer						
I alt	6 955	4 773 045	6 370	7 257	4 996 930	6 621
74.101 Industridesign, produkttdesign og anna teknisk designverksemd	625	529 239	570	734	715 032	725
74.102 Grafisk og visuell kommunikasjonsdesign	2 086	1 559 655	1 849	2 223	1 705 379	2 003
74.103 Interiørarkitekt-, interiørdesign- og interiørkonsulentverksemd	814	603 454	779	798	607 423	739
74.20 Fotografverksemd	2 224	1 498 416	2 008	2 316	1 510 951	2 007
90.031 Sjølvstendig kunstnarisk verksemd innanfor visuell kunst	1 206	582 281	1 164	1 186	458 145	1 147

Kjelde: Statistisk sentralbyrå.

Tabell 3.13. Føretakdemografi. Nyetableringar og nedleggingar. Kulturnæringane. 2010-2012

	Føretak 1. januar 2010	Nyetab- lerte føretak 2010	Nedlagde føretak 2010	Føretak 1. januar 2011	Nyetab- lerte føretak 2011	Nedlagde føretak 2011	Føretak 1. januar 2012	Nyetab- lerte føretak 2012
I alt	28 513	6 902	5 799	29 879	7 390	7 959	36 285	7 702
Arkitektur								
I alt	1 970	236	248	2 019	229	341	1 988	237
71.111 Plan- og reguleringsarbeid	76	14	8	90	13	15	86	13
71.112 Arkitekttenester vedrørende byggverk	1 749	197	211	1 786	194	291	1 767	207
71.113 Landskapsarkitekttenester	145	25	29	143	22	35	135	17
Bøker og aviser								
I alt	4 187	852	728	4 266	830	1 035	5 229	903
47.61 Butikkhandel med bøker. Omfattar alle typar bøker	256	5	14	246	7	14	235	4
47.62 Butikkhandel med aviser og papirvarer	27	-	4	23	1	3	21	4
58.11 Utgiving av bøker	564	75	84	571	56	105	537	70
58.13 Utgiving av aviser	325	21	20	332	11	24	322	15
58.14 Utgiving av blad og tidsskrift	394	31	49	387	19	41	361	28
63.91 Nyheitsbyrå	168	4	44	142	5	33	131	1
90.019 Utøvande kunstnarar og underhaldningsverksemd ikkje nemnde annan stad	332	84	72	342	94	93	552	97
90.034 Sjølvstendig kunstnarisk verksemd innanfor litteratur	2 010	597	412	2 113	600	684	2 932	656
90.039 Sjølvstendig kunstnarisk verksemd ikkje nemnd annan stad	111	35	29	110	37	38	138	28
Fleirdisiplinararbeid								
I alt	1 260	239	260	1 282	253	353	1 190	265
74.30 Omsetjings- og tolkeverksemd	1 260	239	260	1 282	253	353	1 190	265
Kulturarv, arkiv og bibliotek								
I alt	281	8	16	249	8	13	387	12
91.011 Drift av folkebibliotek	2	-	1	1	-	-	1	-
91.012 Drift av fag- og forskningsbibliotek	2	-	-	2	-	-	3	-
91.013 Drift av arkiv	11	2	1	11	1	1	14	-
91.021 Drift av kunst- og kunstindustrimuseum	29	1	2	24	-	1	44	2
91.022 Drift av kulturhistoriske museum	138	4	4	123	5	4	163	3
91.023 Drift av naturhistoriske museum	14	-	1	12	1	-	22	-
91.029 Drift av museum ikkje nemnde annan stad	5	-	-	5	1	-	12	4
91.03 Drift av historiske stader og bygningar og liknande som er sjøverdige	80	1	7	71	-	7	128	3
Media								
I alt	3 325	636	638	3 449	619	817	3 357	754
47.63 Butikkhandel med innspelningar av musikk og video	162	6	28	134	6	28	112	5
58.21 Utgiving av programvare for dataspel	21	2	7	15	3	7	11	6
59.11 Produksjon av film, video og fjernsynsprogram	1 896	401	360	2 033	425	519	2 029	477
59.12 Etterarbeid i tilknytning til produksjon av film, video og fjernsynsprogram	226	44	48	223	33	58	206	50
59.13 Distribusjon av film, video og fjernsynsprogram	31	8	6	32	7	4	36	7
59.14 Filmframvising	142	-	8	133	7	1	133	6
59.20 Produksjon og utgiving av musikk- og lydopptak	585	160	138	637	125	166	616	194
60.10 Radiokringkasting	152	10	26	139	9	22	123	7
60.20 Fjernsynskringkasting	45	1	9	43	4	6	40	1
77.22 Utleige av videofilm, DVD og liknande	65	4	8	60	-	6	51	1
Reklame								
I alt	2 383	432	449	2 439	470	514	2 470	507
73.11 Reklamebyrå	2 383	432	449	2 439	470	514	2 470	507
Utvøande kulturformer								
I alt	6 916	2 281	1 464	7 548	2 619	2 337	11 958	2 665
85.521 Kommunal kulturskoleundervisning	5	-	-	5	-	-	8	-
85.522 Undervisning i kunstfag	438	233	157	505	279	213	807	245
85.529 Anna undervisning innanfor kultur	40	27	12	54	24	27	60	32
90.011 Utøvande kunstnarar og underhaldningsverksemd innanfor musikk	3 823	974	672	4 044	1 261	1 117	6 886	1 293
90.012 Utøvande kunstnarar og underhaldningsverksemd innanfor scenekunst	688	288	155	808	299	273	1 377	355
90.02 Tenester i tilknytning til underhaldningsverksemd	1 251	399	244	1 367	473	363	1 927	465
90.032 Sjølvstendig kunstnarisk verksemd innanfor musikk	440	274	155	521	204	257	608	208
90.033 Sjølvstendig kunstnarisk verksemd innanfor scenekunst	129	72	43	151	70	63	196	62
90.04 Drift av lokale i tilknytning til kunstnarleg verksemd	102	14	26	93	9	24	89	5
Visuelle kulturformer								
I alt	8 191	2 218	1 996	8 627	2 362	2 549	9 706	2 359
74.101 Industridesign, produktdesign og anna teknisk designverksemd	873	319	280	924	325	312	965	287
74.102 Grafisk og visuell kommunikasjonsdesign	2 314	549	540	2 444	591	733	2 436	598
74.103 Interiørarkitekt-, interiørdesign- og interiørkonsulentverksemd	873	186	205	884	162	215	850	191
74.20 Fotografverksemd	2 616	664	582	2 791	753	776	2 937	745
90.031 Sjølvstendig kunstnarisk verksemd innanfor visuell kunst	1 515	500	389	1 584	531	513	2 518	538

Kjelde: Statistisk sentralbyrå.

Tabell 3.14. Føretak, etter fylke. 2010

	Føretak totalt	Arkitektur	Bøker og aviser	Fleir- disiplin- arbeid	Kulturarv, arkiv og bibliotek	Media	Reklame	Utøvande kultur- former	Visuelle kultur- former
I alt	25 150	1 890	3 720	1 193	239	3 211	2 197	5 443	7 257
Østfold	1 037	78	151	41	7	101	126	225	308
Akershus	2 786	178	424	153	11	326	308	507	879
Oslo	8 492	631	1 331	432	27	1 191	636	1 824	2 420
Hedmark	591	51	94	20	7	89	45	138	147
Oppland	680	44	111	28	15	100	41	156	185
Buskerud	1 020	77	138	57	16	116	112	192	312
Vestfold	987	69	138	55	8	87	118	209	303
Telemark	597	60	86	20	7	72	56	139	157
Aust-Agder	372	33	70	19	7	45	27	75	96
Vest-Agder	742	57	78	41	11	119	82	147	207
Rogaland	1 534	146	185	57	13	199	157	343	434
Hordaland	2 142	157	283	113	25	262	158	535	609
Sogn og Fjordane	318	36	56	11	11	36	14	53	101
Møre og Romsdal	771	65	112	22	18	87	65	161	241
Sør-Trøndelag	1 328	97	166	51	17	132	123	357	385
Nord-Trøndelag	403	29	57	9	6	46	38	107	111
Nordland	614	35	107	22	16	92	48	126	168
Troms Romsa	483	38	76	24	11	64	31	107	132
Finnmark Finnmarku	244	9	53	18	4	46	12	42	60
Svalbard	9	-	4	-	2	1	-	-	2

Kjelde: Statistisk sentralbyrå.

Tabell 3.15. Omsetnad, etter fylke. 2010

	Omsetnad, totalt	Arkitektur	Bøker og aviser	Fleir- disiplin arbeid	Kulturarv, arkiv og bibliotek	Media	Reklame	Utøvande kultur- former	Visuelle kultur- former
I alt	75 996 483	5 321 096	32 076 545	715 700	1 609 755	18 426 071	7 246 995	5 603 391	4 996 930
Østfold	1 714 143	116 461	812 976	28 193	72 861	181 434	198 902	108 269	195 047
Akershus	4 140 890	372 911	1 141 219	68 426	20 496	962 692	684 239	214 610	676 297
Oslo	41 679 354	2 378 485	18 982 532	315 249	404 133	11 629 157	3 552 495	2 473 465	1 943 838
Hedmark	1 131 327	96 811	578 960	5 500	9 571	128 574	117 706	89 127	105 078
Oppland	1 281 861	84 219	476 323	5 170	88 869	402 061	67 065	86 417	71 737
Buskerud	2 326 120	166 535	1 287 597	16 452	60 321	250 905	202 052	103 602	238 656
Vestfold	1 432 272	119 009	543 666	20 348	88 855	179 865	203 658	139 971	136 900
Telemark	881 105	117 095	408 046	6 518	7 617	74 681	56 145	145 895	65 108
Aust-Agder	584 050	49 700	277 927	4 746	6 651	66 732	40 020	103 514	34 760
Vest-Agder	1 505 321	127 184	567 994	32 051	90 151	150 232	215 980	192 720	129 009
Rogaland	3 384 786	329 107	1 436 439	53 225	64 328	339 862	482 225	388 842	290 758
Hordaland	7 385 788	452 107	1 917 034	67 739	132 196	3 421 456	510 458	528 757	356 041
Sogn og Fjordane	540 071	80 332	277 091	2 726	17 537	26 536	39 555	57 852	38 442
Møre og Romsdal	1 456 299	153 799	626 797	5 721	57 065	89 968	238 319	136 675	147 955
Sør-Trøndelag	3 079 203	425 975	1 054 260	17 446	220 568	245 965	378 790	392 508	343 691
Nord-Trøndelag	715 036	63 450	334 173	1 857	58 505	41 582	73 947	83 548	57 974
Nordland	1 243 729	67 464	612 557	47 259	121 123	94 516	90 523	135 704	74 583
Troms Romsa	1 087 859	95 496	481 593	9 270	74 257	104 789	82 478	174 516	65 460
Finnmark Finnmarku	397 259	24 956	253 558	7 804	:	:	12 438	47 399	:
Svalbard	30 010	-	5 803	-	:	:	-	-	:

Kjelde: Statistisk sentralbyrå.

Tabell 3.16. Sysselsetjing, etter fylke, 2010

	Antall sysselsatte								
	Sysselsette totalt	Arkitektur	Bøker og aviser	Flerdisiplin arbeid	Kulturarv, arkiv og bibliotek	Media	Reklame	Utøvande kultur-former	Visuelle kultur-former
I alt	61 002	5 409	19 412	970	3 213	11 531	5 279	8 567	6 621
Østfold	1 862	142	623	25	69	269	195	264	275
Akershus	3 847	401	939	110	153	459	513	499	773
Oslo	27 705	2 162	8 897	407	627	7 161	2 225	3 790	2 436
Hedmark	1 269	130	464	12	119	181	84	159	120
Oppland	1 268	93	361	14	258	193	65	158	126
Buskerud	2 428	163	1 128	32	161	293	173	202	276
Vestfold	1 462	147	353	44	90	189	205	232	202
Telemark	1 059	134	360	17	75	124	60	180	109
Aust-Agder	641	61	249	11	22	91	43	96	68
Vest-Agder	1 470	139	447	36	104	167	155	235	187
Rogaland	3 348	337	998	52	205	405	389	555	407
Hordaland	5 545	466	1 646	93	407	1 189	335	888	521
Sogn og Fjordane	668	101	235	7	88	57	42	70	68
Møre og Romsdal	1 569	165	489	10	159	147	183	191	225
Sør-Trøndelag	2 981	474	739	31	198	221	295	564	459
Nord-Trøndelag	793	71	287	5	99	73	73	99	86
Nordland	1 390	83	478	43	250	145	106	158	127
Trøms Romsa	1 115	113	366	9	102	128	117	172	108
Finnmark Finnmarku	563	27	345	12	18	38	21	55	47
Svalbard	19	-	8	-	9	1	-	-	1

Kjelde: Statistisk sentralbyrå.

Tabell 3.17. Lønne og ulønne årsverk i ideelle og frivillige organisasjonar, etter aktivitet, 2007-2010

ICNPO-kategori ¹	2007		2008		2009 ²		2010 ²	
	Lønstakarar	Ulønne (frivillige)	Lønstakarar	Ulønne (frivillige)	Lønstakarar	Ulønne (frivillige)	Lønstakarar	Ulønne (frivillige)
I alt	63 345	114 329	71 503	114 616	79 777	114 903	80 107	115 149
Kultur og fritid	8 498	62 489	9 082	63 067	10 686	63 639	10 347	64 211
Utdanning og forsking	11 948	6 316	12 633	6 685	13 608	7 064	13 506	7 452
Helse	12 372	6 877	12 615	6 594	14 025	6 304	14 946	6 006
Sosiale tenester	17 738	4 276	17 831	4 032	20 658	3 791	21 179	3 551
Miljøvern	185	2 092	179	2 081	213	2 065	225	2 044
Lokalmiljø og bustad	1 127	13 443	1 141	13 187	1 131	12 909	1 197	12 907
Politiske organisasjonar og interesseorganisasjonar	5 234	4 240	5 466	4 498	5 717	4 764	5 421	4 605
Frivilligsentralar ³	209	:	213	:	236	:	252	:
Internasjonale organisasjonar	2 103	2 829	2 221	3 075	2 406	3 337	1 894	3 410
Religion	2 718	7 428	2 766	7 435	2 813	7 424	2 924	7 396
Yrkes-, bransje-, og fagforeiningar	7 213	4 339	7 356	3 962	8 284	3 606	8 216	3 567

¹ International Classification of Non-Profit Organisations. ² I kjelldata er ulønne årsverk berre kartlagde for åra 2004 og 2009. For 2009 er det registrert 2 896 årsverk under restkategorien ICNPO 12 Andre. Desse årsverka er her fordelte på dei resterande elleve kategoriane. Det blir rekna konstant vekstrate mellom åra 2004 og 2009. ³ Ulønt arbeid ved frivilligsentralar inngår i kategori 4 (sosiale tenester) og kan førebels ikkje skiljast ut slik det er gjort for lønstakarar.

Kjelde: Statistisk sentralbyrå.

Tabell 3.18. Produksjon (sum driftskostnader) og bruttoprodukt i ideelle og frivillige organisasjoner, etter aktivitet. 2007-2010.
Millionar kroner

ICNPO-kategori ¹	2007		2008		2009		2010	
	Ekskl. ulønt arbeid	Inkl. ulønt arbeid	Ekskl. ulønt arbeid	Inkl. ulønt arbeid	Ekskl. ulønt arbeid	Inkl. ulønt arbeid	Ekskl. ulønt arbeid	Inkl. ulønt arbeid
Produksjon ekskl. ulønt arbeid								
I alt	67 774	120 147	73 674	128 875	78 814	135 946	81 728	141 307
Kultur og fritid	13 279	42 467	14 545	45 303	15 650	47 627	15 569	48 972
Utdanning og forskning	10 204	13 440	10 992	14 516	11 849	15 724	12 329	16 594
Helse	7 065	9 899	7 582	10 446	7 935	10 747	7 777	10 567
Sosiale tenester	11 132	12 752	11 725	13 335	12 401	13 935	13 250	14 792
Miljøvern	217	1 201	277	1 463	322	1 543	338	1 601
Lokalmiljø og bustad	5 811	11 500	6 703	12 575	6 833	12 800	7 542	13 777
Politiske organisasjoner og interesseorganisasjoner	5 761	7 674	6 334	8 498	7 116	9 495	7 338	9 748
Frivilligsentraler ²	94	94	102	102	113	113	126	126
Internasjonale organisasjoner	1 472	2 544	1 535	2 763	1 701	3 064	1 793	3 230
Religion	2 999	6 502	3 256	6 987	3 539	7 407	3 865	7 892
Yrkes-, bransje-, og fagforeningar	9 740	12 074	10 623	12 886	11 355	13 491	11 801	14 009
Bruttoprodukt ekskl. ulønt arbeid								
I alt	34 992	87 365	37 952	93 152	40 642	97 774	41 856	101 435
Kultur og fritid	5 176	34 364	5 714	36 472	6 129	38 106	6 223	39 626
Utdanning og forskning	6 778	10 014	7 328	10 852	7 937	11 812	8 316	12 581
Helse	5 376	8 210	5 754	8 618	6 008	8 820	5 824	8 613
Sosiale tenester	7 798	9 418	8 304	9 914	8 732	10 266	9 289	10 831
Miljøvern	87	1 071	102	1 288	116	1 337	127	1 390
Lokalmiljø og bustad	477	6 166	508	6 380	523	6 490	578	6 813
Politiske organisasjoner og interesseorganisasjoner	2 700	4 613	3 006	5 170	3 391	5 770	3 500	5 910
Frivilligsentraler ²	79	79	86	86	95	95	106	106
Internasjonale organisasjoner	875	1 947	970	2 198	1 064	2 427	904	2 341
Religion	1 398	4 901	1 531	5 262	1 674	5 542	1 826	5 853
Yrkes-, bransje-, og fagforeningar	4 248	6 582	4 649	6 912	4 973	7 109	5 163	7 371

¹ International Classification of Non-Profit Organisations. ² Ulønt arbeid ved frivilligsentralar inngår i kategori 4 (sosiale tenester) og kan førebels ikkje skiljast ut slik det er gjort for lønstakarar.

Kjelde: Statistisk sentralbyrå.

4. Kunstpolitiske tiltak

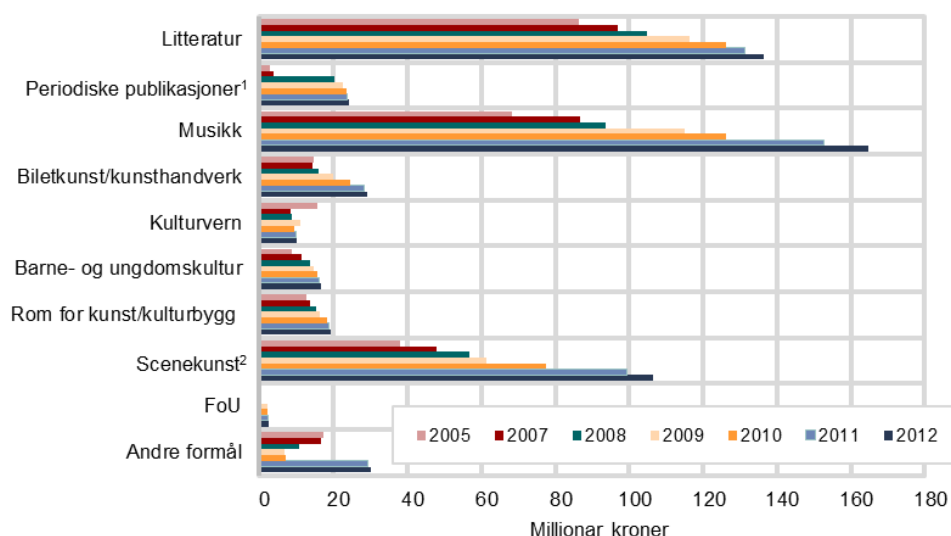
4.1. Nokre resultat

540 millionar kroner frå
Norsk kulturfond

I 2012 blei det delt ut 540 millionar kroner til ulike kulturformål. Beløpet auka med 28 millionar, eller over 5 prosent, frå året før. På heile 2000-talet har det vore ein årleg auke i løyvingane frå fondet.

Musikk og litteratur var dei to områda som fekk størst del. Desse områda fekk høvesvis 12 og 5 millionar kroner meir enn i 2011. Men også scenekunst fekk meir i 2012 enn i 2011 med ein auke på 7 millionar til 106 millionar. Sidan 2005 er løyvingane frå Norsk kulturfond dobla, med ein auke på 276 millionar kroner. Sjå tabell 4.3.

Figur 4.1. Norsk kulturfond. Løyvingar, etter område. 2005-2012. Millionar kroner

¹ T.o.m 2007 inkluderte denne kategorien berre tidsskrift. F.o.m 2008 er ymse publikasjonar inkludert. ² Før 2004 var tildelingane til scenekunst delt i frie sceniske grupper og scenekunst, andre tiltak.
Kjelde: Norsk kulturråd.

Teikneseriar på
innkjøpsordninga
for litteratur

Nytt for 2012 er innføring av teikneseriar på innkjøpsordningane for litteratur. I alt 14 titlar blei kjøpte inn. Sjå tabell 4.1.

Tabell 4.1. Innkjøpsordningane for litteratur. Innkjøpte titlar. 2005-2012

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Innkjøpsordninga for ny norsk skjønnlitteratur, vaksne	197	216	205	218	228	198	123	¹ 233
Innkjøpsordninga for ny norsk skjønnlitteratur for barn/unge ...	129	121	128	134	135	127	119	141
Innkjøpsordninga, omsette bøker	76	74	42	93	100	117	122	133
Innkjøpsordninga for sakprosa .	32	49	49	46	65	69	74	84
Innkjøpsordninga, fagbøker/barn/ unge	20	18	20	25	29	25	27	24
Teikneseriar ²	-	-	-	-	-	-	-	14

¹ Under innkjøpsordninga for vaksne blei det i 2012 som ei prøveordning kjøpt inn 970 papirbøker og 30 e-bøker.

² Innkjøpsordning for nye norske teikneseriar oppretta 2012.

Kjelde: Norsk kulturråd.

3 prosent meir til biletkunst
og kunsthåndverk

I 2012 delte Norsk kulturråd ut over 29 millionar kroner til ulike støtteordningar innanfor biletkunst og kunsthåndverk. Dette er 900 000, eller 3 prosent, meir enn i 2011. Dei ulike støtteordningane innanfor dette feltet er vanskeleg å samanlikne med åra før da dei ulike ordningane ikkje er spesifiserte på same måte som tidlegare. Sjå tabell 4.4.

7 prosent meir til
scenekunst

Tilskot til scenekunst var på 106 millionar kroner i 2012, ein auke på 7 millionar, eller 7 prosent frå 2011. Ei årsak til auken i tilskotet dei siste åra har vore

etablering av ordninga med fleirårig støtte til frie scenekunstgrupper. Saman med ordninga for basisfinansieringa av frie scenekunstgrupper som blei lagd inn i Kulturfondet frå og med 2010, gir dette rom for framsynt planlegging og stabilitet for den frie scenekunsten. Sjå tabell 4.5.

8 prosent meir til musikkformål

165 millionar kroner blei i 2012 fordelt av Kulturrådet, til musikkformål. Dette er ein auke på 12 millionar, eller 8 prosent, frå 2011. Ein fjerdedel, 42 millionar, av tilskotsmidla gjekk til musikkfestivalar. Andre musikktiltak med meir fekk 18 millionar mindre enn året før. Sjå tabell 4.6.

Tala på tildelingar og vidareføringar i ordninga til Statens kunstnarstipend auka med 2 prosent

Statens kunstnarstipend har fleire ulike stipendordningar som her er delte inn i stipend og garantiinntekt. I 2012 auka talet på stipend til 1 392, 54 fleire stipend enn førre året. Dette talet omfatter både nytildelingar og vidareføringar.

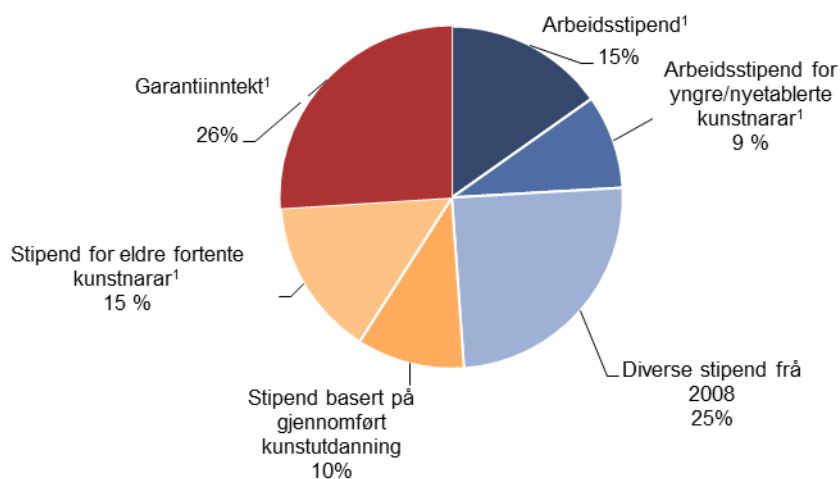
Innanfor ordningar for arbeidsstipend og diverse stipend var det 701 nytildelingar i 2012. I alt blei 218 stipend vidareførte innanfor desse tre ordningane. Opplysningane om nytildelingar og vidareføringar er frå Kulturrådet og er ikkje inkluderte i tabellar her.

I alt er det 489 garantiinntektar med i ordninga til Statens kunstnarstipend i 2012, det er 10 færre enn det var i 2011. Det blei tildelt 43 nye garantiinntekter i 2012. Desse blei tildelt etter at tidlegare innehavarar av garantiinntektane gjekk av med pensjon. Frå og med 2013 blir pensjonerte garantiinntekter ikkje erstatta. Sjå årsmelding frå Statens kunstnarstipend for meir informasjon, og tal i tabell 4.7.

I alt blei stipend og garantiinntektar for 235 millionar kroner betalte ut i 2012. Det er ein auke på litt over 9 millionar samanlikna med 2011. Sjå tabell 4.8.

Statens kunstnarstipend delte ut arbeidsstipend for 56 millionar i 2012, 6 millionar meir enn året før. Arbeidsstipend for yngre og nyetablerte kunstnarar var på nær 33 millionar kroner, 1 million meir enn i 2011. Sjå tabellane 4.8- 4.11.

Figur 4.2. Stipend og heimlar, etter stipendtype. 2012. Prosent

¹ Beløpa inkluderer "tildelte" og "tildelt tidlegare år med utbetaling også dette året".
Kjelde: Statens kunstnarstipend.

71 prosent som får stipend for gjennomført kunstutdanning, er kvinner

Det blei delt ut 192 stipend basert på gjennomført kunstutdanning frå Statens kunstnarstipend i 2012, ein auke på 11 stipend frå 2011 (tabell 4.7). 71 prosent av stipenda og dei utdelte midlane gjekk til kvinner. Som i dei tre åra før var det i 2011 eit fleirtal av kvinner som fekk stipend for gjennomført kunstutdanning i alle

kunstutdanningane. Dette stipendet blir fasa ut og erstatta av eit anna i 2013. Sjå også tabellane 4.11 og 4.12.

2 prosent auke i tildelingar
frå Fond for lyd og bilete

Fond for lyd og bilete delte ut nær 33 millionar kroner i 2012, ein auke på om lag 0,7 millionar kroner frå året før. Frå 2008 er dette ein auke med 16 prosent. Totalt var det 517 tildelingar i 2012, 6 færre enn i 2011. Som tidlegare år var det fagutvalet for video/film som delte ut mest pengar i 2012. Totalt 8,8 millionar kroner blei delte ut til totalt 46 prosjekt. Flest tildelingar hadde fagutvalet for fonogramproduksjonar, med totalt 123 prosjekt og som forvalta i alt 7,6 millionar kroner. Sjå tabellane 4.2 og 4.13.

Tabell 4.2. Fond for lyd og bilete. Tildelingar, etter fagutval. 2001-2012

	Talet på tildelingar	Beløp
		1 000 kroner
2001	585	31 064
2002	529	26 623
2003	632	27 143
2004	621	26 724
2005	566	21 089
2006	572	23 604
2007	546	26 634
2008	607	28 465
2009	582	29 171
2010	511	30 522
2011	523	32 265
2012	517	32 980
Fonogramproduksjon ¹	123	7 558
Musikk	122	5 078
Scene	55	3 800
Tekst	59	2 117
Video/film	46	8 812
Biletkunst	23	900
Blanda/andre (til disposisjon for styret)	89	4 714

¹ Frå 2006 er fagutvala Fonogram kunstnarar og Fonogram produsentar slått saman til Fonogramproduksjon.
Kjelde: Fond for lyd og bilete.

Over 1 milliard i innkravde
vederlag

Det blei kravd inn litt over 1 milliard kroner på vegner av dei sju rettshavar-organisasjonane som er med i oversikta her. Totalt 810 millionar blei utbetalt i vederlag 2012. Det kan skje utbetaling mellom organisasjonane. Det som er kjend av slik aktivitet er korrigerert for her for dei to siste åra i tabellen. I tillegg finnast andre vederlagsorganisasjonar. Sjå tabell 4.14.

4.2. Om dei ulike organisasjonane og ordningane

Norsk kulturråd

Norsk kulturråd har blant anna til oppgåve å stimulere det profesjonelle kunstlivet, styrkje kulturvernet og gjere kunst- og kulturverdiar tilgjengelege for så mange som mogleg. Norsk kulturråd forvaltar Norsk kulturfond og oppgaver delegerte frå Kulturdepartementet og er eit rådgivande organ for staten og det offentlege i kulturspørsmål. Data er henta frå Norsk kulturråd, inkludert Årsmelding 2012.

- **Norsk kulturfond** har som formål å stimulere skapande verksemd innanfor litteratur og kunst, verne om kulturarven og formidle kulturgoda til så mange som mogleg (Prop. 1 S, 2012-2013, Kulturdepartementet). Stortinget løyver kvart år ein sum til Norsk kulturfond, og det er Norsk kulturråd som fordeler desse midlane.
- **Innkjøpsordningane** dekkjer innkjøp av mellom anna litteratur og tidsskrifter, biletkunst og kunsthåndverk, musikk, kulturvern, barne- og ungdomskultur, rom for kunst/kulturbygg, scenekunst, kunst og det fleirkulturelle samfunnet. Innkjøpsordninga for ny norsk skjønnlitteratur og innkjøpsordninga for ny norsk sakprosa høyrer til dei viktigaste støtteordningane til innkjøp av litteratur.

Statens kunstnarstipend

Statens kunstnarstipend er eit av statens sentrale verkemiddel for å fremje eit mangfaldig og nyskapande kunstliv. Støtte i form av stipend og garantiinntekter gir kunstnarane høve til å setje si eiga kunstnariske utvikling i sentrum, utan å vere

nøydde til å innrette seg etter andre målsetjingar i kunst- og kulturpolitikken. Stipend- og garantiinntektsordninga skal leggje til rette for at einskildkunstnarar, gjennom å motta direkte tilskot frå staten, skal kunne bidra til eit mangfaldig og nyskapande kunstliv.

Fond for lyd og bilete

Fond for lyd og bilete skal fremje produksjon og formidling av innspelingar av lyd- og filmopptak og blir fordelte til beste for rettshavarane innanfor musikk, scene og film. Fondet er i tillegg oppretta for å gi rimeleg godtgjering til rettshavarar for den lovlege kopieringa av verka deira til privat bruk (Prop. 1 S, 2012-2013, Kulturdepartementet). Ny forskrift for fond for lyd og bilete trådte i kraft i januar 2010. Det stod i fondet si årsmelding for 2010 at forskrifta stramma noko inn og gjorde det tydeligare kven som har rett til støtte.

Vederlagsorganisasjonar

- BONO tek seg av biletkunstnarane og kunsthåndverkarane sine opphavsrettar, og gjer avtaler om reproduksjon og annan bruk av biletkunst.
- FONO representerer norske plateprodusentar, og inngår avtaler med riksdekkjande fjernsyn om kopiering og lydfesting av verna musikkverk.
- GRAMO representerer produsentar og utøvande kunstnarar, og inngår avtaler når innspelingane deira blir kringkasta.
- KOPINOR representerer 22 norske rettshavarorganisasjonar av opphavsmenn eller utgivarar, samt utanlandske rettshavarar. KOPINOR inngår avtaler om fotokopiering og anna eksemplarframstilling til bruk i utdanningsinstitusjonar, offentlig administrasjon, samt organisasjons- og næringsliv.
- LINO forvalter skribentane sine rettar/krav med heimel i åndsverkloven og gjer avtaler om vidareutnytting av litterære tekstar med alle typar brukarar.
- NORWACO representerer 34 norske rettshavarorganisasjonar av opphavsmenn, utøvande kunstnarar, fotografar og produsentar. NORWACO inngår avtaler om rett til vidareending av radio- og fjernsynskanalar i kabelnett, om rett til opptak av radio- og fjernsynsprogram til undervisnings- og informasjonsformål.
- TONO forvalter rett/krav til komponistar, tekstforfattarar og musikkforlag, og inngår avtaler om offentlig framføring og lydfesting av musikk.

Den kulturelle skolesekken

Den kulturelle skolesekken er ei nasjonal satsing som skal medverke til at alle elevar i grunnskolen og den vidaregåande opplæringa skal få møte profesjonell kunst og kultur av alle slag. Opplæringssektoren har ansvaret for å leggje føre- og etterarbeid pedagogisk til rette for elevane, medan kultursektoren har ansvaret for kulturinnhaldet (Den kulturelle skolesekken). Sekretariatet for Den kulturelle skolesekken ligg i Norsk kulturråd. Tala i tabell 4.15-4.17 baserer seg på rapportering til sekretariatet for Den kulturelle skolesekken. Rapporteringa følgjer skoleåret.

Åndsverkloven § 1

I åndsverkloven (LOV 1961-05-12 nr 02: Lov om opphavsrett til åndsverk mv.) § 1 står det følgjande:
 «Den som skaper et åndsverk, har opphavsrett til verket.
 Med åndsverk forstås i denne lov litterære, vitenskapelige eller kunstneriske verk av enhver art og uansett uttrykksmåte og uttrykksform, så som

- 1) skrifter av alle slag,
- 2) muntlige foredrag,
- 3) sceneverk, så vel dramatiske og musikkdramatiske som koreografiske verk og pantomimer, samt hørespill,
- 4) musikkverk, med eller uten tekst,
- 5) filmverk,
- 6) fotografiske verk,
- 7) malerier, tegninger, grafikk og lignende billedkunst,
- 8) skulptur av alle slag,
- 9) bygningskunst, så vel tegninger og modeller som selve byggverket,
- 10) billedvev og gjenstander av kunsthåndverk og kunstindustri, så vel forbildet som selve verket,

- 11) kart, samt tegninger og grafiske og plastiske avbildninger av vitenskapelig eller teknisk art,
 - 12) datamaskinprogrammer,
 - 13) oversettelser og bearbeidelser av verk som er nevnt foran.
- For fotografiske bilder som ikke er åndsverk gjelder § 43a.»

Referansar

Informasjonssentral for opphavsrett og klarering (<http://www.clara.no>).

Norsk kulturråd: *Årsmeldinger* (<http://www.norskkulturrad.no/>).

Prop. 1 S. Kulturdepartementet

Åndsverkloven (<http://www.lovdata.no/all/hl-19610512-002.html>).

Tabell 4.3. Norsk kulturfond. Løyvingar, etter område. 2003-2012. Millionar kroner

Område	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
I alt	232,3	254,3	264,2	287,0	300,1	340,4	386,5	430,8	512,0	540,0
Litteratur	75,4	77,9	86,4	90,8	96,8	105,0	116,5	126,2	131,3	136,6
Periodiske publikasjonar ¹	2,6	2,8	2,8	2,8	3,8	20,2	22,7	23,7	23,6	24,1
Musikk	52,3	63,6	68,4	77,3	86,8	93,7	115,0	126,3	152,8	164,8
Biletkunst/kunsthåndverk	13,8	14,3	14,6	16,3	14,4	16,1	19,8	24,6	28,3	29,2
Kulturvern	14,8	15,2	15,5	15,8	8,5	8,8	11,2	9,5	9,8	10,1
Barne- og ungdomskultur	8,7	9,0	8,7	9,3	11,3	13,8	14,8	15,8	16,3	16,8
Rom for kunst/kulturbygg	12,1	12,5	12,7	13,0	13,6	15,2	16,2	18,2	18,8	19,4
Scenekunst ²	36,0	37,2	37,9	45,5	48,2	56,9	61,5	77,4	99,4	106,4
FoU(forskning og utvikling)	-	-	-	-	-	-	2,2	2,2	2,3	2,4
Allmenne formål	16,6	21,8	17,3	16,2	16,7	10,7	6,8	7,0	29,3	30,2

¹ Til og med 2007 inkluderte denne kategorien berre tidsskrift. Frå og med 2008 er ymse publikasjonar inkludert. ² Før 2004 var tildelingane til scenekunst delt i frie sceniske grupper og scenekunst, andre tiltak.

Kjelde: Norsk kulturråd.

Tabell 4.4. Støtteordningar for biletkunst og kunsthåndverk. Avsette midlar. 2003-2012. 1 000 kroner

	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
I alt	13 843	14 300	14 571	16 333	14 454	16 076	19 829	24 579	28 300	129 200
Ymse tiltak	-	-	-	-	-	-	-	-	21 500	22 200
Kunst og ny teknologi	1 590	2 400	2 258	2 500	2 550	2 550	2 600	2 683	2 600	2 700
Kunsthøyskolar	-	-	-	-	-	-	1 000	1 032	1 500	1 500
Utstillingsstøtte til kunstnarar i etableringsfasen	-	138	817	644	780	900	1 400	1 445	1 400	1 400
Utstyrstøtte til fellesverkstader	420	440	750	430	780	780	1 280	1 321	1 300	1 300
Prosjektstøtte til biletkunst og kunsthåndverk	8 209	7 263	7 226	9 242	8 944	9 446	11 149	15 621	-	-
Statens utstillingsstipend	3 800	3 800	3 800	3 800	3 800	3 800	3 800	3 800	-	-
Kulturelle endringsprosessar og samtidskunsten	700	1 300	1 170	1 057	1 400	2 400	2 400	2 477	-	-
Innkjøpsordninga for samtidskunst	2 200	2 300	2 350	2 460	-	-	-	-	-	-
Debutantstøtte og utstyrstøtte til biletkunstnarar, kunsthåndverkarar og fotografar	725	459	-	-	-	-	-	-	-	-

¹ Avrundingar gjer at summen av tala ikkje stemmer overeins med oppgitt i alt.

Kjelde: Norsk kulturråd.

Tabell 4.5. Tilskot til scenekunstformål under Norsk kulturfond. Tal på tildelingar og beløp. 2009-2012

	2009		2010		2011		2012	
	1 000 kroner	Tal på tildelingar	1 000 kroner	Tal på tildelingar	1 000 kroner	Tal på tildelingar	1 000 kroner	Tal på tildelingar
I alt	61 485	332	77 419	305	99 351	335	106 400	324
Fri scenekunst, teater	26 111	64	27 611	56	27 000	77	24 000	44
Fri scenekunst, dans	20 313	44	21 313	37	24 313	44	22 000	45
Ny norsk dramatikk og annan scenetekst	3 921	..	1 446	..	500	5	-	3
Basisfinansiering av frie sceniske grupper	..	..	15 000	5	18 000	14	25 000	8
Pilotprosjektet for profesjonelle dansemiljø	..	..	..	..	2 100	6	3 100	5
Forprosjekt koreografiutvikling	..	..	..	..	1 700	49	1 700	45
Forprosjekt scenetekstutvikling	..	..	..	..	1 446	35	1 700	32
Gjestespel	4 608	70	5 108	90	5 110	73	47 100	91
Fleirårige tiltak	..	..	..	..	15 532	4	16 000	8
Andre scenekunsttiltak ¹	6 532	..	6 941	..	3 650	28	3 900	51
Arrangørstøtte dans	-	-	-	-	-	-	2 000	3

¹ Inkluderer også tilskot til tverrfaglege prosjekt, som går på tvers av etablerte fag- og satsingsområde og tidlegare tilsegn for tidlegare år for 2009. ² Avrundingar gjer at summen av tala ikkje stemmer overeins med oppgitt i alt. ³ Ordninga scenekunst og ny teknologi gjeld ikkje lenger. ⁴ For 2012 inkluderer beløpet 1 million kroner til formidling av dans.

Kjelde: Norsk kulturråd.

Tabell 4.6. Tilskot til musikkformål under Norsk kulturfond. Tal på tildelingar og beløp. 2009-2012

	2009		2010		2011		2012	
	1 000 kroner	Tal på tildelingar	1 000 kroner	Tal på tildelingar	1 000 kroner	Tal på tildelingar	1 000 kroner	Tal på tildelingar
I alt	114 969	1 106	126 277	1 179	152 844	1 284	164 751	1 278,0
Tilskotsordning for musikkfestivalar	29 562	96	30 562	103	31 500	99	42 340	98
Turné- og arrangørstøtte for rock og populærmusikk	..	..	..	..	..	..	..	..
Tilskotsordning for arrangørar ..	10 000	185	12 000	184	17 000	312	21 700	320
Tilskotsordning for musikkensemble	18 189	89	22 189	84	21 000	89	31 160	76
Tilskotsordning for kyrkjemusikk	5 562	62	6 562	73	6 800	67	6 970	71
Tilskotsordning for musikarar ..	10 000	200	12 000	221	12 400	288	15 670	290
Innkjøpsordninga for musikk ...	16 412	202	18 912	204	19 500	152	20 100	265
Andre musikktiltak/formidling av tradisjonsmusikk, forsøksordning for kor	25 244	272	24 052	310	44 800	277	26 811	158

Kjelde: Norsk kulturråd.

Tabell 4.7. Statens kunstnarstipend. Tal på stipend i alt i ordninga, etter stipendtype og kjønn. 2009-2012

	2009			2010			2011			2012		
	Talet på stipend	Kvinner	Menn	Talet på stipend	Kvinner	Menn	Talet på stipend	Kvinner	Menn	Talet på stipend	Kvinner	Menn
		Prosent			Prosent			Prosent			Prosent	
I alt	1 832	53	47	1 882	54	46	1 837	54	46	1 881	54	46
Arbeidsstipend ¹	236	48	52	256	49	51	267	50	50	286	49	51
Arbeidsstipend for yngre/nyetablerte kunstnarar ¹ ..	167	54	46	167	54	46	167	55	45	167	56	44
Diverse stipend frå 2008	422	52	48	444	53	47	442	54	46	466	53	47
Stipend basert på gjennomført kunstutdanning	223	68	32	231	72	28	181	65	35	192	71	29
Stipend for eldre fortente kunstnarar ¹	281	47	53	281	48	52	281	48	52	281	48	52
Garantiinntekt ¹	503	53	47	503	53	47	499	54	46	489	54	46

¹ Tala inkluderer stipend tildelte i 2011 og stipend tildelte tidlegare år som framleis var aktive i 2011.

Kjelde: Statens kunstnarstipend.

Tabell 4.8. Statens kunstnarstipend. Utdelte stipend i alt i ordninga, etter beløp, stipendtype og kjønn. 2009-2012

	2009			2010			2011			2012		
	Beløp	Kvinner	Menn	Beløp	Kvinner	Menn	Beløp	Kvinner	Menn	Beløp	Kvinner	Menn
	.. 1 000 kroner	Prosent		1 000 kroner	Prosent		1 000 kroner	Prosent		1 000 kroner	Prosent	
I alt.....	212 304	53	47	219 959	54	46	225 938	54	46	235 318	54	46
Arbeidsstipend ¹	43 896	48	52	47 616	49	51	49 780	50	50	56 056	49	51
Arbeidsstipend til yngre/	31 062	54	46	31 062	54	46	31 730	55	45	32 732	56	44
Diverse stipend frå 2008	13 801	53	47	14 437	53	47	14 577	58	42	14 655	53	47
Stipend basert på gjennomført kunstutdanning	13 363	69	31	14 190	73	27	11 121	65	35	12 049	71	29
Stipend til eldre fortente kunstnarar ¹	5 560	47	53	5 620	48	52	5 620	48	52	5 590	48	52
Garantiinntekt ^{1,2}	104 623	53	47	107 034	54	46	113 110	54	46	114 236	55	45

¹ Beløpa inkluderer stipend tildelte i 2011 og stipend tildelte i tidlegare år som framleis var aktive i 2011. ² Inkluderer arbeidsgivaravgift.

Kjelde: Statens kunstnarstipend.

Tabell 4.9. Statens kunstnarstipend. Beløp, etter stipendtype og kunstnargruppe. 2000-2012. 1 000 kroner

	Totalt beløp	Arbeidsstipend/arbeidsstipend for yngre/nyetablerte kunstnarar ¹			Eingongsstipend, totalt beløp	Stipend for eldre fortente kunstnarar ¹	Garantiinntekt ^{1,2}
		Beløp i alt	Arbeidsstipend	Arbeidsstipend for yngre/nyetablerte kunstnarar			
2000	136 541	49 590	..	..	9 275	5 620	72 056
2001	145 271	51 475	..	..	11 375	5 620	76 801
2002	141 283	51 800	..	..	11 509	5 620	72 354
2003	149 537	57 196	..	..	12 564	5 620	74 157
2004	150 321	58 776	..	..	11 351	5 620	83 367
2005	166 383	62 457	..	..	11 786	5 620	86 520
2006	170 085	63 111	35 807	27 305	12 136	5 620	89 218
2007	177 444	65 378	37 239	28 140	12 493	5 620	93 953
2008	188 534	68 288	38 896	29 392	13 092	5 620	101 534
2009	198 942	74 958	43 896	31 062	13 801	5 560	104 623
2010	205 769	78 678	47 616	31 062	14 437	5 620	107 034
2011	214 817	81 510	49 780	31 730	14 577	5 620	113 110
2012	223 269	88 788	56 056	32 732	14 655	5 590	114 236
2012							
Biletkunstnarar	90 111	22 932	12 348	10 584	3 552	500	63 127
Kunsthandverkarar	36 171	11 564	6 468	5 096	1 620	440	22 547
Skjønnlitterære forfattarar	21 453	11 172	8 232	2 940	1 451	320	8 510
Barne- og ungdomslitterære forfattarar	5 270	1 960	1 372	588	528	260	2 522
Dramatikarar	3 338	2 156	1 568	588	423	340	419
Skjønnlitterære omsetjarar	2 322	1 176	784	392	381	260	505
Faglitterære forfattarar og omsetjarar	1 370	588	588	0	178	80	524
Musikarar, dirigentar og songarar	13 034	6 860	4 508	2 352	1 529	340	4 305
Komponistar	6 016	2 940	2 156	784	383	250	2 443
Skodespelarar og dokkespelarar	7 713	4 900	3 332	1 568	970	370	1 473
Sceneinstruktørar	2 279	1 176	784	392	235	280	588
Scenografar og kostymeteiknarar	1 384	980	588	392	166	160	78
Teatermedarbeidarar	51	0	0	0	51	0	0
Dansekunstnarar	10 084	6 076	2 940	3 136	731	400	2 877
Kritikarar	805	588	588	0	97	120	0
Journalistar	58	0	0	0	58	0	0
Fotografar	6 295	3 528	2 744	784	518	80	2 169
Filmkunstnarar	4 684	3 332	2 352	980	527	320	505
Arkitektar	235	0	0	0	65	170	0
Interiørarkitektar	240	0	0	0	60	180	0
Diverse andre	4 290	2 352	1 568	784	317	220	1 401
Folkekunstnarar	1 600	1 176	784	392	204	220	0
Popkomponistar	4 466	3 332	2 352	980	611	280	243

¹ Beløpa inkluderer stipend tildelte i 2011 og stipend tildelt tidlegare år som framleis var aktive i 2011. ² Inkluderer arbeidsgivaravgift.

Kjelde: Statens kunstnarstipend.

Tabell 4.10. Statens kunstnarstipend. Tal på stipend, etter stipendtype og kunstnargruppe. 2000-2012

	I alt	Arbeidsstipend/arbeidsstipend til yngre/nyetablerte kunstnarar ¹			Eingongsstipend	Stipend til eldre fortente kunstnarar ¹	Garantiinntekt ¹
		Arbeidsstipend i alt	Arbeidsstipend	Arbeidsstipend, yngre/nyetablerte kunstnarar			
2000	1 531	342	..	..	363	281	545
2001	1 601	355	..	..	420	281	545
2002	1 594	350	..	..	419	281	544
2003	1 606	362	..	..	426	281	537
2004	1 560	372	..	..	393	281	514
2005	1 582	382	..	..	412	281	507
2006	1 608	386	219	167	434	281	507
2007	1 598	388	221	167	424	281	505
2008	1 608	388	221	167	432	281	507
2009	1 609	403	236	167	422	281	503
2010	1 651	423	256	167	444	281	503
2011	1 656	434	267	167	442	281	499
2012	1 689	453	286	167	466	281	489
2012							
Biletkunstnarar	478	117	63	54	72	25	264
Kunsthandverkarar	208	59	33	26	33	22	94
Skjønnlitterære forfattarar	147	57	42	15	38	16	36
Barne- og ungdomslitterære forfattarar	46	10	7	3	13	13	10
Dramatikarar	48	11	8	3	18	17	2
Skjønnlitterære omsetjarar	43	6	4	2	22	13	2
Faglitterære forfattarar og omsetjarar	19	3	3	0	10	4	2
Musikarar, songarar og dirigentar	138	35	23	12	68	17	18
Komponistar	62	15	11	4	23	13	11
Skodespelarar og dokkespelarar	89	25	17	8	38	19	7
Sceneinstruktørar	33	6	4	2	11	14	2
Scenografar og kostymeteiknarar	23	5	3	2	8	8	2
Teatermedarbeidarar	3	0	0	0	3	0	0
Dansekunstnarar	97	31	15	16	26	20	20
Kritikarar	14	3	3	0	5	6	0
Journalistar	1	0	0	0	1	0	0
Fotografar	43	18	14	4	12	4	9
Filmkunstnarar	53	17	12	5	18	16	2
Arkitektar	11	0	0	0	2	9	0
Interiørarkitektar	11	0	0	0	2	9	0
Diverse andre	43	12	8	4	13	11	7
Folkekunstnarar	29	6	4	2	12	11	0
Popkomponistar	50	17	12	5	18	14	1

¹ Tala inkluderer stipend tildelte i 2011 og stipend tildelte tidlegare år som framleis var aktive i 2011.

Kjelde: Statens kunstnarstipend.

Tabell 4.11. Tal på stipend for gjennomført kunstutdanning, etter kjønn. 2008-2012. Prosent

	2008		2009		2010		2011		2012	
	Kvinner	Menn	Kvinner	Menn	Kvinner	Menn	Kvinner	Menn	Kvinner	Menn
I alt	71	29	68	32	72	28	65	35	71	29
Høgskolen i Østfold, Akademiet for scenekunst	..	..	86	14	78	22	..	..	40	60
Kunstakademiet-NTNU	59	41	59	41	65	35	65	35	59	41
Kunsthøgskolen i Bergen, avd. Kunstakademiet	72	28	57	43	73	27	62	38	58	42
Kunsthøgskolen i Bergen, avd. Spesialisert kunst	76	24	91	9	74	26	65	35	77	23
Kunsthøgskolen i Oslo	67	33	60	40	66	34	62	38	71	29
NMH-Diplomstudiet	33	67	..	100	..	100	..	..	33	67
Norges Dansehøyskole ¹	100	..	97	3	94	6	93	7	95	5

¹ Tidlegare Den Norske Ballethøyskole.

Kjelde: Statens kunstnarstipend.

Tabell 4.12. Beløp for stipend basert på gjennomført kunstutdanning, etter kjønn. 2008-2012. Prosent

	2008		2009		2010		2011		2012	
	Kvinner	Menn	Kvinner	Menn	Kvinner	Menn	Kvinner	Menn	Kvinner	Menn
I alt	79	22	69	31	73	27	65	35	71	29
Høgskolen i Østfold,										
Akademiet for scenekunst	..	..	86	14	78	22	..	..	40	60
Kunstakademiet-NTNU	60	40	57	43	66	34	62	38	59	41
Kunsthøgskolen i Bergen,										
avd. Kunstakademiet	70	31	55	46	73	28	61	39	59	41
Kunsthøgskolen i Bergen,										
avd. Spesialisert kunst	82	18	91	9	74	26	65	35	76	24
Kunsthøgskolen i Oslo	67	33	61	39	66	34	61	39	71	29
NMH-Diplomstudiet	33	67	..	100	..	100	..	..	34	66
Norges Dansehøyskole ¹	100	..	97	3	94	6	93	7	95	5

¹ Tidlegare Den Norske Ballethøyskole.

Kjelde: Statens kunstnarstipend.

Tabell 4.13. Fond for lyd og bilete. Talet på medlemmer og varamedlemmer i fagutval, etter kjønn. 2008-2012

	2008			2009			2010			2011			2012 ¹		
	I alt	Kvin- ner	Menn	I alt	Kvin- ner	Menn	I alt	Kvin- ner	Menn	I alt	Kvin- ner	Menn	I alt	Kvin- ner	Menn
	Prosent			Prosent			Prosent			Prosent			Prosent		
I alt	36	53	47	36	50	50	42	62	38	42	64	36	42	60	40
Fonogramproduksjon ..	8	50	50	8	38	63	8	50	50	8	50	50	8	50	50
Musikk	8	38	63	8	50	50	8	50	50	8	50	50	8	63	38
Scene	8	63	38	8	75	25	8	88	13	8	88	13	8	63	38
Tekst	6	67	33	6	33	67	6	50	50	6	67	33	6	67	33
Video/film	6	50	50	6	50	50	6	67	33	6	67	33	6	67	33
Biletkunst	-	-	-	-	-	-	6	67	33	6	67	33	6	50	50

¹ Tala for hausten 2012.

Kjelde: Fond for lyd og bilete.

Tabell 4.14. Opphavsrett. Innkravde og utbetalte vederlag, etter organisasjon. 2002-2012. 1 000 kroner

	I alt	BONO	TONO ²	Kopinor ¹	Norwaco ¹	Gramo ¹	FONO	LINO ⁴
Innkravde vederlag								
2002	631 589	4 886	223 010	204 638	112 312	83 462	1 257	2 025
2003	666 087	4 315	245 761	194 622	115 236	101 653	1 315	3 186
2004	694 219	7 561	258 025	197 502	117 575	109 452	1 334	2 770
2005	717 496	6 581	266 619	194 809	143 411	101 885	1 421	2 770
2006	734 815	6 029	282 493	173 051	150 140	119 646	1 456	2 000
2007	820 836	³ 12 798	291 601	222 686	162 508	127 368	1 622	2 253
2008	853 399	11 488	304 728	222 046	178 650	130 700	1 959	3 828
2009	963 471	10 424	359 152	233 994	221 251	135 200	1 883	1 567
2010	1 002 331	9 349	385 806	238 540	228 258	138 460	1 918	-
2011 ⁵	1 035 644	10 545	409 574	240 823	253 612	146 661	2 631	-
2012 ⁵	1 059 034	10 591	429 991	275 326	265 150	139 005	2 253	-
Utbetalte vederlag								
2002	574 710	3 811	184 532	215 295	119 266	48 880	1 006	1 920
2003	569 939	3 285	186 408	177 647	124 229	74 414	1 052	2 904
2004	561 585	5 524	219 497	182 882	113 072	36 984	1 067	2 559
2005	593 899	4 921	210 229	183 223	106 042	85 862	1 065	2 557
2006	581 667	4 482	240 981	142 996	123 927	66 390	1 091	1 800
2007	681 138	³ 9 218	247 642	174 154	164 881	81 834	1 298	2 111
2008	733 153	8 193	247 400	207 454	162 920	102 000	1 567	3 619
2009	760 334	7 607	257 144	204 770	188 305	99 600	1 507	1 401
2010	866 588	6 783	313 080	203 188	195 503	146 500	1 534	-
2011 ⁵	859 472	7 343	342 524	204 951	200 446	130 305	2 105	-
2012 ⁵	810 265	7 421	357 312	207 191	189 266	116 875	1 802	-

¹ I summene er utlandet medrekna. ² Innkravde vederlag er eksklusive finansinntekter og mekaniske rettskrav, men medrekna 2 prosent komponistfond og utland. ³ Aukn frå 2006 til 2007 kjem av at BONO frå og med 2007 forvaltar den såkalla følgjerettsordninga i Noreg; eit prosentvis vederlag som blir betalt når opphavsrettsleg verna kunst blir vidareselet, til dømes gjennom auksjonshus og galleri. ⁴ Med verknad frå november 2009 blei verksemda til LINO samordna med Kopinors ditto, slik at storparten av vederlaget for 2009 er kanalisert via sistnemnde. Slik vil det også vere for komande år. ⁵ Norwaco sender midlar til TONO, difor er ikkje summen av innkravde vederlag summen av innkravde vederlag frå organisasjonane, det same gjeld utbetalte vederlag.

Kjelde: Dei enkelte organisasjonane.

Tabell 4.15. Den kulturelle skolesekken i grunnskolen. Kommunale tilbud. 2010/11 og 2011/12

	Talet på produksjonar		Talet på enkeltarrangement		Deltakarar totalt		Deltakarar per enkeltarrangement	
	2010/11	2011/12	2010/11	2011/12	2010/11	2011/12	2010/11	2011/12
Totalt	3 409	3 386	22 557	25 639	770 834	796 503	34,2	31,1
Sjanger								
Film	197	180	1 103	1 034	70 174	61 219	63,6	59,2
Litteratur	351	364	2 733	2 983	85 033	96 432	31,1	32,3
Kulturarv	950	957	5 000	5 308	155 899	159 943	31,2	30,1
Visuell kunst	494	513	3 908	3 983	95 623	111 385	24,5	28,0
Scenekunst	506	497	2 435	4 536	128 911	134 288	52,9	29,6
Musikk	365	372	3 358	3 394	113 261	109 565	33,7	32,3
Kunststartar i samspel	342	306	2 600	3 158	81 541	86 443	31,4	27,4
Ikkje fordelt sjanger	204	197	1 420	1 243	40 392	37 228	28,4	30,0

Kjelde: Den kulturelle skolesekken, Norsk kulturråd.

Tabell 4.16. Den kulturelle skolesekken i grunnskolen. Fylkeskommunale tilbud. 2011/12

	Talet på produksjonar	Talet på enkeltarrangement	Deltakarar totalt	Deltakarar per enkeltarrangement
Totalt	995	29 994	2 060 467	68,7
Sjanger				
Film	86	1 990	91 271	45,9
Litteratur	150	3 334	131 049	39,3
Kulturarv	63	1 746	74 013	42,4
Visuell kunst	135	8 632	196 986	22,8
Scenekunst	186	4 289	389 368	90,8
Musikk	318	8 881	1 094 891	123,3
Kunststartar i samspel	53	822	72 961	88,8
Ikkje fordelt sjanger	4	300	9 928	33,1

Kjelde: Den kulturelle skolesekken, Norsk kulturråd.

Tabell 4.17. Den kulturelle skolesekken i VGS. Fylkeskommunale tilbud. 2011/12

	Talet på produksjonar	Talet på enkeltarrangement	Deltakarar totalt	Deltakarar per enkeltarrangement
Totalt	313	3 350	286 896	85,6
Sjanger				
Film	56	489	44 041	90,1
Litteratur	58	820	39 436	48,1
Kulturarv	32	369	14 804	40,1
Visuell kunst	39	581	18 268	31,4
Scenekunst	67	509	68 576	134,7
Musikk	49	409	83 569	204,3
Kunststartar i samspel	10	151	17 556	116,3
Ikkje fordelt sjanger	2	22	646	29,4

Kjelde: Den kulturelle skolesekken, Norsk kulturråd.

5. Scenekunst

2,0 millionar besøk på opne teater-, opera- og danseframсыningar

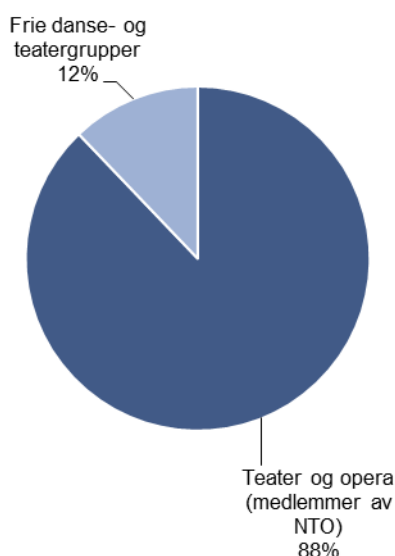
Til saman fekk Norsk teater- og orkesterforening (NTO) og det frie feltet om lag 2 millionar besøk i 2012 på opne framсыningar i Noreg. I tillegg har det vore stor scenekunstaktivitet i Den kulturelle skolesekken (DKS), både for NTO-medlemmer og i det frie scenekunstfeltet.

Scenekunstbruket har hatt 272 000 besøk på DKS i deira speleplan. Totalt var det 429 000 besøk av elever frå grunnskole og vidaregåande skole på DKS i 2012.

45 prosent av befolkninga har vore på teater, musikal eller revy dei siste 12 månadene i 2012, ifølgje Norsk kulturbarometer.

5.1. Nokre resultat

Figur 5.1. Tilskodarar ved opne framсыningar ved teater og opera og frie grupper innanfor teater og dans. Noreg 2012

Kjelde: Norsk teater- og orkesterforening og Danse- og teatersentrum.

1,9 millionar teaterbesøk i NTO-institusjonane

NTO har 32 teaterinstitusjonar som medlemmer per 2012. Desse 32 institusjonane hadde 1,9 millionar besøk i 2012 når ein inkluderer tal frå DKS. Etter ein nedgang i publikumsoppslutninga i 2009 ser det no ut til at besøkstala har teke seg opp att, det siste året var det ein auke på 88 000 tilskodarar. Dei totale tilskodartala inkluderer ein auke i publikumstalet på framсыningar retta mot barn og unge siste året. Besøkstala på produksjonar for barn og unge seier ikkje noko om fordelinga mellom vaksne og unge.

Dersom tala for DKS-besøk blir tekne ut frå tilskodartala frå NTO, blir tala for besøk på opne framсыningar igjen. NTO hadde nær 1 779 000 besøkande på sine opne framсыningar i Noreg i 2012.

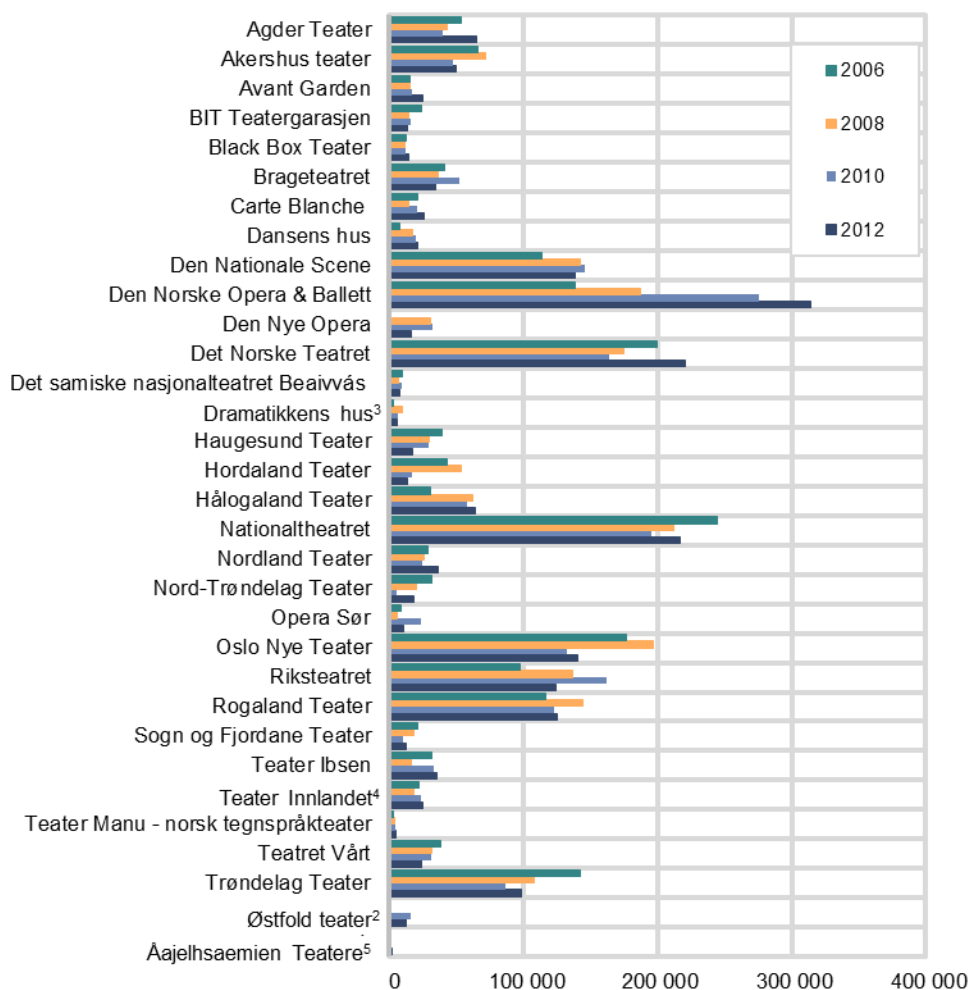
10 200 framсыningar

Aktiviteten i NTO-institusjonane er framleis høg. Teater- og operainstitusjonane heldt 10 200 framсыningar, nokre færre enn året før. Om lag 3 800 av framсыningane var oppsetjingar for barn og unge, 490 færre enn førre året.

Tilskodarar per framсыning har det siste året auka, både totalt og for framсыningar for barn og ungdom. Som nemnt over har framсыningar av produksjonar for barn og ungdom gått ned medan tilskodartalet på framсыningar retta mot barn og ungdom har gått opp. Tilskodartalet per framсыning har slik gått opp til 181, 26

fleire tilskodarar per framsyning samanlikna med året før. Sjå figur 5.2 og tabell 5.1.

Figur 5.2. Tilskodarar ved teater og opera. 2006-2012

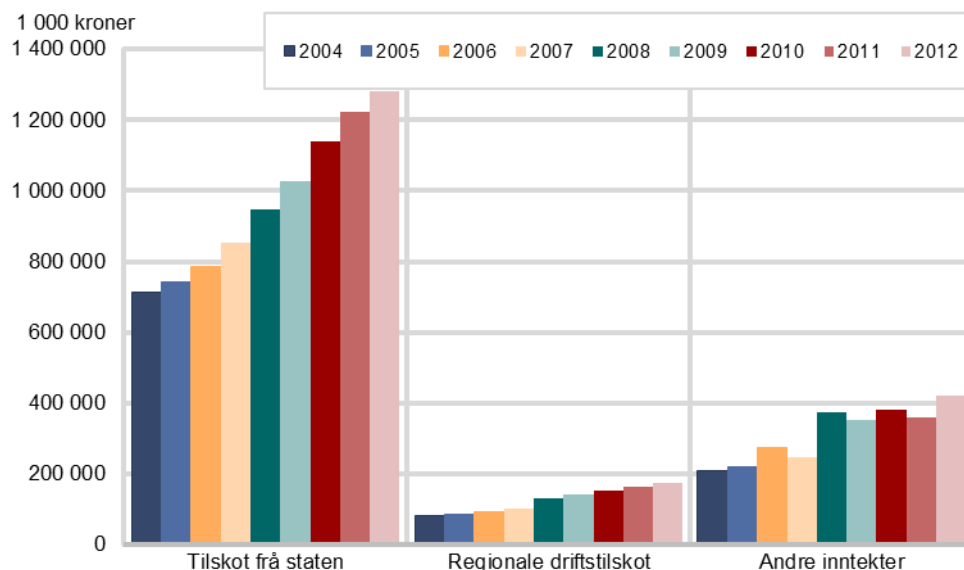

¹ Gjelder teater som er medlem av NTO. ² Nytt i 2009. ³ Frå 1. januar 2010 inngår Det Åpne Teater i Dramatikkens Hus.

⁴ Endra namn frå Hedmark teater til Teater Innlandet i 2009. ⁵ Nytt teater frå 2011.

Kjelde: Norsk teater- og orkesterforening.

18 av de 32 NTO-institusjonane fekk direkte tilskot frå staten. Totalt var det 19 institusjonar som fekk statleg eller regionalt driftstilskot i 2012. Dei økonomiske nøkkeltala for tilskotsteatra viser at desse 19 institusjonane til saman hadde inntekter på nær 1 874 millionar kroner i 2012. 68 prosent av inntektene var tilskot frå staten, 9 prosent var regionale driftstilskot, og litt over 22 prosent var andre inntekter. Det er om lag same fordelinga som året før. Samla driftsresultat for tilskotsinstitusjonane i 2012 var eit underskot på 21 000. I 2012 blei det utført 1 911 årsverk ved desse 19 tilskotsinstitusjonane. Dette er 63 årsverk fleire enn i 2011, og ein auke på 120 årsverk sidan 2008. Sjå figur 5.3 og tabell 5.2.

Figur 5.3. Teater og opera. Inntekter for tilskotsteatra. 2004-2012. 1 000 kroner

Kjelde: Kulturdepartementet, Prop. 1 S.

*Fri scenekunst – nær
690 000 tilskodarar*

Med atterhald om kor mange medlemsgrupper som har rapportert, oppgir den frie scenekunsten lågare besøkstal for 2012 enn året før. Til saman hadde dei frie teater- og dansegruppene 690 000 besøk på 5 900 framsyningar. Desse tala utgjer ein nedgang i besøk på 2 prosent samanlikna med året før. Dei fleste av framsyningane var retta mot barn, 77 prosent. Det var i gjennomsnitt 116 besøk per framsyning. 124 frie teater- og dansegrupper har rapportert tal til Danse- og teatersentrum for 2012, 8 færre grupper enn i 2011. 75 av gruppene som har rapportert, var teatergrupper, og 49 var dansegrupper.

Tala for det frie scenekunstfeltet inkluderer tal for framsyningar i Noreg og internasjonalt. Nokre av framsyningane i Noreg er i DKS-ordninga. Tek ein ut internasjonale tal og DKS får ein ein summen på besøk i opne framsyningar i Noreg i 2012.

Det frie scenekunstfeltet har om lag 246 000 besøk på opne framsyningar i Noreg i 2012, og rapporterer om over 100 000 besøk internasjonalt. I tillegg er det frie scenekunstfeltet involvert i DKS i Noreg, både i produksjonar som er del av Norsk scenekunstbruks program, og utanfor programmet. Sjå tabell 5.3.

*Norsk scenekunstbruk –
færre tilskodarar*

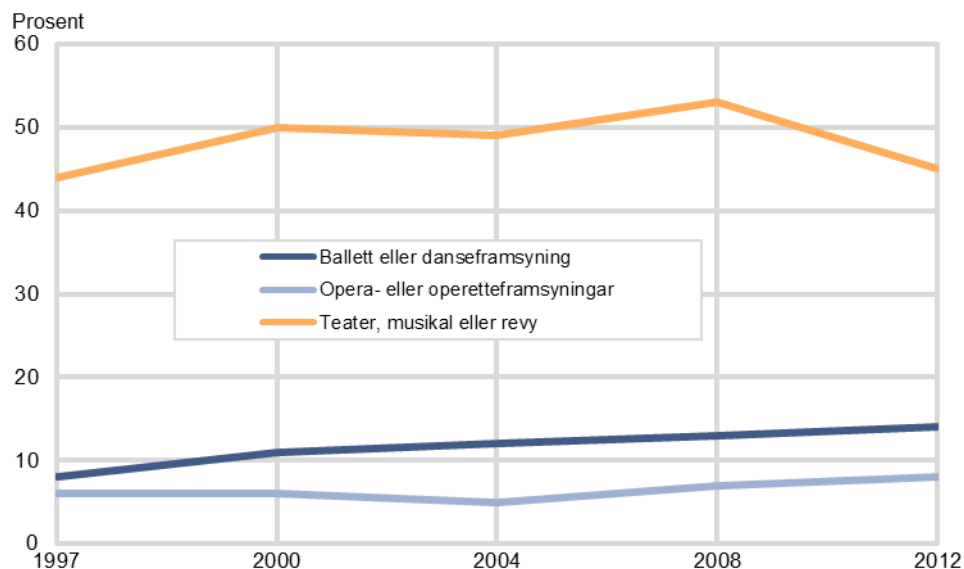
Norsk scenekunstbruk formidlar fri profesjonell scenekunst. Scenekunstbruket har hatt 272 000 besøkande på DKS i deira speleplan i 2012. Det blei formidla 68 produksjonar gjennom Norsk scenekunstbruk sitt nettverk, 6 fleire enn i 2011. Desse 68 produksjonane hadde til saman 2 887 framsyningar, 2 330 av desse var for barn og unge. Talet på framsyningar i 2012 representerer ein auke på drygt 250. Framsyningane hadde totalt ei oppslutning på 272 000 tilskodarar, ein oppgang på 8 300 tilskodarar frå førre året. Sidan 2000 har talet på framsyningar blitt firedobla, og tilskodarar på framsyningane til Norsk scenekunstbruk er meir enn tredobla. Sjå tabell 5.4.

Totalt var det 429 000 besøk av elevar frå grunnskole og vidaregåande skole på DKS i 2012, dette ifølgje statistikk publisert av Norsk scenekunstbruk på deira nettsider.

*45 prosent på teater,
musikal eller revy siste 12
månader i 2012*

Figur 5.4 gir eit bilete av kor mange prosent som hadde vore på teater, musikal eller revy, opera eller operette og ballett- eller danseframsyning siste 12 månader i åra 1997, 2000, 2004, 2008 og 2012.

Figur 5.4. Personar som har vore på ballett eller danseframsyning, opera- eller operetteframsyning og teater, musikal dei siste tolv månadene. 1997-2012. Prosent

Kjelde: Norsk kulturbarometer, Statistisk sentralbyrå.

5.2. Om statistikken og dei ulike scenekunstorganisasjonane

Norsk teater- og orkesterforening (NTO)

NTO, jamfør avsnitt 6.2, er ein arbeidsgivar- og interesseorganisasjon for profesjonell musikk og scenekunst. NTO har 44 medlemmer innanfor teater, dans, opera, kor og orkester- og folkemusikk. Medlemmene består av nasjonale og regionale institusjonar innanfor teater, opera, orkester og dans og offentleg støtta programmerande teater, produserande teater og scener, profesjonelle kor, ensemble og orkester. Som arbeidsgivarorganisasjon sluttar NTO avtaler med og/eller hjelper medlemmene sine i forhandlingar med ei rekkje arbeidstakarorganisasjonar (NTO).

Tala som blir presenterte i tabellar og figurar, kan ikkje heilt samanliknast frå år til år, då medlemstalet i NTO i fleire år har auka med eitt medlem. Også talet på framsyningar har vore utilfredsstillande rapportert for nokre teater åra før 2010, men seinare har alle dei 32 teatera rapportert både framsyningar og tilskodartal. Dei samla tala for framsyningar og tilskodartal 2011 og 2012¹ er justerte for gjestespel. Tala frå NTO inkluderer besøk frå DKS.

Danse- og teatersentrum (DTS)

Danse- og teatersentrum (DTS) er eit kompetansesenter som fremjar profesjonell scenekunst nasjonalt og internasjonalt. DTS arbeider primært med fri scenekunst i Noreg. Organisasjonen blei etablert som interesseorganisasjon i 1977, på initiativ frå kunstnarar i det frie scenekunstfeltet. Hovudmålet var å få etablert ei støtteordning for scenekunstgrupper som arbeidde utanfor institusjonane. DTS er organisert som ein nettverksorganisasjon. Heller ikkje tala for det frie scenekunstfeltet kan heilt samanliknast då talet på medlemmer som sender rapportar til DTS, varierer noko frå år til år. I 2012 var 92 produksjonseiningar/samanslutningar medlemmer i DTS. Tala som er rapporterte i tabellen, gjeld både medlemmer av DTS og ikkje-medlemmer.

Norsk scenekunstbruk

Norsk scenekunstbruk er den største og viktigaste landsdekkjande formidlaren av scenekunst for aldersgruppa 0-20 år. Norsk scenekunstbruk er også den nasjonale aktøren i formidling av scenekunst i DKS. Norsk scenekunstbruk har eit medlemsnettverk av fylkeskommunar og deira lokale arrangørar. Det blir lagt stor vekt på aktive og medverkande arrangørar for å auke kompetansen og interessa for scenekunst lokalt. Nettverket omfatta i 2012 18 fylke (ikkje Oslo) og 429 kommunar. Frå 2009 er forvaltninga av produksjonsmidlane til scenekunst for barn

og unge innanfor DKS flytta frå Norsk kulturråd til Norsk scenekunstbruk AS. Nokre av gruppene rapporterer òg tal på produksjonar og tilskodarar gjennom DTS (Norsk scenekunstbruk).

Norsk teaterråd

Norsk teaterråd er ein landsomfattande paraply- og interesseorganisasjon på det frivillige scenekunstfeltet. Organisasjonen har 16 medlemsorganisasjonar i 2011, enkelte er landsdekkjande, andre er regionale. Tala frå Norsk teaterråd er oppdaterte til og med 2011. Tabell 5.5 syner derfor tala for 2011. Nokre av medlemmene driv berre med amatørteater, andre arbeider på fleire kulturområde. Norsk teaterråd har fylkesråd i fleire fylke. Norsk teaterråd forvaltar fleire offentlege tilskotsordningar, under dette Frifond teater, Scenetekstfondet og Spelfondet (Norsk teaterråd).

Frifond teater

Frifond teater er ein del av Frifond, ei støtteordning oppretta av Stortinget for å betre dei økonomiske rammevilkåra for demokratisk og medlemsbasert aktivitet i lokalsamfunn. Frifond teater har som mål å gi støtte til amatørgrupper innanfor teater, levande rollespel og dans. Det blir òg gitt tilskot til framsyningar og kurs i eigen regi, men òg til større arrangement. Målsetjinga med ordninga Frifond teater er å medverke til at interessa for teater og dans på lokalt plan aukar (Frifond teater).

Kulturbruksundersøkingane

Statistisk sentralbyrå gjennomfører kvart fjerde år ei utvalsundersøking, der folk i alderen 9-79 år blir spurde om bruken av ulike kulturtilbod. Siste tilgjengelege resultat er publisert i Norsk kulturbarometer 2012.

Referansar

DTS - Danse- og teatersentrum, om oss: (<http://www.danseogteatersentrum.no>)

Frifond teater: (<http://www.frifond.no/teater>)

Norsk scenekunstbruk, om oss: (<http://www.scenekunstbruket.no>)

NTO - Norsk teater- og orkesterforening, om oss: (<http://www.nto.no>)

Norsk teaterråd, om oss: (<http://www.teater.no>)

Meir informasjon

Statistisk sentralbyrå (2012): *Kulturstatistikk 2011*, Statistiske analyser 131. (<http://www.ssb.no/publikasjoner/>)

Norsk kulturbarometer, Statistisk sentralbyrå. (<http://www.ssb.no/kulturbar>)

Tabell 5.1. Framsyningar og tilskodarar ved teater¹ og opera. 2003-2012

	Framsyningar		Tilskodarar			Tilskodarar per framsyning		Turnéframsyningar ²	
	I alt	Av dette framsyningar retta mot barn og ungdom	I alt	Av dette på framsyningar retta mot barn og ungdom	Av tilskodarar i alt, på DKS framsyningar	I alt	Av dette på framsyningar retta mot barn og ungdom	Framsyningar	Tilskodarar
2003	7 522	3 304	1 549 064	663 119	..	206	201	2 339	414 486
2004	8 149	3 455	1 621 290	670 996	..	198	194	2 668	448 377
2005	8 677	4 065	1 561 253	687 328	..	180	169	2 901	421 860
2006	9 624	3 884	1 781 755	651 160	..	185	168	3 346	461 115
2007	9 268	3 664	1 792 395	663 901	..	193	181	3 119	459 295
2008	9 803	4 198	1 858 855	717 027	..	190	171	3 125	452 732
2009	9 721	4 254	1 785 255	646 920	..	184	152	3 277	432 205
2010	9 683	3 408	1 820 370	584 779	..	188	172	2 890	388 533
2011	10 676	4 264	1 845 231	659 773	..	173	155	3 951	559 346
2012	10 209	3 775	1 932 846	683 218	154 202	189	181	2 360	340 378
2012									
Agder Teater ⁹	224	52	65 144	23 442	2 591	291	451	4	411
Akershus teater	421	266	49 883	32 407	31 596	118	122	135	18 442
Avant Garden	398	246	24 774	16 891	..	62	69	56	5 257
BIT Teatergarasjen	127	-	13 755	-	-	108	-	-	-
Black Box Teater	194	4	14 267	231	..	74	58	-	-
Brageteatret	392	356	34 725	33 374	30 612	89	94	114	9 102
Carte Blanche Norges nasjonale kompani for samtidsdans	75	-	25 693	-	6 296	343	-	40	15 381
Dansens hus	154	68	20 897	8 710	5 168	136	128	1	410
Den Nationale Scene	824	362	138 286	52 581	-	168	145	22	5 165
Den Norske Opera & Ballett	528	25	314 206	57 306	4 880	595	2 292	30	11 584
Bergen Nasjonale Opera	36	13	16 685	3 416	1 334	463	263	7	919
Det Norske Teatret	1 111	117	220 791	35 258	4 443	199	301	77	27 801
Det samiske nasjonalteatret									
Beaivvás	111	74	7 383	4 322	..	67	58	73	5 588
Dramatikkens hus ³	64	11	6 183	199	2 272	97	18	38	1 694
Haugesund Teater	176	111	17 212	7 752	-	98	70	71	5 302
Hordaland Teater	156	156	12 955	12 955	3 624	83	83	65	5 744
Hålogaland Teater	410	99	64 245	13 682	4 845	157	138	78	7 871
Nationaltheatret	853	108	216 492	76 364	3 028	254	707	76	12 580
Nordland Teater	251	72	36 207	15 657	1 210	144	217	120	21 399
Nord-Trøndelag Teater	156	86	18 232	14 420	1 726	117	168	102	11 997
Opera Sør	20	5	10 464	2 876	2 876	523	575	-	-
Oslo Nye Teater ⁶	615	188	140 658	47 819	10 832	229	254	25	2 503
Riksteatret	493	229	124 113	72 965	1 559	252	319	411	107 724
Rogaland Teater	661	206	125 550	37 312	-	190	181	41	6 395
Sogn og Fjordane Teater	172	91	12 113	6 068	-	70	67	119	5 969
Teater Ibsen	300	137	35 225	15 105	6 750	117	110	179	18 805
Teater Innlandet ⁴	348	254	25 040	15 947	9 954	72	63	211	11 632
Teater Manu - norsk tegnspråketeater	60	31	5 187	4 044	-	86	130	30	2 941
Teatret Vårt	284	154	23 928	9 617	2 373	84	62	87	5 120
Trøndelag Teater	421	151	97 978	50 666	4 471	233	336	-	-
Østfold teater	150	103	12 805	11 832	11 762	85	115	148	12 642
Åajelhsaemien Teatere ⁵	24	-	1 770	-	-	74	-	-	-

¹ Gjeld dei teatera som er medlemmer i NTO. ² Medrekna turnear i utlandet. ³ Frå 1. januar 2010 inngår Det Apne Teater i Dramatikkens Hus. ⁴ Endra namn frå Hedmark teater til Teater Innlandet i 2009. ⁵ Nytt teater frå 2011. ⁶ Tala er henta inn frå Oslo Nye Teater. ⁷ Endra sidan førre utgåve, korrigert for samarbeidsproduksjonar, i alt 17 produksjonar over 38 framsyningar med 9 805 tilskodarar. Vidare var det 169 948 besøk på framsyningar for den kulturelle skolesekken. ⁸ Tala er korrigerte for samarbeidsproduksjonar, i alt 27 produksjonar over 211 framsyningar med 37 401 tilskodarar. Vidare var det 185 936 besøk på framsyningar for den kulturelle skolesekken. ⁹ Flytting til Kilden gav lågare aktivitet enn normalt.

Kjelde: Norsk teater- og orkesterforening, dei enkelte teatra samt Kulturdepartementets Prop. 1 S 2012-2013, side 110.

Tabell 5.2. Økonomiske nøkkeltal for tilskotsteatera. 2003-2012. 1 000 kroner

	Tilskot frå staten	Regionale driftstilskot	Andre inntekter	Driftskostnader	Årsverk
2003	676 677	79 247	190 493	928 878	1 492
2004	713 929	83 109	210 210	997 988	1 536
2005	741 239	86 885	220 121	1 041 651	1 594
2006	787 079	94 119	274 664	1 144 229	1 636
2007	851 288	103 411	247 350	1 198 479	1 671
2008	946 586	131 709	373 110	1 473 136	1 791
2009	1 026 506	142 884	350 556	1 467 137	1 810
2010	1 139 253	153 463	379 659	1 619 602	1 849
2011	1 221 786	163 542	359 039	1 718 851	1 848
2012	1 280 222	173 141	420 610	1 895 309	1 911

2012

Kilden - Agder Teater ¹	35 642	15 398	17 972	67 108	53
Beaivvás Sámi Teáhter ²	-	18 383	1 928	19 394	21
Carte Blanche A/S	21 600	9 258	3 609	34 958	35
Den Nationale Scene ³	101 706	-	26 617	126 722	151
Den Norske Opera og Ballett ...	508 959	-	156 862	696 642	640
Det Norske Teatret	149 076	-	52 596	198 544	203
Haugesund Teater	10 000	4 283	1 985	15 904	17
Hordaland Teater	10 515	4 531	1 141	16 340	9
Hålogaland Teater	43 686	18 723	15 554	76 059	77
Nationaltheatret	166 913	-	59 445	227 266	251
Nord-Trøndelag Teater	10 322	5 630	1 745	17 465	18
Nordland Teater	23 818	10 208	6 994	38 986	31
Peer Gynt-stemnet ⁴	3 733	2 206	9 022	15 654	9
Rogaland Teater	49 845	22 633	28 257	99 780	116
Sogn og Fjordane Teater	16 754	7 178	1 502	27 733	26
Teater Ibsen	23 146	9 920	2 330	35 249	29
Teater Innlandet	19 864	8 513	2 032	30 475	27
Teatret Vårt	23 082	9 893	9 099	40 909	42
Trøndelag Teater	61 561	26 384	21 920	110 114	156

¹ Agder Teater driv også kulturhuset i Kristiansand kommune. Tala for Agder Teater gjeld berre teaterdrifta så nær som årsverk, der kulturhusdrifta er inkludert.

² Beaivvás Sámi Teáhter får fast årlig driftstilskot frå Sametinget og Kautokeino kommune, som i 2012 utgjorde respektive 17,6 millionar kroner og 0,8 millionar kroner.

³ Den Nationale Scene fekk i 2012 eit ordinært driftstilskot på 102,7 millionar kroner. Av dette er 1 million kroner ikkje inntektsført, men avsett som kortsiktig gjeld i balansen til framtidige kostader knytte til lånefinansierte behov for utbetring. ⁴ For Peer Gynt-stemnet er oppførte tal henta frå prosjektrekneskaper for stemnet, bortsett frå eigenkapital, som gjeld Peer Gynt AS.

Kjelde: Prop. 1 S, Kulturdepartementet.

Tabell 5.3. Frie teater- og dansegrupper. 1993-2012

	Grupper i alt	Teater-grupper	Danse-grupper	Medlemmer i alt	Nye produksjonar i alt	Framsyingar			Besøk			Besøk per framsyning
						I alt	Av dette for barn	Av dette internasjonalt	I alt	Av dette , besøk på DKS	Av dette besøk internasjonalt	
1993	31	28	3	111	78	2 153	2 177	..	202 478	-	..	94
1994	37	33	4	119	65	1 998	1 278	..	208 141	-	..	104
1995	35	31	4	101	42	1 686	1 270	..	163 189	-	..	97
1996	34	29	6	101	42	1 914	1 285	..	203 664	-	..	106
1997	34	23	11	..	..	1 777	869	..	221 080	-	..	124
1998	38	33	5	110	45	1 356	869	..	177 259	-	..	131
1999	51	42	9	..	37	1 928	900	..	227 186	-	..	118
2000	56	46	10	109	35	1 591	861	..	263 130	-	..	165
2001	59	48	11	142	40	2 366	1 318	..	279 550	..	..	118
2002	79	66	13	254	59	2 865	1 859	..	379 960	..	..	133
2003 ²	81	64	17	227	40	3 167	2 482	..	348 658	..	..	110
2004 ¹	84	65	19	243	37	3 422	2 511	..	376 575	..	..	110
2005 ³	72	55	17	199	75	3 862	2 781	..	496 070	..	..	128
2006 ⁴	95	69	26	231	67	3 649	2 948	..	415 597	..	..	113
2007 ⁵	98	74	24	247	52	3 938	3 202	..	481 990	..	..	122
2008 ⁶	86	66	20	312	35	5 648	3 407	..	635 729	..	..	113
2009	110	61	49	..	..	5 392	3 831	..	561 762	..	..	104
2010 ⁷	106	82	24	..	..	6 057	4 012	..	878 002	..	..	145
2011 ⁸	132	100	32	..	..	6 645	5 956	..	700 731	..	..	105
2012 ⁹	124	75	49	..	..	5 947	4 585	696	686 960	339 986	101 121	116

¹ Tala inkluderer rapport frå 65 av 65 medlemmer, dessutan rapport frå 18 ikkje-medlemmer. ² Tala inkluderer rapport frå 70 av 70 medlemmer, dessutan rapport frå 11 ikkje-medlemmer gjennom talmateriale frå Norsk scenekunstbruk. ³ Tala inkluderer rapport frå 51 av 77 medlemmer, dessutan rapport frå 21 ikkje-medlemmer gjennom Norsk scenekunstbruk. ⁴ Tala inkluderer rapport frå 82 av 83 medlemmer, dessutan rapport frå 13 ikkje-medlemmer gjennom Norsk scenekunstbruk. ⁵ Tala inkluderer rapport frå 81 av 83 medlemmer, dessutan rapport frå 17 ikkje-medlemmer gjennom Norsk scenekunstbruk. ⁶ Tala inkluderer rapport frå 60 av 88 medlemmer, dessutan rapport frå 26 ikkje-medlemmer gjennom Norsk scenekunstbruk. ⁷ Tala inkluderer rapport frå 56 av 97 medlemmer, dessutan rapport frå 49 ikkje-medlemmer gjennom Norsk scenekunstbruk. ⁸ Tala inkluderer rapport frå 41 av 88 medlemmer, dessutan rapport frå 91 ikkje-medlemmer gjennom Norsk scenekunstbruk. ⁹ Tala inkluderer rapport frå 51 av 92 medlemmer, dessutan rapport frå 73 ikkje-medlemmer gjennom Norsk scenekunstbruk og UD sin reisestøtteordning STIKK.

Kjelde: Danse- og teatersentrum.

Tabell 5.4. Norsk scenekunstbruk. Produksjoner i deira speleplan. Framsyningar og tilskodarar, etter aldersgrupper. 2000-2012

Produksjonar	Framsyningar			Tilskodarar		
	I alt	Barn/ unge 0-14 år	Ungdom/ vaksne 15 år og over	I alt	Barn/ unge 0-14 år	Ungdom/ vaksne 15 år og over
2000	695	430	265	76 443	47 056	29 387
2001	983	795	188	103 774	85 223	18 551
2002	902	727	175	87 258	66 818	20 440
2003	1 384	1 280	104	135 834	119 980	15 854
2004	53	1 946	1 782	190 519	175 471	15 048
2005	53	2 148	2 088	222 834	213 502	9 332
2006	57	2 350	2 223	228 383	212 637	15 746
2007	68	2 191	1 960	211 434	190 028	21 406
2008	65	2 649	2 213	243 159	197 869	45 290
2009	56	2 556	2 382	239 214	217 803	21 411
2010	64	2 911	2 533	269 518	222 582	46 936
2011	62	2 636	2 154	263 898	201 766	62 132
2012	68	2 887	2 330	272 202	206 582	65 620

Kjelde: Norsk scenekunstbruk.

Tabell 5.5. Norsk teaterråd. Talet på produksjonar, framsyningar, aktørar og tilskodarar. 2009-2011

	2009				2010				2011			
	Produk- sjonar	Fram- syningar	Aktørar	Til- skodarar	Produk- sjonar	Fram- syningar	Aktørar	Til- skodarar	Produk- sjonar	Fram- syningar	Aktørar	Til- skodarar
AOF Noreg	31	108	1 015	9 000	31	101	1 028	9 000	15	67	472	..
HATS	155	232	1 949	46 958	-	-	-	-	..	..	..	..
Juvente	1	56	4	9 000	-	-	-	-	..	..	..	..
Norges bygdeungdomslag	19	24	103	1 920	12	42	590	3 188	9	15	117	1 075
Norges døveforbund ...	-	-	-	-	-	-	-	-	..	..	..	..
Norges KFUK-KFUM ...	82	113	1 718	11 819	-	-	-	-	27	43	789	4 230
Noregs ungdomslag	186	510	3 597	54 445	131	369	2 995	50 000	102	346	2 130	41 716
Norsk amatørteaterforbund ...	178	827	6 158	129 983	116	754	4 910	110 827	141	657	5 290	116 868
Norsk frilynt ungdomsforbund	139	601	9 137	111 354	143	485	10 194	110 153	138	555	8 513	113 083
4H Norge	353	445	5 881	29 615	436	512	5 828	27 841	77	149	1 519	7 848
Ravn	11	59	288	1 500	25	52	508	2 500	20	52	508	..
Studieforbundet Solidaritet	-	-	-	-	4	10	50	150	16	2	105	40
Vestlandske Teatersenter	133	460	1 132	45 562	18	282	874	30 790	41	181	534	15 255

Kjelde: Norsk teaterråd.

Tabell 5.6. Frifond teater. Talet på søknader, framsyningar og aktørar. 2004-2012

Søknader	Innvilga søknader	Framsyningar	Aktørar			
			I alt	0-12 år	13-26 år	27 år og over
2004	711	487	2 844	28 671	5 998	18 379
2005	659	442	2 636	27 642	5 400	16 924
2006	573	396	2 292	27 939	5 021	17 230
2007	580	385	2 402	28 567	6 168	14 256
2008	656	449	3 006	32 653	7 064	17 809
2009	676	450	3 017	34 173	8 551	16 910
2010	737	481	..	..	..	..
2011	687	513	..	28 677	9 559	19 118
2012	611	458	2 726	25 504	8 500	17 003

Kjelde: Norsk teaterråd.

Tabell 5.7. Personar som har vore på ballett eller danseframsyning, og talet på besøk i gjennomsnitt dei siste 12 månadene, etter kjønn, alder, utdanning, hushaldsinntekt og landsdel. 1997- 2012. Prosent og gjennomsnitt

	Prosent					Besøk i gjennomsnitt				
	1997	2000	2004	2008	2012	1997	2000	2004	2008	2012
Alle personar	8	11	12	13	14	0,2	0,2	0,3	0,3	0,2
Kjønn										
Menn	6	9	9	10	10	0,1	0,2	0,2	0,2	0,2
Kvinner	11	14	15	17	19	0,2	0,3	0,3	0,3	0,3
Alder										
9-15 år	14	16	21	22	32	0,3	0,5	0,4	0,4	0,6
16-24 "	11	16	13	14	15	0,3	0,5	0,6	0,4	0,3
25-44 "	8	11	10	14	15	0,2	0,2	0,2	0,3	0,2
45-66 "	7	10	11	8	10	0,1	0,2	0,2	0,1	0,1
67-79 "	2	3	9	12	9	0,0	0,0	0,1	0,3	0,1
Utdanning										
Ungdomsskole	6	11	6	7	11	0,1	0,2	0,1	0,2	0,2
Vidaregåande skole	5	8	9	10	9	0,1	0,2	0,2	0,2	0,2
Universitet/høgskole, kort	8	7	16	15	13	0,2	0,1	0,4	0,2	0,2
Universitet/høgskole, lang	14	17	17	19	21	0,2	0,3	0,3	0,5	0,3
Hushaldsinntekt										
1. kvartil	6	9	8	10	10	0,1	0,3	0,3	0,2	0,2
2. kvartil	6	7	12	13	11	0,1	0,1	0,2	0,2	0,2
3. kvartil	8	15	11	15	16	0,2	0,3	0,2	0,3	0,3
4. kvartil	13	15	17	19	20	0,2	0,3	0,3	0,4	0,3
Landsdel										
Oslo/Akershus	12	15	16	17	20	0,3	0,3	0,3	0,4	0,3
Austlandet elles	6	10	10	13	12	0,1	0,2	0,3	0,2	0,2
Agder og Rogaland	5	10	8	13	13	0,1	0,4	0,1	0,3	0,3
Vestlandet	8	12	12	10	15	0,2	0,3	0,2	0,2	0,2
Trøndelag	11	10	10	13	9	0,2	0,1	0,2	0,3	0,2
Nord-Noreg	6	11	16	12	13	0,1	0,2	0,3	0,2	0,2

Kjelde: Norsk kulturbarometer, Statistisk sentralbyrå.

Tabell 5.8. Personar som har vore på opera- eller operetteframsyningar, og talet på besøk i gjennomsnitt dei siste 12 månadene, etter kjønn, alder, utdanning, hushaldsinntekt og landsdel. 1997-2012. Prosent og gjennomsnitt

	Prosent					Besøk i gjennomsnitt				
	1997	2000	2004	2008	2012	1997	2000	2004	2008	2012
Alle personar	6	6	5	7	8	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
Kjønn										
Menn	4	6	4	5	7	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
Kvinner	7	6	7	8	9	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
Alder										
9-15 år	3	3	3	5	7	0,1	0,0	0,0	0,1	0,1
16-24 "	7	5	3	4	5	0,1	0,1	0,0	0,1	0,1
25-44 "	4	5	3	5	6	0,1	0,1	0,0	0,1	0,1
45-66 "	8	9	9	7	8	0,1	0,2	0,2	0,1	0,1
67-79 "	4	6	9	12	14	0,1	0,1	0,2	0,3	0,2
Utdanning										
Ungdomsskole	3	2	3	2	6	0,0	0,1	0,0	0,1	0,1
Vidaregåande skole	4	4	5	5	4	0,1	0,0	0,1	0,1	0,1
Universitet/høgskole, kort	11	9	8	8	11	0,3	0,2	0,2	0,1	0,1
Universitet/høgskole, lang	12	14	11	17	18	0,2	0,2	0,2	0,3	0,3
Hushaldsinntekt										
1. kvartil	4	4	4	5	6	0,0	0,0	0,1	0,1	0,1
2. kvartil	3	7	6	7	7	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
3. kvartil	4	5	7	7	7	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
4. kvartil	10	8	6	10	11	0,2	0,1	0,1	0,1	0,2
Landsdel										
Oslo/Akershus	11	13	11	11	12	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2
Austlandet elles	3	5	4	7	7	0,0	0,1	0,1	0,1	0,1
Agder og Rogaland	2	3	4	2	5	0,0	0,0	0,1	0,0	0,1
Vestlandet	6	4	4	4	5	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
Trøndelag	7	6	2	8	7	0,1	0,1	0,0	0,1	0,1
Nord-Noreg	2	5	5	5	9	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1

Kjelde: Norsk kulturbarometer, Statistisk sentralbyrå.

Tabell 5.9. Personar som har vore på teater, musikal eller revy, og talet på besøk i gjennomsnitt dei siste 12 månadene, etter kjønn, alder, utdanning, hushaldsinntekt og landsdel. 1997-2012. Prosent og gjennomsnitt

	Prosent					Besøk i gjennomsnitt				
	1997	2000	2004	2008	2012	1997	2000	2004	2008	2012
Alle personar	44	50	49	53	45	1,1	1,2	1,3	1,4	1,1
Kjønn										
Menn	41	44	42	49	43	1,0	1,0	1,1	1,2	1,0
Kvinner	48	57	56	57	48	1,2	1,3	1,5	1,6	1,2
Alder										
9-15 år	47	47	47	54	60	0,9	0,9	1,2	1,2	1,7
16-24 "	50	51	48	54	41	1,2	1,2	1,6	1,4	1,0
25-44 "	46	54	52	55	41	1,2	1,3	1,1	1,6	1,1
45-66 "	46	53	53	55	49	1,2	1,3	1,6	1,4	1,1
67-79 "	23	33	34	41	39	0,4	0,6	0,9	1,0	0,8
Utdanning										
Ungdomsskole	26	39	33	42	37	0,5	0,8	0,8	0,8	1,1
Vidaregåande skole	43	47	45	51	38	0,9	1,0	1,0	1,3	0,8
Universitet/høgskole, kort	53	56	64	60	49	2,0	1,4	2,2	1,6	1,1
Universitet/høgskole, lang	65	67	65	67	59	1,9	1,9	1,8	2,2	1,6
Hushaldsinntekt										
1. kvartil	37	41	37	44	39	..	0,9	1,0	1,0	0,8
2. kvartil	36	46	47	51	43	..	1,0	1,0	1,3	1,1
3. kvartil	43	59	54	59	47	..	1,3	1,4	1,6	1,1
4. kvartil	59	65	58	68	59	..	1,6	1,7	2,0	1,5
Landsdel										
Oslo/Akershus	53	57	56	56	50	1,5	1,6	1,7	1,6	1,1
Austlandet elles	42	48	44	53	42	0,9	1,0	1,1	1,3	0,9
Agder og Rogaland	38	49	43	55	50	0,8	1,0	1,2	1,3	1,5
Vestlandet	44	50	54	49	42	1,0	1,2	1,2	1,3	0,8
Trøndelag	44	50	50	55	47	1,5	1,2	1,1	1,7	1,6
Nord-Noreg	40	46	43	51	41	0,8	1,0	1,5	1,1	1,0

Kjelde: Norsk kulturbarometer, Statistisk sentralbyrå.

6. Musikk

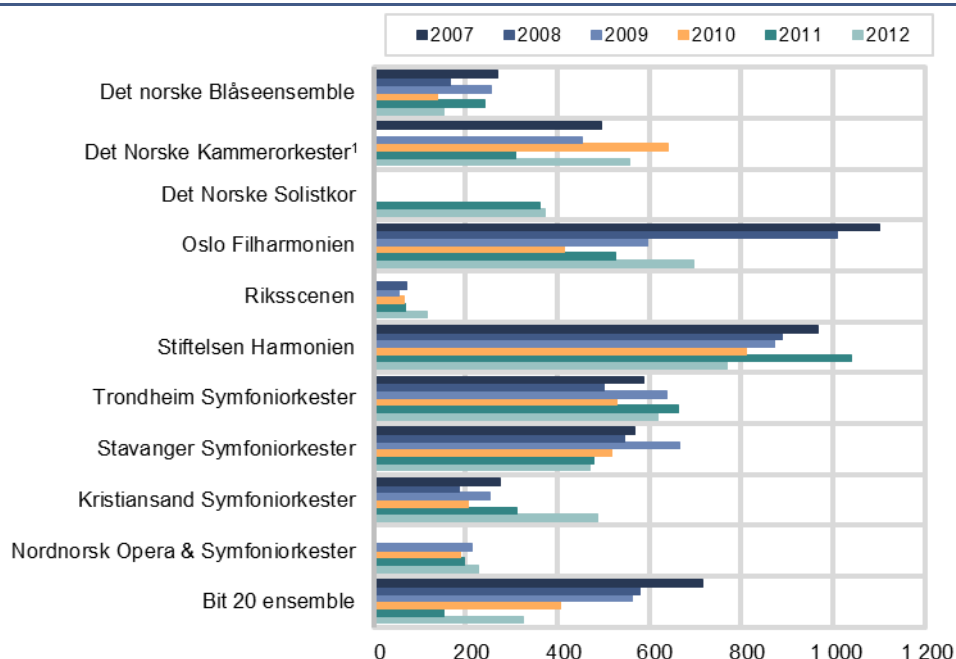
6.1. Nokre resultat

476 000 besøk på NTO-konsertar

Talet på konsertar, haldne av medlemmene i Norsk teater- og orkesterforening, (NTO), passerte for første gong 1 000 i 2010. Dette talet auka vidare til 1 203 i 2011. I 2012 var det ein mindre tilbakegang til 1 097 konsertar (tabell 6.3). Til saman var om lag 476 000 til stades på konsertane til medlemmene i NTO i 2012. Dette var ein tilbakegang på 3,6 prosent samanlika med 2011.

Dersom ein held besøk av Den kulturelle skulesekken (DKS) utanfor NTO sin aktivitet, er situasjonen mottsett. Då var det 436 000 besøk i 2011, og 445 000 i 2012. Det blir ein auke på 2,1 prosent. I 2011 utgjorde besøk frå DKS 11,8 prosent av alle besøka, og i 2012 utgjorde DKS 6,5 prosent av alle besøka. Endringar i DKS gir utslag i totaltala for institusjonane. Jamfør tabell 6.3 og kapittel 6.2. Ikkje alle institusjonane rapporterer tal på konsertar kvart år.

Figur 6.1. Orkester. Tilhøyrarar per konsert. 2007-2012

¹ Talet på konsertar er ikkje rapportert for 2008.
Kjelde: Norsk teater- og orkesterforening.

Over 1 milliard kroner frå staten til musikk

Tabell 6.1 syner dei statlege utgiftene til musikkformål. I 2012 utgjorde dei statlege utgiftene til musikk litt over 1 milliard kroner. Det er ein auke på 67 millionar kroner frå 2011.

Løyvingane til musikkformål har auka kvart år dei siste åra. Sidan 2001 har dei statlege utgiftene til musikk blitt godt og vel dobla. Dei fire siste åra er det i tillegg til orkestra og institusjonane også løyvd midlar til Norsk kulturfond – eittårig prosjekttilskot, og i 2011 også midlar til Norsk kulturfond – fleirårig prosjekttilskot. Tabell 6.2 gir ei meir detaljert oversikt over dei statlege utgiftene til dei ulike orkestra og institusjonane. Tilskot til opera, sjå tabell 5.2.

Tabell 6.1. Statlege utgifter til musikkformål. Rekneskap. 2008-2012. 1 000 kroner

	2008	2009	2010	2011	2012
I alt	708 472	811 465	904 311	959 815	1 027 027
Driftsutgifter (Rikskonsertene)	137 465	161 337	161 926	163 450	166 525
Norsk kulturfond, eittårig prosjekttilskot ..	93 743	114 969	126 277	133 192	144 490
Norsk kulturfond, fleirårig prosjekttilskot .	-	-	-	19 652	20 261
Nasjonale institusjonar.	185 436	199 394	221 259	235 018	242 304
Region-/landsdelsinstitusjonar	156 790	174 992	219 154	231 311	257 203
Knutepunktinstitusjonar	52 120	60 795	64 409	66 906	72 344
Landsdelsmusikere i Nord-Norge	14 163	16 163	17 163	17 695	18 244
Ymse faste tiltak	68 755	83 815	94 123	92 591	105 656

Kjelde: Kulturdepartementet.

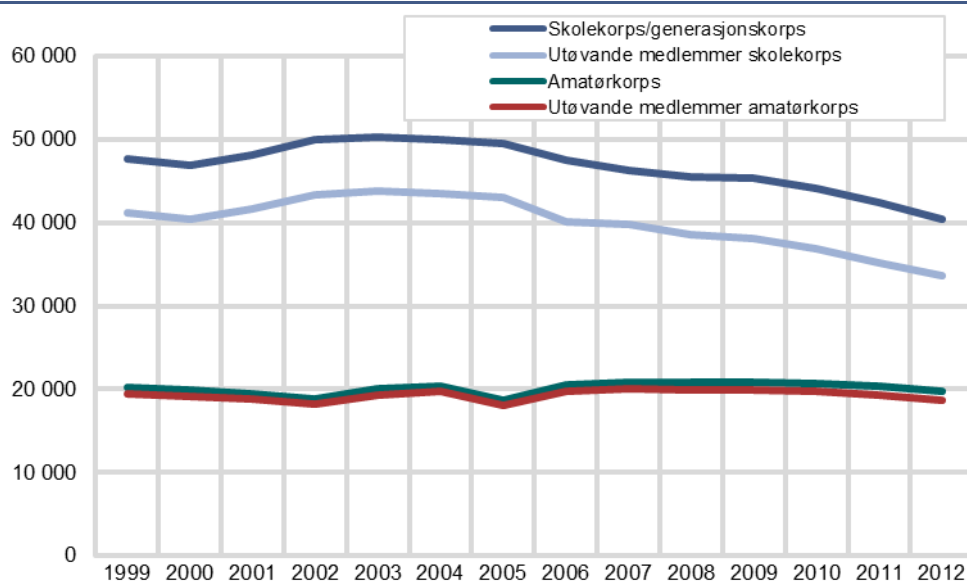
9 600 konsertar i regi av
Rikskonsertane

Totalt arrangerte Rikskonsertane om lag 9 600 konsertar i 2012, omtrent som talet for 2011 (tabell 6.5). Det var ein liten nedgang i talet på konsertar frå 2007 til 2010, da det var jamt over 10 000 konsertar. Mesteparten av konsertane i 2012 var skolekonsertar, om lag 8 600 konsertar siste år. 700 konsertar var for barnehagebarn, og 126 var offentlege konsertar. Totalt var det 1 297 000 tilhøyrarar på konsertane til Rikskonsertane i 2012, 93 prosent av desse var på skolekonsertar. Dei siste åra har Akershus hatt flest tilhøyrarar på Rikskonsertane, i 2012 om lag 159 000. Derneft kjem Rogaland med nær 125 000 tilhøyrarar. Vest-Agder var fylket som hadde flest tilhøyrarar per konsert, med 259. Tabellane 6.5 og 6.6 gir fleire tal for verksemda til Rikskonsertane.

128 000
medlemmer i norsk
musikkråd

I 2012 var det nær 128 000 medlemmer i Norsk musikkråd, ein nedgang på om lag 23 300 medlemmer samanlikna med 2011 (tabell 6.7). Norsk Rockforbund er framleis den største medlemsorganisasjonen, med 31 500 medlemmer i 2012. BandORG har hatt stor vekst i talet på medlemmer dei siste åra. Musikk i skolen har hatt nokså tydeleg nedgang frå 2011. Tabell 6.7 gir nærare detaljar.

Talet på medlemmer i Norges Korforbund i 2012 har gått ned frå om lag 30 900 i 2011 til 30 500 i 2012 (tabell 6.9). Talet på kor har derimot auka, det var 992 i 2011, mot 1 014 i 2012. Det er ikkje lenger mogeleg å få fordelingar på krinsar eller type kor.

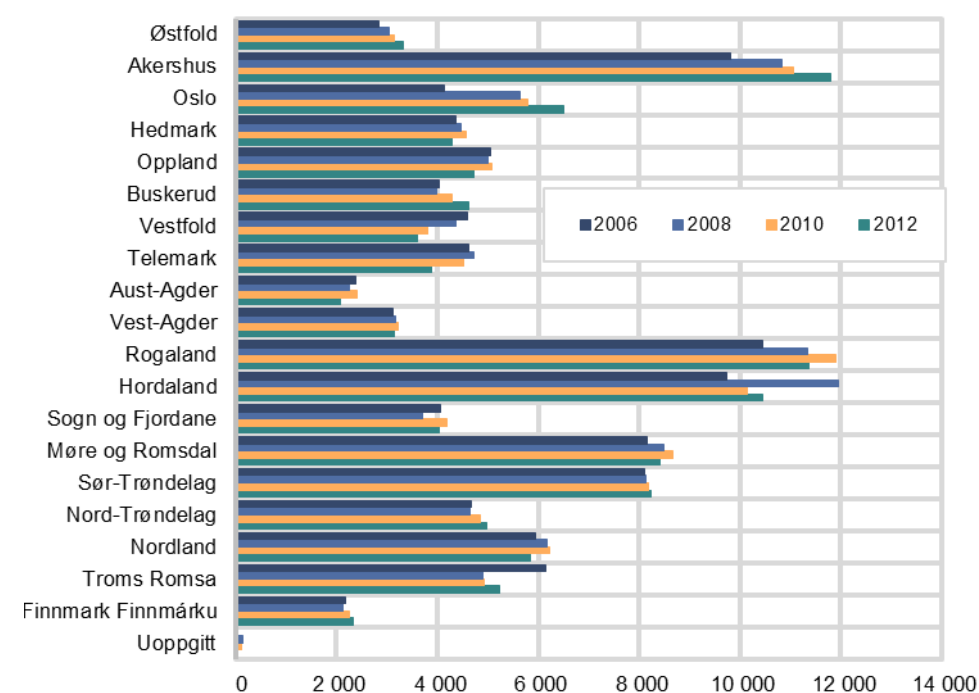
Figur 6.2. Medlemmer i Norges Musikkorps Forbund. 1999-2012

Kjelde: Norges Musikkorps Forbund.

Kommunale musikk- og
kulturskolar –
109 000 elevar

Dei kommunale musikk- og kulturskolane gav tilbod til 109 000 elevar i 2012 (tabell 6.10). Dette talet representerer ein nedgang på om lag 1 500 elevar samanlikna med 2011. Tala er henta frå Grunnskolens Informasjonssystem (GSI) og publisert av SSB i KOSTRA-samanheng (KOSTRA, sjå kapittel 1.2). I 2012 nytta 17,6 prosent av primærmålgruppa (innbyggjarar i alderen 6-15 år) dette tilbodet, om lag den same delen som året før. I Nord-Trøndelag og Sogn og Fjordane hadde 29 prosent av 6-15-åringane plass i kommunanes musikk- og kulturskolar. I Østfold var delen 10 prosent. Tabell 6.11 syner elevplassar i kulturskolen etter fagområde. 67 prosent deltek i musikkundervisning.

Figur 6.3. Elevar i kommunale kultur- og musikkskolar, etter fylke. 2006-2012

¹ Elevar på Svalbard.

Kjelde: Statistisk sentralbyrå.

6.2. Om statistikken – ulike organisasjonar i musikklivet

Norsk teater- og
orkesterforening (NTO)

NTO, jamfør avsnitt 5.2, er ein arbeidsgivar- og interesseorganisasjon for profesjonell musikk og scenekunst. NTO hadde 44 medlemmer innanfor teater, dans, opera og orkestermusikk. I 2011 var det elleve medlemmer innanfor musikk. Medlemmene representerer nasjonale institusjonar, region-/landsdelsinstitusjonar og produserande musikkensemble. Som arbeidsgivarorganisasjon sluttar NTO avtaler med og/eller hjelper medlemmene sine i forhandlingar med ei rekkje arbeidstakarorganisasjonar. Tala kan ikkje heilt samanliknast frå år til år då medlemstalet i NTO nesten kvart år har auka, eller at nokre institusjonar ikkje har rapportert fullstendig. I 2009 kom det til ein ny institusjon, Nordnorsk Opera og Symfoniorkester. Nordnorsk Opera og Symfoniorkester er ein samanslutning av den tidlegare NTO-medlemmen Tromsø Symfoniorkester og Bodø Sinfonietta, Opera Nord og Musikkteatret i Bodø. Alle institusjonane har rapportert tal på konsertar i 2011, men i 2009 og i 2010 mangla nokre tal på konsertar.

Rikskonsertane

Rikskonsertane skal formidle konsertar som er produserte internt eller eksternt i samarbeid med utøvarar og aktørar innanfor norsk og internasjonalt musikkliv. Rikskonsertane har eit spesielt ansvar for norske musikk- og utøvartradisjonar. Rikskonsertane har i samarbeid med fylkeskommunane ansvaret for skolekonsertordninga. Alle kommunane får tilbod om skolekonsertar for grunnskoleelevane sine. Rikskonsertane er både produsent og leverandør av konsertar innanfor alle musikksgangar til konsertarrangørar over heile landet, og samarbeider med Den kulturelle skolesekken, som også formidlar musikktilbod til elevar i grunnskolen og i den vidaregåande skolen (Rikskonsertane).

<i>Norsk musikkråd (NMR)</i>	Norsk musikkråd er eit samarbeidsnettverk og ein interesseorganisasjon for norsk musikkliv. Norsk musikkråd blei oppretta i 1976 og har blant anna som oppgåve å koordinere og initiere fagleg og organisatorisk samarbeid innanfor musikklivet – lokalt, regionalt, nasjonalt og internasjonalt – og koordinere og initiere interessepolitisk samarbeid for musikklivet. I 2011 hadde organisasjonen 33 ulike landsomfattande musikkorganisasjonar (Norsk Musikkråd 2012). Tre av desse organisasjonane er assosierte medlemmer i Norsk musikkråd. I 2011 hadde Norsk musikkråd 151 000 medlemmer.
<i>Norges Musikkorps Forbund (NMF)</i>	Norges Musikkorps Forbund, NMF, blei stifta i 1918. NMF er ein landsomfattande, demokratisk musikkorganisasjon for musikantar og andre interesserte som er tekne opp som medlemmer gjennom musikk- og drillkorps. NMF er inndelt i regionar og krinsar. Denne inndelinga følgjer dei grensene som landsmøtet vedtek (NMF). I 2008 blei krinsane slått saman til større regionar.
<i>Norges Korforbund</i>	Norges Korforbund er ein landsomfattande interesseorganisasjon for kor og kordirigentar med om lag 1 000 kor. Verksemda til Norges Korforbund er tufta på frivillig medverknad. Det overordna målet til Norges Korforbund er å gjere korsangen meir kjend og auke kvaliteten. Gjennom Norges Korforbund har kora tilgang på ei rekkje opplæringstilbod, både for koristar, dirigentar og tillitsvalde (Norges Korforbund).
<i>Musikk- og kulturskolar</i>	Dei kommunale musikk- og kulturskolane er eit tenestetilbod innanfor kultursektoren som er fastsett ved lov. Kommunar som ikkje har eigen musikk- og kulturskole, tek del i interkommunale musikkskolar eller samarbeider med andre kommunar. Aktiviteten til musikk- og kulturskolane blir rapportert gjennom GSI (Grunnskolenes Informasjonssystem), og tala blir publiserte på ssb.no via KOSTRA.
<i>Kulturbruksundersøkingane</i>	Statistisk sentralbyrå gjennomfører kvart fjerde år ei utvalsundersøking, der folk i alderen 9-79 år blir spurde om bruken av ulike kulturtilbod. Siste tilgjengelege resultat er publisert i Norsk kulturbarometer 2012.

Referansar

NTO - Norsk teater- og orkesterforening, om oss: (<http://www.nto.no>)
 Rikskonsertane: *Årsrapport 2012*. (<http://www.rikskonsertene.no>)
 Norsk musikkråd 2012: (<http://www.musikk.no>)
 NMF - Norges Musikkorps Forbund, om NMF og vedtekter: (<http://www.spilleglede.no/>)
 Norges Korforbund: (<http://www.kor.no>)
 Den kulturelle skolesekken: (<http://denkulturelleskolesekken.no/om/>)
 Prop. 1 S (2013-2014), Kulturdepartementet: (<http://www.regjeringen.no>)

Meir informasjon

Statistisk sentralbyrå (2012): *Kulturstatistikk 2011*, Statistiske analysar 131 (<http://www.ssb.no/publikasjoner/>)
 Vaage, Odd Frank: *Norsk kulturbarometer*, , Statistisk sentralbyrå.

Tabell 6.2. Statlege utgifter til orkester og musikk institusjonar. Rekneskap. 2008-2012. 1 000 kroner

	2008	2009	2010	2011	2012
I alt	394 346	446 974	504 822	533 235	571 851
Nasjonale institusjonar	185 436	199 394	221 259	235 018	242 304
Oslo-Filharmonien	99 265	107 921	117 921	128 477	132 460
Stiftelsen Harmonien	86 171	91 473	103 338	106 541	109 844
Region-/landsdels- insitusjonar	144 394	176 477	219 154	231 311	257 203
Trondheim Symfoniorkester ¹	48 447	57 961	65 250	67 273	70 358
Stavanger Symfoniorkester	45 898	53 199	59 815	61 669	67 081
Kristiansand Symfoniorkester ...	33 063	36 463	38 280	42 830	54 356
Nordnorsk Opera og Symfoniorkester ²	-	10 668	36 323	39 449	43 726
Det Norske Blåseensemble	16 986	18 186	19 486	20 090	21 682
Knutepunktinstitusjonar	52 120	61 056	64 409	66 906	72 344
Festspillene i Bergen	15 530	17 030	17 575	18 120	18 682
Festspillene i Nord-Norge	10 835	11 335	11 698	12 061	12 435
Molde International Jazz Festival	4 567	5 067	5 229	5 391	6 048
Førde Internasjonale Folkemusikkfestival	3 228	4 000	4 128	4 756	4 903
Olavsfestdagene i Trondheim ..	6 309	7 809	8 309	8 567	9 167
Ultima - Oslo Contemporary Music Festival	3 789	4 289	4 789	4 937	5 090
Festspillene i Elverum	1 732	2 000	2 064	2 128	2 194
Notodden Blues Festival ³	1 565	2 326	2 315	2 387	2 461
Øyafestivalen	1 565	1 700	1 754	1 808	1 864
Stiftelsen Horisont/Mela ⁴	3 000	4 000	5 000	5 155	6 655
Riddu Riddu Festivala	-	1 500	1 548	1 596	1 645
Norsk Country Treff	-	-	-	-	1 200

¹ Musikkteater i Trondheim og operasatsinga i Trondheim er nå ein del av Trondheim Symfoniorkesteres verksemd. I 2009 fekk musikkteaterverksemda eit statleg tilskot på 4,2 millionar kroner. ² Nordnorsk Opera og Symfoniorkester AS blei etablert i 2009 basert på at Tromsø Symfoniorkester, Bodø Sinfonietta, Opera Nord og Musikkteater i Bodø gjekk inn i selskapet. For Tromsø Symfoniorkester er det rapportert for perioden frå 1. januar til 30. september 2009. Statens tilskot til Tromsø Symfoniorkester for 2009 var 13,3 millionar kroner. For Nordnorsk Opera og Symfoniorkester er det rapportert for perioden frå 1. oktober til 31. desember 2009, inkludert symfoniorkesteret, einingane Bodø Sinfonietta og Tromsø Kammerorkester og operavirksomhet. ³ Drifta av Notodden Bluesfestival var for 2008 fordelt på to selskap; Foreningen Notodden Blues Festival frå 1. januar til 31. oktober 2008 og Stiftelsen Notodden Blues Festival frå 1. november til 31. desember 2008. Rekneskapen for dei to siste månadene i 2008 er med i rekneskapen for Stiftelsen Notodden Blues festival for 2009. Statens tilskot til Notodden Blues Festival for 2009 var 2,1 millionar kroner. ⁴ 0,6 millionar kroner er knytt til grunnlovsjubileet.

Kjelde: Kulturdepartementet.

Tabell 6.3. Kor og orkester. Konsertar, turnékonserter og tilhøyrarar. 2003-2012

Orkester	Konsertar		Tilhøyrarar			Tilhøyrarar per konsert		Turnékonserter ¹	
	I alt	Av dette for barn og ungdom	I alt	Av dette for barn og ungdom	Av dette DKS besøk	I alt	Av dette for barn og ungdom	Turné- konsertar i alt	Tilhøyrarar
2003	568	134	333 103	71 197	..	586	531	103	57 269
2004	696	179	368 159	96 099	..	529	537	192	67 727
2005 ²	692	151	509 873	84 879	..	737	562	200	111 713
2006	717	154	400 790	78 260	..	559	508	144	58 351
2007	770	175	455 156	101 905	..	591	582	155	105 566
2008	759	216	389 572	89 282	..	513	413	100	63 846
2009	842	269	433 370	79 574	..	515	296	215	58 513
2010	1 087	405	414 552	103 561	..	381	256	256	75 794
2011	1 203	282	493 914	107 991	57 931	411	383	218	71 547
2012	1 097	281	475 896	88 344	30 701	434	314	189	86 330
2012									
Bit 20 ensemble	23	7	7 489	2 160	-	326	309	4	200
Det Norske Blåseensemble	100	52	15 185	7 407	6 825	152	142	43	5 144
Det Norske kammerorkester	38	-	21 181	-	-	557	-	23	13 375
Det Norske Solistkor	26	3	9 700	990	-	373	330	16	5 023
Kristiansand Symfoniorkester ...	74	26	36 213	15 504	8 950	489	596	1	125
Nordnorsk Opera og Symfoniorkester ⁴	146	11	33 476	2 205	780	229	200	26	10 870
Oslo-Filharmonien	163	84	113 484	12 147	5 756	696	145	8	35 977
Riksscenen ³	163	13	18 806	675	-	115	52	0	0
Stavanger Symfoniorkester	145	46	68 478	19 047	3 087	472	414	52	5 813
Stiftelsen Harmonien	109	18	83 770	14 721	3 003	769	818	13	8 033
Trondheim Symfoniorkester ⁵	110	21	68 114	13 488	2 300	619	642	3	1 770

¹ Medrekna konsertar i utlandet. ² Publikum på billetterte arrangement i Oslo-Filharmonien var 87 275 i 2005. ³ Ny i statistikken frå og med 2008. ⁴ Ny i statistikken frå 2009. Frå 1. oktober 2009 er denne slått saman med Tromsø Symfoniorkester. ⁵ Musikkteater i Trondheim og operasatsinga i Trondheim inngår no som ein del av verksemda til Trondheim Symfoniorkester.

Kjelde: Norsk teater- og orkesterforening.

Tabell 6.4. Orkester. Inntekter og utgifter, 2003-2012. 1 000 kroner

Orkester	Inntekter i alt	Statstilskot	Regionale tilskot	Andre inntekter	Andre inntekter i prosent av inntekter i alt	Driftsutgifter
2003	347 867	254 485	48 146	45 236	13,0	-
2004	363 912	262 200	47 414	54 298	14,9	-
2005	398 860	285 795	54 337	58 728	14,7	-
2006 ¹	429 999	302 088	59 063	68 848	16,0	-
2007 ⁴	469 416	321 050	62 139	86 288	18,4	477 288
2008 ⁴	494 418	347 665	67 588	79 165	16,0	493 438
2009	544 294	385 918	80 904	77 472	14,2	541 707
2010	595 835	440 413	93 923	61 499	10,3	560 318
2011	636 896	466 329	100 126	70 441	11,1	631 379
2012	691 040	499 507	110 280	81 253	11,8	693 441
2012						
Det norske Blåseensemble ³	32 578	21 682	9 292	1 604	4,9	33 543
Kristiansand Symfoniorkester ³	93 905	54 356	23 346	16 203	17,3	91 827
Oslo Filharmonien ²	151 656	132 460	-	19 196	12,7	155 091
Nordnorsk Opera og Symfoniorkester ⁵	65 308	43 726	18 740	2 842	4,4	63 360
Stavanger Symfoniorkester	111 296	67 081	28 749	15 466	13,9	108 319
Stiftelsen Harmonien	125 932	109 844	-	16 088	12,8	130 328
Trondheim Symfoniorkester ⁶	110 365	70 358	30 153	9 854	8,9	110 973

¹ To nye orkester. ² Inkl. både Stiftelsen Oslo-Filharmonien og Støttefondet for Filharmonien. ³ Inkl. tilskot til drift frå Forsvarsdepartementet. ⁴ Eit orkester har ikkje levert tal og er ikkje med i oversikta. ⁵ Ny i statistikken frå 2009. Frå 1. oktober 2009 er denne slått saman med Tromsø Symfoniorkester. ⁶ Musikkteater i Trondheim og operasatsinga i Trondheim inngår no som ein del av verksemda til Trondheim Symfoniorkester.

Kjelde: Kulturdepartementet og dei enkelte orkestra.

Tabell 6.5. Rikskonsertane. Talet på konsertar og tilhøyrarar, etter konserttype og fylke, 2000-2012

	Konsertar	Tilhøyrarar	Tilhøyrarar i gjennomsnitt per konsert
2000	7 177	766 577	107
2001	7 720	818 093	106
2002	7 606	816 582	107
2003	7 727	835 641	108
2004	8 911	1 002 982	113
2005	9 436	1 175 453	125
2006	9 624	1 305 479	136
2007	10 114	1 306 335	129
2008 ¹	10 209	1 291 561	127
2009	10 011	1 298 824	130
2010	10 131	1 294 282	128
2011	9 619	1 297 143	135
2012	9 635	1 297 201	135
Konserttype			
Skolekonsertar	8 599	1 202 164	140
Barnehagekonsertar	700	28 457	41
Offentlege konsertar	126	25 636	203
Arbeidsplasskonserter ²	125	5 625	45
Barnas-verdens-dager ²	85	35 319	416
Østfold	507	71 790	142
Akershus	940	158 501	169
Oslo	779	123 890	159
Hedmark	381	47 739	125
Oppland	436	54 153	124
Buskerud	580	71 038	122
Vestfold	416	60 427	145
Telemark	498	51 251	103
Aust-Agder	290	32 344	112
Vest-Agder	178	46 169	259
Rogaland	851	125 033	147
Hordaland	920	117 152	127
Sogn og Fjordane	297	34 676	117
Møre og Romsdal	536	67 523	126
Sør-Trøndelag	456	74 345	163
Nord-Trøndelag	348	39 844	114
Nordland	646	61 223	95
Troms Romsa	344	39 415	115
Finnmark Finnmarku	227	20 111	89
Svalbard	5	577	115

¹ Retta tal sidan eldre utgåve. ² Nye kategoriar er inkluderte i 2012.

Kjelde: Rikskonsertane.

Tabell 6.6. Rikskonsertane. Tilhøyrarar, etter konserttype og fylke. 2009-2012

	Tilhøyrarar i alt	Skolekonsertar	Barnehage- konsertar	Offentlege konsertar ²	Arbeidsplass- konserter	Barnas verdensdager
Heile landet						
2009	1 298 824	1 196 982	26 640	65 152	-	10 050
2010	1 294 282	1 197 522	27 818	50 939	-	18 003
2011	1 297 143	1 206 136	27 500	41 607	-	21 900
2012 ¹	1 297 201	1 202 164	28 457	25 636	5 625	35 319
2012						
Østfold	71 790	68 338	1 000	671	855	926
Akershus	158 501	148 550	-	2 491	360	7 100
Oslo	123 890	114 922	-	1 573	1 395	6 000
Hedmark	47 739	44 686	794	519	-	1 740
Oppland	54 153	44 394	7 800	547	315	1 097
Buskerud	71 038	64 996	3 000	971	315	1 756
Vestfold	60 427	57 110	-	2 272	45	1 000
Telemark	51 251	39 892	5 600	1 524	270	3 965
Aust-Agder	32 344	28 146	1 360	2 838	-	-
Vest-Agder	46 169	45 096	400	673	-	-
Rogaland	125 033	115 710	3 890	908	-	4 525
Hordaland	117 152	115 096	-	1 741	315	-
Sogn og Fjordane	34 676	28 798	2 228	1 256	-	2 394
Møre og Romsdal	67 523	65 640	-	1 433	450	-
Sør-Trøndelag	74 345	69 826	-	1 298	-	3 221
Nord-Trøndelag	39 844	34 794	2 385	575	495	1 595
Nordland	61 223	58 864	-	1 999	360	-
Troms Romsa	39 415	38 310	-	835	270	-
Finnmark Finnmarku	20 111	18 544	-	1 387	180	-
Svalbard	577	452	-	125	-	-

¹ For offentlege konsertar er det ei endring i at Oslo World Music Festival i 2012 er skilt ut frå Rikskonsertane og etablert som eigen stiftelse. ² Tidsseriane frå 2009 er endra sia førre utgåve, Barnas verdensdager er henta ut frå Offentlege konserter og gitt ein eigen kolonne.

Kjelde: Rikskonsertane.

Tabell 6.7. Norsk musikkråd. Talet på medlemmer i dei ulike medlemsorganisasjonane. 2004-2012

Medlemsorganisasjonar	Talet på medlemmer								
	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Medlemmer i alt	141 283	141 751	141 483	136 327	137 925	141 979	146 772	150 885	127 576
AKKS Norge	798	628	803	833	822	807	839	740	737
BandORG ³	-	-	-	927	1 602	1 751	2 934	4 063	5 395
De Unges Orkesterforbund ²	3 817	3 923	3 793	3 705	3 818	3 885	4 031	4 149	4 492
Foreningen Musikk fra livets begynnelse	526	553	532	512	500	506	504	500	478
Foreningen Norske Kordirigenter	314	302	358	401	525	581	397	384	373
GramArt ¹	1 913	-	-	-	-	-	-	-	0
Korpsnett Norge	2 031	1 994	2 123	2 212	2 264	2 148	2 649	2 379	2 400
Dissimilis Norge	746	825	825	726	770	738	807	860	728
Folkemusikk- og folkedansorganisasjonen ⁴	5 154	5 232	5 145	5 205	4 594	5 101	4 627	4 008	4 574
Musikk i Skolen	13 393	14 175	13 160	13 200	14 520	12 991	12 604	14 350	8 602
Klassisk ⁵ (tidl. Musikkens Venners Landsforbund)	4 497	4 442	4 332	3 924	3 921	4 061	4 227	4 151	4 091
Ung i Kor ⁶	7 914	8 000	7 556	8 545	9 218	9 000	9 500	9 983	9 609
Norges Kirkesangforbund	3 700	3 700	3 700	3 800	3 350	3 250	3 300	3 400	3 300
Norsk Country-Musikk forbund	3 537	3 516	3 516	3 596	3 548	3 000	3 000	3 000	2 500
Norsk Festivalsangerforbund ...	1 044	1 003	920	930	854	787	767	741	701
Norsk forening for musikkterapi	256	278	285	291	301	325	349	350	392
Norsk jazzforum	10 550	11 300	11 690	11 910	12 025	12 050	13 040	13 060	13 000
Norsk Kammermusikkforbund ..	114	130	120	117	124	114	101	126	122
Norsk Mandolin- og Balalaikaorkesterforbund	92	100	84	79	71	83	83	82	76
Norsk Munnspillforum	63	68	71	76	77	79	80	85	100
Norsk musikkbibliotekforening ..	82	82	84	85	86	83	88	83	81
Norsk Rockforbund ⁷	51 500	51 500	51 500	43 085	43 085	49 342	50 000	50 000	31 470
Norsk Sangerforbund	1 850	1 640	1 779	1 670	1 651	1 515	1 415	1 297	1 400
Norsk sangerforum	6 166	6 544	6 632	7 525	7 439	8 046	8 106	8 163	8 015
Norsk Viseforum	1 400	1 500	1 820	2 500	2 235	1 500	2 500	2 500	1 500
Norsk Suzukiforbund	189	172	209	170	160	192	212	244	236
Norske Musikkklæreres Landsforbund	366	360	360	356	329	332	304	360	310
Norske Symfoni-Orkestres Landsforbund	2 300	2 300	2 200	2 200	2 200	2 300	2 300	2 300	2 300
Norske Trekkspilleres Landsforbund	3 270	3 154	3 215	3 258	3 163	3 102	3 049	2 817	2 559
Pascal Norge	-	-	-	-	-	-	-	803	2 096
Rytmisk Musikkforum	116	120	120	110	110	-	-	-	0
Ung Kirkesang	6 527	6 975	7 084	7 026	6 985	6 953	7 500	8 300	8 007
Assosierte medlemmer i									
Norsk musikkråd (NMR)									
Kulturforbundet	335	449	449	363	383	250	244	247	244
Musikernes fellesorganisasjon ..	6 643	6 706	6 938	6 900	7 110	7 018	7 129	7 266	7 596
Norsk kulturhusNettverk	80	80	80	90	85	89	86	94	92

¹ Utmeldt 2005. ² Endra namn frå Norsk Skoleorkesterforbund til De Unges Orkesterforbund 2006. ³ BandORG blei medlem i Norsk musikkråd i mai 2007. ⁴ Nytt namn i 2009 etter at Landslaget for Spelemenn og Norsk Folkemusikk- og Danselag slo seg saman til ein organisasjon. ⁵ Endra namn i 2011 frå Norges Barne- og Ungdomsorganisasjon til Ung i Kor. ⁶ Endra namn til Klassisk i 2012, tidlegare heitte det Musikkens Venners Landsforbund. ⁷ Norsk Rockforbunds medlemmer organiserer både medlemmer og frivillige. I 2012 var det 31 470 medlemmer og 18 030 frivillige.

Kjelde: Norsk musikkråd.

Tabell 6.8. Norges Musikkorps Forbund. Korps og medlemmer, etter region. 1999-2012

Region	Skolekorps/generasjonskorps				Amatørkorps			
	Talet på korps	Talet på medlemmer i alt	Utøvande medlemmer	Andre medlemmer	Talet på korps	Talet på medlemmer i alt	Utøvande medlemmer	Andre medlemmer
1999	1 150	47 612	41 119	6 493	613	20 146	19 376	770
2000	1 132	46 949	40 475	6 474	607	19 881	19 180	701
2001	1 131	48 173	41 610	6 563	586	19 446	18 764	682
2002	1 119	49 997	43 392	6 605	584	18 851	18 234	617
2003	1 128	50 311	43 783	6 528	584	20 007	19 366	641
2004	1 128	50 003	43 476	6 527	583	20 304	19 697	607
2005	1 117	49 579	43 101	6 478	583	18 726	18 054	672
2006	1 118	47 522	40 090	7 432	585	20 511	19 723	788
2007	1 115	46 235	39 819	6 416	590	20 883	20 118	765
2008	1 107	45 542	38 553	6 989	589	20 813	19 977	836
2009	1 076	45 342	38 151	7 191	583	20 773	19 875	898
2010	1 068	44 092	36 819	7 273	581	20 643	19 686	957
2011	1 049	42 451	35 243	7 208	567	20 310	19 299	1 011
2012	1 047	40 445	33 695	6 750	565	19 830	18 608	1 222

2012

Aust (Østfold, Akershus, Oslo, Buskerud)	246	11 357	9 534	1 823	128	5 331	5 026	305
Hedmark/Oppland	81	2 977	2 458	519	80	2 670	2 508	162
Sør (Telemark, Agder, Vestfold)	114	4 688	3 842	846	58	2 029	1 886	143
Rogaland	100	3 863	3 165	698	39	1 379	1 253	126
Hordaland	119	4 105	3 379	726	71	2 530	2 394	136
Nordvest (Sogn og Fjordane, Møre og Romsdal)	153	5 385	4 488	897	67	1 971	1 849	122
Trøndelag	105	4 387	3 715	672	69	2 321	2 205	116
Nord-Noreg (Nordland, Nordre Nordland, Sør-Troms, Troms, Finnmark)	129	3 683	3 114	569	53	1 599	1 487	112

Kjelde: Norges Musikkorps Forbund.

Tabell 6.9. Norges Korforbund. Talet på medlemmer og kor. 2001-2012

	Talet på kor		Kor medlemmer			
			I alt ¹	Blandakor	Damekor	Mannskor
2001	1 037	31 962	24 526	2 220	5 216	
2002	930	27 501	20 666	1 980	4 855	
2003	937	28 914	21 842	2 129	4 943	
2004	950	29 037	21 741	2 306	4 990	
2005	949	28 133	20 869	2 324	4 940	
2006	963	28 039	20 624	2 447	4 968	
2007	986	28 367	20 822	2 758	4 788	
2008	971	28 552	20 908	2 781	4 863	
2009	989	28 773	..	..	..	
	Medlemmer ¹ i alt		Talet på kor			
			Kor i alt	Blandakor	Damekor	Mannskor
2009	28 773	989	690	128	171	
2010	29 387	998	..	..	..	
2011	30 931	992	754	92	146	
2012	30 460	1 014	..	..	..	

¹ Dirigentar ikkje medrekna.

Kjelde: Norges Korforbund.

Tabell 6.10. Kommunale musikk- og kulturskolar. Elevar, etter fylke. 2005-2012

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	Del elevar i musikk- og kulturskolar, av kommunen sine innbyggjarar 6-15 år. 2012
Totalt	108 587	105 313	107 238	109 150	109 326	109 375	110 314	108 800	17,6
Østfold	3 062	2 862	2 961	3 040	3 037	3 156	3 226	3 334	9,6
Akershus	10 819	10 563	10 813	10 838	11 106	11 071	11 310	11 795	15,3
Oslo	4 286	4 145	4 312	5 639	5 891	5 784	6 766	6 516	10,7
Hedmark	4 025	4 379	4 269	4 464	4 657	4 572	4 540	4 287	19,1
Oppland	5 043	5 061	5 254	5 009	5 037	5 076	4 624	4 735	21,5
Buskerud	3 881	4 032	4 010	3 985	4 002	4 282	4 128	4 620	14,0
Vestfold	6 020	4 614	4 209	4 376	4 512	3 804	4 010	3 608	12,3
Telemark	4 391	4 630	4 658	4 722	4 623	4 524	4 580	3 875	19,2
Aust-Agder	2 365	2 395	2 124	2 267	2 269	2 419	2 290	2 086	14,4
Vest-Agder	3 046	3 125	3 086	3 162	3 206	3 226	3 224	3 142	13,7
Rogaland	11 291	10 462	10 995	11 334	11 545	11 900	11 656	11 372	18,9
Hordaland	10 212	9 751	11 738	11 943	9 944	10 146	10 475	10 464	16,8
Sogn og Fjordane	3 600	4 056	4 129	3 715	4 200	4 198	4 186	4 031	28,5
Møre og Romsdal	8 039	8 174	8 354	8 502	8 786	8 678	9 118	8 407	25,7
Sør-Trøndelag	8 257	8 118	8 409	8 144	8 127	8 184	8 190	8 233	22,9
Nord-Trøndelag	4 938	4 671	4 840	4 649	4 739	4 840	4 994	4 979	28,8
Nordland	6 592	5 918	6 391	6 186	6 149	6 225	5 907	5 840	20,1
Troms Romsa	6 599	6 165	4 610	4 914	5 030	4 920	4 902	5 140	26,6
Finnmark Finnmarku	2 121	2 192	2 076	2 125	2 339	2 259	2 188	2 336	25,1
Svalbard	..	..	..	136	127	111	..	..	..

Kjelde: Statistisk sentralbyrå.

Tabell 6.11. Kommunale musikk- og kulturskolar. Elevplassar, etter fagområde og fylke. 2010/11-2012/13

	Elevplassar i alt	Musikk-undervisning	Visuelle kunstoffag	Teater	Dans	Andre kunst- og kulturuttrykk ¹
2010/11	122 501	86 443	7 367	7 571	17 077	4 043
2011/12	125 031	85 621	7 444	7 981	17 688	6 297
2012/13	123 441	83 126	7 545	8 201	18 355	6 214
Fylke						
Østfold	3 768	2 152	171	376	778	291
Akershus	14 579	9 690	731	833	1 052	2 273
Oslo	7 064	4 777	398	607	1 250	32
Hedmark	4 653	2 946	381	371	865	90
Oppland	5 457	3 815	370	390	770	112
Buskerud	5 149	3 591	283	288	809	178
Vestfold	4 093	2 469	456	295	128	745
Telemark	4 735	3 147	328	338	904	18
Aust-Agder	2 343	1 732	241	62	281	27
Vest-Agder	3 417	2 248	386	389	212	182
Rogaland	13 102	8 326	646	1 380	2 255	495
Hordaland	11 411	8 203	624	634	1 651	299
Sogn og Fjordane	4 367	3 291	382	32	545	117
Møre og Romsdal	10 022	6 756	475	472	2 182	137
Sør-Trøndelag	9 335	7 377	561	578	667	152
Nord-Trøndelag	5 463	3 591	183	135	1 382	172
Nordland	6 332	4 680	432	280	822	118
Troms Romsa	5 596	2 982	276	422	1 220	696
Finnmark Finnmarku	2 555	1 353	221	319	582	80

¹ Frå 2012/13 er skapande skrivning teke ut som eigen kategori, og tidlegare årgangar er difor inkluderte her.Kjelde: GSI: gsi.udir.no/tallene.

Tabell 6.12. Kulturskoleelevar, etter skolealder og kjønn

	Under grunnskolealder		Grunnskolealder		Over grunnskolealder	
	Gutter	Jenter	Gutter	Jenter	Gutter	Jenter
Skoleåret 2011/12	1 930	3 660	32 836	60 176	4 521	7 309
Skoleåret 2012/13	1 884	3 630	32 797	58 722	4 661	7 195

Kjelde: GSI: gsi.udir.no/tallene.

Tabell 6.13. Personar som har vore på konsert og talet på besøk i gjennomsnitt dei siste 12 månadene, etter kjønn, alder, utdanning, hushaldsinntekt og landsdel. 1997-2012

	Prosent					Besøk i gjennomsnitt				
	1997	2000	2004	2008	2012	1997	2000	2004	2008	2012
Alle personar	57	58	61	62	61	2,6	2,6	3,2	2,9	2,3
Kjønn										
Menn	57	57	58	62	59	2,7	2,7	3,1	3,0	2,5
Kvinner	56	60	64	62	63	2,6	2,4	3,2	2,8	2,2
Alder										
9-15 år	63	52	53	54	59	2,0	2,4	2,0	1,6	1,7
16-24 "	71	72	70	73	75	3,9	3,9	5,3	4,0	3,2
25-44 "	61	59	69	68	61	3,1	2,6	3,5	3,8	2,5
45-66 "	52	59	58	59	60	2,3	2,3	2,7	2,3	2,3
67-79 "	32	43	45	47	48	1,0	1,7	1,5	1,7	1,6
Utdanning										
Ungdomsskole	39	46	41	46	54	1,8	1,4	1,6	1,5	1,9
Vidaregåande skole	55	57	60	61	58	2,3	2,4	2,9	2,9	2,1
Universitet/høgskole, kort	66	63	79	73	67	4,5	3,1	4,9	4,0	2,8
Universitet/høgskole, lang	75	73	80	74	69	4,2	3,7	4,1	3,7	3,3
Yrkesstatus (16-79 år)										
Yrkesgruppe 1-2	..	70	78	74	65	..	3,7	4,3	4,0	3,3
Yrkesgruppe 3	..	67	73	71	76	..	2,9	3,2	3,1	2,8
Yrkesgruppe 4-5	..	59	64	63	63	..	2,5	3,6	3,4	2,2
Yrkesgruppe 6-9	..	50	55	61	55	..	2,1	2,3	3,6	2,1
Elevvar/studentar	..	74	72	72	70	..	3,8	6,0	2,9	3,1
Trygd/pensjonistar	..	46	47	46	48	..	1,7	1,9	1,6	1,4
Heimearbeidande	..	52	47	:	61	..	1,0	2,2	:	2,1
Hushaldsinntekt										
1. kvartil	53	54	57	60	60	2,6	2,6	3,5	3,1	2,7
2. kvartil	50	55	57	63	59	1,7	2,4	2,6	2,9	2,2
3. kvartil	57	65	64	66	60	2,7	2,5	3,1	2,8	2,4
4. kvartil	69	67	70	68	68	3,2	3,2	3,5	2,7	2,6
Landsdel										
Oslo/Akershus	61	57	59	60	63	3,1	2,7	3,0	2,6	2,6
Austlandet elles	55	57	60	61	60	1,8	2,2	2,7	2,1	2,1
Agder og Rogaland	55	59	61	64	63	2,8	3,0	3,6	2,7	2,2
Vestlandet	58	61	65	61	57	3,1	2,7	3,2	3,9	2,1
Trøndelag	62	62	64	67	62	3,3	2,7	3,7	3,8	2,4
Nord-Noreg	47	59	62	60	64	2,0	2,6	3,3	3,1	2,7

Kjelde: Norsk kulturbarometer, Statistisk sentralbyrå.

7. Festivalar

Nær 1,2 millionar besøkte ein festival i 2012 arrangert av medlemmer i Norske Festivaler. Festivaltilskotsordninga for musikkfestivalar var på til saman 43,5 millionar kroner dette året.

7.1. Nokre resultat

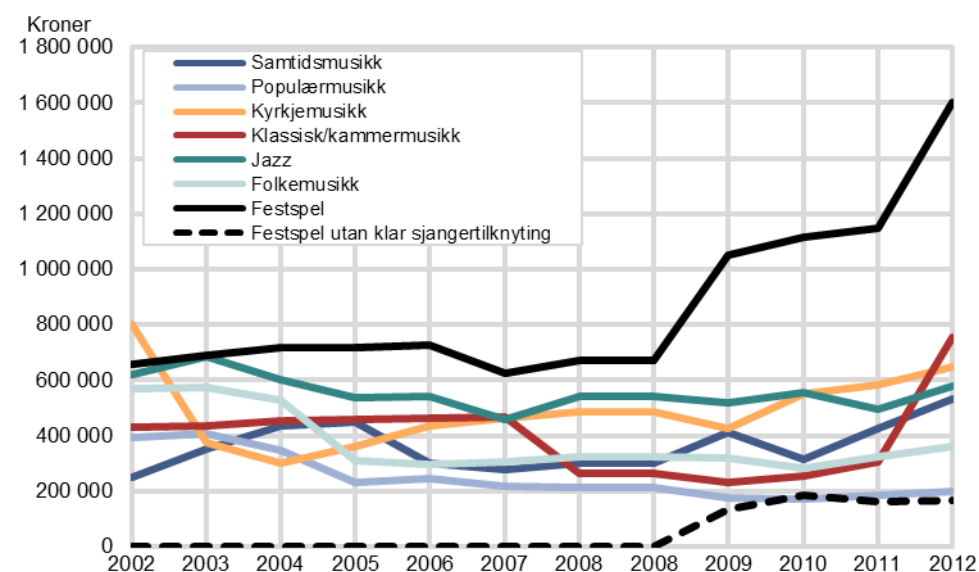
Festivalar er viktige arenaer for formidling og oppleving av kunst og kultur og set sitt preg på Kultur-Noreg. Dei representerer fleire ulike sjangrar. Særleg er musikkfestivalar ein stor og viktig arena for musikklivet i Noreg. Det er vanskeleg å talfeste festivalmangfaldet, både når det gjeld innhald, aktørar, tilslutning og økonomi. Mange festivalar er små lokale hendingar som i stor grad baserer seg på frivillig medverknad og lokalt initiativ. Det er difor vanskeleg å få dei med i nokon statistikk. Tilskotsordninga som Norsk kulturråd forvaltar for musikkfestivalar, har gitt ein viss oversikt sidan ordninga starta i 2001. I tillegg gir organisasjonen Norske Festivaler nokre nøkkeltal for medlemmene sine.

43,5 millionar til musikkfestivalar

Festivaltilskotsordninga er ei viktig tilskotsordning for musikkfestivalar som blir arrangerte årleg eller annakvart år, og som varar minst to dagar. I 2012 fekk 98 musikkfestivalar tilskot frå denne ordninga. Festivalstøtta til desse 98 festivalane var på til saman 43,5 millionar kroner. Dette er 10,7 millionar kroner høgare enn året før. Sidan ordninga starta i 2001, har talet på musikkfestivalar som får støtte, auka kvart år, bortsett frå i 2003, 2008, 2011 og 2012.

Sjangeren populærmusikk er representert med flest festivalar innanfor tilskotsordninga. 40 slike festivalar fekk til saman 8 millionar kroner i støtte i 2012. Gjennomsnittleg støtte per populærmusikkfestival var 200 000 kroner i 2012, mot 186 000 kroner i 2011. 17 jazzfestivalar og 15 folkemusikkfestivalar fekk tilskot frå festivaltilskotsordninga, med til saman 15,3 millionar kroner. Dei 17 jazzmusikkfestivalane som fekk støtte i 2012, fekk i gjennomsnitt 580 000 kroner per festival, om lag 85 000 meir enn i det føregåande året. Nokre av kategoriane er vanskelege å samanlikne da nokre festivalar skiftar kategori frå eitt år til eit anna. I 2009 blei det skipa ein ny kategori for festspel utan klar tilknytning til sjanger. Sjå tabell 7.2.

Tildelingar etter sjanger er: Festspill 6,4 millionar på 4 festivalar; Klassisk eller kammer 9,8 millionar på 13 festivalar; Kyrkje 2 millionar på 3 festivalar; Jazz eller impro 9,9 millionar på 17 festivalar; Samtidsmusikk 1,6 millionar på 3 festivalar; Folkemusikk eller verdensmusikk 5,5 på 15 festivalar; Populærmusikk 8 millionar på 40 festivalar; Utan sjanger 0,5 millionar på 3 festivalar.

Figur 7.1. Tilskot til musikkfestivalar. Gjennomsnitt per festival, etter kategori. 2002-2012
Kroner

Kjelde: Norsk kulturråd.

*Knutepunktfestivalane – 72
millionar kroner i støtte*

Heller ikkje i 2012 var det nokon endringar i talet på knutepunktfestivalar. Det var såleis framleis elleve festivalar som blei rekna som knutepunktfestivalar. Desse festivalane får statleg støtte over Kulturdepartementets budsjett. Nær 1 600 arrangement blei gjennomførte av knutepunktfestivalane i 2012. På billetterte arrangement var det 253 000 publikummarar, om lag 22 000 fleire enn året før.

Tabell 7.1. Knutepunktfestivalar. Tal på arrangement og publikum på billetterte arrangement¹. 2009-2012

	Arrangement				Tal på publikum på billetterte arrangement			
	2009	2010	2011	2012	2009	2010	2011	2012
I alt	1 542	1 533	1 359	1 572	259 285	244 242	231 379	253 166
Festspillene i Bergen	266	130	166	148	33 813	35 559	32 770	32 153
Festspillene i Elverum	48	48	43	38	7 900	8 500	7 500	7 324
Festspillene i Nord-Norge ..	249	311	232	316	34 704	24 999	19 299	23 268
Førde Internasjonale Folkemusikkfestival	97	86	81	101	14 000	14 000	13 980	14 600
Molde International Jazz Festival	74	75	66	77	34 132	27 812	29 743	25 653
Notodden Blues Festival	95	95	93	89	19 500	15 300	17 500	22 592
Olavsfestdagene i Trondheim	208	189	258	237	37 347	42 400	36 818	40 760
Riddu Riddu Festivala	82	97	73	65	4 385	1 478	1 246	2 100
Mela/Stiftelsen Horisont ² ...	83	132	17	133	-	-	-	-
Ultima - Oslo Contemporary Music Festival	64	78	62	65	8 240	5 268	3 999	6 407
Øyafestivalen	276	292	268	272	65 264	68 926	68 524	68 409
Norsk Country Treff	-	-	-	31	-	-	-	9 900

¹ For enkelte institusjonar kan talet inkludere formidling i samarbeid med andre kulturaktørar. ² Alle arrangementa under Melafestivalen var gratis for publikum. Totalt tal på publikum i 2008 var stipulert til om lag 350 000, i 2009 og 2010 var talet på publikum stipulert til om lag 300 000. I 2011 blei dei fleste arrangementa avlyste på grunn av terrorhandlingane 22. juli. Totalt publikum på den delen som blei gjennomført er stipulert til 80 000.

Kjelde: Kulturdepartementet.

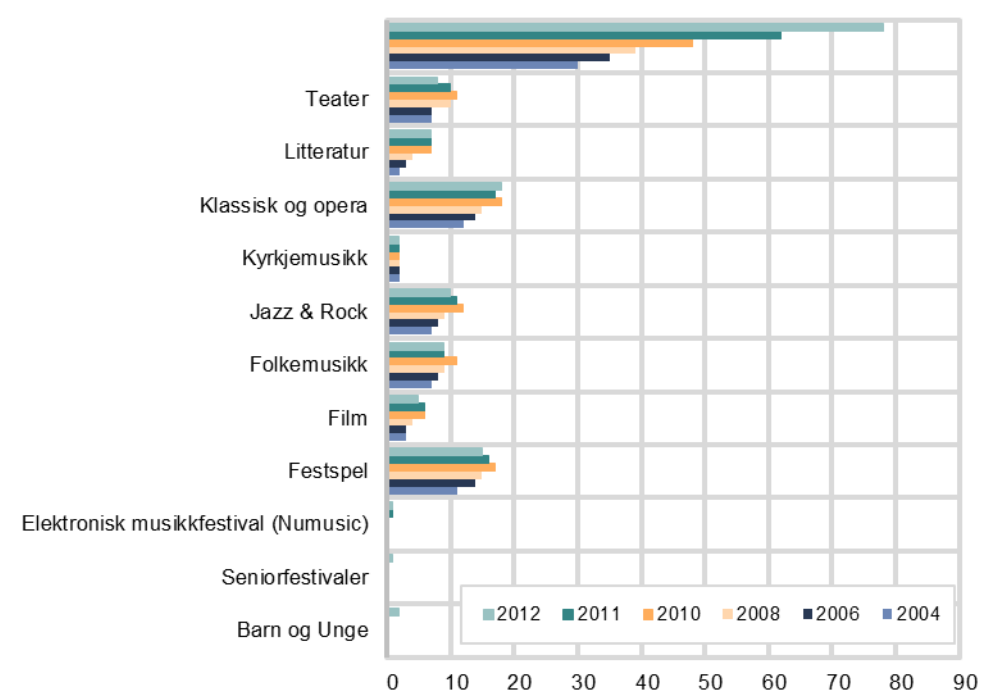
*Norske Festivaler –
1,2 millionar festivalbesøk*

Nøkkeltala frå Norske Festivaler dekkjer 53 medlemsfestivalar som har hatt festival i 2012, og som har rapportert tal. Fleire av medlemsfestivalane får støtte av festivaltilskotsordninga i Norsk kulturråd, og nokre er også knutepunktfestivalar. Resultatet deira inngår difor også i talmaterialet ovanfor. 82 ulike kulturfestivalar og festspel var medlemmer i Norske Festivaler i 2012, same talet som i 2011. Førebelse tal viser at desse 53 festivalane som har rapportert for 2012, hadde til saman nær 1,2 million besøk.

Mange kunstnarar og artistar medverka til at festivalane blei fine kulturopplevingar for mange menneske. Talet på artistar er på over 12 300 og vil innehalde mange av dei same artistane fleire gonger, men ein auke i denne summen av artistar indikerer ein auke i tilbodet av artistar til stades på festivalane. Det går godt saman med ein auke og for talet på framsyningar. Nær 7 200 medarbeidarar gjorde ein frivillig innsats på desse 53 festivalane i 2012. Også frivillige kan delta fleire stader og det reelle talet på frivillige personar vil vere litt lågare.

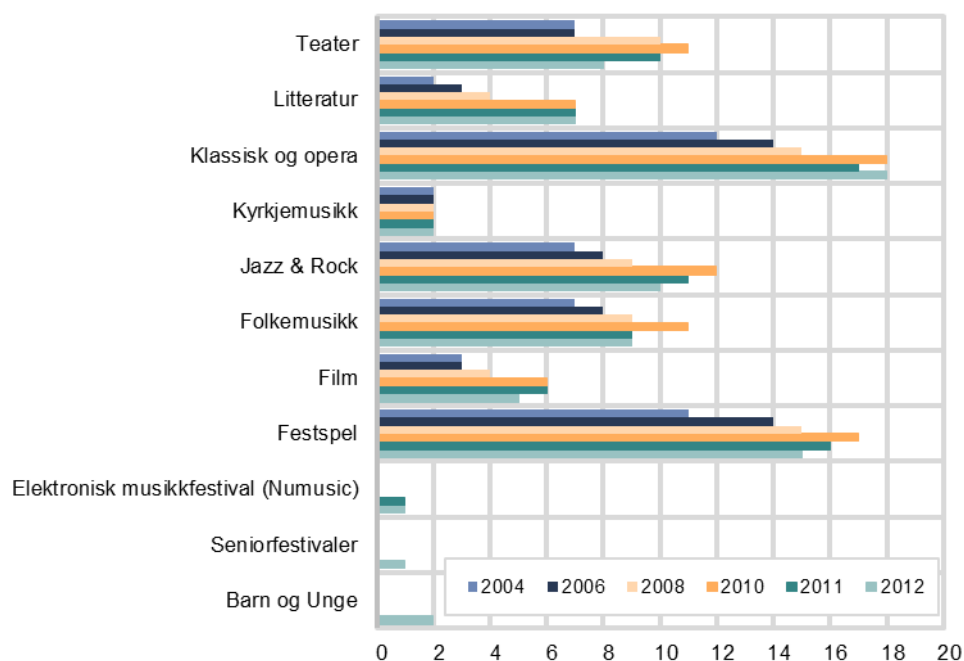
Bruttoomsetnaden i 2012 var på nær 370 millionar kroner, rundt 31 prosent av dette var statlege tilskot. Billettinntektene utgjorde 20 prosent, medan sponsor-midlar utgjorde 17 prosent av inntektene. 20 prosent av inntektene var regionale og lokale tilskot. I tillegg har festivalane andre kommersielle inntekter ikkje inkludert i tabell. Sjå tabell 7.3.

Figur 7.2.Norske Festivaler. Talet på festivalar som er medlemmer, etter kategori. 2004-2012

Flest på pop- og rockfestivalar

Den siste kulturbruksundersøkinga er frå 2012. Figur 7.3 gir eit bilete av kor mange prosent som hadde vore på ulike sjangrar innanfor musikkfestivalar sist dei var på ein kulturfestival, i 2012.

Figur 7.3. Prosent som var på ulike typar arrangement sist dei var på kulturfestival. 2004-2012

Kjelde: Norske Festivaler.

7.2. Om statistikken – festivalar

Tilskotsordninga for musikkfestivalar

Norsk kulturråd forvaltar gjennom tilskotsordninga midlar til musikkfestivalar. Tilskot blir gitt til musikkfestivalar som blir arrangerte årleg eller annakvart år, som går over minst to dagar, og som får offentleg tilskot frå eigen region. Tilskotsordninga har som føremål å halde i gang og vidareutvikle festivalar på eit høgt kunstnarisk og profesjonelt nivå, gjere sitt til at musikk kan bli tilgjengeleg for eit breitt publikum, stimulere til kunstnarisk fornying, fremje bruken av samtidsmusikk og formidle musikk til barn og unge (Norsk kulturråd).

Oversikta over tildelingane for 2012 er henta frå Norsk kulturråd sine heimesider på Internett (www.kulturrad.no).

Knutepunktfestivalane

Festivalane i tabell 7.1 er dei som har fått status som knutepunktinstitusjonar, og får løyvingar over Kulturdepartementets budsjett, kapittel 323, post 72.

Norske Festivaler

Norske Festivaler er ein sjangerovergripande paraply- og nettverksorganisasjon for norske kunst- og kulturfestivalar og festspel. Organisasjonen ønskjer å vere ei samlande eining for alle kulturfestivalane i Noreg, også for dei festivalane som ikkje har sin eigen sjangerspesifikke organisasjon. Norske Festivaler gjennomfører kvart år ei undersøking blant medlemsorganisasjonane sine. Av dei 82 medlemsorganisasjonane har 53 organisasjonar rapportert i 2012. Talet på medlemsorganisasjonar har minka med to frå 2010. Ein kan ikkje seie om det er dei same organisasjonane som rapporterer år for år. Ein bør difor vere varsam med for bastante samanlikningar frå år til år.

Kulturbedsundersøkingane

Statistisk sentralbyrå gjennomfører kvart fjerde år ei utvalsundersøking, der personar i alderen 9-79 år blir spurde om bruken av ulike kulturtilbod. Siste tilgjengelege resultat er publisert i Norsk kulturbarometer 2012. Undersøkinga i 2004 var første gongen spørsmålet om deltaking på kulturfestival var med. Tal for 2012 ble publisert i 2013.

Referansar

Norsk kulturråd: (<http://www.kulturrad.no>)

Norske Festivaler: (<http://www.norwayfestivals.com>)

Meir informasjon

Statistisk sentralbyrå (2012) *Kulturstatistikk 2011*, Statistiske analysar 131

(<http://www.ssb.no/publikasjoner>)

Vaage, Odd Frank (2013): *Norsk kulturbarometer 2012*, Statistiske analysar 135,

Statistisk sentralbyrå. (<http://www.ssb.no/kulturbar>)

Tabell 7.2. Utdelinger til musikkfestivalar, etter kategori. Talet på festivalar og tilskot. 2005-2012. 1 000 kroner

	2005		2007		2009		2010		2011		2012	
	Talet på festivalar	Tilskot, 1 000 kroner	Talet på festivalar	Tilskot, 1 000 kroner	Talet på festivalar	Tilskot, 1 000 kroner	Talet på festivalar	Tilskot, 1 000 kroner	Talet på festivalar	Tilskot, 1 000 kroner	Talet på festivalar	Tilskot, 1 000 kroner
I alt	59	23 865	80	28 650	98	30 012	103	31 550	99	32 750	98	43 540
Festspel	6	4 300	6	3 750	3	3 150	3	3 350	3	3 450	4	6 400
Folkemusikk	6	1 850	10	3 050	12	3 850	16	4 500	16	5 200	15	5 450
Jazz	11	5 900	16	7 350	18	9 300	17	9 450	20	9 900	17	9 850
Klassisk/kammermusikk	10	4 600	11	5 125	10	2 300	9	2 300	8	2 450	13	9 790
Kyrkjemusikk	4	1 450	4	1 850	4	1 700	3	1 650	3	1 750	3	1 950
Populærmusikk	19	4 415	28	6 125	41	7 250	45	7 650	41	7 650	40	8 000
Samtidsmusikk	3	1 350	5	1 400	4	1 650	6	1 900	4	1 700	3	1 600
Festspel utan klar sjangertilknytning	-	-	-	-	6	812	4	750	4	650	3	500

Kjelde: Norsk kulturråd.

Tabell 7.3. Hovudtal frå medlemmer av Norske Festivaler. Rapporterte tal¹. 2005-2012

	2005 ²	2006 ³	2007 ⁴	2008 ⁵	2009 ⁶	2010 ⁸	2011 ⁹	2012 ¹⁰
Omtrentlege besøkstal	1 058 737	1 065 729	1 192 823	1 454 687	951 443	1 366 453	1 004 971	1 166 079
Talet på artistar, kunstnarar	13 165	13 729	15 286	13 227	.	11 624	10 238	12 325
Talet på framsyningar	3 444	2 711	4 160	4 792	.	.	3 923	4 410
Talet på frivillige	9 560	9 800	9 979	9 461	8 920	7 320	8 870	7 156
Total omsetning. 1 000 kroner .	252 368	283 000	315 977	347 973	.	331 584	366 076	366 758
Statlege tilskot. 1 000 kroner ...	48 327	57 608	72 672	99 102	60 913	110 616	108 003	113 727
Kulturdepartementet	:	:	50 405	70 707	48 538	83 312	75 761	72 495
Norsk kulturråd	:	:	22 267	28 395	12 375	12 361	22 845	25 851
Andre nasjonale tilskot. 1 000 kroner	:	:	10 896	17 168	7 462	14 943	15 639	15 381
Andre tilskot ⁷ . 1 000 kroner	42 120	50 163	54 589	70 243	41 395	70 123	67 855	75 438
Sponsormidlar	:	:	63 315	71 044	45 080	68 416	60 860	63 415
Billettinntekter	:	:	89 747	84 094	76 500	82 429	79 914	73 603

¹ Førebelse tal. ² Rapporterte tal frå 33 av medlemsfestivalane. ³ Rapporterte tal frå 56 medlemsfestivalar som har hatt festival i 2006. ⁴ Rapporterte tal frå 60 medlemsfestivalar som har hatt festival i 2007. ⁵ Rapporterte tal frå 62 medlemsfestivalar som har hatt festival i 2008. ⁶ Rapporterte tal frå 55 medlemsfestivalar som har hatt festival i 2009. ⁷ Regionale og lokale tilskot (regionråd, fylke, kommune etc.) ⁸ Rapporterte tal frå 55 av dei 84 festivalane som blei arrangerte i 2010. ⁹ Rapporterte tal frå 51 av dei 82 festivalane som blei arrangerte i 2011. ¹⁰ Rapporterte tal frå 53 av dei 82 festivalane som blei arrangerte i 2012.

Kjelde: Norske Festivaler.

Tabell 7.4. Personar som har vore på kulturfestival og talet på besøk dei siste 12 månadene, etter kjønn, alder, utdanning, hushaldsinntekt og landsdel. 2004-2012

	Prosent			Besøk i gjennomsnitt		
	2004	2008	2012	2004	2008	2012
Alle personar	28	32	31	1,1	0,6	0,6
Kjønn						
Menn	28	35	32	0,9	0,7	0,6
Kvinner	28	29	30	1,4	0,5	0,6
Alder						
9-15 år	25	26	29	0,4	0,5	0,5
16-24 "	43	51	44	0,9	0,9	0,7
25-44 "	33	34	38	0,6	0,6	0,8
45-66 "	21	29	26	0,3	0,5	0,4
67-79 "	13	18	16	0,2	0,3	0,3
Utdanning						
Ungdomsskole	14	27	23	0,2	0,7	0,4
Vidaregåande skole	30	31	30	0,5	0,5	0,6
Universitet/høgskole, kort	32	38	36	0,6	0,6	0,6
Universitet/høgskole, lang	35	38	37	0,8	0,7	0,7
Hushaldsinntekt						
1. kvartil	27	31	32	0,8	0,5	0,5
2. kvartil	28	31	30	1,1	0,6	0,8
3. kvartil	30	32	32	0,9	0,6	0,5
4. kvartil	30	35	32	0,6	0,6	0,5
Landsdel						
Oslo/Akershus	21	23	25	1,4	2,1	0,7
Austlandet elles	24	27	28	1,0	1,7	0,4
Agder og Rogaland	31	40	36	0,6	1,8	0,6
Vestlandet	34	35	32	1,1	1,7	0,5
Trøndelag	34	42	32	1,3	1,7	0,6
Nord-Noreg	32	38	49	1,6	1,6	0,9

Kjelde: Norsk kulturbarometer 2004-2012, Statistisk sentralbyrå.

8. Museum og samlingar

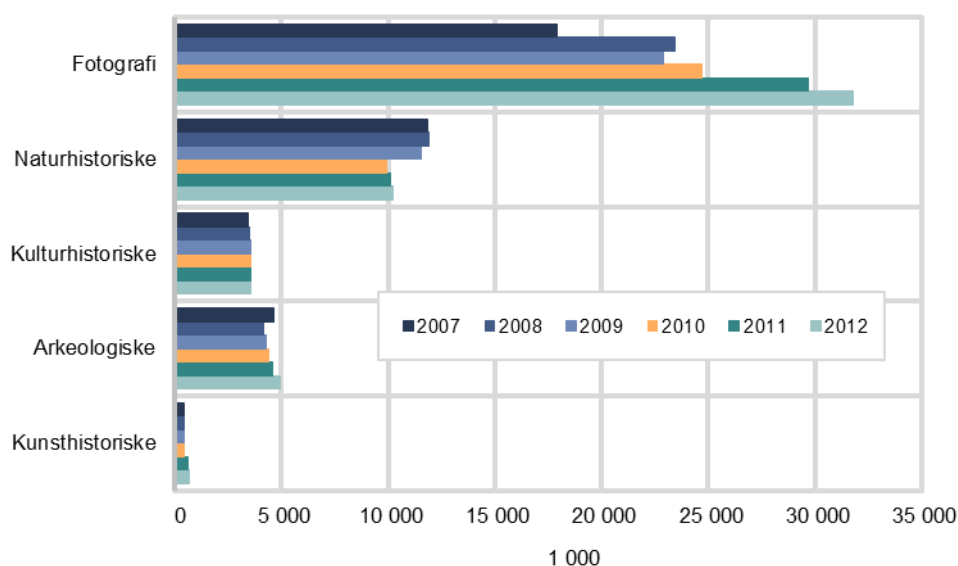
8.1. Nokre resultat

51 millionar gjenstandar
eller objekt i dei norske
musea

Samlingane i dei norske musea blir ein stadig viktigare dokumentasjon av den norske kulturarven. Talet på registrerte gjenstandar har auka jamt i heile det siste tiåret. Samlingane utgjorde om lag 51 millionar gjenstandar eller objekt i 2012. Siste året auka talet med 5 prosent, og sidan 2002 har talet på registrerte gjenstandar nær dobla seg, frå 27 til 51 millionar. Dette fortel dels om auka samling, og dels om auka presisjon i registreringa av samlingane. Siste året var det ein vekst i alle dei ulike gjenstandskategoriane.

Det var nær 700 000 kunsthistoriske gjenstandar i dei norske musea i 2012. Talet auka med 49 000, eller 8 prosent frå året før. Frå 2010 til 2011 var det ein stor auke i dei kunsthistoriske gjenstandane, men over halvparten av den auken kjem på grunn av ein forbetra teljemåte ved Nasjonalmuseet for kunst. Dei naturhistoriske gjenstandane har auka med 1 prosent, og det var i 2012 over 10 millionar gjenstandar. Dei naturhistoriske gjenstandane utgjør 20 prosent av museums-samlingane, mens fotografi utgjør 62 prosent. I slutten på 2012 var det nær 32 millionar fotografi i musea.⁵ Det var nær 5 millionar arkeologiske gjenstandar i musea i 2012, ein auke på 7 prosent frå 2011. Talet på kulturhistoriske gjenstandar har halde seg stabilt på 3,6 millionar dei siste tre åra. 27 prosent av samlingane er elektronisk registrert. Sjå tabell 8.1 og figur 8.1.

Figur 8.1. Samlingar i norske museum¹. 2007-2012. 1 000

¹ Tala i tabellen omfattar dei musea som var opne for publikum.
Kjelde: Statistisk sentralbyrå.

10,7 millionar
museumsbesøk

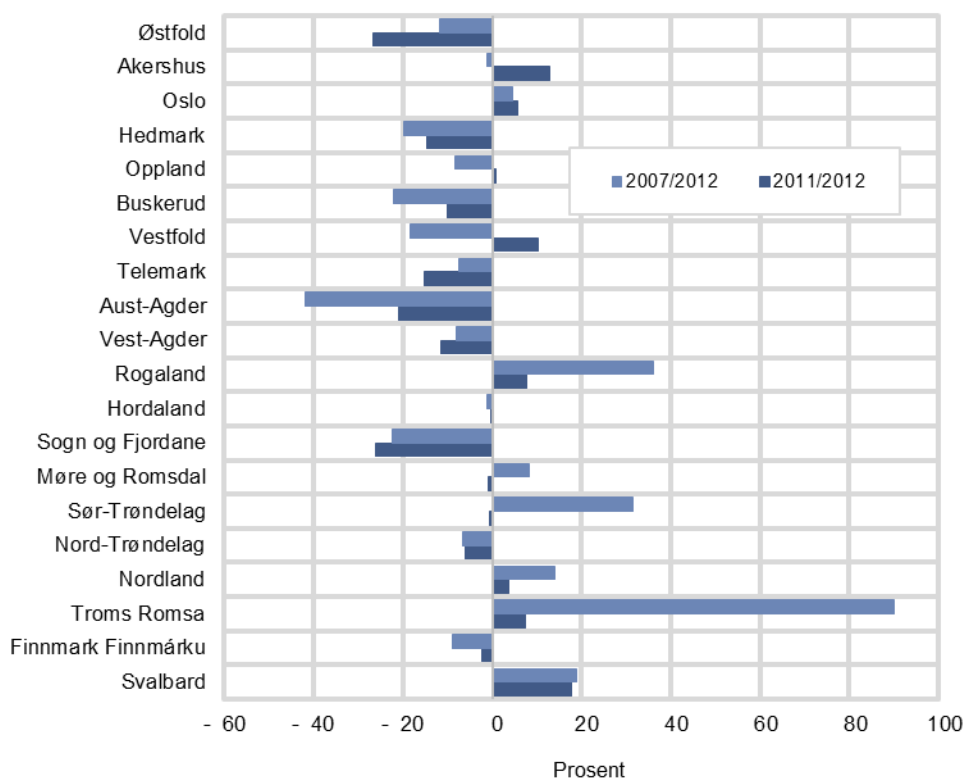
I 2012 var det 10,7 millionar besøk i musea i Noreg. Det er ein auke på 92 000 besøk siste året. Frå 2002 har talet på museumsbesøk auka med 2,3 millionar eller 28 prosent. Besøkstala har auka nesten kvart år i denne perioden.

Musea i Oslo hadde over 4 millionar besøk og stod for 38 prosent av alle museumsbesøka i Noreg i 2012. Besøka i Oslomusea utgjør ein auke på 226 000 eller 6 prosent siste året. Musea i Vestfold har den største prosentvise auken siste året på 10 prosent, men museumsbesøka i Vestfold utgjør berre 1,3 prosent av alle

⁵ Talet auka med nær 5 millionar frå 2010 til 2011, men over halvparten av dette kjem av ein ny standardiseringsmåte for teljing av samlingane ved eit museum i Akershus.

museumsbesøka i 2012. Dersom ein ser på perioden frå 2007 til 2012 auka museumsbesøka totalt med 5 prosent. Musea i Troms hadde den høgaste auken i prosent frå 2007 til 2012 med 90 prosent. Rogaland og Sør-Trøndelag hadde òg ein auke i denne perioden, med høvesvis 36 og 32 prosent. I same perioden gjekk besøkstala ved musea i Aust-Agder og Sogn og Fjordane ned med høvesvis 42 og 23 prosent. Sjå tabell 8.2 og figur 8.2.

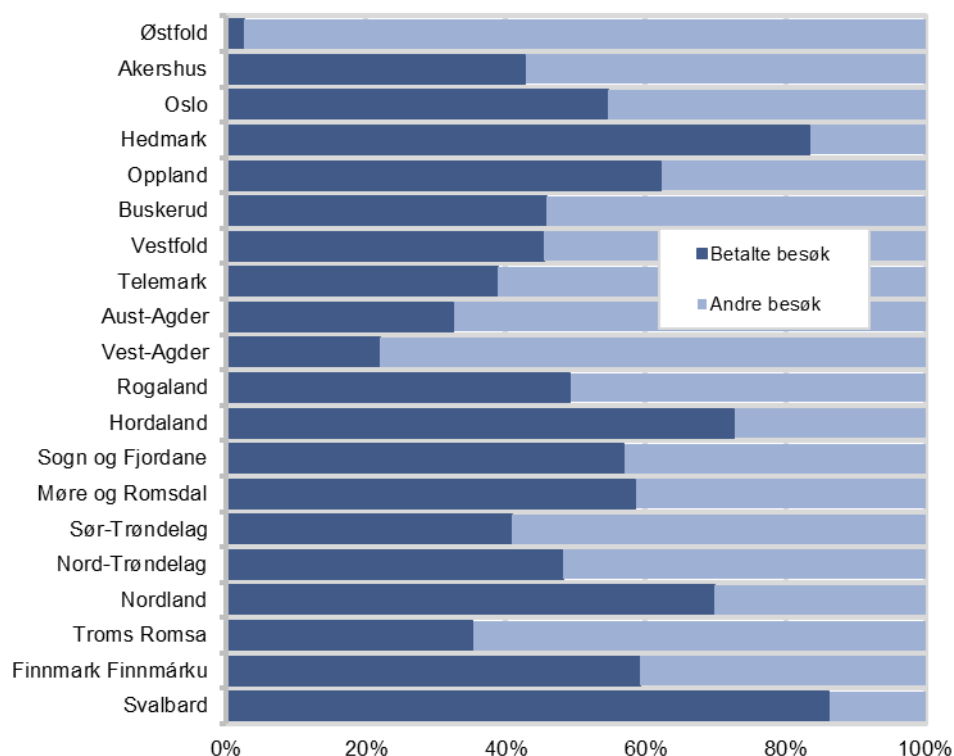
Figur 8.2 Besøk i norske museum. Fylke, etter endringar i prosent i talet på besøk det siste året og dei siste fem år

Kjelde: Statistisk sentralbyrå.

Over halvparten av besøka er betalte

54 prosent av museumsbesøka var betalte besøk i 2012. Det er den same delen betalende besøk som i 2011, men er den høgaste delen dei siste ti åra. Sidan 2002 har prosentdelen betalende variert mellom 46 og 54 prosent. Skilnadene mellom musea og mellom fylka er store når ein ser på delen av betalende besøk. Noko av dette kjem av at ikkje alle musea tek betaling. Musea i Svalbard og Hedmark hadde størst prosentdel betalende i 2012, med høvesvis 86 og 84 prosent betalende av det totale besøket. Østfold var på den andre sida fylket med færrest betalende besøk, med 3 prosent. Sjå figur 8.3.

Figur 8.3. Besøkjende, betalende og andre, etter fylke. 2012

¹ Andre besøk er lik totalt besøk minus betalte besøk

Kjelde: Statistisk sentralbyrå.

Stabilt tal på utstillingar

Dei 10,7 millionane som var innom norske museum i 2012 kunne velje mellom til saman nær 2 900 utstillingar, ein svak nedgang på 40 utstillingar frå året før. Sidan 2002 har talet på utstillingar auka kvart år bortsett frå siste året. Det har vore ein liten auke i talet på basisutstillingar. Basisutstillingane utgjør over halvparten, eller 56 prosent, av alle utstillingane i musea i 2012. Talet på temporære utstillingar og eigenproduserte vandreutstillingar i drift har derimot gått litt ned dei siste åra. Desse utstillingstypene utgjorde i 2012 høvesvis ein tredjedel og ein tiendedel av alle utstillingane. Nærare detaljar om dei ulike utstillingskategoriane fordelt på fylke finn ein i tabell 8.3.

Musea i Noreg forvaltar drygt 5 000 kulturhistoriske bygningar, og nær 2 900 av desse var opne for publikum i 2012. Frå 2006 utgjør det ein auke på nær 125 kulturhistoriske bygningar, medan det er ein nedgang på 65 opne kulturhistoriske bygningar frå same år. Sjå tabell 8.4.

Nær 4 000 årsverk

Det blei utført nær 4 000 årsverk i musea i 2012, om lag som førre året. Snau 3 800 årsverk var lønte, og dette utgjør 95 prosent av dei totale årsverka. Dei fem siste åra har delen av dei lønte årsverka vore den same. Det vil seie at om lag 5 prosent av årsverka i musea har vore frivillig arbeid. Nær 2 900 av årsverka var faste, dette utgjør 76 prosent av dei lønte årsverka. Frå 2008 utgjør dette ein auke på 2 prosentpoeng, som tilseier at det er ein liten auke i delen av faste stillingar. Kvinnedelen i dei lønte årsverka var 54 prosent i 2012. Sjå tabell 8.6.

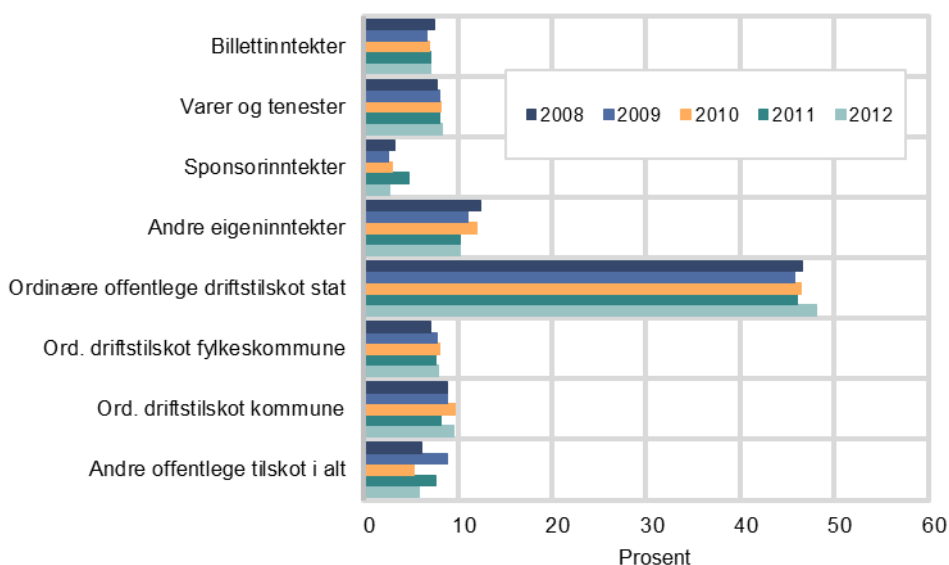
Rundt rekna står kvinner for fire av ti årsverk utførte av daglege leiarar i 2012, seks av ti årsverk utførte av vitenskaplege, kunst- og kulturfaglege stillingar, sju av ti årsverk utførte av administrativt personale og tre av ti årsverk utførte av teknisk personale. Det er små variasjonar frå år til år i kjønnsfordelinga i dei ulike stillingskategoriane, men tendensen har gått mot høgare kvinnedel for dagleg leiar og vitenskapleg kunst- og kulturfagleg personale. Når det gjeld styreleiarar, gjekk delen kvinner ned i perioden 2006-2010, men har stige igjen dei to siste åra, til 24

prosent i 2012. Kjønnssfordelinga blant styremedlemmer har òg endra seg litt siste året, til 46 prosent kvinnedel, medan delen varamedlemmer har halde seg nokolunde stabil sidan 2006. Sjå tabellane 8.7 og 8.8.

Offentlege løyvingar aukar stadig

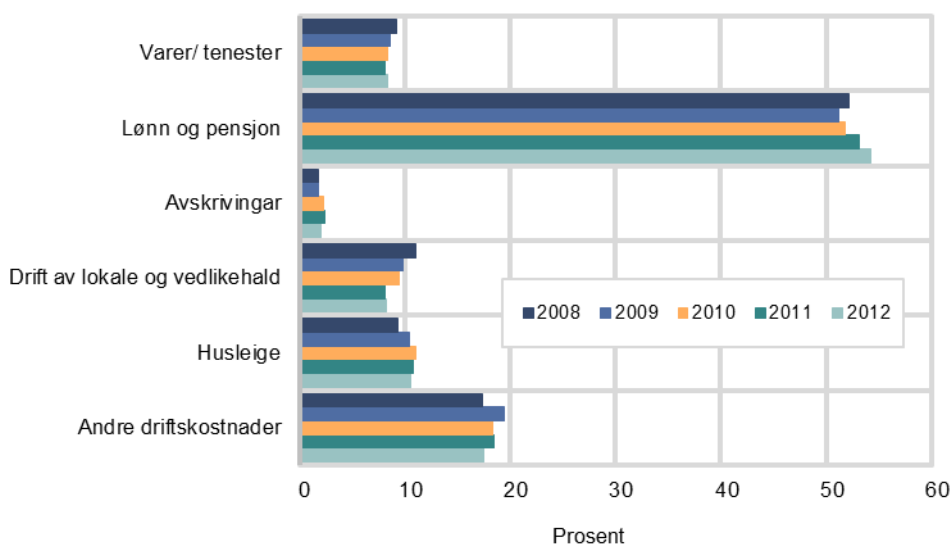
Dei totale driftsinntektene for musea i Noreg låg på 4 milliardar kroner i 2012, og av dette utgjorde dei offentlege løyvingane 2,86 milliardar. Dette er ein auke i driftsinntektene frå 2011 på 19 millionar, eller 5 prosent. Veksten for dei offentlege løyvingane var 90 millionar kroner, eller drygt 4 prosent, litt lågare vekst enn frå 2010 til 2011 då veksten var på 7 prosent, (sjå Kulturstatistikk 2011). Driftskostnadene for musea utgjorde 3,95 milliardar kroner og driftsresultatet totalt i 2012 var positivt med 54 millionar kroner. I 2011 var driftsresultatet på 317 millionar kroner. Sjå tabell 8.5 og figurane 8.4 og 8.5.

Figur 8.4. Driftsinntekter, etter inntektstype. 2008-2012. Prosent

Kjelde: Statistisk sentralbyrå.

Figur 8.5. Driftsutgifter, etter kostnadstype. 2008-2012. Prosent

¹ Dei offentlege refusjonane er trekte ifrå.

Kjelde: Statistisk sentralbyrå.

Stadig færre administrative einingar

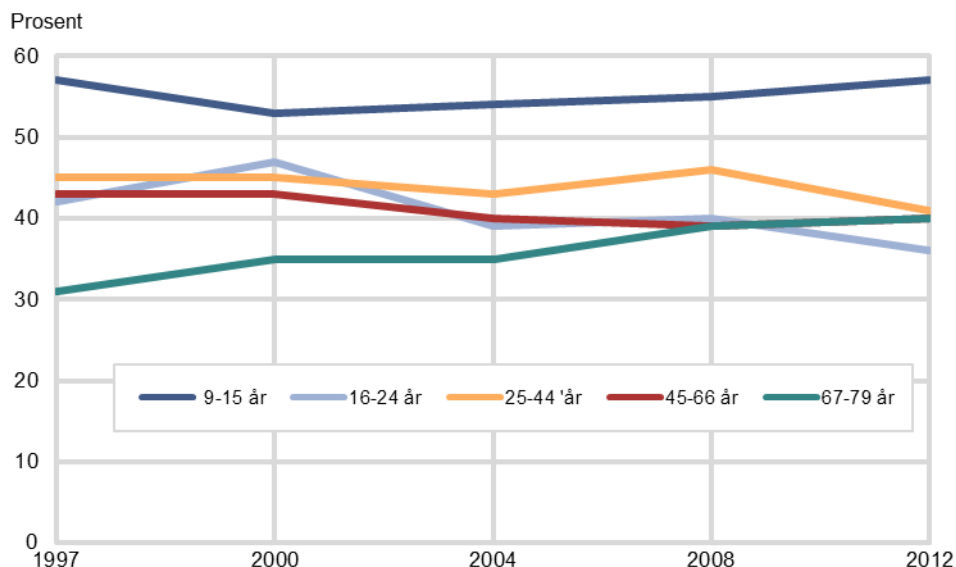
Talet på dei norske musea har gått ned frå 188 i 2005 til 128 administrative einingar i 2012. Nedgangen har si årsak i ein konsolideringsprosess der museum slår seg saman og dannar større organisasjonar (Norsk kulturråd 2012, Statistikk for museum 2011). Samanlikna med 2011 var det ein nedgang på seks administra-

tive einingar, året før var nedgangen tre. Med andre ord har samanslåingar under museumsreforma gått kraftig ned.

41 prosent på eit museum
siste 12 månader i 2012

Tal frå Kultur- og mediebruksundersøkinga 2012 viser at 41 prosent av befolkninga hadde vore på eit museum dei siste 12 månadene. I 2008 var prosenten 43. Menn og kvinner gjekk i nesten like stor grad på museum. Flest barn i alderen 9-15 år, 57 prosent, gjekk på museum i 2012. Det er litt høgare del enn i dei tre førre kulturbruksundersøkingane (2000, 2004 og 2008). Dei med høgast utdanning og dei med størst hushaldsinntekt var mest på museum. Personar som bur i Oslo/Akershus, gjekk i større grad på museum enn dei som bur i andre delar av landet. Fleire resultat frå undersøkinga finn ein i tabell 8.11 og figur 8.6.

Figur 8.6. Personar som har vært på museum etter alder. 1997-2012. Prosent

Kjelde: Norsk kulturbarometer, Statistisk sentralbyrå.

8.2. Om museumsstatistikken

Formålet med museumsstatistikken er å gi ei årleg oversikt over aktiviteten på området. Statistikken gir også naudsynt informasjon for stat, fylke, kommune og andre som er involverte i drifta eller finansieringa av musea. Statistisk sentralbyrå har publisert statistikken årleg sidan 1983, med unntak av åra 1984 og 1990. Statistikken har vore publisert i samarbeid med Statens museumsråd, Norsk Museumsutvikling (NMU) og ABM-utvikling – Statens senter for arkiv, bibliotek og museum og frå statistikkrapporteringa i 2011, i samarbeid med Norsk kulturråd.

8.2.1. Omfang og publisering

Frå og med statistikkåret 2002 består statistikken i Statistisk sentralbyrå (SSB) av ein delpopulasjon av dei norske musea. I tillegg til at musea skal vere opne for publikum, har vi avgrensa populasjonen til å gjelde berre dei musea som har minst eitt fast lønt årsverk. Ein har slik fått ein meir stabil populasjon å halde seg til. Dei siste åra har museumssektoren vore gjennom ei stor reform. Museum over heile landet er gjennom regionale konsolideringsprosessar slegne saman til sterkare faglege einingar. Dette har ført til at talet på einingar som rapporterer inn statistikk, er reduserte dei seinare åra. Likevel representerer desse einingane i hovudsak det same landskapet og populasjonen som tidlegare, i høve til gjenstandar, bygningar, utstillingar, tilsette, økonomi og så vidare.

Museumsstatistikken i SSB blir publisert her: <http://www.ssb.no/museer/>.

Tal frå kultur- og mediebruksundersøkingane blir publiserte i Norsk kulturbarometer: <http://www.ssb.no/kulturbar/>.

8.2.2. Datakjelder og datainnsamling

Det er Norsk kulturråd som har ansvaret for å samle inn data frå dei enkelte museumseiningane. Fram til 2004 blei data rapporterte på skjema. SSB stod for registrering, revidering, kvalitetssikring og publisering av data. Dei siste åra har datainnsamlinga gått føre seg elektronisk, og SSB får ei samla elektronisk datafil for heile populasjonen via Norsk kulturråd. Fila dannar grunnlaget for publisering frå SSB.

8.2.3. Omgrep og definisjonar

Museum

I hovudsak byggjer definisjonen av museum seg på International Council of Museums' (ICOM) definisjon:

«Et museum er en permanent institusjon, ikke basert på profitt, som skal tjene samfunnet og dets utvikling og være åpent for publikum; som samler inn, bevarer/konserverer, forsker i, formidler og stiller ut materielle og immatrielle vitnesbyrd om mennesker og deres omgivelser i studie-, utdannings- og underholdningsøyemed.» (ICOMs statutter, artikkel 3, paragraf 1).

Til og med 2001-statistikken var det slik at alle samlingar som var opne for publikum, kunne vere inkluderte i museumsstatistikken. Frå 2002 er museumsstatistikken i SSB avgrensa til ein delpopulasjon (sjå 8.2.1). Kravet til einingar i delpopulasjonen er at musea skal vere opne for publikum og ha minst eitt fast lønt årsverk.

Type museum

Frå statistikkåret 2011 blir ikkje musea lenger delte inn i museumstypar. I statistikkane frå 2007 til 2010 blei musea delte inn i fem museumstypar: Kunst- og kunstindustrimuseum, kulturhistorisk museum, naturhistorisk museum, blanda kultur- og naturhistorisk museum og blanda kunst- og kulturhistorisk museum. Denne inndelinga er ikkje lenger formålstenleg på grunn alle dei konsoliderte musea.

Besøk i museumsstatistikken

«Med besøk meiner vi besøk av personar som kjem til museet for å sjå på og bruke utstillingar og formidlingstenester i museet. For friluftsmuseum reknar vi med besøk av personar som kjem til museet sitt område i opningstida for å gjere seg bruk av museet si formidling på området. Besøk av personar som oppheld seg i museet sine lokale og friluftsområde i samband med arrangement som ikkje aktivt er knytte til museet si formidling og verksemd, vert ikkje rekna med. For utstillingar i andre lokale enn museet sine egne, reknar ein med besøk av personar dersom dei kjem for å oppsøkje museet si utstilling. Personar som berre passerer gjenstandar/fotografi i eit offentleg lokale utan å oppsøkje utstillinga på ein aktiv måte, skal ikkje reknast med. Virtuelle besøk (internettutstillingar og liknande) vert ikkje rekna med.» (Hjelpetekst til statistikkskjema for norske museum og samlingar for 2012)

Universell utforming – nedsett funksjonsevne

«Funksjonshemmedes Fellesorganisasjon taler om funksjonshemming som ein konflikt mellom individets føresetnader og miljøets og samfunnets krav til funksjon på område som er vesentlege for å etablere og halde oppe mennesket sitt sjølvstende og sosiale tilvere. [...] Tilrettelegging av lokale kan for eksempel vere teleslynge, heis for rullestolbrukarar, rullestolrampe. [...] Tilrettelegging av formidling kan for eksempel vere merking med blindeskrift, teiknspråk, storskrift og lettlest informasjon. [...] WAI-standard (Web Accessibility Initiative) er ein standard for universelt tilgjengelege nettstader. Nærare informasjon kan de finne mellom anna på <http://www.w3.org/WAI/>. WAI-standard er retningslinjer for korleis ein presenterer informasjon mest mogleg tilgjengeleg på nettsider. Norge.no har KVALITETSKRITERIER for

vurdering av kvalitet på offentlege nettstader.» (Hjelpetekst til statistikkskjema for norske museum og samlingar for 2012).

Andre omgrep **Inntekter totalt:** Inkluderer offentlege løyvingar, billettinntekter, gåver og andre inntekter.
Lønnte årsverk i alt omfattar: Faste stillingar, mellombels engasjerte (ikkje på arbeidsmarknadstiltak), engasjerte gjennom arbeidsmarknadstiltak, lærlingar og sivilarbeidarar.
Utgifter i alt: Inkluderer lønn, sosiale utgifter, andre driftsutgifter og investeringar.
Gjenstandar/objekt: Kan vere kunsthistoriske, kulturhistoriske, naturhistoriske, arkeologiske og fotografi. Kategorien arkeologiske gjenstandar blei innført i 2007. Desse gjenstandane har hovudsakleg tidlegare vore rapporterte i kategorien kulturhistoriske gjenstandar (ABM-skrift, nr. 49).
Basisutstillingar: Fast utstilling som er ein del av museet sitt faste opplegg for formidling.
Vandreutstilling: Utstilling som er laga for å kunne transporterast og visast på fleire stader.
Temporær utstilling: Utstilling som er montert, og som skal visast ei avgrensa tid. Visingsstida kan variere frå nokre få dagar og inntil eit år.
Kulturhistoriske bygningar: Med kulturhistoriske bygningar meiner ein bygningar som har kunnskaps- og kjeldeverdi ved at dei vitnar om lokal kunnskap, estetikk, tradisjonar, levesett, arkitektur og økonomiske føresetnader. Bygningane kan vere ein sjølvstendig del av utstillingane til museet og formidling (friluftsmusea), men også kulturhistorisk viktige bygningar som rommar utstillingar, skal ein telje her. Omgrepet «kulturhistoriske bygningar» bruker ein her både for bygningar som er freda eller blir vurderte som verneverdige. (Statistikkskjema for norske museum og samlingar for året 2011).

8.2.4. Feilkjelder og uvisse

Det kan oppstå feil ved utfylling av skjema i dei einskilde musea. Dei fleste slike feil blir funne og retta ved maskinelle og manuelle kontrollar. Dei siste åra er kvaliteten i museumsstatistikken blitt betre.

8.2.5. Samanlikningar

Av di populasjonen ikkje har vore eintydig, og på grunn av svært varierende svarprosent frå år til år, har det vore vanskeleg å samanlikne aktiviteten over tid. Frå og med statistikkåret 2002 er populasjonen meir eintydig, og samanlikningar vil difor kunne gjerast frå og med 2002. Med avgrensinga av populasjonen, jamfør 8.2.1, er museumsstatistikken også blitt enklare å samanlikne med statistikken i dei andre nordiske landa.

8.3. Kulturbruksundersøkingane

Statistisk sentralbyrå gjennomfører kvart fjerde år ei utvalsundersøking, der folk i alderen 9-79 år blir spurde om bruken av ulike kulturtilbod. Siste tilgjengelege resultat er publisert i Norsk kulturbarometer 2008. Sjå også Kulturstatistikk 2009.

Referansar

ICOM: (<http://www.icom-norway.org/definisjon.html>)

Norsk kulturråd 2012, Statistikk for museum 2011 (<http://kulturradet.no/>)

Meir informasjon

Kulturstatistikk 2008, 2009, 2010 og 2011: (<http://www.ssb.no/kultur-og-fritid/artikler-og-publikasjoner/kulturstatistikk-2011>)

Kultur- og mediebruk blant personar med innvandrarbakgrunn: (http://www.ssb.no/emner/07/02/rapp_200929)

Levekårsundersøkinga 2007: (<http://www.ssb.no/emner/00/02/levstat>)

Museum og samlingar, Statistisk sentralbyrå: (<http://www.ssb.no/kultur-og-fritid/statistikker/museer/aar/2013-05-24#content>)

Norsk kulturbarometer 2012: (<http://www.ssb.no/kulturbar>)

Tabell 8.1. Museum¹ og samlinger. Storleik på samlingane. 2002-2012

	Gjenstandar/objekt						
	I alt	Kunst-historiske	Arkeologiske	Kultur-historiske	Natur-historiske	Fotografi	Del av materialet som er elektronisk registrert
2002	26 775 867	551 165	-	5 137 055	11 225 769	9 861 878	-
2003	26 925 141	560 179	-	4 883 866	11 284 219	10 196 877	-
2004	32 097 587	314 231	-	5 350 045	11 545 829	14 887 482	-
2005	34 297 470	470 768	-	6 141 348	11 639 872	16 045 482	-
2006	35 103 293	505 181	-	6 287 267	11 220 116	17 090 729	8 450 955
2007	38 377 510	452 661	4 658 042	3 469 430	11 855 590	17 941 787	8 700 386
2008	43 484 229	450 762	4 191 631	3 489 294	11 921 261	23 431 281	9 230 788
2009	42 732 026	453 305	4 279 451	3 542 745	11 542 271	22 914 254	² 8 375 725
2010	43 129 650	451 895	4 404 473	3 588 710	9 953 467	24 731 105	11 265 530
2011	48 665 033	643 083	4 611 748	3 590 089	10 138 478	29 681 635	12 693 367
2012	51 233 399	692 136	4 922 274	3 594 999	10 250 112	31 773 878	13 586 282
Fylke							
Østfold	875 245	4 964	314	89 499	1 047	779 720	52 726
Akershus	4 328 402	4 424	0	84 791	695	4 238 492	425 823
Oslo	15 488 430	534 597	1 553 140	772 490	6 115 462	6 512 741	4 373 115
Hedmark	4 822 633	3 230	7 200	202 965	1 861	4 607 377	335 482
Oppland	2 034 773	1 587	389	200 841	1 779	1 830 177	365 410
Buskerud	469 896	4 931	0	168 927	6 401	289 637	93 632
Vestfold	2 301 907	5 089	794	82 255	200	2 213 569	969 812
Telemark	2 816 771	3 143	1 132	131 835	800	2 679 861	227 119
Aust-Agder	233 834	47	440	86 942	11 074	135 331	68 418
Vest-Agder	417 414	2 011	206	69 487	103 204	242 506	106 351
Rogaland	1 695 862	15 072	13 440	256 828	31 381	1 379 141	212 648
Hordaland	4 342 176	41 884	1 455 259	406 885	1 970 548	467 600	1 934 351
Sogn og Fjordane	181 841	4 110	0	108 630	7 464	61 637	60 406
Møre og Romsdal	1 826 674	1 541	0	210 699	562	1 613 872	132 907
Sør-Trøndelag	5 338 318	31 247	1 591 427	225 652	1 423 646	2 066 346	2 842 875
Nord-Trøndelag	737 164	3 271	852	95 931	47	637 063	49 517
Nordland	1 561 111	511	120	257 456	20 231	1 282 793	404 195
Troms Romsa	1 459 765	28 847	259 328	83 635	551 692	536 263	867 407
Finnmark Finnmarku	241 378	1 508	233	54 313	1 807	183 517	45 294
Svalbard	59 805	121	38 000	4 938	211	16 535	18 794

¹ Tala i tabellen omfattar dei opne musea. ² På grunn av endring i spørjeskjemaet for 2009, kan dette talet vere misvisande.

Kjelde: Statistisk sentralbyrå.

Tabell 8.2. Museum¹ og samlingar. Besøk. 2002-2012

	Einingar i alt	Besøk		Betalte besøk	Besøk i alt per innbyggjar ²
		I alt	Av desse som enkeltbesøk		
		1 000			
2002	274	8 336	4 128	3 872	1,8
2003	263	8 523	4 592	4 119	1,9
2004	234	8 553	5 681	4 564	1,9
2005	188	9 061	6 344	4 732	2,0
2006	175	9 331	6 786	4 462	2,0
2007	173	10 194	7 409	5 387	2,2
2008	166	10 196	7 553	5 055	2,2
2009	148	10 184	7 633	4 870	2,1
2010	137	10 548	8 070	5 142	2,2
2011	134	10 574	7 925	5 703	2,1
2012	128	10 666	7 990	5 727	2,1
Fylke					
Østfold	2	121	94	3	0,4
Akershus	3	269	179	115	0,5
Oslo	23	4 097	3 242	2 240	6,6
Hedmark	3	253	188	211	1,3
Oppland	9	453	338	282	2,4
Buskerud	7	364	284	167	1,4
Vestfold	2	142	103	64	0,6
Telemark	3	172	149	67	1,0
Aust-Agder	4	43	28	14	0,4
Vest-Agder	6	192	144	42	1,1
Rogaland	9	641	388	316	1,4
Hordaland	12	1 064	783	774	2,2
Sogn og Fjordane	3	111	63	63	1,0
Møre og Romsdal	6	380	266	223	1,5
Sør-Trøndelag	7	1 199	962	490	4,0
Nord-Trøndelag	4	243	205	117	1,8
Nordland	10	461	262	322	1,9
Troms Romsa	7	286	196	101	1,8
Finnmark Finnmarku	6	132	90	78	1,8
Svalbard	2	43	26	37	-

¹ Tala i tabellen omfattar dei opne musea. ² Frå og med 2010 er innbyggjartala baserte på middelfolkemengda og ikkje på tal per 1. januar.

Kjelde: Statistisk sentralbyrå.

Tabell 8.3. Utstillinger i norske museum¹. 2002-2012

	Einingar i alt	Utstillinger i alt	Basis- utstillinger	Temporære utstillinger	Eigenproduserte vandreutstillinger i drift
2002	274	2 387	1 383	754	237
2003	263	2 420	1 377	795	248
2004	234	2 452	1 398	892	162
2005	188	2 658	1 434	1 028	196
2006	175	2 737	1 471	1 040	226
2007	173	2 858	1 559	1 073	226
2008	166	2 881	1 523	1 119	239
2009	148	2 964	1 541	1 139	284
2010	137	2 922	1 578	1 068	276
2011	134	2 939	1 605	1 061	273
2012	128	2 899	1 622	1 056	221
Fylke					
Østfold	2	75	33	40	2
Akershus	3	202	123	72	7
Oslo	23	375	171	147	57
Hedmark	3	118	79	37	2
Oppland	9	136	79	46	11
Buskerud	7	142	95	45	2
Vestfold	2	46	16	25	5
Telemark	3	104	84	18	2
Aust-Agder	4	40	33	3	4
Vest-Agder	6	115	64	46	5
Rogaland	9	162	97	58	7
Hordaland	12	277	161	106	10
Sogn og Fjordane	3	64	33	28	3
Møre og Romsdal	6	178	97	46	35
Sør-Trøndelag	7	136	63	56	17
Nord-Trøndelag	4	104	40	61	3
Nordland	10	346	222	114	10
Troms Romsa	7	151	70	46	35
Finnmark Finnmarku	6	112	57	51	4
Svalbard	2	16	5	11	-

¹ Tala i tabellen omfattar dei opne musea.

Kjelde: Statistisk sentralbyrå.

Tabell 8.4. Kulturhistoriske bygningar. 2006-2012

	Einingar i alt ¹	Kulturhistoriske bygningar	Opne kulturhistoriske bygningar
2006	175	4 894	2 942
2007	173	4 785	2 971
2008	166	4 782	2 918
2009	148	4 866	2 970
2010	137	4 974	2 862
2011	134	4 982	2 925
2012	128	5 019	2 877
Fylke			
Østfold	2	78	47
Akershus	3	216	141
Oslo	23	198	79
Hedmark	3	709	296
Oppland	9	585	280
Buskerud	7	386	232
Vestfold	2	46	29
Telemark	3	247	154
Aust-Agder	4	95	56
Vest-Agder	6	115	81
Rogaland	9	220	142
Hordaland	12	504	257
Sogn og Fjordane	3	200	104
Møre og Romsdal	6	317	185
Sør-Trøndelag	7	218	98
Nord-Trøndelag	4	146	114
Nordland	10	421	328
Troms Romsa	7	200	187
Finnmark Finnmarku	6	116	66
Svalbard	2	2	1

¹ Tala i tabellen omfattar dei opne musea.

Kjelde: Statistisk sentralbyrå.

Tabell 8.5. Museum og samlingar. Driftsinntekter og driftskostnader. 2011-2012. Millionar kroner

	I alt 2011	I alt 2012
Driftsresultat	317,2	53,8
Totale driftsinntekter	3 984,1	4 003,2
Totale egeninntekter	1 213,3	1 142,4
Billettinntekter	285,5	286,5
Varer og tenester	324,1	334,7
Sponsorinntekter	192,5	111,0
Andre egeninntekter	411,2	410,2
Totalt ordinært offentlig driftstilskot	2 464,0	2 626,4
Ordinært driftstilskot staten	1 834,0	1 924,7
Ordinært driftstilskot fylkeskommune	305,2	316,9
Ordinært driftstilskot kommune	324,8	384,9
Totalt andre offentlige tilskot	306,8	234,4
Andre offentlige tilskot, staten	168,5	186,7
Andre offentlige tilskot, fylke	25,0	25,8
Andre offentlige tilskot, kommune	113,3	21,8
Totale driftskostnader	3 666,9	3 949,4
Varer/ tenester	296,9	331,6
Lønn	1 798,1	1 935,5
Pensjon	148,8	207,2
Avskrivningar	87,8	79,6
Drift lokaler	165,3	154,5
Vedlikehold lokaler	131,5	170,7
Husleige	397,6	417,3
Andre driftskostnader	678,3	691,4
- Offentlige refusjonar	37,4	38,3

Kjelde: Statistisk sentralbyrå.

Tabell 8.6. Årsverk ved museum og samlingar. 2006-2012

	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Årsverk i alt	3 578,6	3 768,1	3 842,0	3 840,8	3 934,2	3 977,8	3 972,7
Årsverk, lønt personale	3 397,1	3 568,2	3 638,6	3 633,5	3 726,9	3 782,4	3 778,1
Av dette							
Årsverk, faste stillingar	2 517,2	2 656,6	2 674,9	2 715,6	2 792,3	2 844,0	2 868,1
Frivillige årsverk	181,5	199,9	203,4	207,3	207,4	195,4	194,6
Årsverk, lønt personale, kjønn¹							
Kvinner	1 800,9	1 921,9	1 908,5	1 921,7	1 946,3	2 006,4	2 032,9
Menn	1 773,2	1 846,2	1 730,1	1 711,8	1 778,9	1 776,0	1 745,2

¹ Frå 2008 er frivillige årsverk ikkje medrekna.

Kjelde: Statistisk sentralbyrå.

Tabell 8.7. Årsverk, etter type stilling og kjønn. 2006-2012. Prosent

	Dagleg leiar		Vitskapleg kunst- og kulturfagleg personale		Administrativt personale		Teknisk personale	
	Kvinner	Menn	Kvinner	Menn	Kvinner	Menn	Kvinner	Menn
2006	35,5	64,5	53,2	46,8	73,2	26,8	29,9	70,1
2007	39,3	60,7	55,1	44,9	72,8	27,2	31,4	68,6
2008	36,8	63,2	57,3	42,7	71,2	28,8	31,0	69,0
2009	40,4	59,6	58,8	41,2	74,8	25,2	29,5	70,5
2010	40,9	59,1	57,6	42,4	73,1	26,9	27,4	72,6
2011	41,3	58,7	58,6	41,4	73,5	26,5	29,0	71,0
2012	40,0	60,0	58,4	41,6	73,8	26,2	29,6	70,4
2012								
Østfold	50,0	50,0	71,8	28,3	59,1	40,9	31,1	68,9
Akershus	47,6	52,4	60,7	39,3	78,0	22,0	7,0	93,0
Oslo	24,5	75,5	58,9	41,1	66,3	33,7	34,8	65,2
Hedmark	0,0	100,0	58,1	41,9	70,0	30,0	24,6	75,4
Oppland	48,7	51,3	60,0	40,0	81,5	18,5	20,9	79,1
Buskerud	84,6	15,4	54,0	46,0	85,5	14,5	28,3	71,7
Vestfold	66,7	33,3	71,3	28,7	100,0	0,0	48,9	51,1
Telemark	33,3	66,7	61,5	38,5	69,7	30,3	4,4	95,6
Aust-Agder	50,0	50,0	50,3	49,7	52,4	47,6	4,9	95,1
Vest-Agder	46,2	53,8	51,2	48,8	72,5	27,5	21,9	78,1
Rogaland	25,0	75,0	69,9	30,1	73,4	26,6	32,1	67,9
Hordaland	42,0	58,0	57,9	42,1	75,7	24,3	38,5	61,5
Sogn og Fjordane	50,0	50,0	62,4	37,6	73,3	26,7	13,9	86,1
Møre og Romsdal	6,7	93,3	52,1	47,9	85,4	14,6	18,7	81,3
Sør-Trøndelag	13,4	86,6	50,9	49,1	76,4	23,6	21,0	79,0
Nord-Trøndelag	75,0	25,0	56,3	43,7	69,3	30,7	32,2	67,8
Nordland	20,8	79,2	57,6	42,4	70,6	29,4	13,7	86,3
Troms Romsa	71,4	28,6	53,0	47,0	81,1	18,9	43,3	56,7
Finnmark Finnmarku	75,0	25,0	69,2	30,8	95,2	4,8	17,9	82,1
Svalbard	50,0	50,0	74,4	25,6	100,0	-	100,0	-

Kjelde: Statistisk sentralbyrå.

Tabell 8.8. Samansetjing av styra i musea, etter kjønn og fylke. 2006-2012. Prosent

	Styreleiar		Styremedlem		Varamedlem	
	Kvinner	Menn	Kvinner	Menn	Kvinner	Menn
2006	25,0	75,0	40,0	60,0	47,0	53,0
2007	24,5	75,5	42,0	58,0	47,1	52,9
2008	22,9	77,1	42,3	57,7	48,0	52,0
2009	18,5	81,5	40,7	59,3	50,3	49,7
2010	18,3	81,7	43,2	56,8	48,2	51,8
2011	20,8	79,2	45,4	54,6	48,3	51,7
2012	24,3	75,7	46,0	54,0	47,1	52,9
2012						
Østfold	100,0	0,0	46,2	53,8	53,3	46,7
Akershus	0,0	100,0	45,0	55,0	55,6	44,4
Oslo	6,7	93,3	50,0	50,0	41,5	58,5
Hedmark	33,3	66,7	29,4	70,6	45,5	54,5
Oppland	12,5	87,5	58,5	41,5	48,6	51,4
Buskerud	14,3	85,7	33,3	66,7	57,6	42,4
Vestfold	0,0	100,0	63,6	36,4	50,0	50,0
Telemark	0,0	100,0	57,9	42,1	42,1	57,9
Aust-Agder	0,0	100,0	41,7	58,3	44,4	55,6
Vest-Agder	50,0	50,0	47,4	52,6	55,0	45,0
Rogaland	50,0	50,0	38,7	61,3	55,2	44,8
Hordaland	41,7	58,3	41,0	59,0	41,3	58,8
Sogn og Fjordane	33,3	66,7	53,3	46,7	33,3	66,7
Møre og Romsdal	16,7	83,3	57,5	42,5	53,3	46,7
Sør-Trøndelag	14,3	85,7	34,8	65,2	40,9	59,1
Nord-Trøndelag	25,0	75,0	56,5	43,5	50,0	50,0
Nordland	10,0	90,0	45,0	55,0	36,8	63,2
Troms Romsa	57,1	42,9	47,5	52,5	60,0	40,0
Finnmark Finnmarku	33,3	66,7	51,7	48,3	45,2	54,8
Svalbard	0,0	100,0	50,0	50,0	33,3	66,7

Kjelde: Statistisk sentralbyrå.

Tabell 8.9. Museum og samlinger, etter storleik. 2012

	Talet på museum		Besøk		Utstillingar		Gjenstandar/objekt		Årsverk		Driftskostnader		Driftsinntekter	
	I alt	Pro-sent	I alt	Pro-sent	I alt	Pro-sent	I alt	Pro-sent	I alt	Pro-sent	Millionar kroner i alt	Pro-sent	Millionar kroner i alt	Pro-sent
I alt	128	100,0	10 665 595	100,0	2 899	100,0	51 233 399	100,0	3 973	100,0	3 949	100,0	4 003	100,0
Totale driftskostnader. 1 000 kroner														
0 - 4 500	26	20,3	654 808	6,1	143	4,9	279 257	0,5	125	3,1	42	1,1	45	1,1
4 501 - 11 650	26	20,3	763 310	7,2	344	11,9	3 588 388	7,0	279	7,0	225	5,7	230	5,7
11 651 - 20 100	25	19,5	1 321 157	12,4	474	16,4	3 407 952	6,7	405	10,2	387	9,8	402	10,0
20 101 - 45 000	25	19,5	1 966 797	18,4	713	24,6	6 729 459	13,1	797	20,1	758	19,2	788	19,7
345 001 -	26	20,3	5 959 523	55,9	1 225	42,3	37 228 343	72,7	2 366	59,6	2 537	64,2	2 539	63,4

Kjelde: Statistisk sentralbyrå.

Tabell 8.10. Museum som er lagde til rette for funksjonshemma. 2010-2012

	Talet på museum	Er museets lokale lagde til rette for funksjonshemma?		Er museets formidling lagd til rette for funksjonshemma?	
		Ja	Nei	Ja	Nei
2010	137	102	35	76	61
2011	134	97	37	70	64
2012	128	94	34	82	46
Fylke					
Østfold	2	2	-	2	-
Akershus	3	2	1	2	1
Oslo	23	17	6	16	7
Hedmark	3	2	1	-	3
Oppland	9	7	2	6	3
Buskerud	7	6	1	6	1
Vestfold	2	2	-	1	1
Telemark	3	3	-	2	1
Aust-Agder	4	2	2	2	2
Vest-Agder	6	5	1	3	3
Rogaland	9	6	3	3	6
Hordaland	12	9	3	10	2
Sogn og Fjordane	3	2	1	2	1
Møre og Romsdal	6	5	1	6	-
Sør-Trøndelag	7	5	2	3	4
Nord-Trøndelag	4	4	-	3	1
Nordland	10	6	4	6	4
Troms Romsa	7	4	3	4	3
Finnmark Finnmark	6	4	2	4	2
Svalbard	2	1	1	1	1

Kjelde: Statistisk sentralbyrå.

Tabell 8.11 Personar som har vore på museum, og talet på besøk i gjennomsnitt dei siste 12 månadene, etter kjønn, alder, utdanning, hushaldsinntekt og landsdel. 1997, 2000, 2004, 2008 og 2012

	Prosent					Besøk i gjennomsnitt				
	1997	2000	2004	2008	2012	1997	2000	2004	2008	2012
Alle personar	44	45	42	43	41	1,1	1,1	1,2	1,1	1,1
Kjønn										
Menn	47	46	42	44	40	1,3	1,2	1,3	1,1	1,0
Kvinner	40	44	42	42	43	1,0	1,1	1,1	1,2	1,2
Alder										
9-15 år	57	53	54	55	57	1,3	1,5	1,4	1,1	1,5
16-24 "	42	47	39	40	36	1,3	1,0	1,2	0,8	0,8
25-44 "	45	45	43	46	41	1,1	1,1	1,2	1,3	1,3
45-66 "	43	43	40	39	40	1,1	1,2	1,1	1,2	1,0
67-79 "	31	35	35	39	40	1,0	0,9	1,3	0,9	1,0
Utdanning										
Ungdomsskole	28	35	32	29	31	0,9	0,6	0,7	0,6	0,7
Vidaregåande skole	38	37	33	36	33	0,9	0,8	0,9	0,8	0,7
Universitet/høgskole, kort	51	52	52	49	46	1,2	1,4	1,9	1,3	1,1
Universitet/høgskole, lang	65	61	66	62	58	2,0	1,9	2,0	2,6	2,4
Hushaldsinntekt										
1. kvartil	37	38	34	40	38	0,9	0,9	1,1	1,0	0,8
2. kvartil	43	41	44	43	36	1,2	0,9	1,2	1,4	1,2
3. kvartil	44	50	42	47	44	1,0	1,4	1,3	1,3	1,2
4. kvartil	52	56	49	52	53	1,4	1,6	1,3	1,4	1,4
Landsdel										
Oslo/Akershus	52	54	49	51	52	1,6	1,6	1,5	1,5	1,6
Austlandet elles	43	46	44	42	39	1,0	1,1	1,3	1,2	0,8
Agder og Rogaland	39	38	35	40	41	0,9	1,1	1,1	0,9	1,0
Vestlandet	40	42	38	38	33	1,2	1,1	0,8	1,0	1,0
Trøndelag	47	45	44	46	41	1,2	1,0	1,0	1,2	1,4
Nord-Noreg	38	37	36	39	38	0,8	0,8	1,4	0,8	0,8

Kjelde: Norsk kulturbarometer, Statistisk sentralbyrå.

9. Bibliotek

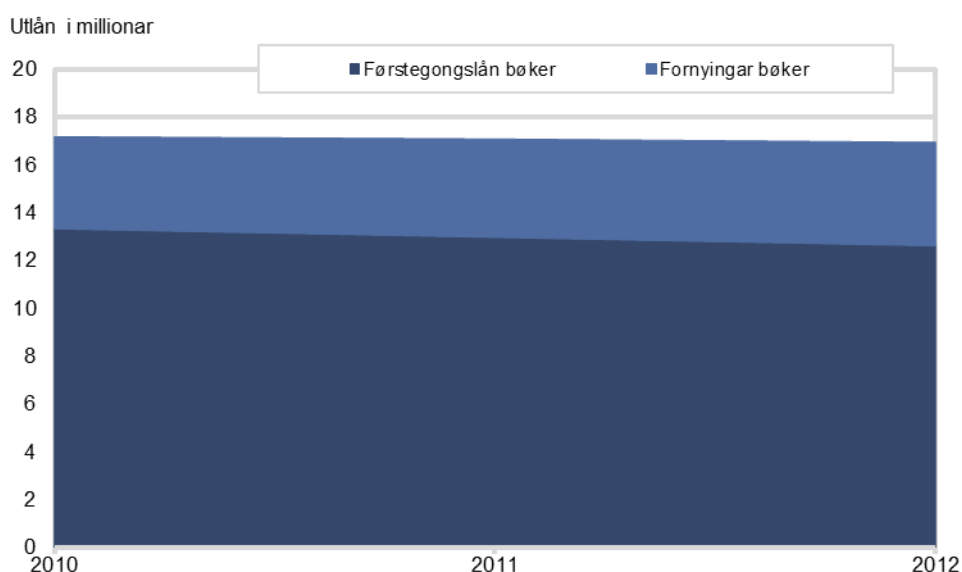
For folkebiblioteka gjekk talet på førstegongslån av bøker ned med 3 prosent i 2012 samanlikna med året før. Talet på fornyingar av bøker auka med 5 prosent i same periode. Talet på besøk i folkebiblioteka viser også nedgang frå 2011 til 2012. Nedgangen i besøk er på 3,6 prosent samanlikna med året før.

9.1. Nokre resultat

Førstegongslån av bøker frå folkebibliotek har gått ned dei siste åra, medan talet på fornyingar av bøker har auka. Totalt blei det registrert 12,6 millionar førstegongslån på folkebiblioteka i Noreg i 2012. Det er nær 350 000 færre førstegongslån enn i 2011, eller ein nedgang på 3 prosent. I alt 4,3 millionar fornyingar er registrerte i 2012 på folkebiblioteka. Det er ein auke på 208 000 fornyingar av bøker samanlikna med 2011. Endringa er på 5 prosent. Sjå tabell 9.1.

Både teknologisk endring og endring i reglar for fornying har gitt utslag i fleire fornyingar. Mange bibliotek tek betalt for bøker som er lånt for lenge. Difor vil mange bibliotekbrukarar ønskje å fornye lånet heller enn å få purring og kanskje eit gebyr. Biblioteka har teke i bruk automatar, internett og sms for å forenkle fornying av materialet. Lånarar kan til dømes sende ein sms og fornye alle bøkene samstundes. Bøker og ulikt materiale kan ha varierende lånetid. Det kan gi utslag i at materiale med lang lånetid blir fornya kvar gong materiale med kort lånetid blir fornya, så lenge alt kan fornyast samstundes. Det gjer at kvoten for fornying blir brukt opp fort. Men løysinga er endra over tid, det er vanleg å kunne fornye så mange gonger ein vil innanfor ein periode. At lånarar vil fornye saman med enklare løysingar for fornying og endringar i reglar, har gitt ein auke i fornying av bøker.

Figur 9.1. Folkebibliotek. Førstegongslån og fornyingar av bøker. 2010-2012. Millionar

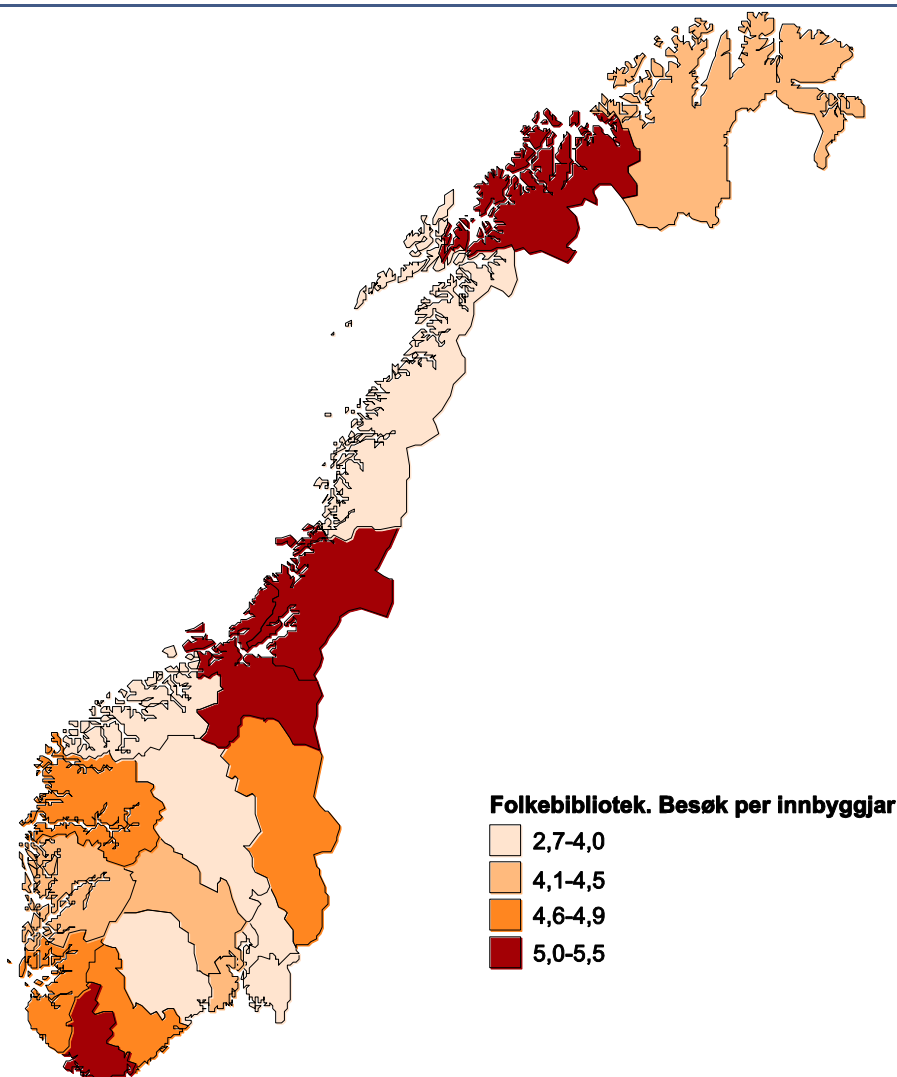

Kjelde: Nasjonalbiblioteket.

Nedgang på 3,6 prosent i besøkstala i folkebiblioteka

Talet på besøk i folkebiblioteka viser også nedgang frå 2011 til 2012. Nedgangen i besøk er på 3,6 prosent i 2012 samanlikna med året før. I tabellen er delar av nedgangen i besøk eit resultat av manglande rapportering i 2012. Ved å hente inn tal frå dei same biblioteka frå andre år kan både 2011 og 2012 samanliknast betre. Dette er omtalt i fotnota i tabellen. Dei tillagde tala gir ein nedgang på omkring 3,6 prosent.

Figur 9.2. Folkebibliotek. Besøk per innbyggjar, etter fylke. 2012

Kjelde: Nationalbiblioteket.

21 millionar bøker og anna materiale i folkebiblioteka

Tala for 2012 syner at det var 742 folkebibliotek. Tala viser nok eit år med nedgang i talet på bibliotek, 2 færre enn året før. Dette er òg ein tendens som har vist seg å vare ved i fleire år.

I 2012 var det drygt 21 millionar bøker og anna materiale i folkebiblioteka. Totalt representerer dette ein svak nedgang frå 2011, på 1 prosent. I det siste året blei bokbestanden i folkebiblioteka redusert med drygt 360 000 bøker, og sidan 2008 har bokbestanden falle med over 1,3 millionar bøker, eller 7 prosent. Bestanden av musikk, lydbøker og film har gått opp sidan 2011. Tabellane 9.6 og 9.7 viser tal for bestand og tilvekst.

Tabell 9.1. Folkebibliotek. Førstegongslån og fornying av bøker. 2010-2012

	Førstegongslån i alt	Fornyng i alt	Førstegongslån og fornyng i alt
2010 ¹	13 333 278	3 851 119	17 184 397
2011 ¹	12 974 755	4 111 028	17 085 783
2012 ¹	12 625 051	4 319 230	16 944 281

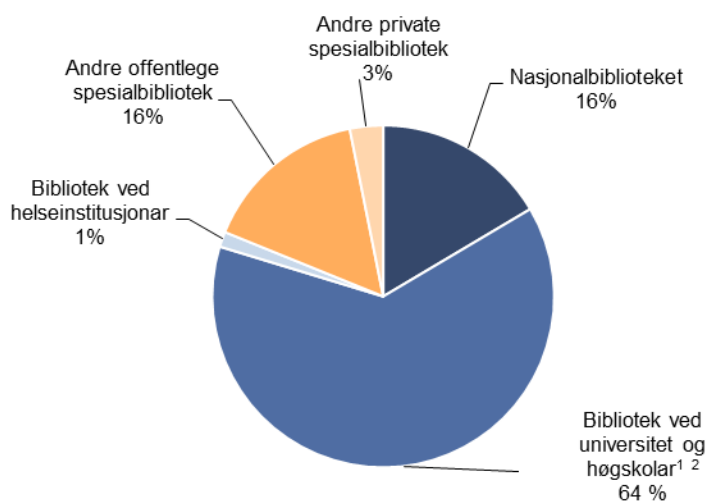
¹ Tal på førstegongslån og fornyng er revidert og vil difor ikkje vere lik med rådata frå Nasjonalbiblioteket. Her er tal om førstegongslån og fornyng nytta som utgangspunkt for å berekne manglande inndelte tal. Dei som berre har rapportert sum av dei to tala, har fått dei inndelt slik som gjennomsnittleg inndeling er for dei som har inndelt. I 2010 var inndelinga 77,6 prosent førstegongslån 22,4 prosent fornyngar; i 2011 75,9 prosent førstegongslån 24,1 prosent fornyngar; i 2012 74,5 prosent førstegongslån 25,5 prosent fornyngar. Det eksisterer tal på førstegongslån og fornyng innrapportert frå 2008. Men desse tala kan vere litt usikre i begynninga i tidsperioden. Difor er berre tal frå 2010 tekne med.

Kjelde: Nasjonalbiblioteket.

Fleire bøker og periodika i fag- og forskningsbiblioteka

I 2012 hadde fag- og forskningsbiblioteka 20 millionar bøker og periodika.

Figur 9.3. Bøker og periodika i fag- og forskningsbibliotek, etter bibliotektype. 2013

Kjelde: Nasjonalbiblioteket.

Nasjonalbiblioteket og pliktavleveringa

Nasjonalbiblioteket er representert i statistikken over fag- og forskningsbibliotek, men har òg andre oppgåver enn dei bibliotekfaglege. Nasjonalbiblioteket er ansvarleg for registrering av pliktavlevert materiale i Noreg. Etter at innhaustinga av nettsider på det norske internettdomenet (-.no) blei sett i operativ drift i 2005, blei det til og med 2007 årleg registrert rundt 300 millionar vevdokument. I 2008 blei det registrert over 480 millionar norske vevdokument, medan i 2009 blei registreringstakta lågare, ned til 20 millionar dokument. I 2011 blei det registrert 49 millionar dokument. Årsaka til nedgangen er at innhaustinga frå det norske internettdomenet er konsesjonspliktig etter personvernlova, og Nasjonalbiblioteket hadde ein mellombels konsesjon frå Datatilsynet til og med 2008. I 2009 kom Datatilsynet med nye konsesjonskrav med vilkår som gjer at Nasjonalbiblioteket ikkje haustar inn vevdokument i dag. I påvente av revisjon av pliktavleveringslova utførte ikkje Nasjonalbiblioteket domeneinnhausting. Men det er gjort nokre mindre tematiske innhaustingar i perioden. I 2012 derimot er talet på innhausta vevdokument i gang, 3,3 milliardar dokument blei henta inn.

Tabell 9.2. Pliktavlevering av materiale til Nasjonalbiblioteket. 2004-2012

	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
I alt	315 118 452	280 146 804	485 126 420	20 189 366	17 255 859	49 240 328	3 272 228 911
Periodika, løpande	12 917	12 249	12 216	11 962	11 605	11 011	10 674
Bøker	11 463	10 835	10 710	10 458	⁹ 869	10 039	10 286
Nettmonografier, E-bøker	² ..	..	2	19	27	48	313
Videoar	257	264	289	325	496	561	520
Film ¹	..	..	105	110	169	166	124
Kombidokument	33	31	48	14	6	..	..
Lydbøker	435	459	513	451	502	473	364
Småtrykk	30 939	23 818	24 750	21 478	21 668	17 231	21 188
Postkort	2 606	3 781	3 694	2 420	1 721	2 291	666
Plakatar	550	703	1 432	2 176	1 643	1 620	1 380
Kringkasta materiale	21 486	20 071	13 313	7 774	3 838	2 080	99
Digital radio, talet på filar	36 096	72 272	46 055	53 904	88 600	96 010	85 641
Digital fjernsyn, talet på filar	..	..	11 088	75 000	112 587	95 901	95 000
Notetrykk	498	443	440	467	388	386	308
Kart	153	373	268	325	541	534	434
Innspela musikk	542	958	1 218	2 210	1 915	1 723	1 662
CD-Rom og diskettar	224	³ 294	23	19	32	..	..
Aviser	253	253	256	254	252	254	252
Norske vevdokument	315 000 000	280 000 000	485 000 000	20 000 000	17 000 000	49 000 000	3 272 000 000

¹ Nasjonalbiblioteket overtok etter Norsk Filminstitutt som mottaksinstitusjon for film i 2008. ² Frå 2005 er tala for monografier og periodika på Internett med i talet for innhenta URL-er under Norske vevdokument. ³ Inkluderer både monografier og periodika på CD-ROM, DVD-ROM eller diskett.

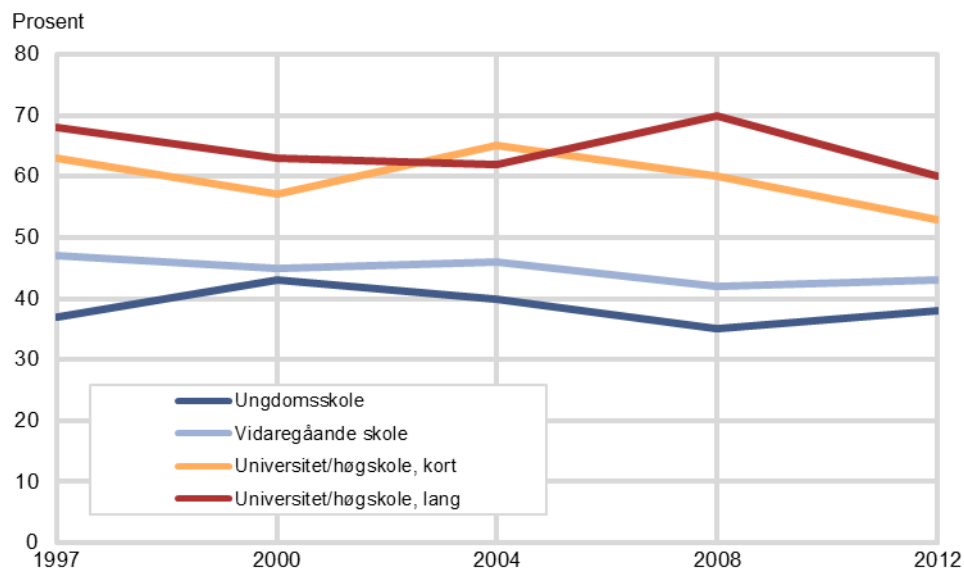
Kjelde: Nasjonalbiblioteket.

Held ein vevdokumenta utanfor det pliktavleverte materiale, vil ein sjå at det har vore ein nedgang i pliktavlevert materiale på 11 000, eller 5 prosent.

60 prosent av dei med høg utdanning vitja eit folkebibliotek dei siste tolv månadene

Figur 9.4 gir eit bilete av kor mange prosent, etter utdanning, som hadde vore på eit folkebibliotek dei siste tolv månader i åra 1997, 2000, 2004, 2008 og 2012.

Figur 9.4. Personar som har vore på folkebibliotek dei siste tolv månadene, etter utdanning. 1997-2012. Prosent

Kjelde: Norsk kulturbarometer 2012, Statistisk sentralbyrå.

9.2. Om bibliotekstatistikken

Nasjonalbiblioteket er ansvarleg for innsamling av statistikk for dei ulike biblioteka: folkebiblioteka, fylkesbiblioteka, skolebiblioteka, fengselsbiblioteka og mobile einingar, i tillegg til fag- og forskingsbiblioteka. Statistikken for folkebibliotek er heimla i folkebiblioteklova (lov om folkebibliotek 1985-12-20-108). Statistikken for fag- og forskingsbibliotek viser verksemda til biblioteka, mellom anna om bok- og mediebestand, utlån, besøk og kostnader.

All statistikk om verksemda til biblioteka har vore ein del av kulturstatistikken i Statistisk sentralbyrå (SSB) sidan 1982.

9.2.1. Omfang og publisering

Folkebibliotek

Alle folkebiblioteka er med i folkebibliotekstatistikken. Hovudbiblioteket i kommunen er rapporterende eining. Delar av folkebibliotekstatistikken blir publiserte på SSBs nettsider gjennom KOSTRA, førebelse tal 15. mars og endelege tal 15. juni.

Skolebibliotek

Skolebibliotekstatistikken omfattar bibliotek ved offentlege og private (offentleg godkjende) vidaregåande skolar og bibliotek i grunnskolen. Frå og med statistikkinnsamlinga for 2007 blei det vanleg praksis å be alle skolar, også dei som ikkje har eige skolebibliotek, om å sende inn opplysningar om bibliotektilbodet til elevane.

Statistikk for grunnskolar er ikkje oppdatert med tal for 2011. I 2010 rapporterte 85 prosent av i alt 2 973 grunnskolar om kva slags bibliotektilbod elevane fekk i 2010. For nærare detaljar, sjå kulturstatistikk 2010.

Alle fag- og forskingsbiblioteka som er registrerte hos Nasjonalbiblioteket får statistikkskjema.

SSB publiserer statistikk om fag- og forskingsbibliotek på www.ssb.no/ffbibl. Fullstendig statistikk for folkebiblioteka, skolebiblioteka og fag- og forskingsbiblioteka blir publisert av Nasjonalbiblioteket.

9.2.2. Datakjelder og datainnsamling

Statistikken for folkebibliotek blir utarbeidd på grunnlag av skjema som folkebiblioteka leverer til Nasjonalbiblioteket. Skjema for statistikken til fag- og forskingsbiblioteka blir innrapporterte elektronisk. Det er Nasjonalbiblioteket som i det store og heile handsamar og kvalitetssikrar folkebibliotekstatistikken og statistikken for fag- og forskingsbiblioteka. SSB får ei elektronisk fil frå Nasjonalbiblioteket og går gjennom kvaliteten ein gong til før data blir publiserte.

9.2.3. Omgrep og definisjonar

Dei følgjande definisjonane er henta frå Nasjonalbibliotekets rettleiingar til utfylling av statistikkskjema (Nasjonalbiblioteket 2012).

- Besøk*
- *Folkebibliotekstatistikken:* Eit bibliotekbesøk vil seie at ein person går inn i lokala til folkebiblioteket for å nytte tilbodet til biblioteket. Rutinane til folkebiblioteka for registrering/teljing av besøk kan variere noko. Det er to måtar å telje besøk i folkebiblioteka på, anten ved kontinuerleg teljing eller ved stikkprøveundersøkingar:
 - a) Manuell teljing to veker i året (stikkprøveteljing). Frå denne teljinga bereknar ein det årlege talet på besøk etter ein gitt formel forklart i rettleiinga.
 - b) Mekanisk/automatisk teljing. Tala kan vere noko usikre, og manuell teljing kan nyttast for å korrigere eventuelle feilkjelder. Ein reknar likevel med at tala på besøk er truverdige.
 - *Fag- og forskingsbibliotekstatistikken:* Talet på registrerte besøk baserer seg på teljeapparat. Kvar bibliotekeining rapporterer registrerte besøk. Dersom trafikken til biblioteket berre blir registrert på veg inn eller ut, oppgir ein det registrerte talet utan omrekningsfaktor. Det registrerte talet for trafikk både ut og inn blir delt på to.
- Utlån*
- *Folkebibliotekstatistikken:* Ein tel utlån av medium frå den faste bestanden ved avdelinga og frå sirkulasjons- eller depotsamlingar. Dette inkluderer utlån til andre bibliotek ved fjernlån. I bibliotek med fotomekanisk utlånssystem eller som ikkje fører ein spesifisert utlånssstatistikk, kan spesifisering av utlån til barn/vaksne og på det einskilde medium gjerast ved stikkprøveundersøkingar. Nasjonalbiblioteket definerer utlån som førstegongslån og fornyingar. Fleire detaljar om korleis ein tel utlån finn vi i rettleiinga for folkebibliotekstatistikken.
 - *Fag- og forskingsbibliotekstatistikken:* Lokale utlån er lån innanfor eit bibliotek under den same administrative eininga, i tillegg til lån til enkeltpersonar eller andre institusjonar (ikkje bibliotek) utanfor denne eininga som vender seg direkte til biblioteket. Fjernlån er lån frå eit bibliotek til eit anna bibliotek under anna administrativ eining. I 2009 inneheld posten totale fjernlån også utsende originaldokument og kopiar til folkebibliotek (felt 152 i statistikkskjemaet). Dette feltet er såleis dobbeltregistrert i 2009, og fjernlånstala for 2009 kan difor ikkje heilt samanliknast med tala dei andre åra.

9.3. Pliktavlevering

Pliktavlevert materiale til Nasjonalbiblioteket er regulert i eiga lov. Formålet med lov om pliktavlevering er å tryggje avleveringa av dokument med allmenn tilgjengeleg informasjon til nasjonale samlingar, slik at det blir mogleg å ta vare på desse vitnemåla om norsk kultur og samfunnsliv og gjere dei tilgjengelege som kjeldemateriale for forskning og dokumentasjon.

Noreg har hatt pliktavlevering heilt sidan 1697. Formålet med dei ulike lovpåboda har variert frå sensur via dokumentasjon av styresmaktenes arbeid til den kulturelle målsetjinga i dag. 1. juli 1990 tok *lov om avleveringsplikt for allment tilgjengelege dokument* av 9. juni 1989 nr. 32 til å gjelde. Denne lova avløyste den gamle pliktavleveringslova frå 1939. Alle dokumenta som er laga for spreiding ut over ein privat krins, er avleveringspliktige uavhengig av medietype, også digitale dokument, både dokument på fysisk lagringsmedium og digitale filer.

Småtrykk i statistikken for det pliktavleverte materialet er den typen materiale som går inn i den såkalla småtrykksamlinga. I denne samlinga blir dokumenta grupperte etter utgivar, og dei einskilte dokumenta blir ikkje gitt ei bibliografisk forklaring.

Avlevering av kringkasting

Etter pliktavleveringslova skal Nasjonalbiblioteket ta imot alt Norsk rikskringkasting (NRK) sender, både rikssendingar og lokalsendingar. Nasjonalbiblioteket kan krevje avlevering frå andre kanalar som har konsesjon i Noreg. Førebels blir det kravd inn riksdekkjande sendingar, det vil seie TV2, TVNorge, P4 og Kanal 24. Lokal-TV leverer inn materiale fem veker i året, i vekenummer som endar på 0. Dokumenta skal avleverast utan vederlag. Nasjonalbiblioteket tek imot pliktavleverte opptak frå norske kringkastarar, arkiverer dei og gjer kopiar tilgjengelege for forskning og dokumentasjon innanfor rammene av pliktavleveringslova og dei opphavsrettslege reglane som gjeld til kvar tid (Nasjonalbiblioteket).

9.4. Kulturbruksundersøkingane

Statistisk sentralbyrå gjennomfører kvart fjerde år ei utvalsundersøking, der personar i alderen 9-79 år blir spurde om bruken av ulike kulturtilbod. Siste tilgjengelege resultat er publiserte i Norsk kulturbarometer 2012.

Referansar

Nasjonalbiblioteket 2012: (<http://www.nb.no/bibliotekstatistikk>).

Nasjonalbiblioteket 2012: (<http://www.nb.no/fag/for-utgivere-og-trykkeri/pliktavlevering>)

Meir informasjon

Vaage, Odd Frank: Norsk kulturbarometer, Statistisk sentralbyrå. (<http://www.ssb.no/kulturbar>)

Tabell 9.3. Folkebibliotek. Utlån av bøker, etter fylke, 1999-2012

	Utlån (førstegongs- lån og fornyng) i alt	Per innbyggjar	Utlån bøker for voksne			Utlån bøker for barn		
			I alt	Fag- litteratur	Skjønn- litteratur	I alt	Fag- litteratur	Skjønn- litteratur
1999	18 522 095	4,2	10 875 116	5 220 853	5 654 263	7 646 979	1 439 765	6 207 214
2001	17 898 878	4,0	10 868 812	4 987 725	5 699 087	7 212 066	1 343 978	5 868 088
2003	18 361 942	4,0	10 766 452	4 977 985	5 788 467	7 595 490	1 435 071	6 160 419
2005	17 897 958	3,9	10 065 467	4 617 521	5 447 946	7 832 491	1 394 038	6 438 453
2006	17 238 496	3,7	9 637 697	4 254 801	5 382 896	7 600 799	1 317 497	6 283 302
2007	16 954 660	3,6	9 410 966	4 059 449	5 351 517	7 543 694	1 271 162	6 272 532
2008 ¹	17 107 927	3,6	9 387 638	4 002 438	5 385 200	7 720 289	1 278 465	6 441 824
2009 ²	17 283 494	3,6	9 451 331	3 945 724	5 505 607	7 832 163	1 273 357	6 558 806
2010	17 184 397	3,5	9 190 205	3 786 090	5 404 115	7 994 192	1 275 745	6 718 447
2011 ³	17 085 783	3,4	8 144 306	3 651 508	5 289 969	8 144 306	1 270 437	6 873 869
2012 ⁴	16 944 281	3,4	8 724 891	3 471 590	5 253 301	8 219 390	1 293 586	6 925 804
2012								
Østfold	897 141	3,2	494 244	176 002	318 242	402 897	66 056	336 841
Akershus	1 844 924	3,3	946 848	416 155	530 693	898 076	121 253	776 823
Oslo	1 837 105	3,0	947 952	451 250	496 702	889 153	139 718	749 435
Hedmark	705 399	3,7	368 219	145 725	222 494	337 180	52 901	284 279
Oppland	674 669	3,6	369 240	131 940	237 300	305 429	48 657	256 772
Buskerud	833 236	3,1	432 486	154 126	278 360	400 750	63 888	336 862
Vestfold	1 092 459	4,6	581 673	231 210	350 463	510 786	82 539	428 247
Telemark	631 452	3,7	347 322	134 404	212 918	284 130	44 922	239 208
Aust-Agder	360 177	3,2	184 138	64 266	119 872	176 039	26 463	149 576
Vest-Agder	713 478	4,1	344 235	124 695	219 540	369 243	52 146	317 097
Rogaland	1 640 146	3,7	769 752	305 204	464 548	870 394	129 695	740 699
Hordaland	1 621 897	3,3	856 606	370 385	486 221	765 291	129 043	636 248
Sogn og Fjordane	381 489	3,5	177 370	58 509	118 861	204 119	34 271	169 848
Møre og Romsdal	727 329	2,8	379 031	110 297	268 734	348 298	56 799	291 499
Sør-Trøndelag	1 098 384	3,7	555 154	231 383	323 771	543 230	85 883	457 347
Nord-Trøndelag	471 419	3,5	242 848	77 131	165 717	228 571	42 943	185 628
Nordland	666 004	2,8	356 642	126 233	230 409	309 362	53 157	256 205
Troms Romsa	518 425	3,3	237 720	109 951	127 769	280 705	46 606	234 099
Finnmark Finnmarku	221 879	3,0	129 247	50 676	78 571	92 632	16 351	76 281
Svalbard	7 269	3,4	4 164	2 048	2 116	3 105	295	2 810

¹To bibliotek har ikkje levert statistikk for 2008. ²Tre bibliotek har ikkje levert tal for utlån, eitt bibliotek har ikkje utlånstal fordelt på medietypar. ³Eitt bibliotek manglar tal for utlån. Innbyggjartal byggjer på tal 1. januar 2011, 4 920 305. Utlån inkluderer fornying. ⁴Tre bibliotek har ikkje levert statistikk, og eitt bibliotek manglar tal for utlån.

Kjelde: Nasjonalbiblioteket.

Tabell 9.4. Folkebibliotek. Utlån av andre medium², etter fylke. 1999-2012

	I alt	Per innbyggjar	Fonogram		Film	Andre medium ³
			Musikk	Lydbøker		
1999	4 477 201	1,0	745 571	1 015 203	2 132 970	576 455
2001	5 568 788	1,2	978 990	1 253 371	2 713 974	622 453
2003	6 465 431	1,4	1 150 141	1 494 525	3 151 803	668 962
2005	7 002 832	1,5	1 184 262	1 764 900	3 421 881	631 789
2006	6 874 530	1,5	1 070 173	1 848 534	3 415 736	540 053
2007	7 022 368	1,5	1 048 595	2 038 320	3 384 657	550 796
2008 ¹	7 438 085	1,6	1 075 837	2 146 986	3 626 035	589 227
2009 ⁴	7 878 858	1,6	1 041 721	2 188 815	4 077 536	570 786
2010	7 710 201	1,6	851 344	2 118 988	4 078 056	661 813
2011 ^b	7 891 603	1,6	811 901	2 057 138	4 235 024	787 540
2012 ^b	7 605 321	1,5	696 595	1 962 031	4 081 565	865 130
2012						
Østfold	414 981	1,5	22 494	103 671	216 293	72 523
Akershus	931 900	1,7	71 940	268 171	508 875	82 914
Oslo	877 156	1,4	174 555	154 092	495 621	52 888
Hedmark	272 574	1,4	16 821	75 547	143 975	36 231
Oppland	259 562	1,4	9 725	83 277	132 529	34 031
Buskerud	360 728	1,4	25 597	107 478	184 124	43 529
Vestfold	433 263	1,8	28 889	127 087	240 877	36 410
Telemark	273 909	1,6	18 767	77 823	150 789	26 530
Aust-Agder	159 206	1,4	5 879	44 297	75 499	33 531
Vest-Agder	304 730	1,8	9 853	86 775	175 869	32 233
Rogaland	863 227	2,0	79 151	172 928	494 980	116 168
Hordaland	728 090	1,5	104 009	171 811	360 083	92 187
Sogn og Fjordane	133 194	1,2	6 024	37 026	69 212	20 932
Møre og Romsdal	288 765	1,1	11 805	82 991	152 308	41 661
Sør-Trøndelag	534 982	1,8	70 684	147 486	277 181	39 631
Nord-Trøndelag	188 263	1,4	8 478	56 244	91 411	32 130
Nordland	256 595	1,1	9 460	87 719	140 436	18 980
Troms Romsa	228 132	1,4	17 237	52 247	119 959	38 689
Finnmark Finnmarku	89 051	1,2	5 221	24 296	46 525	13 009
Svalbard	7 013	3,3	6	1 065	5 019	923

¹ To bibliotek har ikkje levert statistikk for 2008. ² Ikkje registrert ved alle biblioteka. ³ Notar, foto, mikroformer, multimediesett, grafikk, dias-seriar, obs. Einingar som blir utlånt sjølvstendig, reknast som eitt utlån. ⁴ Tre bibliotek har ikkje levert tal for utlån, eitt bibliotek har ikkje utlånstal fordelt på medietypar. ⁵ Eitt bibliotek har ikkje levert tal for utlån. ⁶ Tre bibliotek har ikkje levert statistikk, og eitt bibliotek har ikkje utlånstal.

Kjelde: Nasjonalbiblioteket.

Tabell 9.5. Folkebibliotek. Besøk totalt og besøk per innbyggjar, etter fylke. 2007-2012

	Besøk totalt						Besøk per innbyggjar					
	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Totalt	¹21 994 598	²22 036 617	³22 295 144	⁴21 471 237	⁵21 811 532	⁶20 276 931	4,7	4,7	4,7	4,4	4,4	4,1
Østfold	986 674	978 502	859 618	824 716	932 886	923 113	3,8	3,7	3,2	3,0	3,4	3,3
Akershus	2 577 579	2 568 490	2 608 223	2 508 079	2 418 782	2 045 230	5,1	5,0	4,9	4,7	4,4	3,7
Oslo	2 500 600	2 500 027	2 525 629	2 405 552	2 225 286	2 109 269	4,6	4,5	4,4	4,1	3,7	3,4
Hedmark	815 239	785 397	905 561	711 134	725 280	886 057	4,3	4,2	4,8	3,7	3,8	4,6
Oppland	685 664	722 864	711 540	717 040	790 291	753 826	3,8	3,9	3,9	3,9	4,2	4,0
Buskerud	1 071 620	1 157 549	1 208 614	1 128 378	1 099 216	1 087 510	4,3	4,6	4,8	4,4	4,2	4,1
Vestfold	1 046 356	1 106 219	1 085 769	1 055 316	1 020 733	996 094	4,7	4,9	4,7	4,6	4,4	4,2
Telemark	822 188	802 838	817 976	817 373	797 148	525 628	5,0	4,8	4,9	4,9	4,7	3,1
Aust-Agder	561 573	525 671	558 768	527 264	565 717	531 819	5,4	5,0	5,2	4,9	5,1	4,8
Vest-Agder	938 138	918 574	953 374	927 927	995 553	1 028 333	5,7	5,5	5,7	5,5	5,8	5,9
Rogaland	2 101 190	2 146 644	2 163 896	2 223 327	2 331 373	2 095 152	5,2	5,2	5,2	5,2	5,3	4,7
Hordaland	2 166 524	2 112 299	2 216 446	2 098 625	2 178 246	2 045 095	4,7	4,6	4,7	4,4	4,5	4,2
Sogn og Fjordane	460 012	402 906	415 147	491 985	509 984	499 650	4,3	3,8	3,9	4,6	4,7	4,6
Møre og Romsdal	815 781	790 877	891 375	768 110	820 284	702 890	3,3	3,2	3,6	3,1	3,2	2,7
Sør-Trøndelag	1 668 135	1 608 831	1 670 173	1 520 362	1 570 945	1 481 713	6,0	5,7	5,8	5,2	5,3	5,0
Nord-Trøndelag	670 282	759 125	651 678	651 119	719 982	696 651	5,2	5,9	5,0	5,0	5,4	5,2
Nordland	914 091	861 195	899 104	887 002	869 061	673 945	3,9	3,7	3,8	3,8	3,7	2,8
Troms Romsa	844 863	970 707	889 081	861 272	895 841	874 564	5,5	6,3	5,7	5,5	5,7	5,5
Finnmark	335 447	305 370	246 599	329 306	327 294	304 184	4,6	4,2	3,4	4,5	4,5	4,1
Svalbard	12 642	12 532	16 573	17 350	17 630	16 208	..	..	8,0	8,5	8,7	7,7

¹ 19 bibliotek har ikkje rapportert tal på besøk. ² To bibliotek har ikkje levert statistikk og 22 bibliotek manglar tal for besøk for 2008. ³ 29 bibliotek manglar tal for besøk. ⁴ 38 bibliotek har ikkje rapportert tal for besøk. ⁵ 27 bibliotek har ikkje rapportert tal på besøk. Om tal frå andre år fyller ut manglande tal, blir imputert besøkstal 22,2 millionar. ⁶ Tre bibliotek har ikkje levert statistikk, og 26 bibliotek har ikkje rapportert tal på besøk. Om tal frå andre år fyller ut manglande tal, blir imputert besøkstal 21,4 millionar. Utan imputeringane for 2012 og 2011 er nedgangen i besøk 7 prosent, med imputeringane er nedgangen 3,6 prosent. Nedgangen på 3,6 prosent er ei betre gjengiving av endringa og blir brukt i dette kapittelet. Det at små bibliotek ikkje rapporterer har ikkje så mykje å seie, men i 2012 var det fleire store bibliotek som ikkje hadde besøkstal, difor er tala imputert i fotnoten her og brukt i teksten.

Kjelde: Nasjonalbiblioteket.

Tabell 9.6. Folkebibliotek. Bøker og anna materiale, etter fylke. 1999-2012

	Bibliotek i alt ¹	Bokbestand per 31.12. i alt ²	Aviser og tidsskrifter	Fonogram		Film	Andre medium
				Musikk	Lydbøker		
1999	1 047	20 787 772	45 232	299 443	233 172	181 733	463 046
2001	974	20 642 273	42 093	330 268	285 627	240 526	478 852
2003	892	20 488 405	40 751	371 837	359 769	309 222	451 843
2005	832	20 060 340	36 158	447 621	448 245	407 827	478 966
2006	815	19 923 195	34 866	470 286	489 429	460 442	481 253
2007	807	19 738 178	34 447	508 922	536 492	500 752	469 114
2008 ²	798	19 538 744	32 382	548 014	575 931	538 221	500 990
2009 ³	784	19 266 727	32 402	594 101	603 236	576 088	511 416
2010	768	19 051 387	29 646	644 644	630 330	614 773	491 058
2011 ⁴	744	18 618 559	29 619	675 697	654 793	659 061	504 353
2012 ⁵	742	18 256 014	28 011	678 683	687 012	708 818	554 585
2012							
Østfold	24	764 522	1 316	24 403	31 957	30 924	19 635
Akershus	33	1 194 814	2 039	60 081	65 668	62 106	37 048
Oslo	17	1 194 015	907	56 079	29 185	49 359	42 459
Hedmark	36	954 780	1 751	27 287	30 558	29 386	56 366
Oppland	41	1 028 134	1 357	20 753	37 309	29 776	13 021
Buskerud	39	854 587	1 513	32 187	34 935	32 963	29 563
Vestfold	17	732 518	1 106	26 210	30 779	30 542	25 763
Telemark	30	821 504	1 003	29 366	26 476	29 610	11 365
Aust-Agder	22	487 282	1 379	15 015	15 771	16 868	13 581
Vest-Agder	34	731 143	986	20 266	26 056	27 640	10 985
Rogaland	50	1 517 978	2 334	91 983	66 236	77 925	58 475
Hordaland	61	1 542 875	1 990	80 316	58 283	63 610	82 967
Sogn og Fjordane	53	873 748	1 179	23 817	25 048	30 116	19 116
Møre og Romsdal	67	1 282 546	2 123	30 062	43 622	39 215	15 130
Sør-Trøndelag	42	929 463	1 082	42 025	51 956	40 232	26 615
Nord-Trøndelag	35	673 460	1 098	20 377	27 127	24 866	17 237
Nordland	74	1 359 205	2 651	36 111	48 408	46 669	26 246
Troms Romsa	39	712 453	1 230	22 453	20 931	28 530	32 990
Finnmark Finnmarku	27	581 466	917	19 885	15 640	16 994	15 872
Svalbard	1	19 521	50	7	1 067	1 487	151

¹ Inkludert hovudbibliotek. ² To bibliotek har ikkje levert statistikk for 2008. ³ Fem bibliotek manglar tal for tilvekst, og tre bibliotek manglar tal for bestand. ⁴ To bibliotek manglar tal for tilvekst, og eitt bibliotek manglar tal for bestand. ⁵ Tre bibliotek har ikkje levert statistikk, og eitt bibliotek manglar tal for tilvekst og bestand bøker.

Kjelde: Nasjonalbiblioteket.

Tabell 9.7. Folkebibliotek. Bøker for voksne og barn, etter fylke. 1999-2012

	Bøker for voksne ¹			Bøker for barn ¹		
	I alt	Faglitteratur	Skjønnlitteratur	I alt	Faglitteratur	Skjønnlitteratur
1999	14 892 045	6 815 455	8 076 590	5 895 727	1 210 673	4 685 054
2001	14 694 512	6 849 363	7 845 149	5 947 761	1 248 998	4 698 763
2003	14 395 902	6 697 422	7 698 480	6 092 503	1 317 898	4 774 605
2005	13 935 928	6 537 282	7 398 646	6 124 412	1 339 501	4 784 911
2006	13 746 458	6 416 206	7 330 252	6 176 737	1 350 669	4 826 068
2007	13 531 279	6 299 185	7 232 094	6 206 899	1 353 134	4 853 765
2008 ²	13 327 904	6 196 286	7 131 618	6 210 840	1 349 917	4 860 923
2009 ³	13 009 085	6 084 397	6 924 688	6 257 642	1 368 108	4 889 534
2010	12 762 393	5 910 589	6 851 804	6 288 994	1 389 986	4 899 008
2011 ⁴	12 353 439	5 738 075	6 615 364	6 265 120	1 388 711	4 876 409
2012 ⁵	11 988 046	5 624 978	6 363 068	6 267 968	1 380 441	4 887 527
2012						
Østfold	518 140	254 386	263 754	246 382	56 774	189 608
Akershus	778 719	391 286	387 433	416 095	98 079	318 016
Oslo	757 357	458 755	298 602	436 658	98 741	337 917
Hedmark	671 021	321 022	349 999	283 759	67 383	216 376
Oppland	678 413	316 467	361 946	349 721	80 217	269 504
Buskerud	548 236	247 977	300 259	306 351	71 289	235 062
Vestfold	501 102	266 809	234 293	231 416	54 703	176 713
Telemark	570 610	273 140	297 470	250 894	55 081	195 813
Aust-Agder	321 098	134 950	186 148	166 184	36 227	129 957
Vest-Agder	457 717	205 459	252 258	273 426	58 071	215 355
Rogaland	948 816	468 319	480 497	569 162	123 518	445 644
Hordaland	1 007 698	491 834	515 864	535 177	120 576	414 601
Sogn og Fjordane	559 509	214 892	344 617	314 239	61 549	252 690
Møre og Romsdal	862 074	347 904	514 170	420 472	86 971	333 501
Sør-Trøndelag	592 610	251 590	341 020	336 853	67 369	269 484
Nord-Trøndelag	433 367	196 970	236 397	240 093	53 213	186 880
Nordland	923 364	388 368	534 996	435 841	89 237	346 604
Troms Romsa	442 789	215 818	226 971	269 664	60 334	209 330
Finnmark Finnmarku	403 113	172 368	230 745	178 353	39 513	138 840
Svalbard	12 293	6 664	5 629	7 228	1 596	5 632

¹ Nokre bibliotek skil ikkje mellom bøker for voksne og bøker for barn, og heller ikkje mellom faglitteratur og skjønnlitteratur. ² To bibliotek har ikkje levert statistikk for 2008. ³ Fem bibliotek manglar tal for tilvekst, og tre bibliotek manglar tal for bestand. ⁴ To bibliotek manglar tal for tilvekst, og eitt bibliotek manglar tal for bestand. ⁵ Tre bibliotek har ikkje levert statistikk, og eitt bibliotek manglar tal for tilvekst og bestand bøker.

Kjelde: Nasjonalbiblioteket.

Tabell 9.8. Folkebibliotek. Driftsutgifter, etter fylke. 1999-2012

	Driftsutgifter i alt	Lønn og sosiale utgifter	Andre driftsutgifter	Utgifter til bøker, aviser og anna materiell			Driftsutgifter per innbyggjar
				I alt	Bøker, aviser og tidsskrifter	Andre medium	
Millionar kroner							
1999.....	899 477	548 115	216 408	134 956	126 882	8 073	202,3
2001.....	992 733	610 248	246 394	136 091	126 880	9 211	220,4
2003.....	1 064 708	669 868	260 851	133 989	121 657	12 332	233,9
2005.....	1 099 484	688 654	276 949	133 880	119 955	13 926	238,7
2006.....	1 136 984	720 734	276 679	139 571	122 954	16 048	245,0
2007.....	1 179 656	765 755	269 054	144 847	127 643	¹ 17 204	252,0
2008 ²	1 270 501	834 455	293 158	142 888	126 005	³ 16 883	268,2
2009 ⁴	1 318 694	875 842	300 194	142 658	126 098	⁵ 16 559	274,8
2010 ⁶	1 342 074	896 889	305 437	139 748	123 720	⁷ 16 028	276,3
2011 ⁸	1 393 736	941 632	312 645	139 459	124 387	⁹ 15 072	283,3
2012 ¹⁰	1 464 209	991 400	337 423	135 386	122 460	12 926	293,7
2012							
Østfold.....	63 904	50 111	7 886	5 907	5 415	492	229,6
Akershus.....	153 163	108 667	30 905	13 591	13 050	541	275,4
Oslo.....	198 212	123 798	65 262	9 152	8 049	1 103	323,2
Hedmark.....	55 908	40 668	8 892	6 348	5 765	583	290,0
Oppland.....	55 787	37 977	10 850	6 960	6 312	648	298,1
Buskerud.....	82 381	54 751	21 041	6 589	6 159	430	310,7
Vestfold.....	72 832	52 885	13 475	6 472	5 966	506	308,1
Telemark.....	52 156	38 985	8 146	5 025	4 715	310	306,8
Aust-Agder.....	31 753	24 669	4 001	3 083	2 846	237	284,8
Vest-Agder.....	49 274	34 536	9 061	5 677	4 905	772	282,7
Rogaland.....	133 106	92 875	25 634	14 597	12 314	2 283	300,4
Hordaland.....	148 039	90 199	45 425	12 415	11 035	1 380	301,8
Sogn og Fjordane.....	39 193	26 050	8 668	4 475	4 107	368	362,2
Møre og Romsdal.....	69 627	45 982	15 997	7 648	7 248	400	271,3
Sør-Trøndelag.....	77 906	47 199	22 637	8 070	7 139	931	261,5
Nord-Trøndelag.....	40 137	24 755	11 473	3 909	3 279	630	300,9
Nordland.....	60 693	41 746	10 904	8 043	7 260	783	254,7
Troms Romsa.....	43 112	31 879	6 886	4 347	4 003	344	271,7
Finnmark Finnmarku.....	35 007	22 709	9 414	2 884	2 700	184	474,4
0							
Svalbard.....	2 019	958	868	193	193	-	954,8

¹ 231 bibliotek har levert data, resten har ført utgifter til andre medium i kategorien bøker, aviser, tidsskrifter. ² To bibliotek har ikkje levert statistikk for 2008.

³ 218 bibliotek har levert data, resten har ført utgifter til andre medium i kategorien bøker, aviser, tidsskrifter. ⁴ Tre bibliotek har ikkje levert rekneskapstal (statistikk) for 2009. ⁵ 216 bibliotek har levert data, resten har ført utgifter til andre medium i kategorien bøker, aviser, tidsskrifter. ⁶ Atte bibliotek har ikkje levert rekneskapstal (statistikk) for 2010. ⁷ 208 bibliotek har levert data, resten har ført utgifter til andre medium i kategorien bøker, aviser, tidsskrifter. ⁸ Fire bibliotek har ikkje levert rekneskapstal (statistikk) for 2011. ⁹ 210 bibliotek har levert data, resten har ført utgifter til andre medium i kategorien bøker, aviser, tidsskrifter.

¹⁰ Tre bibliotek har ikkje levert statistikk, og sju bibliotek har ikkje levert rekneskapstal. 205 bibliotek har levert data, resten har ført utgifter til andre medium i kategorien bøker, aviser, tidsskrifter. 198 bibliotek har levert tal for husutgifter. Nokre av desse har ikkje registrert dei totale husutgiftene.

Kjelde: Nasjonalbiblioteket.

Tabell 9.9. Fylkesbibliotek. Utlån og rekneskap, 2000-2012

	Utlån				Rekneskap	
	Samla utlån (fjernlån og direkte utlån)	Fjernlån frå egne og primærbiblioteka sine samlingar	Direkte utlån, totalt ⁶	Av dette utlån frå mobile einingar	Brutto driftsutgifter og anna materiell	Utgifter til bøker
	1 000 kroner					
2000	824 147	224 560	-	432 009	95 884	11 667
2001	808 578	220 743	-	430 857	101 510	12 335
2002	823 574	220 124	-	449 789	104 001	11 274
2003 ¹	821 513	208 193	-	471 764	112 094	10 391
2004 ²	755 857	200 326	-	427 073	113 264	10 167
2005	707 471	195 042	-	366 328	111 429	9 823
2006 ^{3,4}	651 419	176 082	-	348 016	105 383	9 924
2007	638 897	175 932	-	343 484	121 793	10 456
2008	633 249	188 822	-	342 137	119 501	9 197
2009	603 752	177 549	426 203	305 305	126 918	8 988
2010	543 548	198 709	344 839	233 119	126 924	8 261
2011	502 468	188 529	313 939	215 585	⁵ 134 590	7 952
2012	463 430	161 337	302 093	206 744	137 827	7 553
2012						
Østfold	6 272	152	6 120	-	4 842	202
Akershus	191 006	50 264	140 742	102 996	15 507	1 648
Hedmark	-	-	-	-	4 556	20
Oppland	17 754	5 176	12 578	12 368	6 943	225
Buskerud	19 205	1 859	17 346	17 188	7 354	259
Vestfold	4	4	-	-	7 806	78
Telemark	40 363	17 270	23 093	-	6 649	138
Aust-Agder	-	-	-	-	5 331	61
Vest-Agder	-	-	-	-	3 718	-
Rogaland	-	-	-	-	4 206	-
Hordaland	20 244	-	20 244	18 547	5 959	450
Sogn og Fjordane	20 435	-	20 435	14 828	7 751	102
Møre og Romsdal	15 744	12 260	3 484	-	8 412	392
Sør-Trøndelag	59 607	20 120	39 487	31 169	10 671	640
Nord-Trøndelag	16 540	10 102	6 438	-	6 113	365
Nordland	38 105	28 055	10 050	9 361	13 821	1 324
Troms Romsa	4 441	3 579	862	287	9 488	1 127
Finnmark Finnmark	13 710	12 496	1 214	-	8 700	502

¹ Utlånstal for Rogaland er ikkje med i totaltala. ² Rogaland har sett bort utlånsverksemda til Stavanger bibliotek. ³ Eitt bibliotek har ikkje levert tal. ⁴ Nokre fylkesbibliotek har heilt eller delvis sett bort utlån/ fjernlån til eit folkebibliotek. ⁵ Talet er litt høgare enn summen av delsummane pga. forhøyingar. ⁶ Inkluderer utlån av klassesett, depot-utlån, utlån frå mobile einingar og utlån, til institusjonar og fensel.

Kjelde: Nasjonalbiblioteket.

Tabell 9.10. Skolebibliotek. Grunnskolar. Bokbestand og utlån, etter fylke. 1999-2010

	Bokbestand		Utlån	
	I alt	Per elev	I alt	Per elev
1999	8 312 307	15,0	4 617 603	8,3
2001	8 387 702	15,6	4 643 988	8,6
2002	8 690 591	15,1	4 846 570	8,4
2004	8 997 164	17,3	5 593 048	10,7
2005	8 864 430	16,7	5 803 073	10,9
2006	9 497 960	17,5	6 001 151	11,0
2007 ¹	9 459 703	18,8	6 353 974	12,6
2008 ²	9 918 321	19,4	6 522 281	12,8
2009 ³	10 030 268	20,2	6 452 717	13,0
2010 ⁴	10 094 757	20,1	6 913 377	13,8
2010				
Østfold	500 476	15,7	389 995	12,3
Akershus	1 218 069	19,6	1 052 951	17,0
Oslo	644 690	13,5	705 207	14,7
Hedmark	399 982	20,6	279 290	14,4
Oppland	453 665	22,9	255 521	12,9
Buskerud	371 230	16,0	285 969	12,3
Vestfold	512 481	20,2	329 423	13,0
Telemark	297 901	18,9	153 580	9,8
Aust-Agder	239 093	15,8	255 644	16,9
Vest-Agder	553 516	24,8	378 286	17,0
Rogaland	1 091 781	21,9	760 517	15,2
Hordaland	1 124 901	21,6	781 854	15,0
Sogn og Fjordane	213 583	25,5	91 424	10,9
Møre og Romsdal	542 183	18,6	260 300	8,9
Sør-Trøndelag	725 450	24,8	399 732	13,7
Nord-Trøndelag	274 640	19,4	133 939	9,4
Nordland	358 762	20,7	165 090	9,5
Troms Romsa	424 004	30,7	159 974	11,6
Finnmark Finnmark	148 350	24,5	74 681	12,3

¹ Datagrunnlaget omfatter dei skolebiblioteka som leverte statistikk. Etter ei oversikt frå ABM-utvikling leverte om lag 83 prosent av skolebiblioteka statistikk i 2007. 138 av skolebiblioteka i datagrunnlaget leverte ikkje tal på elevar, og med nokre få unntak er det for desse henta elevtal frå Grunnskolen informasjonssystem (GSI). ² Om lag 86 prosent av 3 095 grunnskolar har levert statistikk, og 197 skolar opplyste at dei ikkje har hatt eige skolebibliotek i rapporteringsåret. Datagrunnlaget femner dei skolebiblioteka som leverte tilstrekkeleg med tal til å kome med i datagrunnlaget, om lag 84 prosent av skolebiblioteka. Av desse leverte 122 skolar ikkje tal på elevar. Tal frå Grunnskolenes statistikkinnrapportering (GSI) er, med nokre få unntak, brukt for desse skolane. ³ Tabellen femner skolebiblioteka som leverte data. Av dei skolane som leverte data, var det 111 som ikkje leverte tal på elevar. Tal frå Grunnskolenes statistikkinnrapportering (GSI) er, med tre unntak, brukt for desse skolane. ⁴ Etter ei oversikt frå Nasjonalbiblioteket leverte 84,5 prosent av 2973 skolar informasjon om bibliotektilbodet ved skolen. Datagrunnlaget femner skolebiblioteka som hadde eige skolebibliotek eller kombinasjonsbibliotek med folkebibliotek og leverte tilstrekkeleg med data til å vere med i datagrunnlaget.

Kjelde: Nasjonalbiblioteket.

Tabell 9.11. Skolebibliotek. Vidaregåande skolar. Bokbestand og utlån, etter fylke. 1999-2012

	Bokbestand		Utlån			
	I alt	Per elev	I alt	Utlån bøker	Utlån AV-medium og anna	Per elev
1999	2 193 001	13,7	655 217	615 342	42 125	4,1
2001	2 302 735	14,7	724 526	661 115	63 411	4,6
2002	2 447 234	15,3	723 673	650 895	72 778	4,5
2004	2 624 550	16,2	787 369	651 439	135 930	4,9
2005	2 653 179	16,1	794 472	641 155	151 317	4,8
2006	2 795 873	16,3	830 898	662 028	168 870	4,8
2007 ¹	2 931 060	16,5	929 734	688 762	240 972	5,2
2008 ²	2 955 550	16,7	980 813	708 553	272 260	5,6
2009 ³	3 169 403	17,5	1 120 715	765 853	354 862	6,2
2010 ⁴	3 201 050	17,7	1 090 670	753 030	337 640	6,0
2011 ⁵	3 382 351	17,9	1 088 385	807 763	280 622	5,8
2012	3 345 028	17,8	1 057 033	806 937	250 096	5,6

2012

Østfold	161 871	14,6	59 864	43 954	15 910	5,4
Akershus	396 917	18,2	116 348	89 912	26 436	5,3
Oslo	203 700	12,5	71 716	62 931	8 785	4,4
Hedmark	129 307	17,5	28 612	22 586	6 026	3,9
Oppland	80 001	15,2	18 838	12 438	6 400	3,6
Buskerud	153 485	16,4	54 572	43 669	10 903	5,8
Vestfold	140 504	15,1	61 047	44 035	17 012	6,6
Telemark	120 196	16,4	48 343	24 273	24 070	6,6
Aust-Agder	70 947	15,7	12 218	9 950	2 268	2,7
Vest-Agder	114 374	16,5	42 370	26 381	15 989	6,1
Rogaland	291 858	17,1	80 834	70 224	10 610	4,7
Hordaland	256 568	12,5	45 574	24 324	21 250	2,2
Sogn og Fjordane	89 936	18,3	19 315	16 823	2 492	3,9
Møre og Romsdal	145 460	16,4	43 918	36 252	7 666	4,9
Sør-Trøndelag	208 022	17,3	62 204	43 836	18 368	5,2
Nord-Trøndelag	121 652	19,6	48 526	40 086	8 440	7,8
Nordland	342 461	35,1	160 153	123 301	36 852	16,4
Troms Romsa	216 824	32,5	61 150	53 732	7 418	9,2
Finnmark Finnmarku	100 945	35,2	21 431	18 230	3 201	7,5

¹ 415 av 480 skolar svarte på statistikken, det vil seie ein svarprosent på om lag 86,5 prosent. Av dei 415 var det 27 skolar som svarte at dei ikkje hadde skolebibliotek i rapporteringsåret. Datagrunnlaget femner dei skolane som leverte statistikk. Av skolane i datagrunnlaget var det 61 som ikkje leverte tal på elevar. For desse er, med nokre få unntak, elevtal frå statistikken for 2006 nytta. ² 425 av 464 skolar svarte på statistikken, som tilsvarer ein svarprosent på om lag 91,5. Av desse opplyste 50 skolar at dei ikkje har eige skolebibliotek. Datagrunnlaget femner dei skolane som leverte statistikkdata og dekkjer minst 89 prosent av skolebiblioteka. 27 av skolane leverte ikkje tal på elevar. For desse er, med få unntak, elevtal frå statistikken for 2007 nytta. ³ Om lag alle skolebiblioteka ved offentlege vidaregåande skolar har levert data. Av skolane i datagrunnlaget var det 24 som ikkje leverte tal på elevar. For desse er elevtal frå fjoråret brukt. ⁴ Nær alle offentlege skolebibliotek har levert data. Av skolane i datagrunnlaget var det 27 som ikkje leverte tal på elevar. For desse er elevtal frå fjoråret brukt. ⁵ Av 457 skolar var det 50 som ikkje svarte på undersøkinga. 35 av skolane som svarte, oppgav at dei ikkje hadde skolebibliotek, og 3 leverte ikkje statistikk. Ein skal også vere merksam på at nokre skolar har teke med pensumbøker i tala for bestand og utlån.

Kjelde: Nasjonalbiblioteket.

Tabell 9.12. Fængselsbibliotek¹. Bestand og utlån. 2001-2012

	Fængselsbibliotek, i alt	Bøker og AV-medium i alt	Utlån				
			I alt	Faglitteratur	Skjønnlitteratur	AV-medium	Per innsett ²
2001	14	74 299	129 658	67 888	42 081	19 689	89,2
2002	15	76 998	136 630	66 355	50 931	19 344	86,4
2003	15	77 966	139 460	65 493	47 799	26 168	86,7
2004	15	80 466	158 573	72 985	49 477	36 111	100,1
2005	13	80 785	144 711	59 536	38 508	46 667	87,3
2006	15	88 128	141 895	61 441	34 476	45 978	77,4
2007	15	95 713	166 412	67 817	37 715	60 880	³ 92,3
2008	22	117 323	200 301	60 551	40 370	99 380	⁴ 86,4
2009	23	123 914	241 318	66 997	46 895	127 426	100,2
2010	27	141 020	256 583	60 132	50 351	146 100	97,8
2011 ⁵	36	173 857	330 432	57 390	54 581	218 461	104,9
2012	40	190 918	365 745	67 277	50 889	247 579	111,6

¹ Berre bibliotek som var i drift per 1. januar, er tekne med. Eitt fængsel nyttar medium som blir deponerte av folkebibliotek. ² Utlån per innsett blir rekna ut på bakgrunn av talet på innsette per 1. januar. ³ Endringa i utlån per innsett er ikkje reell, då ein for 2007 berre hadde tal for oktober til desember, og såleis for låge utlånstal i 2007. ⁴ Endringar i talet på innsette gav eit for høgt utlån per innsett i 2007. Nedgangen i talet på utlån per innsett er difor ikkje reell. ⁵ Endra sia forrige utgåve.

Kjelde: Nasjonalbiblioteket.

Tabell 9.13. Fag- og forskningsbibliotek. Hovudtabell. 2012

	I alt	Nasjonalbiblioteket	Bibliotek ved universitet og høgskolar ^{1,2}	Bibliotek ved helseinstitusjonar	Andre offentlege spesialbibliotek	Andre private spesialbibliotek
Bibliotek i alt³	314	1	146	36	109	22
Samlingar						
Fysiske einingar	29 544 934	9 717 781	14 914 386	287 615	3 887 754	737 398
Bøker og periodika, tal på bind i alt	20 020 128	3 298 370	12 659 435	286 272	3 146 603	629 448
Av dette						
På opne hyller	3 181 521	6 855	2 200 243	127 205	744 738	102 480
Brutto tilvekst	383 863	110 535	208 014	6 509	49 473	9 332
Manuskript	266 845	152 759	48 622	1	8 510	56 953
Mikroformer	1 258 855	291 843	400 176	-	533 699	33 137
Musikalar	259 005	75 805	172 340	2	10 337	521
AV-dokument	1 263 001	1 009 912	206 835	1 112	41 656	3 486
Grafisk og kartografisk materiale	3 185 516	2 373 994	745 933	5	59 321	6 263
Patent	655 000	-	650 000	-	5 000	-
Elektroniske dokument	40 014	2 428	23 118	106	7 761	6 601
Anna bibliotekmateriale	2 596 570	2 512 670	7 927	117	74 867	989
Digitale dokument						
Digitale dokument	1 528 393 715	1 525 508 625	2 420 204	29 341	424 441	11 104
Av dette						
Storleiken på E-boksamlingane per 31.12	2 646 410	227 250	2 349 840	29 341	38 195	1 784
Databasar						
Databasar	4 620	61	2 771	123	1 507	158
Løpande periodikatitlar						
Tidsskrifter, trykte	57 920	11 011	29 111	2 185	13 641	1 972
Tidsskrifter, elektroniske	616 605	-	470 411	42 231	102 932	1 031
Aviser trykte	2 106	254	1 033	32	610	177
Aviser elektroniske	6 955	-	6 706	6	239	4
Utlån						
Effektuerte utlån, lokale lån	4 095 437	63 473	3 767 336	57 174	165 552	41 902
Effektuerte utlån, fjernlån	556 225	141 360	389 977	4 561	16 396	3 931
Av dette						
Innanlandske	534 037	139 924	370 187	4 373	15 748	3 805
Utanlandske	22 188	1 436	19 790	188	648	126
Innlån						
Utsende tingingar	247 346	2 696	191 308	20 672	26 994	5 676
Innlån i alt, fysiske einingar	238 458	2 697	172 594	25 460	32 103	5 604
Av dette						
Innanlandske	191 784	997	150 184	17 511	19 791	3 301
Utanlandske	46 674	1 700	22 410	7 949	12 312	2 303
Personale						
Talet på tilsette i alt	1 901	448	1 106	70	225	52
Av dette						
Bibliotekfagleg stilling	1 144	144	729	59	188	24
Anna stilling	757	304	377	11	37	28
Utførte årsverk i alt	1 604	426	896	55	186	41
Av dette						
Bibliotekfagleg stilling	1 020	135	652	51	162	20
Anna stilling	583	291	244	4	24	21
Økonomi						
Utgifter, i alt (i 1 000 kr)	1 618 818	404 249	1 004 182	50 143	119 095	41 149
Av dette						
Innkjøp av materiale til samlingane	399 455	8 056	305 076	24 587	51 549	10 187
Inntekter frå tenesteytingar i alt	59 506	14 604	38 658	3	4 997	1 244

¹ Medrekna bibliotek ved universitet, vitenskaplege høgskolar og andre høgskolar. ² Frå 1. januar 2009 er Høgskolen i Tromsø Biblioteket fusjonert med Universitetsbiblioteket i Tromsø. ³ Instituttbiblioteka ved UMB er ikkje rekna som egne einingar, då desse berre delvis er med i statistikken.

Kjelde: Nasjonalbiblioteket.

Tabell 9.14. Personar som har vore på folkebibliotek, og talet på besøk i gjennomsnitt dei siste 12 månadene, etter kjønn, alder, utdanning, hushaldsinntekt og landsdel. 1997- 2012

	Prosent					Besøk i gjennomsnitt				
	1997	2000	2004	2008	2012	1997	2000	2004	2008	2012
Alle personar	52	52	54	51	49	5,0	5,0	6,0	5,5	4,3
Kjønn										
Menn	46	46	47	45	42	4,2	3,8	4,8	4,3	3,1
Kvinner	58	59	61	58	57	5,8	6,2	7,2	6,7	5,5
Alder										
9-15 år	73	72	77	67	70	7,6	7,4	9,5	10,6	6,1
16-24 "	63	68	62	54	44	6,7	7,2	7,7	6,1	3,2
25-44 "	54	50	52	54	50	4,6	4,4	6,2	4,2	4,0
45-66 "	44	45	48	43	46	4,1	3,9	4,6	4,4	4,2
67-79 "	37	35	40	47	47	4,2	3,9	3,3	6,0	5,2
Utdanning										
Ungdomsskole	37	43	40	35	38	3,6	3,4	3,9	3,6	2,9
Vidaregåande skole	47	45	46	42	43	4,2	3,7	4,6	3,5	3,2
Universitet/høgskole, kort	63	57	65	60	53	5,5	7,1	7,1	5,5	5,0
Universitet/høgskole, lang	68	63	62	70	60	7,2	6,6	7,1	5,7	6,8
Hushaldsinntekt										
1. kvartil	48	48	52	51	49	5,0	4,9	6,1	6,4	4,3
2. kvartil	53	52	55	50	51	4,4	5,5	7,0	5,3	5,0
3. kvartil	53	58	49	54	51	5,2	4,5	4,6	4,3	4,8
4. kvartil	56	54	57	55	52	5,3	4,7	5,5	4,4	3,8
Landsdel										
Oslo/Akershus	55	46	53	50	50	5,2	4,2	5,3	5,6	4,9
Austlandet elles	51	52	50	53	49	5,3	5,4	6,1	5,3	4,1
Agder og Rogaland	53	60	57	52	52	5,4	6,4	6,1	6,6	4,3
Vestlandet	49	53	53	49	48	3,9	4,2	5,8	4,5	4,3
Trøndelag	59	58	58	56	47	5,5	5,3	7,6	7,0	3,8
Nord-Noreg	48	47	57	47	50	4,8	4,7	6,1	4,1	3,6

Kjelde: Norsk kulturbarometer, Statistisk sentralbyrå.

Tabell 9.15. Personar som har nytta ulike bibliotektilbod dei siste 12 månadene. 1997-2012. Prosent

	Folkebibliotek/ filial	Bokbuss	Allmenn- skolebibliotek	Fag-, universitets-, bedriftsbibliotek	Lånt bok på bibliotek
1997	51	3	18	11	43
2000	52	2	20	11	42
2004	53	2	18	11	41
2008	52	2	20	12	36
2012	49	1	17	11	35

Kjelde: Norsk kulturbarometer, Statistisk sentralbyrå.

10. Arkiv

10.1. Arkivverket, arkiv og nokre resultat

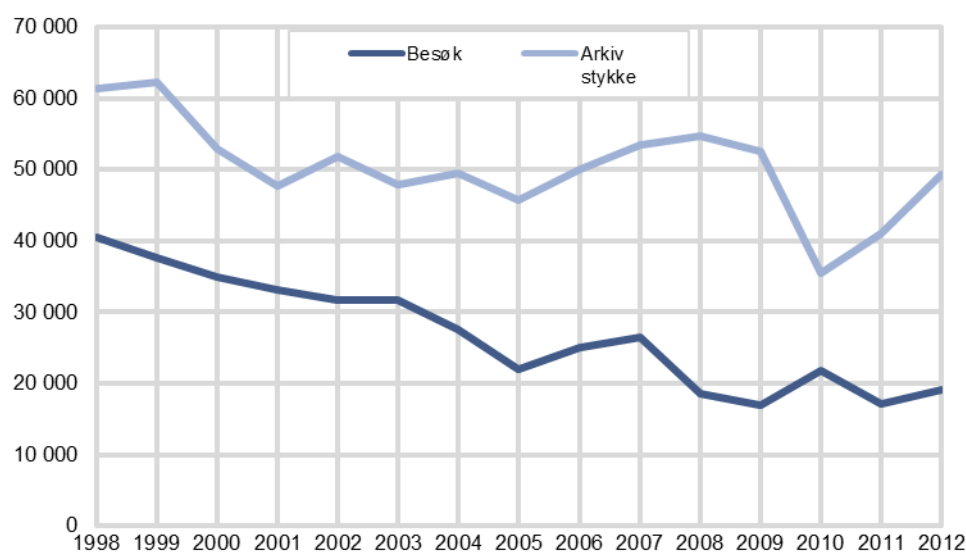
Aukande utlevering av arkivstykke

Over 49 000 arkivstykke blei leverte ut ved arkivinstitusjonane i Arkivverket i 2012. Dette er ein auke på 8 400, eller 20 prosent, samanlikna med 2011. På dei siste fem åra har talet på utlevering av arkivstykke hatt ein nedgang på om lag 5 300. Riksarkivet og Statsarkivet i Oslo leverte ut 69 prosent av arkivstykkene som var registrerte i statistikken for 2012, over 34 000 arkivstykke.

Nedgang i lesesalbesøka ved dei statlege arkiva

I 2012 blei det totalt registrert 19 200 lesesalbesøk, ein auke på 2 000, 12 prosent. Talet på besøk i Riksarkivet og Statsarkivet gjekk mest opp, meir enn 10 000 fleire kom innom arkiva der samanlikna med førre året. Sjå tabell 10.1 og figur 10.1.

Figur 10.1. Lesesalbesøk og utleverte arkivstykke på lesesalane. 1998-2012

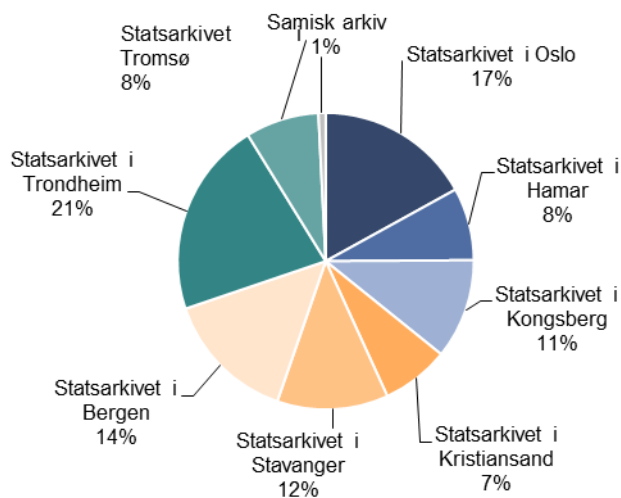
Kjelde: Riksarkivet.

Utlån til arkivinstitusjonar og andre institusjonar går ned

Statistikken frå Arkivverket viser at utlånsaktiviteten til andre arkivinstitusjonar og andre institusjonar har vore over 500 arkivstykke per år dei fem siste åra, unntatt for 2012. I 2012 blei det berre lånt ut 374 arkivstykke, ein stor nedgang frå 2011. Riksarkivet har det siste året hatt ein nedgang med 118 færre utlån. Sjå tabell 10.2.

52 000 fleire hyllemeter

Tabell 10.3 viser arkivbestanden i Riksarkivet og statsarkiva. Totalt har desse institusjonane 262 800 hyllemeter papirbasert bestand. Sidan 2008 har bestanden auka med 77 600 hyllemeter. Nær halvparten av den papirbaserte bestanden finn ein i Riksarkivet, sjå figur 10.2. I tillegg viser tabell 10.3 bestanden av teikningar, foto, film og video samt lydfestingar. Kart inngår i kategorien teikningar. Tala for 2012 viser at arkivbestanden inneheld 4,9 millionar foto. Både film/video og lydfestingar syner kor mange einingar det er av dette arkivmaterialet. Arkivstatistikken frå Norsk kulturråd viser lengda i timar og minuttar på innspelingane. Opplysningar om arkivbestanden framstår som noko varierende, då bestanden varierer mykje frå år til år. Kva som ligg bak variasjonen er ikkje klart.

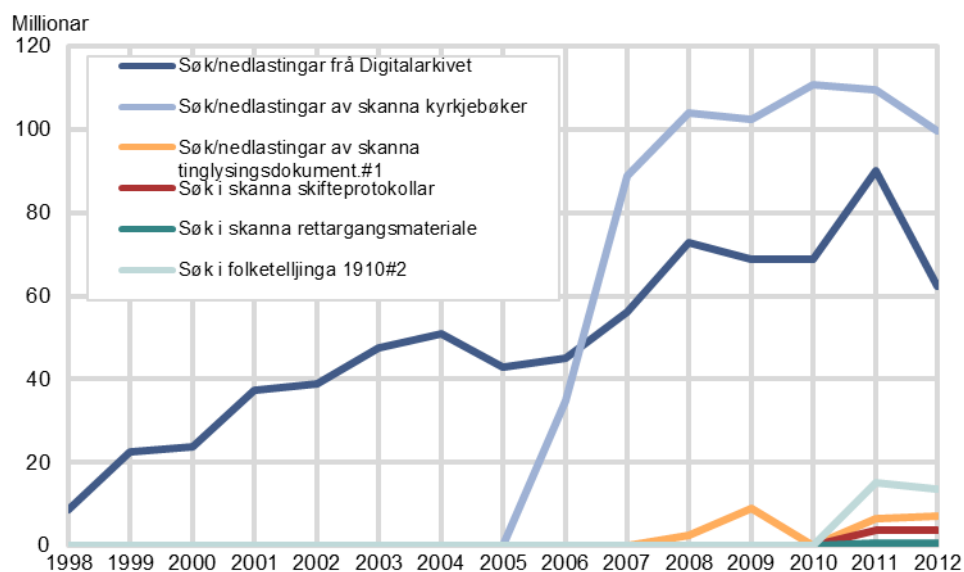
Figur 10.2. Papirbasert bestand i Riksarkivet og statsarkiva. 2012. Hyllemeter

Kjelde: Riksarkivet.

15 millionar fleire søk i
Digitalarkivet

Aktiviteten ved Digitalarkivet aukar stadig og viser at dette er ei populær teneste. Sidan opninga i 1998, sjå kapittel 10.2, har talet på søk/nedlastingar frå databasen auka frå 9 millionar til over 226 millionar på det høgste i 2011, og ligg i 2012 på 197 millionar nedlasta sider. Nær 51 prosent av dette er nedlasta sider frå skanna kyrkjebøker. Per 31. desember 2012 var det skanna over 13 000 kyrkjebøker, flest i Hordaland (medrekna tidlegare Bergen fylke) med nær 1 500 kyrkjebøker. Nordland ligg som nummer to og har runda 960 kyrkjebøker.

Sidan starten i 2008 har nedlastinga av sider frå skanna tinglysingsdokument òg auka mykje, frå 2 millionar i 2008 til 7 millionar i 2012. Tabell 10.4 syner også tal for nye tenester som er mogleg å søkje på i Digitalarkivet. I 2011 som er første året for søk i folketeljinga 1910, blei det utført over 15 millionar søk. Talet for 2012 er om lag eit par millionar lågare. Sjå tabellene 10.4 og 10.5 og figur 10.3.

Figur 10.3. Digitalarkivet. Søk/nedlastingar. 1998-2012 Millionar

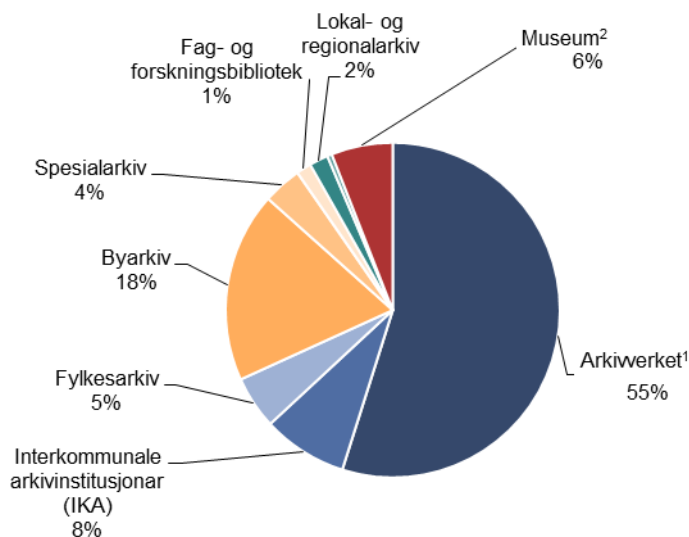
¹Starta våren 2008.
Kjelde: Digitalarkivet.

452 000 hyllemeter
arkivmateriale

Arkivstatistikken frå Norsk kulturåd omfattar arkivinstitusjonar som tek vare på arkiv. Desse er både reine arkivfaglege institusjonar, museum, bibliotek og andre som forvaltar arkiv. Sjå kapittel 10.2 om arkivstatistikk.

Dei 213 arkivinstitusjonane som er med i oversikta for 2012, oppbevarte nær 479 000 hyllemeter med arkivmateriale. Over halvparten av det totale arkivmaterialet er arkiv frå statlege verksemder som ligg forvara hos Arkivverket. Av Arkivverkets bestand er 147 000 hyllemeter ordna bestand ifølgje "Statistikk for arkiv 2012 gitt ut av Kulturrådet. Fylkesarkiva og byarkiva forvaltar 23 prosent av det totale arkivmaterialet. I 2012 fekk arkivinstitusjonane samla sett avlevert 17 300 hyllemeter arkiv for bevaring, 39 prosent av tilveksten er ordna bestand.

Figur 10.4. Papirbasert bestand i arkivinstitusjonar, bibliotek og museum. 2011. Hyllemeter

¹ Riksarkivet og statsarkiva. ² Tal på foto er ikkje rapportert i arkivstatistikken. For musea, sjå kapittel 8, tabell 8.1. Kjelde: Norsk kulturråd.

Totalt er det registrert 1,3 millionar kart og teikningar og 13,8 millionar fotografi, ikkje medrekna museum og bibliotek. Riksarkivet, statsarkiva og byarkiva har til saman om lag tre fjerdedelar av alle fotografia. Sjå tabell 10.6.

I 2012 blei det registrert 83 000 besøk i arkiva, ikkje medrekna museum og bibliotek, sjå kapitla 8 og 9. Det er om lag 5 200 fleire besøk enn året før. Førespurnader om innsyn og bruk frå publikum auka med drygt 700, og totalt var det 77 700 førespurnadar. Arkivverket, kommunale arkiv og andre arkivinstitusjonar hadde samla sett 290 opne arrangement, ein liten auke frå året før. Det blei utført 1 560 årsverk i arkivinstitusjonane, ein betydeleg auke frå 2011. Noko av endringa kan forklarast med at Statens kartverk no er inkludert i statistikken og står for nær 820 årsverk. Utan Statens kartverk er det berre litt over 40 årsverk meir enn året før. Sjå tabell 10.7.

10.2. Om statistikken – arkivstatistikk

Arkivverket omfattar Riksarkivet, åtte statsarkiv, Samisk arkiv og Norsk helsearkiv. Arkivverket tek vare på arkivsaker frå statlege verksemder og gjer materialet tilgjengeleg for bruk. I tillegg blir det gjort tilsyn med arkivarbeid i det offentlege, og rettleiing for og mottak av private arkiv. Riksarkivet har ansvaret for arkiva etter sentraladministrasjonen og andre landsomfattande embete og institusjonar, mens statsarkiva har ansvar for arkiva etter lokale eller regionale statlege institusjonar. Arkivverkets arbeid er forankra i lov av 4.12.1992 nr. 126 om arkiv. Lova med forskrifter trådte i kraft i 1999.

<i>Arkivmateriale</i>	Dei fleste verksemdene i samfunnet produserer og etterlet seg arkivmateriale. Dette gjeld statlege verksemdar, kommunale og fylkeskommunale verksemdar og private verksemdar (bedrifter, organisasjonar og enkeltpersonar). Tradisjonelt arkivmateriale er tekstleg og papirbasert (til dømes protokoll eller mappe med enkeltdokument), biletmateriale i form av kart, teikningar og fotografi, samling av segl og lydopptak, video og andre former for multimedia. Arkivbestand av desse materialtypane blir målt i hyllemeter. I tillegg kjem elektronisk materiale, som blir målt i byte.
<i>Arkivstykke</i>	Arkivstykke er eit samleomgrep for bind, eske, kapsel, kassett, perm eller andre einingar som inneheld arkiveringar. Arkivstykke kan bli utleverte anten som papirkopi, skanna materiale eller digitalfotografi. Det kan også utleverast avskrifter av dokument for rettslege behov.
<i>Arkivbevaringsinstitusjonar</i>	Arkivverket omfattar Riksarkivet, åtte statsarkiv, Samisk arkiv og Norsk helsearkiv. Riksarkivaren er leiar både for Riksarkivet og heile Arkivverket (Arkivverket). I Arkivverket finn ein også Digitalarkivet, som er den mest populære nettstaden for elektronisk materiale i bilet-, tekst- og databaseformat. Andre offentlege arkivbevaringsinstitusjonar er fylkesarkiv, interkommunale arkiv og byarkiv. Av private arkivinstitusjonar er Arbeiderbevegelsens arkiv og bibliotek og Misjonsarkivet størst (etter arkivbestand). I tillegg har musea og biblioteka store arkivsamlingar.
<i>Arkivstatistikk</i>	Tala i tabellane 10.1-10.5 er frå Arkivverket, medan tala i tabellane 10.6 og 10.7 er henta frå arkivstatistikken til Norsk kulturråd. Dei to første åra var det ABM-utvikling – Statens senter for arkiv, bibliotek og museum som publiserte denne statistikken. Frå og med 2009 omfattar arkivstatistikken alle arkivbevarande institusjonar. Desse institusjonane er både reine arkivfaglege institusjonar, bibliotek og museum og andre som tek vare på arkiv. I 2010 var det 147 arkivbevarande institusjonar i populasjonen, og 142 av desse svarte på undersøkinga. Etter ein gjennomgang av Nasjonalbibliotekets bibliotekstatistikk er 196 bibliotek-einingar lagt til i arkivpopulasjonen. Desse biblioteka kryssa av for arkivmateriale i bibliotekstatistikken. Talmaterialet for arkivstatistikk 2011 omfattar svar frå 213 arkiveiningar, og for 2012 svar frå 217 institusjonar 69 reine arkivfaglege institusjonar og 148 bibliotek, museum og andre.

«Alle opplysningar om arkivtilfang gjeld arkivdokument, det vil seie unike dokument i offentlege og private arkiv, jamfør definisjonar i arkivlova. Opplysningane omfattar ikkje publikasjonar som vert pliktavleverte.» (Norsk kulturråd).

Referansar

Arkivverket: (<http://www.arkivverket.no>)
 Digitalarkivet: (<http://www.arkivverket.no/arkivverket/Digitalarkivet>)
 Kulturrådet (2013). Statistikk for arkiv 2012.
 Riksarkivaren (2013). Årsmelding for Arkivverket 2012.

Tabell 10.1. Lesesalbesøk og utleverte arkivstykke¹ på lesesalen. 2006-2012

	2006		2007		2008		2009		2010		2011		2012	
	Besøk	Arkiv- stykke	Besøk	Arkiv- stykke	Besøk	Arkiv- stykke	Besøk	Arkiv- stykke	Besøk	Arkiv- stykke	Besøk	Arkiv- stykke	Besøk	Arkiv- stykke
I alt	24 984	50 119	26 443	53 369	18 553	54 650	16 993	52 636	21 843	35 514	17 183	40 966	19 183	49 363
Riksarkivet og														
Statsarkivet i Oslo	9 117	22 462	8 843	27 886	7 424	29 062	6 638	28 363	8 030	17 307	6 169	23 959	7 258	34 162
Statsarkivet i Hamar	2 259	2 662	1 923	2 465	1 451	2 098	1 527	1 842	1 973	1 624	1 905	1 800	1 819	1 577
Statsarkivet i Kongsberg ...	1 962	3 618	1 398	3 734	1 509	4 147	1 256	3 359	1 599	2 947	1 184	2 431	1 447	2 517
Statsarkivet i Kristiansand...	1 671	3 630	1 275	2 651	1 376	3 986	1 275	3 396	1 549	2 241	1 199	2 302	1 213	2 197
Statsarkivet i Stavanger	2 567	4 205	2 085	2 417	1 730	2 345	1 680	1 920	2 344	2 065	2 462	1 793	1 587	1 652
Statsarkivet i Bergen	2 331	3 537	1 970	2 830	1 707	2 655	1 551	2 074	1 526	1 257	1 322	467	1 390	540
Statsarkivet i Trondheim ...	3 631	7 733	7 694	8 864	2 125	7 689	1 850	8 978	2 696	5 390	1 916	4 592	3 275	3 891
Statsarkivet i Tromsø	1 411	2 113	1 230	2 385	1 205	2 468	1 188	2 558	1 727	2 611	1 008	3 520	1 077	2 684
Samisk arkiv	35	159	25	137	26	200	28	146	399	72	18	102	117	143

¹ Arkivstykke er eit samanfattande omgrep for bind, kapslar, kassetar, permar eller andre einingar som inneheld arkiveiningar.

Kjelde: Riksarkivet.

Tabell 10.2. Utlån til andre arkivinstitusjonar og andre institusjonar. 2003-2012

	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
I alt	244	255	270	408	633	750	557	600	585	374
Riksarkivet	134	137	114	266	367	348	274	311	401	283
Statsarkivet i Oslo	4	8	6	5	4	-	-	¹ 13	6	-
Statsarkivet i Hamar	12	11	23	21	17	18	9	3	3	4
Statsarkivet i Kongsberg	3	8	3	4	7	7	10	4	3	1
Statsarkivet i Kristiansand	22	22	12	23	26	21	41	61	22	9
Statsarkivet i Stavanger	35	35	32	30	147	250	89	39	18	16
Statsarkivet i Bergen	9	9	14	8	12	38	23	45	29	23
Statsarkivet i Trondheim	11	11	21	16	10	-	14	108	93	23
Statsarkivet i Tromsø	14	14	45	35	43	68	97	16	10	15

¹ Tala er samorganiserte med Riksarkivet.

Kjelde: Riksarkivet.

Tabell 10.3. Arkivbestand. Riksarkivet og statsarkiva. 2008-2012

	Papirbasert bestand i hyllemeter	Teikningar	Foto	Filmar/ videoopptak ¹	Lydfestingar ¹
2008	185 257	129 820	1 022 109	28 502	10 377
2009	214 836	172 212	4 934 472	28 844	13 024
2010	223 153	213 215	5 028 597	28 844	8 149
2011	237 131	213 935	5 076 195	27 968	11 879
2012	262 820	208 835	4 907 075	27 770	²4 743
2012					
Riksarkivet	132 567	102 000	808 000	27 012	-
Statsarkivet i Oslo	22 119	1 000	-	-	-
Statsarkivet i Hamar	10 299	1 140	-	-	-
Statsarkivet i Kongsberg	14 185	-	-	-	-
Statsarkivet i Kristiansand	9 628	16 600	85 000	266	800
Statsarkivet i Stavanger	15 821	24 975	3 462 900	392	-
Statsarkivet i Bergen	18 880	12 000	-	-	-
Statsarkivet i Trondheim	27 844	-	-	-	-
Statsarkivet i Tromsø	10 448	51 100	550 575	100	330
Samisk arkiv	1 029	20	600	-	1 991

¹ Talet på filmar/videoopptak og lydfestingar. ² Digitaliserte lydopptak er ikkje rekna inn i fordelinga på arkivinstitusjonane, difor er summen høgare. Variasjonen i talet på lydopptak frå år til år er mest sannsynleg resultat av registreringsendringar.

Kjelde: Riksarkivet.

Tabell 10.4. Digitalarkivet. Talet på søk/nedlastingar. 1998-2012. Millionar

	Totalt tal på nedlasta sider frå data-basar og skanna kjelder	Talet på søk (nedlastingar) frå Digitalarkivet	Søk av skanna kyrkje-bøker. Talet på nedlasta sider	Søk av skanna tinglysings-dokument. Talet på nedlasta sider ¹	Søk i skanna skifte-protokollar	Søk i skanna rettar-gangs-materiale	Søk i folke-teljninga 1910 ²	Trafikk i debatt-fora ³	"Diverse kilde-Materiale" ³
1998	8,8	8,8	..	..	..	..	..	..	..
1999	22,5	22,5	..	..	..	..	..	..	..
2000	23,7	23,7	..	..	..	..	..	..	..
2001	37,5	37,5	..	..	..	..	..	..	..
2002	38,8	38,8	..	..	..	..	..	..	..
2003	47,5	47,5	..	..	..	..	..	..	..
2004	50,8	50,8	..	..	..	..	..	..	..
2005	42,8	42,8	..	..	..	..	..	..	..
2006	80,0	45,0	35,0	..	..	..	..	..	..
2007	145,1	56,2	88,9	..	..	..	..	..	..
2008	179,3	72,9	104,0	2,4	..	..	..	..	..
2009	180,5	68,7	102,4	8,9	..	..	..	..	..
2010	179,6	68,9	110,7	..	..	..	..	..	..
2011	227,6	91,9	109,5	6,4	3,7	0,8	15,3	..	..
2012	196,3	62,4	99,8	7,2	3,8	0,7	13,5	4,0	4,8

¹ Starta våren 2008. ² Ny frå desember 2010. ³ Ny frå 2012.

Kjelde: Digitalarkivet.

Tabell 10.5. Digitalarkivet. Talet på skanna kyrkjebøker, etter fylke. Totalt per 31. desember 2008-2012

	Talet på skanna kyrkjebøker				
	2008	2009	2010	2011	2012
Totalt	11 938	12 108	12 526	12 937	13 114
Østfold	601	651	656	660	666
Akershus	568	593	612	623	639
Oslo	731	775	783	866	888
Hedmark	636	636	644	660	664
Oppland	594	594	601	605	610
Buskerud	700	700	700	701	704
Vestfold	561	561	561	562	571
Telemark	620	619	619	620	627
Aust-Agder	500	500	534	551	551
Vest-Agder	520	522	561	576	585
Rogaland	780	784	823	832	832
Hordaland	855	855	855	859	859
Bergen	444	491	491	625	625
Sogn og Fjordane	590	590	590	600	601
Møre og Romsdal	663	660	741	760	769
Sør-Trøndelag	709	709	751	801	802
Nord-Trøndelag	439	439	462	465	469
Nordland	778	777	887	916	961
Troms Romsa	403	405	408	408	424
Finnmark Finnmarku	216	217	217	217	236
Utlandet	30	30	30	30	31

Kjelde: Digitalarkivet.

Tabell 10.6. Arkivbestand i arkivinstitusjonar, bibliotek og museum. 2008-2012

	Arkivins- titusjonar i alt	Papir- basert bestand i hylle- meter	Tilvekst arkiv	Ordna bestand	Tilvekst ordna bestand	Kart	Teik- ningar	Foto	Film/- video- opptak ¹	Lyd- festingar ¹
2008	130	374 179	13 261	..	..	333 283	672 187	8 206 428	18 841	159 500
2009	135	392 620	19 857	..	..	347 500	657 657	8 864 752	64 873	250 150
2010	142	414 221	11 489	..	..	417 024	690 872	13 324 156	177 235	269 050
2011⁵	213	451 875	10 321	255 874	5 167	213 231	934 578	13 285 519	92 618	319 646
2012	216	478 848	17 288	265 673	6 722	429 545	905 036	13 788 937	147 703	195 470
2012										
Arkivverket ^{2,4}	10	262 820	8 344	146 551	-	208 835	-	4 907 075	27 770	3 121
Interkommunale arkivinstitusjonar(IKA)	10	39 331	3 084	29 053	2 769	6 410	56 700	755 020	766	2 729
Fylkesarkiv	4	24 466	604	12 602	548	11 963	19 575	308 200	2 856	16 321
Byarkiv	7	88 035	3 320	35 196	1 852	109 235	351 195	4 763 100	4 874	2 068
Spesialarkiv	17	17 936	308	13 008	295	1 181	3 915	2 022 792	12 654	68 424
Fag- og forskingsbibliotek ..	14	6 914	136	2 267	182	44 115	19 782	242 385	3 025	7 818
Lokal- og regionalarkiv	20	8 690	186	3 635	218	1 911	6 002	790 365	814	3 495
Bibliotek ³	58	2 199	21	6 697	206	386	1 082	-	57 266	12 254
Museum ³	76	28 457	1 285	16 664	652	45 509	446 785	-	37 678	79 240

¹ Film, video og lyd blir talde i minuttar eller timar. Arkivverket og 6 andre institusjonar har gitt talet i fysiske einingar. ² Riksarkivet og statsarkiva. ³ Tal på foto er ikkje rapportert i arkivstatistikken. For musea, sjå kapittel 8, tabell 8.1. ⁴ Nokre av statsarkiva har registrert teikningane saman med karta. ⁵ Frå 2011 er arkivpopulasjonen utvida med bibliotek med arkivfunksjonar.

Kjelde: Norsk kulturråd.

Tabell 10.7. Arkivinstitusjonar. Besøk, formidling, årsverk og økonomital. 2009-2012

	Arkiv- institusjonar i alt	Besøk ¹	Besøk på nettsider	Føre- spurnader frå publikum ²	Opne arrange- ment	Årsverk, totalt ³	Drifts- inntekter	Drifts- kostnader
							— 1 000 kroner —	
2009	47	97 387	32 567 585	104 813	230	606,3	4 209 069	464 579
2010	59	87 936	1 378 649	75 871	298	622,8	484 667	516 288
2011	68	77 768	1 894 284	77 030	271	700,2	530 152	557 343
2012	68	82 963	3 124 872	77 700	285	1 561	1 553 444	1 593 593
2012								
Arkivverket ⁵	10	19 183	-	35 494	55	286,6	303 506	299 737
Interkommunale arkivinstitusjonar(IKA)	10	26 033	82 528	2 555	28	98,1	82 947	72 428
Fylkesarkiv	4	513	150 339	2 172	12	41,5	34 766	30 657
Byarkiv	7	11 528	685 888	29 998	22	192,8	100 407	127 809
Spesialarkiv	17	3 691	2 172 795	5 329	67	896,4	1 027 809	1 043 584
Lokal- og regionalarkiv	20	22 015	33 322	2 152	101	45,8	4 009	19 378

¹ Besøkstala for 2010 og 2011 skil seg frå tala frå Norsk kulturråd sidan SSB har gjort imputeringar av manglande data. ² Skriftlege førespurnader som gjeld saker om innsyn i og bruk av arkiv. ³ Inkluderer faste og mellombelse stillingar. ⁴ Arkivverket har ikkje rapportert driftsinntekter. ⁵ Riksarkivet og statsarkiva.

Kjelde: Norsk kulturråd.

11. Bøker

11.1. Nokre resultat

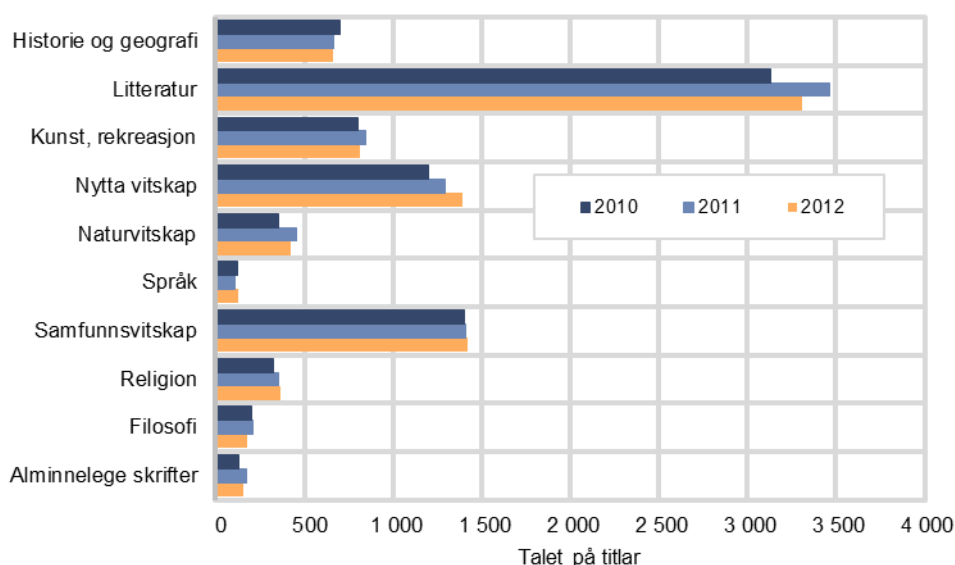
11 300 titlar i
nasjonalbibliografien

I 2012 blei det totalt utgitt om lag 11 300 titlar. Talet er produsert med hjelp av BIBSYS. Til og med 2009 var tala frå ein intern database. Produksjonen av Nasjonalbibliografien blei flytta over til BIBSYS 2010. Difor er ikkje lenger ei oversikt over førsteutgåver med frå det året. Sjå tabell 11.2.

Registrerte titlar i 2012 representerer ein tilbakegang på 3,3 prosent samanlikna med året før. Dei skjønnlitterære boktitlane var i fleirtal, med over 3 000 registrerte titlar. Om lag 1 100 titlar var samfunnsvitskap, og knapt 660 var bruksretta vitskap. 73 prosent av boktitlane var på bokmål, 7 prosent på nynorsk og 18 prosent var engelsk tekst. Ei bok kan innehalde fleire emne og vere på fleire språk.

Innanfor skjønnlitteratur er 90 prosent av bøkene på bokmål. Emnekategoriene religion, historie og geografi har òg flest bøker på bokmål, høvesvis 78 og 76 prosent. Bøker i kategorien språk har ein høg del nynorsk, 23 prosent. Historie- og geografibøker har òg ein del bøker på nynorsk, om lag 12 prosent. Engelske bøker dominerer innanfor kategorien naturvitskap, med 60 prosent. Innanfor bruksretta vitskap er det 50 prosent engelske bøker. Blant dei registrerte bøkene i 2012 var 45 på samisk, og det er 27 færre enn i 2011. Delen av samiske bøker blant bøker om språk var på 15 prosent i 2011. Det var i alt 180 bøker registrert i 2012 om språk, sjå kapittel/figur/tabell 11.3.

Figur 11.1. Utgitte bøker, etter emne. 2010-2012¹. Talet på titlar

¹ Datagrunnlaget er produsert frå BIBSYS-databasen.
Kjelde: Nasjonalbiblioteket.

I 2012 var det nær 2 000 romanar og om lag 900 barne- og ungdomsbøker blant dei 3 300 skjønnlitterære boktitlane. I kategoriene dikt og drama var det høvesvis om lag 170 og 110 titlar. 48 prosent av dei skjønnlitterære boktitlane var norske, medan 52 prosent var utanlandske. Jamfør tabell 11.4.

Av dei registrerte boktitlane var 2 800 omsette bøker i 2012, ganske likt med 2010. Dette tilsvarar bortimot ein tredjedel av dei registrerte boktitlane. Fleirtalet av titlane er omsette frå engelsk (62 prosent). Samanlikna med 2011 var prosentdelen på titlar omsett frå engelsk 60 prosent, jamfør tabell 11.5.

Nær 1 670 titlar med barne-
og ungdomslitteratur

Det blei utgitt nær 1 670 titlar innanfor barne- og ungdomslitteratur i 2012, som er 170 færre titlar enn i 2011. Om lag 910 titlar var skjønnlitteratur, medan knapt 750

var faktabøker. Det er overlapping i kva ei bok har av språk, difor kan ikkje prosentdelane leggjast saman til 100 prosent. 85 prosent av bøkene inneheld tekst på bokmål, 110 prosent inneheld nynorsk, 2 prosent inneheld samisk, 6 prosent inneheld engelsk og 2 prosent inneheld andre språk, jamfør tabell 11.7.

Det var registrert 8 000 opphavspersonar til originale norske utgivingar i 2012. Av dette var 41 prosent kvinner, som er om lag det same som året før. Den mest mannsdominerte kategorien er historie og geografi, med 77 prosent menn. Kvinner er i fleirtal blant dei om lag 950 opphavspersonane til barnebøker, 54 prosent. Innanfor språklitteratur finn ein 53 prosent kvinner, sjå tabellane 11.1 og 11.8.

Tabell 11.1. Norske opphavsmenn¹ av originale norske utgivingar², fordelt på kjønn. 2009-2012

	2009	2010 ³	2011	2012
Talet på titlar i alt	4 116	..	..	..
Opphavsmenn i alt	5 306	7 177	8 049	8 009
Menn	3 284	4 378	4 790	4 711
Kvinner	2 022	2 799	3 259	3 298
Av dette				
Barnebøker, totalt tal titlar	456	..	..	..
Opphavsmenn i alt	738	1 038	1 086	953
Menn	391	495	496	442
Kvinner	347	543	590	511

¹ Opphavsmenn er her forfattarar, medforfattarar, redaktørar, illustratørar (når meir enn halvparten av boka er illustrert), gjendiktarar (av poesi) og andre medarbeidarar som har hatt eit større ansvar for verket. Verk der både menn og kvinner er opphavsmenn, tel kvar person med i statistikken. ² Utan omsyn til språk. ³ Datagrunnlaget frå 2010 og etter er produsert frå BIBSYS-databasen. Med nytt system er ikkje talet på titlar med.

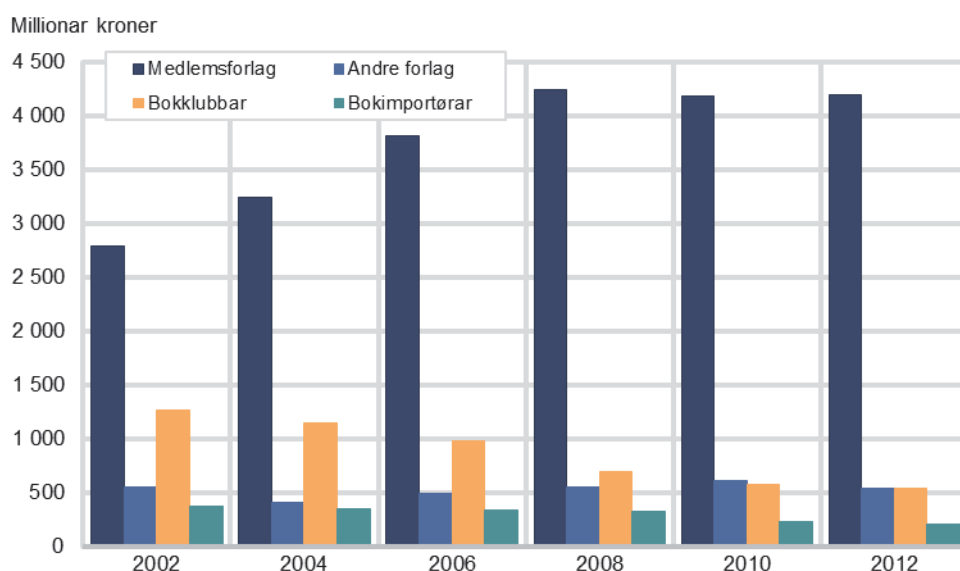
Kjelde: Nasjonalbiblioteket.

Tabellen er rettet 30. januar 2014.

Nedgang i bokomsetnad til utsalspriser

2012-tala frå Den norske Forleggerforening viser at den totale omsetnaden av bøker var på drygt 5,5 milliardar kroner målt i utsalsprisar. Samanlikna med 2011 har omsetnaden gått litt ned siste året, og omsetnaden har hatt ein slik trend fleire år. Medlemsforlaga i Den norske Forleggerforening hadde ein omsetnad på drygt 4,2 milliardar kroner, ein nedgang på 1 prosent siste året. Bokklubbforlaga hadde ein nedgang i omsetnaden på drygt 4 prosent samanlikna med 2011. Sjå figur 11.2 og tabell 11.9.

Figur 11.2. Bokomsetnad. 2002-2012. Millionar kroner

Kjelde: Den norske Forleggerforening.

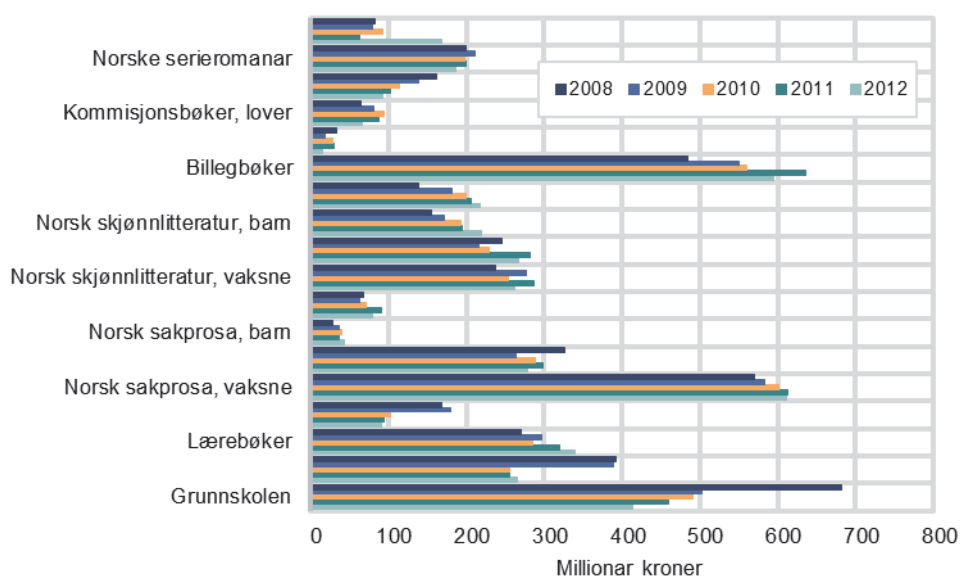
I 2012 selde medlemsforlaga over 24 millionar bøker, ein auke på 1,6 prosent frå 2011. Om lag 3,7 millionar av dei selde bøkene er lærebøker for grunnskoler og vidaregåande skole og høgare utdanning). Dette var ein nedgang frå 2011 på drygt 217 000 bøker. Blant lærebøkene finn ein den største nedgangen i talet på selde

eksemplar for grunnskolen, 8 prosent, medan talet på selde lærebøker for høgare utdanning har halde seg stabilt.

Det blei selt drygt 1,4 millionar opprinneleg norske skjønnlitterære bøker for barn og om lag 1,7 millionar omsette skjønnlitterære bøker for barn i 2012. Dette gir ein auke på høvesvis 4,5 og 8,1 prosent frå 2011. Brutto omsetnad steig med 13 prosent for den norske og 5,3 prosent for den omsette skjønnlitteraturen for barn. Omsett sakprosa for barn har hatt ein nedgang både i talet på selde bøker og brutto omsetnad, talet på selde bøker har i denne bokgruppa gått ned med 5 prosent og bruttoomsetnaden med 11,8 prosent. Norsk sakprosa for barn har hatt ein auke i selde bøker på 7,1 prosent og ein auke i brutto omsetnad på 16,3 prosent.

Omsett skjønnlitteratur for vaksne hadde nedgang i talet på selde eksemplar med drygt 9,2 prosent eller over 121 000 færre selde eksemplar. Norsk skjønnlitteratur for vaksne gjekk òg tilbake med om lag 10,6 prosent, og omsetnadstala viser ein tilbakegang på 8,6 prosent.

Figur 11.3. Bruttoomsetnad¹, fordelt på bokgruppe. 2008- 2012. Millionar kroner

¹ Bruttoomsetnaden er estimert på bakgrunn av nettoomsetnaden.

Kjelde: Den norske Forleggerforening.

Nesten 25 prosent les trykte bøker ein gjennomsnittsdag

Tal frå Norsk mediebarometer 2012 syner at kvar nordmann i gjennomsnitt brukte 12 minutt på boklesing på fritida per dag. Det var 25 prosent av befolkninga i alderen 9-79 år som las ei bok på fritida ein gjennomsnittsdag. Frå undersøkinga starta i 1991 har prosentdelen lege mellom 17 og 27.

Det er fleire tendensar som har vore stabile dei siste åra. Det var som vanleg fleire kvinner enn menn som las bøker på fritida i 2012, 32 prosent kvinner og 19 prosent menn. Barn i alderen 9-15 år er stadig ei aldersgruppe der mange les bøker om dagen, 37 prosent. I 2012 hadde gruppa 9-15 år høgast del boklesarar, med 37 prosent. Dei med høg utdanning les òg i stor grad bøker, 37 prosent av dei med høgaste utdanningsnivå les bøker ein gjennomsnittsdag mot 20 prosent av dei med vidaregåande utdanning. Derimot er det ein nokså liten samanheng mellom boklesing og hushaldsinntekt. Sjå tabellane 11.11- 11.13.

11.2. Om bokstatistikken

Bokstatistikken er utarbeidd for å kunne gi eit bilete av kva som er kome inn til Nasjonalbiblioteket av norske pliktavleverte monografiske dokument.

Tilvekststatistikken frå Nasjonalbiblioteket omfattar alt som er kome inn i statistikkåret, medan bokstatistikken er basert på det som er avlevert og registrert i Norbok, nasjonalbibliografien for bøker, og som er utgitt i statistikkåret og utan omsyn til avleveringstidspunkt. Statistikken blir produsert frå BIBSYS når ein reknar med at alt som er utgitt året før, er avlevert og registrert. Dette skjer normalt i mai året etter statistikkåret. Ein del bøker er ikkje klassifiserte, og ulike emne, ulike språk og fleire forfattarar kan finnast i same bok. Tabellane er framfor alt meint for å kunne danne seg eit hovudinstrykk av bokmangfaldet.

*Den norske
Forleggerforening*

Talet på bokomsetnad og talet på selde bøker er henta frå den årlege bransjestatistikken til Den norske Forleggerforening. Tala for bokomsetnad byggjer på opplysningar henta inn frå medlemsforlag, bokklubbar og andre aktørar i bokmarknaden. Omsetnaden til forlag som ikkje er medlemmer av foreininga, byggjer dels på innrapporterte tal og dels på skjønn. Elles omfattar bransjestatistikken berre forlag som er medlemmer av foreininga. Tala i tabellane er henta frå bransjestatistikken 2012.

Det var 89 medlemsforlag i foreininga ved utgangen av 2011, og dersom vi ser bort frå nokre mindre forlag som blei medlemmer i 2011, inngår alle forlaga i talgrunnlaget. Det var 73 medlemsforlag i 2012, 4 bokklubbar, 1 bokimportør, 2 distribusjonssentralar. (Den norske Forleggerforening).

Mediebruksundersøkingane

Tala som tek for seg bruk og lesevanar av bøker, er henta frå Norsk mediebarometer 2012. Termen *kvartil* representerer ei gruppe med om lag ein fjerdedel av utvalet i undersøkinga. Talet i kvar gruppe vil variere noko frå år til år. Nokre kjennemerke som er nytta i tabellane:

Yrkesstatus (16-79 år)

Yrkesgruppe 1-2: Administrative leiarar og politikarar, akademiske yrke

Yrkesgruppe 3: Yrke med kortare høgskole- og universitetsutdanning og teknikarar

Yrkesgruppe 4-5: Kontor- og kundeserviceyrke, sals-, service- og omsorgsyrke

Yrkesgruppe 6-9: Yrke innanfor jordbruk, skogbruk og fiske, handverkarar o.l., prosess- og maskinoperatørar og transportarbeidarar o.l., yrke utan krav til utdanning

Yrkesgruppe 0, militære yrke og uoppgitte blir koda om på denne måten: Meinige og uoppgitte blir plasserte i yrkesgruppe 9, befall 1 i yrkesgruppe 3, og befall 2 i yrkesgruppe 1-2.

Utdanning (16-79 år)

Ungdomsskole: Samla utdanningstid på 7-9 år

Vidaregåande skole: Samla utdanningstid på 10-12 år

Universitet/høgskole, kort: Samla utdanningstid på 13-16 år

Universitet/høgskole, lang: Samla utdanningstid på meir enn 16 år

Grupperinga for yrke byggjer på Standard for yrkesklassifisering (NOS C 521).

Grupperinga for utdanning byggjer på Standard for utdanningsgruppering i offentleg norsk statistikk (Standard for norsk statistikk nr. 7). Sjå Norsk mediebarometer 2012 for fleire forklaringar.

11.3. Omgrep

Ikkje lenger småtrykk

Statistikken omfattar bøker og hefter i monografiseriar, det vil seie bøker og hefter som ikkje er periodiske publikasjonar. Frå og med 2010 skil ikkje statistikken mellom bøker og det som i tidlegare statistikk blei kalla småtrykk. Bøker under 49 sider blei før kalla småtrykk.

*Skolebøker inkluderte i
statistikken*

Skolebøker for grunnskole og vidaregåande skole er frå og med 2010 inkluderte i statistikken.

11.4. Feilkjelder og uvisse

Restanse På grunn av restansar i registreringa av bøker i Norbok bakover i tid vil ikkje alle tala stemme med det som faktisk er gitt ut. Statistikken er à jour frå 2004 til i dag, men frå 2003 og bakover er det framleis materiale som ikkje er registrert.

Endeleg tal frå 2010 Inntil 2009 var tala frå Nasjonalbiblioteket rekna som førebels, og tala frå tidlegare år kunne dermed bli oppdaterte kvart år. Frå 2010 er tala frå Nasjonalbiblioteket endeleg. Tala frå pliktavleveringa kan likevel vere litt forskjellige frå nasjonalbibliografien (Norbok). Ein grunn til dette kan vere at statistikken gjeld det året som bøker er gitt ut, og fell ikkje alltid saman med når bøkene er registrerte ved Nasjonalbiblioteket.

Referansar

Den norske Forleggerforening: *Bransjestatistikk 2011*.

(<http://www.forleggerforeningen.no/nor/bransjestatistik>)

Nasjonalbiblioteket: (<http://www.nb.no>)

Vaage, Odd Frank (2013): *Norsk mediebarometer 2012*, Statistiske analyser 134,

Statistisk sentralbyrå. (<http://www.ssb.no/medie>)

Meir informasjon

Medienorge: (<http://www.medienorge.uib.no>)

Tabell 11.2. Utgitte bøker, etter emne. Talet på titlar. 2000-2012

	Bøker			
	I alt ¹	Av dette førsteutgaver	Utgjevne på originalspråket	Omsette ²
2000	6 477	5 524	4 443	2 034
2001	6 377	5 462	4 340	2 037
2002	6 864	5 745	4 670	2 194
2003	7 446	6 306	5 160	2 286
2004	7 164	5 984	4 747	2 417
2005	8 431	7 032	5 696	2 735
2006	8 477	7 123	5 696	2 781
2007	8 442	7 038	5 814	2 628
2008	8 835	7 483	6 288	2 547
2009	7 919	6 606	5 361	2 558
2010 ³	11 690	..	⁴ 9 128	⁴ 2 562
2011	11 929	..	⁴ 9 031	⁴ 2 898
2012	11 281	..	8 469	2 812
			Originalt norske utgivingar	Originalt utanlandske bøker i omsetjingar utgitt i Noreg
2012				
Alminnelege skrifter	154	..	135	19
Filosofi	177	..	123	54
Religion	364	..	239	125
Samfunnsvitenskap	1 422	..	1 315	107
Språk	126	..	114	12
Naturvitenskap	423	..	350	73
Bruksretta vitenskap	1 395	..	1 209	186
Kunst, rekreasjon[.....	812	..	621	191
Litteratur	3 306	..	1 623	1 683
Historie og geografi	659	..	510	149
Ikkje klassifisert ⁴	2 443	..	..	..

¹ I alt er sum av originalt norske utgivingar og originalt utanlandske bøker i omsetjingar utgitt i Noreg. ² Gjeld ikkje omsetjingar mellom norske språk (bokmål, nynorsk, samisk m.m.). ³ Datagrunnlaget frå 2010 og etter er produsert frå BIBSYS. ⁴ Tala er korrigert etter 2011.

Kjelde: Nasjonalbiblioteket.

Tabellen er rettet 30. januar 2014.

Tabell 11.3. Registrerte bøker, etter utgiverspråk¹ og emne. 2000-2012²

	Bokmål	Nynorsk	Samisk	Engelsk	Andre språk
2000	5 323	452	19	592	91
2001	5 212	459	18	624	64
2002	5 471	480	20	830	63
2003	5 992	591	19	775	69
2004	5 869	383	19	813	80
2005	6 844	492	39	968	88
2006	6 844	498	44	1 010	81
2007	6 637	517	44	1 135	109
2008	6 864	511	33	1 320	107
2009	6 280	429	35	1 115	60
2010 ³	6 637	598	59	1 389	223
2011	7 085	636	72	1 514	213
2012	6 851	639	45	1 674	190
2012					
Alminnelege skrifter	98	11	0	50	4
Filosofi	148	5	0	24	4
Religion	303	41	1	28	16
Samfunnsvitenskap	1 103	88	8	310	35
Språk	71	42	6	27	34
Naturvitenskap	152	12	2	260	4
Bruksretta vitenskap	664	50	3	715	9
Kunst, rekreasjon	691	82	6	140	20
Litteratur	3 066	223	16	58	40
Historie og geografi	555	85	3	62	24

¹ Ei bok kan innehalde fleire emne og vere på fleire språk. ² Bøker frå 2000 til 2009 er sum av bøker og småtrykk slik dei var talt opp i Kulturstatistikk 2009, revidert tidsserie i denne utgåva. ³ Frå 2010 er datagrunnlaget produsert frå BIBSYS-databasen.

Kjelde: Nasjonalbiblioteket.

Tabellen er rettet 30. januar 2014.

Tabell 11.4. Norske og utenlandske skjønnlitterære bøker, etter genre/type. Talet på titlar. 2010-2012

	2010	2011	2012
I alt	3 143	3 442	3 317
Dikt	176	184	167
Drama	87	125	106
Romanar	1 863	2 061	1 979
Barn og ungdom	881	963	912
Anna	136	109	153
I alt	3 143	3 442	3 317
Norske	1 472	1 641	1 587
Utenlandske	1 671	1 801	1 730

Kjelde: Nasjonalbiblioteket.

Tabell 11.5. Omsette bøker, etter originalspråk. 2000-2012. Talet på titlar

	Bøker					
	Svensk	Dansk	Engelsk	Tysk	Fransk	Andre språk og uoppgitt
2000	168	99	1 471	83	58	155
2001	202	79	1 462	61	83	150
2002	264	124	1 439	83	92	192
2003	323	107	1 517	90	78	171
2004	302	120	1 586	86	83	240
2005	347	155	1 753	120	101	259
2006	350	131	1 768	103	113	316
2007	366	121	1 648	125	112	256
2008	358	98	1 627	100	99	265
2009	291	99	1 775	97	80	216
2010 ^{1,2}	315	131	1 635	99	95	287
2011 ^{1,2}	423	185	1 732	113	134	311
2012	337	180	1 738	108	116	333

¹ Ein mindre del av utgivingane er ikkje klassifiserte. Dette gjeld publikasjonar av intern karakter eller med avgrensa omfang. ² Datagrunnlaget er produsert frå BIBSYS-databasen.

Kjelde: Nasjonalbiblioteket.

Tabell 11.6. Andre typar utgivingar. 2002-2012. Talet på titlar

	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010 ¹	2011 ²	2012
I alt	225	297	303	409	377	420	484	405	503	505	412
Lydbøker	184	238	287	355	335	370	439	389	438	443	335
CD-ROM	39	37	13	20	14	20	16	5	63	56	70
Kombidokument	2	22	3	34	28	30	29	11	2	6	7
Nettdokument og e-bøker										48	195

¹ Datagrunnlaget frå 2010 er produsert frå BIBSYS-databasen. ² Nettdokument og e-bøker er nytt emne frå 2011 i innrapporteringa, difor manglar tal frå tidlegare år.

Kjelde: Nasjonalbiblioteket.

Tabell 11.7. Barne- og ungdomslitteratur, etter genre og utgiverspråk. 2010-2012. Talet på titlar

	2010	2011	2012
Bøker¹			
I alt	1 584	1 835	1 667
Skjønnlitteratur	881	963	912
Fakta	703	872	755
Bokmål	1 336	1 545	1 420
Nynorsk	217	220	183
Samisk	22	56	38
Engelsk	6	70	98
Andre språk	58	38	28

¹ Ei bok kan ha fleire språk, difor er ikkje bøker i alt sum av bøker på ulike språk, kun sum av bøker av ulike genre.

Kjelde: Nasjonalbiblioteket.

Tabell 11.8. Norske opphavsmenn¹ av originale norske utgivingar (utan omsyn til språk), etter kjønn og emne. 2009-2012

	Menn	Kvinner
2009	3 284	2 022
2010 ²	4 378	2 799
2011 ²	4 790	3 259
2012	4 711	3 298

2012

Alminnelege skrifter	107	42
Filosofi	79	75
Religion	181	90
Samfunnsvitskap	1 032	700
Språk	89	102
Naturvitskap	213	138
Bruksretta vitskap	785	631
Kunst, rekreasjon	648	377
Litteratur	1 060	987
Historie og geografi	517	156

¹ Opphavsmenn er her forfattarar, medforfattarar, redaktørar, illustratørar (når meir enn halvparten av boka er illustrert), gjendikting (av poesi) og andre medarbeidarar som medverkar med eit større ansvar for verket. Verk der både menn og kvinner er opphavsmenn, tel kvar person med i statistikken. ² Datagrunnlaget er produsert frå BIBSYS-databasen.

Kjelde: Nasjonalbiblioteket.

Tabellen er rettet 30. januar 2014.

Tabell 11.9. Den Norske Forleggerforening. Bokomsetnad til utsalsprisar. 1990-2012. Millionar kroner

	I alt	Medlemsforlag	Andre forlag	Bokklubbar	Bokimportørar	Lydbøker
1990	3 062	1 970	439	469	184	-
1997	4 624	2 708	646	948	322	-
1998	4 906	2 862	655	1 039	350	-
1999	4 916	2 846	628	1 091	351	-
2000	4 682	2 639	567	1 115	361	-
2001 ¹	4 645	2 529	491	1 250	375	-
2002	4 984	² 2 787	550	1 274	373	-
2003	5 443	3 061	600	1 323	381	78
2004	5 152	3 138	407	1 149	356	102
2005	5 302	3 260	490	1 087	354	111
2006	5 653	3 696	501	959	344	153
2007	6 025	4 137	548	841	310	189
2008	5 823	4 248	551	696	328	³ 261
2009 ⁴	5 692	4 222	554	631	285	245
2010	5 607	4 179	615	577	236	-
2011 ⁵	5 530	4 233	539	563	195	-
2012	5 490	4 192	546	543	209	-

¹ Omsetnaden for 2001 er korrigert med den same multiplikatoren som er brukt i 2002. ² Talet er korrigert for bruttoomsetnad til bokklubbar. ³ Frå 2008 er ikkje lydbøker inkludert i totaltalet. ⁴ Talet for bokimportørar er justert for dobbelregistrering på 158 millionar kroner i 2009. ⁵ Tal frå 2005 til 2011 er revidert av Forleggerforeningen i 2013 og justert her deretter.

Kjelde: Den norske Forleggerforening.

Tabell 11.10. Den norske Forleggerforening. Omsetnad og talet på selde eksemplar, etter bokgruppe. 2011-2012

Bokgruppe	Talet på selde eksemplar			Brutto omsetnad ¹			Berekna pris per eksemplar	
	2011	2012	Endring i prosent	2011	2012	Endring i prosent	2011	2012
				1 000 kroner			1 000 kroner	
I alt	23 822 957	24 202 036	1,6	4 256 436	4 215 463	-1,0	182	174
Grunnskolen	2 517 331	2 310 503	-8,2	459 115	413 285	-10,0	182	179
Vidaregåande	648 824	638 389	-1,6	256 354	264 590	3,2	395	414
Lærebøker	754 978	755 004	0,0	320 361	340 468	6,3	424	451
Fagbøker	255 254	249 753	-2,2	94 688	90 641	-4,3	371	363
Norsk sakprosa, vaksne	2 618 766	2 702 615	3,2	612 797	611 598	-0,2	234	226
Omsett sakprosa, vaksne	1 800 953	1 732 740	-3,8	298 454	277 648	-7,0	166	160
Norsk sakprosa, barn	248 482	266 125	7,1	36 961	42 986	16,3	149	162
Omsett sakprosa, barn	1 102 203	1 047 600	-5,0	90 304	79 610	-11,8	82	76
Norsk skjønnlitteratur, vaksne ..	1 153 136	1 030 972	-10,6	287 191	262 506	-8,6	249	255
Omsett skjønnlitteratur, vaksne	1 317 246	1 196 179	-9,2	281 939	268 199	-4,9	214	224
Norsk skjønnlitteratur, barn	1 345 216	1 405 791	4,5	195 048	220 428	13,0	145	157
Omsett skjønnlitteratur, barn	1 565 272	1 692 280	8,1	205 933	216 791	5,3	132	128
Billegbøker	4 586 255	4 459 037	-2,8	635 825	594 042	-6,6	139	133
Verk	53 040	57 219	7,9	30 141	16 439	-45,5	568	287
Kommisjonsbøker, lover	517 080	536 148	3,7	87 110	67 452	-22,6	168	126
Fonogram (plater, lydbøker mv.)	546 052	576 832	5,6	103 164	93 782	-9,1	189	163
Norske serieromanar	2 165 233	1 823 596	-15,8	198 534	185 553	-6,5	92	102
Omsette underholdningsromanar	627 636	1 721 253	174,2	62 517	169 445	171,0	100	98

¹ Bruttoomsetnaden er estimert på bakgrunn av nettoomsetnaden.

Kjelde: Den norske Forleggerforening.

Tabell 11.11. Minuttar brukt til boklesing i gjennomsnitt blant alle og blant lesarar, etter alder og kjønn. 1996-2012

	Gjennomsnitt blant alle										Gjennomsnitt blant dei som les bøker									
	1996	2001	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	1996	2001	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012		
	Minuttar																			
Menn																				
9-15 år.....	4	7	12	7	10	7	9	10	8	:	:	50	:	44	33	35	46	34		
16-24 ".....	11	8	10	7	8	10	13	12	9	:	51	61	:	:	72	72	83	11		
25-44 ".....	8	9	8	8	9	10	12	9	9	56	57	48	50	52	54	61	55	16		
45-66 ".....	9	10	9	10	10	10	7	12	6	55	51	46	52	57	51	43	58	20		
67-79 ".....	13	12	11	14	15	13	13	21	12	68	:	:	62	61	57	61	80	18		
Kvinner																				
9-15 år.....	10	11	18	12	12	16	13	13	13	38	43	47	35	41	37	37	37	40		
16-24 ".....	18	7	12	18	12	15	16	19	17	55	:	75	74	:	77	69	71	25		
25-44 ".....	12	16	17	18	17	20	19	18	14	61	63	58	67	58	55	61	57	30		
45-66 ".....	20	16	19	16	22	20	18	26	14	77	56	56	52	71	57	61	70	30		
67-79 ".....	8	16	24	19	12	27	20	36	27	:	65	84	96	61	75	68	85	40		

Kjelde: Norsk mediebarometer, Statistisk sentralbyrå.

Tabell 11.12. Prosentdel boklesarar og minuttar brukt til lesing av bøker ein gjennomsnittsdag, etter kjønn, alder, utdanning, hushaldsinntekt, yrkesstatus og landsdel. 2000-2012

	Prosent							Minuttar brukt til lesing av bøker						
	2000	2004	2006	2008	2010	2011	2012	2000	2004	2006	2008	2010	2011	2012
Alle personar	20	23	24	23	24	27	25	12	12	14	13	14	17	12
Menn	16	19	18	18	19	19	19	9	9	9	10	10	12	8
Kvinner	24	27	30	28	30	35	32	14	14	18	17	18	23	16
Alder														
9-15 år	18	28	31	27	31	30	37	7	9	15	11	11	11	11
16-24 "	19	16	36	15	20	20	17	13	10	11	10	14	15	12
25-44 "	19	22	23	24	25	24	23	11	12	13	13	15	13	12
45-66 "	23	25	27	24	22	29	26	14	13	14	16	12	19	10
67-79 "	20	23	22	22	26	36	30	13	14	18	13	17	29	20
Utdanning														
Ungdomsskole	10	14	20	12	21	19	17	6	7	12	8	14	15	11
Vidaregåande skole	17	19	18	17	18	25	20	10	10	11	11	11	17	12
Universitet/høgskole, kort	29	32	29	34	29	30	29	15	17	17	19	16	16	15
Universitet/høgskole, lang	31	33	34	35	34	38	37	20	19	16	21	21	27	15
Hushaldsinntekt														
1. kvartil	19	21	24	26	22	28	23	12	13	16	19	16	22	13
2. kvartil	19	23	26	21	25	26	29	12	12	16	11	17	17	17
3. kvartil	19	23	25	24	23	27	26	9	12	13	13	10	19	11
4. kvartil	27	26	26	30	29	28	29	13	12	12	14	15	13	8
Yrkesstatus (16-79 år)¹														
Yrkesgruppe 1-2	29	29	29	28	33	32	28	15	14	14	15	17	17	9
Yrkesgruppe 3	24	28	27	30	26	33	28	13	15	12	17	13	20	15
Yrkesgruppe 4-5	19	22	21	25	22	22	23	11	10	13	17	14	13	16
Yrkesgruppe 6-9	10	11	14	10	10	14	11	7	5	8	6	5	9	3
Elevar/studentar	19	17	20	16	24	21	19	14	12	15	12	20	15	13
Trygd/pensjonistar	21	24	25	21	24	34	29	15	15	18	13	17	27	18
Heimearbeidande	15	11	23	:	25	26	21	9	12	27	:	20	24	11
Landsdel														
Oslo/Akershus	26	27	26	28	31	29	30	15	13	14	17	18	17	15
Austlandet elles	17	22	25	21	23	28	25	11	11	14	13	13	17	12
Agder og Rogaland	19	17	21	23	20	29	23	11	9	13	12	10	21	10
Vestlandet	20	22	25	22	26	23	25	11	11	15	14	16	15	11
Trøndelag	18	30	24	21	22	27	22	8	14	11	11	15	17	12
Nord-Noreg	17	20	18	20	17	28	23	13	13	12	10	8	19	17

¹ For ein definisjon på dei ulike yrkesgruppene, sjå kap. 11.2. Yrkesklassifiseringa var ikkje den same i 2000 som for resten av åra.

Kjelde: Norsk mediebarometer 2012, Statistisk sentralbyrå.

Tabell 11.13. Boklesarar som har lese ulike typar bøker ein gjennomsnittsdag, etter kjønn, alder, utdanning, hushaldsinntekt og landsdel. 2000-2012. Prosent

	Boktype							Anna
	Roman/ nouvelle	Biografi/ memoarar	Samfunn/ politikk/ kunst/ historie	Natur/ teknikk/ friluft	Religiøs litteratur	Skodespel/ dikt	Barne-/ ungdoms- litteratur	
2000	59	7	8	4	3	2	..	17
2001	64	7	8	2	4	1	8	5
2002	64	3	6	3	5	1	10	8
2003	63	7	6	4	3	1	8	9
2004	54	8	7	3	4	0	11	13
2005	67	3	6	3	4	0	8	8
2006	69	6	7	3	2	0	8	4
2007	67	6	5	3	3	0	8	8
2008	64	5	6	2	1	0	10	11
2009	64	6	7	4	3	0	9	7
2010	71	4	6	2	1	1	9	7
2011	72	4	6	1	2	0	7	8
2012	62	5	7	3	1	1	11	9
2012								
Menn	52	8	12	4	1	1	12	9
Kvinner	68	3	4	2	2	0	10	10
Alder								
9-15 år	23	1	1	3	1	0	63	8
16-24 "	63	11	10	0	4	0	0	12
25-44 "	70	6	5	4	0	1	2	12
45-66 "	73	5	8	2	2	1	0	9
67-79 "	69	5	11	4	1	1	0	7
Utdanning								
Ungdomsskole	70	2	16	0	0	2	0	10
Vidaregåande skole	72	8	5	2	3	1	1	7
Universitet/høgskole, kort ...	77	3	5	2	2	0	0	12
Universitet/høgskole, lang ...	54	10	15	6	0	2	1	11
Hushaldsinntekt								
1. kvartil	66	7	9	3	4	0	1	10
2. kvartil	70	6	8	2	2	2	5	5
3. kvartil	57	6	10	3	1	0	11	12
4. kvartil	58	5	4	4	0	1	21	7
Landsdel								
Oslo/Akershus	57	8	11	4	1	2	9	9
Austlandet elles	63	4	5	3	2	0	12	12
Agder og Rogaland	58	3	5	4	0	2	17	11
Vestlandet	67	5	4	2	4	0	10	7
Trøndelag	71	10	7	0	0	0	4	8
Nord-Noreg	67	3	9	0	0	0	12	9

Kjelde: Norsk mediebarometer 2012, Statistisk sentralbyrå.

12. Aviser, vekepresse og fagpresse

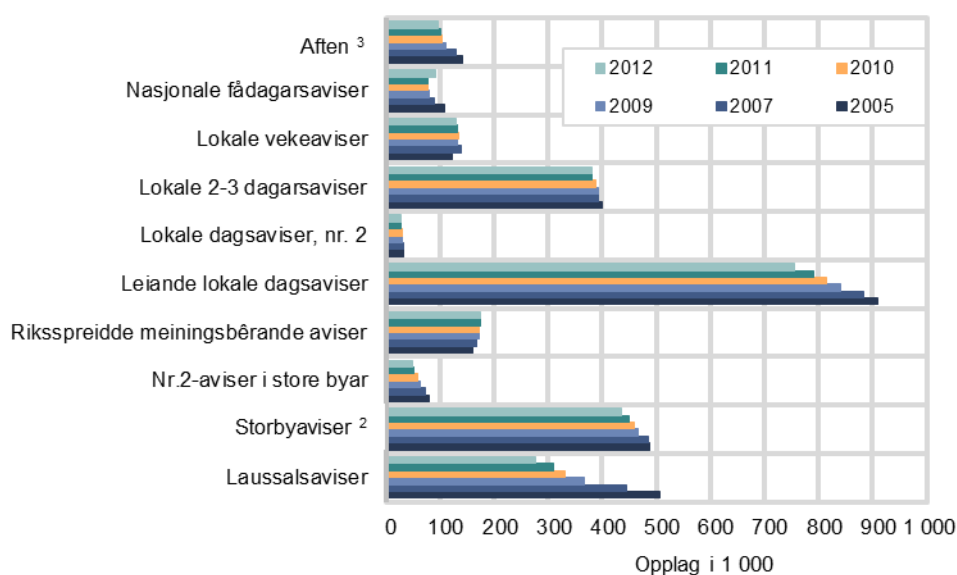
12.1. Nokre resultat

Minkande avisopplag

Trenden med nedgang i opplagstala for papiravisene held fram. Samla avisopplag i 2012 var på 2,4 millionar, ein nedgang på 79 000, eller 3 prosent frå året før. Frå 2010 til 2011 var fallet noko mindre, 2,8 prosent. Denne trenden med fallande opplagstal for papiravisane har vore langvarig.

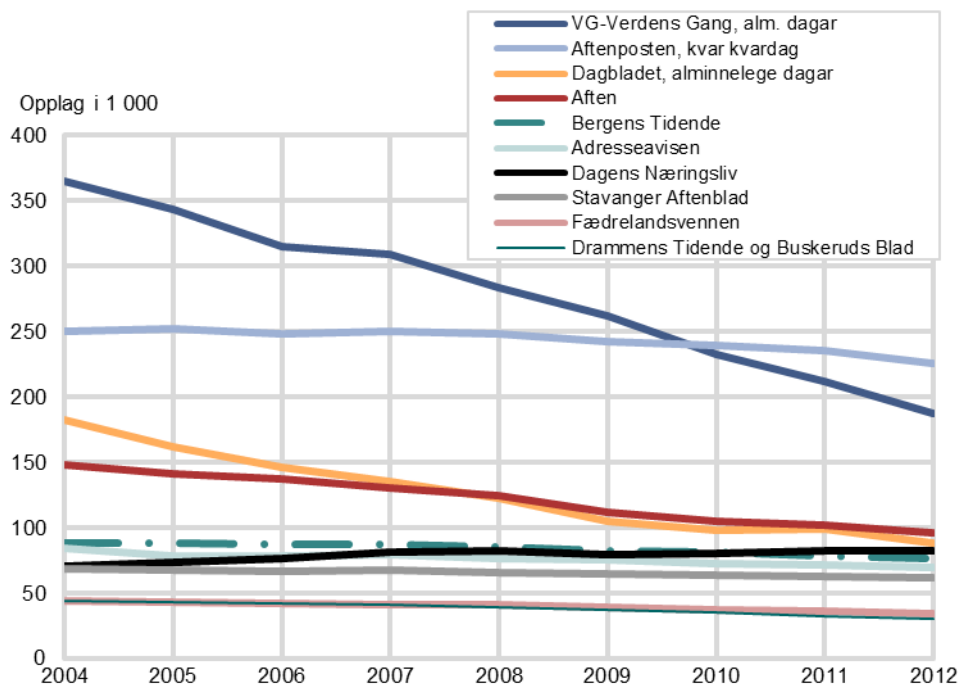
Sjølv om avisopplaga fell, er det likevel verdt å merke seg at talet på aviser har vore nokolunde stabilt dei siste åra. Ved utgangen av 2012 var det 227 aviser i Noreg. Dette er ei avis mindre enn i 2011. Nesten alle kategoriar aviser har hatt fall i opplagstala, bortsett frå riksspreidde meningsberande aviser og nasjonale fådagarsaviser. Dei fleste åra sidan 2005 har laussalsavisene vore dei store taparane. Samla opplagstal for dei to laussalsavisene i Noreg, Verdens Gang og Dagbladet, var 277 000 i 2012. Samanlikna med 2011 er det ein nedgang på 34 000, eller 11 prosent. Sidan 2005 er opplagstalet for laussalsavisene redusert med over 45 prosent, jamfør tabell 12.4.

Figur 12.1. Aviser. Opplagstal, etter type. 2005-2012

Kjelde: Avisåret 2012, Høgskulen i Volda.

Figur 12.2. Aviser. Opplagstal for dei største avisene. 2004-2012

Kjelde: Avisåret 2012, Høgskulen i Volda.

Nær alle avisene på
Internett

Av alle dei 226 avisene (Aften er ikkje inkludert) var det 191 av desse som hadde egne nyheiter på sidene sine. Fram til 2008 var trenden at det stadig blei fleire aviser som hadde nyheiter på nett og det var stadig fleire nyheiter på sidene og dei blei oppdaterte oftare. Etter 2008 har delen med nyheiter vore om lag konstant med litt tilbakegang, og mange aviser har skore ned på mengda. Jmfør tabell 12.1.

Tabell 12.1. Norske aviser på Internett¹, ved utgangen av året. 1996-2012

	1996	1999	2001	2003	2005	2006	2008	2010 ⁵	2011	2012
Alle aviser (ikkje Aften)	219	222	216	221	224	227	227	225	227	226
Eigne opplegg i alt	71	99	163	185	207	214	218	218	222	221
Eiga heimeside	17	19	13	24	24	17	21	20	19	20
Anna	9	3	3	5	2	2	1	4	5	4
Eigne nyheiter i alt	45	77	147	156	181	195	195	194	194	191
Oppdaterte smakebitar(les meir) .	-	-	-	-	-	-	-	-	4	6
Oppdaterte nyheiter, dagsavis ²	-	12	39	23	38	60	69	63	58	50
Oppdaterte nyheiter, fadagarsavis ³	-	-	7	16	36	58	79	48	30	34
Fyldig nettavis ⁴	16	47	63	66	44	28	22	39	56	47
Smal nettavis, notisavis	29	18	38	51	63	49	25	44	46	46

¹ Oversikta gjeld betalte (papir)aviser på Internett. Gratisaviser og reine nettaviser er ikkje med. Aften (tidlegare Aftenposten Aften) har ikkje egne sider på nett og er ikkje rekna med. ² For 1999 gjeld registreringa berre dagsaviser. Krav til oppdatering for dagsaviser er litt strengare frå 2003 og framover. ³ Kravet til oppdatering for fadagarsaviser er strengare frå 2008, og praktiseringa er innskjerpa i 2010. ⁴ Minst fire nyheitssaker er presenterte som meir enn ein kort notis. ⁵ Nokre tal er endra sidan førre utgåva.

Kjelde: Avisåret 2012, Høgskulen i Volda.

2 fleire aviser fekk
produksjonstilskot

Det var 138 aviser som fekk produksjonstilskot i 2012, som er 2 færre enn i 2011. Tilskotet var på nær 288 millionar kroner. Produksjonstilskot til dagsaviser er ei tilskotsordning under pressestøtteordninga som Medietilsynet forvaltar. Pressestøtta omfattar også tilskot til samiske aviser.

Tabell 12.2. Dagsaviser som fekk produksjonstilskot. 2004-2012

	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010 ²	2011 ²	2012
Aviser i alt	135	138	138	139	138	138	138	140	138
Nr. 2-aviser, ekskl. rikspredde aviser ¹	23	25	24	26	26	25	24	25	24
Rikspredde meningsbærande aviser	5	5	5	5	5	5	5	5	5
Nr. 1 og aleineaviser	57	56	58	56	56	56	59	59	58
Vekeaviser, ekskl. nr. 2-aviser	50	52	51	52	51	52	50	51	51
1 000 kr									
Tilskotsbeløp i alt	246 961	244 186	252 521	251 765	264 310	264 452	272 915	281 355	287 568

¹ Inkluderer sju vekeaviser som er nr.2 -aviser på utgivarstaden. ² Tal for 2010 og 2011 er endra frå førre utgåve.

Kjelde: Medietilsynet, årsrapport.

Vekepressa

Mediebedriftenes Landsforening oppgir at det blei utgitt 87 ulike blad og magasin i 2012, 5 færre enn i 2011. Samla gjennomsnittleg nettoopplag per nummer er 2,6 millionar. Familieblad utgjør framleis den største gruppa med sine 30 blad og eit gjennomsnittleg opplag per utgiving på drygt 1,4 millionar. Kategorien sport, hobby og fritid er einaste kategori med auke frå 2011, frå 17 til 22 magasin, med ein vekst i opplag på om lag 91 000.

Tabell 12.3. Vekepresse¹. Talet på blad og magasin og opplag per utgiving, etter gruppe. 2009-2012

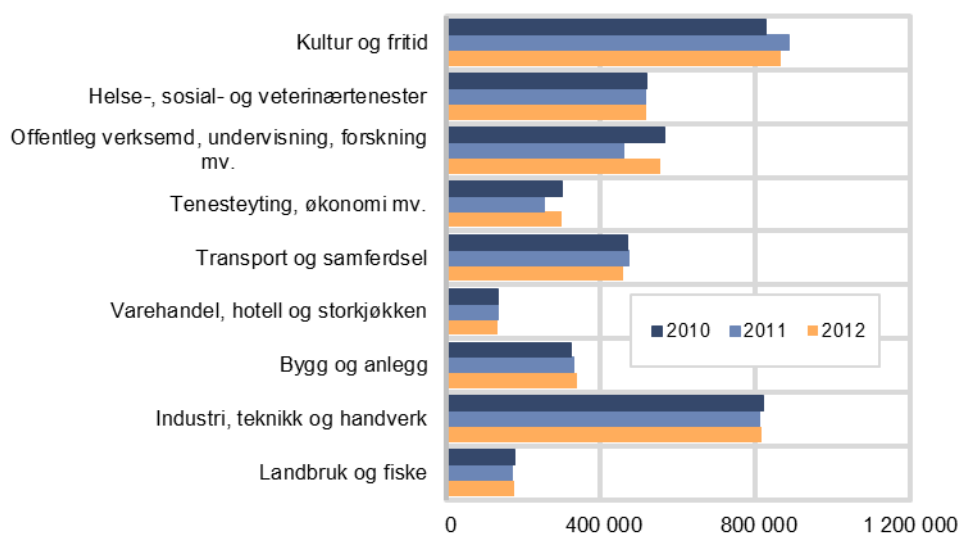
Gruppe	2009		2010		2011		2012	
	Talet på blad/magasin	Opplag	Talet på blad/magasin	Opplag	Talet på blad/magasin	Opplag	Talet på blad/magasin	Opplag
I alt	70	2 910 293	80	2 986 848	92	2 944 401	87	2 647 588
Familieblad og TV-guidar	30	1 831 253	32	1 801 227	33	1 653 365	30	1 428 186
Heim og hage .	8	285 033	13	425 414	13	380 405	12	359 249
Data, audio og video	3	48 473	3	40 757	3	36 153	3	31 128
Bil og båt	7	146 275	7	144 931	8	139 228	7	117 670
Helse, mat og livsstil	5	104 782	7	112 808	9	167 640	7	117 041
Sport, hobby og fritid	10	210 066	10	152 729	17	272 951	22	363 982
Teikneseriar ...	2	176 871	2	164 474	2	146 665	2	135 101
Anna	5	107 540	6	144 508	7	147 994	4	95 231

¹ Omfattar vekepresse som er medlemmer av gruppering innanfor Mediebedriftenes Landsforening.

Kjelde: Mediebedriftenes Landsforening.

Fagpressa

Tabell 12.5 viser tala for dei opplagskontrollerte medlemsblada i Den Norske Fagpressens Foreining og viser eit samla opplag på nær 4,2 millionar eksemplar. Det er vanskeleg å samanlikne tala frå år til år da populasjonen av medlemsblad ikkje alltid er den same. På eit år skjer det ein del inn- og utmeldingar. I motsetnad til åra før 2011, er medlemsblada i tabell 12.5 berre førte opp i ein kategori. Medlemsblada vel sjølve den kategorien dei tilhører. Utifrå tala kan ein likevel slå fast at gruppa kultur og fritid har hatt høgast samla opplagstal i gjennomsnitt dei tre siste åra, tett følgd av gruppa industri, teknikk og handverk.

Figur 12.3. Fagpresse. Opplag per utgiving¹, etter gruppe². 2009-2012

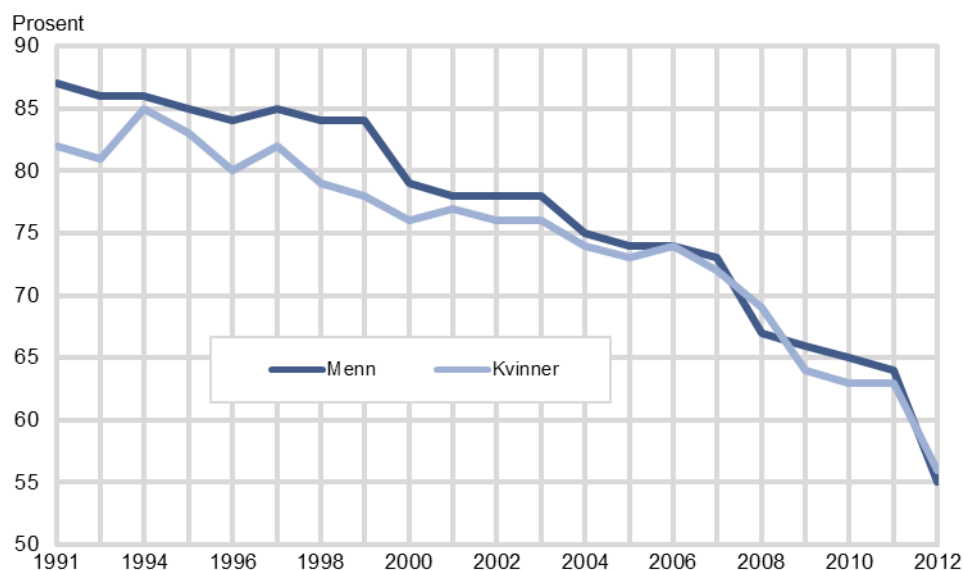
¹ Omfattar berre medlemmer av Den norske fagpresses forening. ² Grupperinga er utarbeidd av Den norske fagpresses forening.

Kjelde: Den Norske Fagpresses Forening.

Avis, vekeblad, teikneserieblad og tidsskrifter

Tal frå Norsk mediebarometer 2012 viser at det er stadig færre som les aviser, og minuttar brukt til avislesing går ned. Likevel var det avis som var det mest leste trykte mediet. I 2012 var det 55 prosent av befolkninga i alderen 9-79 år som las ei papiravis på ein gjennomsnittsdag, og i snitt brukte kvar person 23 minuttar per dag til avislesing. I 2005 var tala på høvesvis 74 prosent og 29 minuttar. Sjå tabell 12.6 og 12.7.

Kvinner og menn bruker om lag like mykje tid på å lese papiraviser. Lesing av papiraviser aukar med alderen. Medan 21 prosent av dei i alderen 9-15 år las ei papiravis ein gjennomsnittsdag i 2012, var delen 83 prosent blant dei i alderen 67-79 år. Delen som les avis, er også noko større blant dei med høg utdanning enn blant dei med låg utdanning.

Figur 12.4. Avislesing blant personar 9-79 år ein gjennomsnittsdag, etter kjønn. 1991-2012. Prosent

Kjelde: Norsk mediebarometer, Statistisk sentralbyrå.

Det er også ein tendens til at litt færre les vekeblad og teikneserieblad. Tidsskrifter har tidlegare hatt eit lite oppsving i lesardelen, men har nå tilbakegang. På ein gjennomsnittsdag i 2012 var det 10 prosent som las vekeblad, 4 prosent las

teikneserieblad, og 9 prosent las tidsskrift. Tala for 2005 var respektive 16, 7 og 11 prosent.

12.2. Om statistikken – aviser, vekepresse og fagpresse

Avisene Statistikken over avislandskapet er utarbeidd av Sigurd Høst og baserer seg på publikasjonen Avisåret 2012 (2013). Formålet med rapportserien Avisåret er at han skal dekkje alle norske aviser, sjølv om dei ikkje er medlemmer av Mediebedriftenes Landsforening (MBL) eller Landslaget for Lokalaviser (LLA). Det viktigaste grunnlaget for statistikken er opplysningar frå MBL, LLA og Medietilsynet. Statistikken over aviser på Internett er utarbeidd spesielt for rapportserien Avisåret.

Pressestøtta Pressestøtta er eit sentralt verkemiddel for å oppnå ulike mål på medieområdet, blant anna hjelp til å oppretthalde mangfaldet i avisutgivingar i heile landet og stimulere til lokal aviskonkurranse. Det er òg ei målsetjing at det blir gitt ut aviser og avissider på samisk og publikasjonar på minoritetsspråk. (Prop. 1 S, 2011-2012).

Pressestøtta omfattar produksjonstilskot til dagsaviser, tilskot til nytta medie-forskning og etterutdanning, tilskot til samiske aviser, tilskot til minoritetsspråklege publikasjonar og distribusjonstilskot til avisene i Finnmark. Medietilsynet forvaltar desse tilskotsordningane.

Vekepressa Statistikken over norsk vekepresse baserer seg på opplysningar frå Mediebedriftenes Landsforening (MBL) og dekkjer dei magasina som er medlemmer. Magasin- og Ukepresseforeningen (MUF) blei lagd ned i 2009. MBL tok over MUFs aktivitetar. Innanfor MBL er det skipa ei eiga gruppering som tek vare på spesifikke oppgåver i bransjen. MBLs gruppering for vekepresse og magasin har som formål å behandle spørsmål av felles interesse for grupperinga sine medlemmer, og som ikkje blir behandla av MBL sentralt. Grupperinga er oppteken av at medlemmene får rammevilkår som gir lønnsame bedrifter og sikre arbeidsplassar (<http://www.mediebedriftene.no>). Kategoriseringa av vekepressa er utarbeidd etter forslag frå Norsk Medieindeks.

Fagpressa Statistikken for fagpressa er utarbeidd på grunnlag av materiale frå Fagpressens Informasjonskontor publisert i Fagpressekatalogen. Oppgåvene omfattar berre medlemmer av Den Norske Fagpresses Forening. Fagpressens Informasjonskontor/ Den Norske Fagpresseforeningen er Noregs eldste presseorganisasjon og blei stifta i 1898. Fagpresseforeningen er ein interesseorganisasjon for fag- og interesse-tidsskrifter i Noreg. Kategoriane som tidsskriftene er delte inn i, er utarbeidd av Den Norske Fagpresses Forening, men medlemsblada vel sjølve primærnøkkel for kor dei høyrer heime. Fagpressa består av eit stort mangfald av fagblad, interesse-, hobby- og bransjeblad.

Mediebruksundersøkingane Tala som omhandlar bruk av aviser og blad, er henta frå Norsk mediebarometer 2011. Termen *kvartil* representerer om lag ein fjerdedel av utvalet i undersøkinga i kvar gruppe. Talet i kvar gruppe vil variere noko frå år til år. Det er nytta nokre kjennemerke knytte til yrkesstatus i tabellane 12.6 og 12.7. Sjå kapittel 11.2 for definisjonar av desse kjennemerka.

12.3. Omgrep

Avis Med "avis" i denne statistikken meiner vi alle publikasjonar som kjem ut minst ein gong per veke, og som fyller dei opphavlege reglane for listeføring som avis. Det inneber at dei skal «orientere allmenta om hendingar og aktuelle spørsmål», ta reell betaling for abonnement og laussal, og ha mindre enn 50 prosent annonsar. (Institutt for Journalistikk, Rapport 3/2004).

Vekepresse Vekepresse er eit samleomgrep for vekeblad og andre magasin. Nokre av magasinane kjem ut sjeldnare enn kvar veke. Tala som blir presenterte, er gjennomsnittleg nettoopplag per nummer.

Referansar

Den Norske Fagpresses Forening (<http://www.fagpressen.no>).

Høst, Sigurd (2004): *Hva er en avis? : avisbegrepet fra Hellerudkomiteen til Se og Hør*, Rapport 3/2004, Institutt for Journalistikk.

Høst, Sigurd (2012): *Avisåret 2012*, Rapport 37, Høgskulen i Volda (<http://www.hivolda.no/rapport>).

Mediebedriftenes Landsforening (<http://www.mediebedriftene.no>).

Medietilsynet: *Årsrapport 2012*

(<http://www.medietilsynet.no/no/Dokumenter/Rapporter/Arsmeldinger-og-arsrapporter>).

Prop. 1 S (2011-2012). Kulturdepartementet

(<http://www.regjeringen.no/nb/dep/kud/dok/regpubl/prop/2011-2012/prop-1-s-20112012.html?id=658383>).

Vaage, Odd Frank (2012): *Norsk mediebarometer 2012*, Statistiske analyser 134, Statistisk sentralbyrå (<http://www.ssb.no/medie>).

Meir informasjon

Aviskatalogen (<http://www.aviskatalogen.no>).

Landslaget for Lokalaviser (<http://www.lla.no>).

Medienorge (<http://www.medienorge.uib.no>).

Kulturstatistikk 2010, Statistiske analyser 127, Statistisk sentralbyrå (http://www.ssb.no/nos_kultur/utg.html).

Vaage, Odd Frank (2009): *Kultur- og mediebruk blant personer med innvandrerbakgrunn*, Rapporter 2009/29, Statistisk sentralbyrå (http://www.ssb.no/emner/07/02/rapp_200929).

Tabell 12.4. Aviser, etter type og opplag, 2005-2012

	2005		2006		2007		2008		2009		2010		2011		2012	
	Aviser i alt 1 000	Opp- lag, 1 000	Aviser i alt 1 000	Opp- lag, 1 000	Aviser i alt 1 000	Opp- lag, 1 000	Aviser i alt 1 000	Opp- lag, 1 000	Aviser i alt 1 000	Opp- lag, 1 000	Aviser i alt 1 000	Opp- lag, 1 000	Aviser i alt 1 000	Opp- lag, 1 000	Aviser i alt 1 000	Opp- lag, 1 000
I alt	226	2 948	229	2 876	228	2 844	228	2 763	225	2 659	226	2 572	228	2 501	227	2 422
Laussalsaviser	2	506	2	462	2	445	2	408	2	368	2	331	2	311	2	277
Storbyaviser ³	4	488	4	482	4	486	4	477	4	467	4	460	4	450	4	435
Nr.2-aviser i store byar	3	80	3	76	3	73	3	68	3	64	3	58	3	53	3	50
Riksspreidde meningsberande aviser	6	160	6	163	6	169	8	177	8	173	4	173	8	174	8	176
Leiande lokale dagsaviser	56	909	56	896	56	885	56	867	56	840	56	815	56	791	54	757
Lokale dagsaviser, nr. 2	2	33	2	33	2	33	2	32	2	31	2	30	2	29	2	28
Lokale 2-3 dagarsaviser	80	400	79	390	79	392	81	398	81	393	81	388	82	381	84	382
Lokale vekeaviser	57	123	62	140	62	140	63	136	61	132	62	134	62	132	60	129
Nasjonale f�dagarsaviser	15	108	14	96	13	90	8	76	7	80	7	77	8	78	9	92
Aften ⁵	1	142	1	137	1	131	1	125	1	112	1	105	1	102	1	96

¹ På grunn av avr ndingar stemmer ikkje summane heilt. ² Ei avis som f r 2007 blei rekna som avis, er ikkje lenger med i statistikken. ³ Aftenposten, Bergens Tidende, Adresseavisen og Stavanger Aftenblad. ⁴ Avvir og Sagat er rekna som dagsaviser i 2008 sjølv om dei var f dagarsaviser meir enn halve året. ⁵ Aften gjekk fr  5 til 3 utg ver per veke i 2009. ⁶ Korrigerert sidan f rre utgåve.

Kjelde: Avisåret 2012, Høgskulen i Volda.

Tabell 12.5. Fagpresse. Talet på periodika¹ og opplag per utgiving, etter gruppe². 2009-2012

Gruppe	2009		2010		2011		2012	
	Periodika	Opplag	Periodika	Opplag	Periodika	Opplag	Periodika	Opplag
I alt³	186	4 050 530	190	4 141 325	186	4 044 019	187	4 166 475
Landbruk og fiske	11	209 164	11	177 831	11	172 668	11	175 532
Industri, teknikk og handverk	32	737 902	33	820 302	29	810 094	29	817 591
Bygg og anlegg	14	321 800	13	324 490	13	331 053	13	338 945
Varehandel, hotell og stork�kken	11	128 413	12	133 945	12	135 520	11	132 681
Transport og samferdsel	8	471 019	8	469 329	7	474 356	7	459 822
Tenesteyting, �konomi mv.	16	292 984	16	302 473	15	253 539	15	298 652
Offentleg verksemd, undervisning, forskning mv.	27	546 026	32	564 952	28	461 393	31	556 407
Helse-, sosial- og veterin�rtenester	38	492 272	36	518 727	38	517 262	39	519 005
Kultur og fritid	29	850 950	29	829 276	33	888 134	31	867 840

¹ Omfattar berre medlemmer av Den norske fagpresses forening. ² Grupperinga er utarbeidd av Den norske fagpresses forening. ³ Medlemsblad med kontrollerte opplag.

Kjelde: Den Norske Fagpresses Forening.

Tabell 12.6. Minuttar brukt til lesing av avis, vekeblad, teikneserieblad og tidsskrifter ein gjennomsnittsdag. 2005-2012

	Avis					Vekeblad					Teikneserieblad					Tidsskrifter				
	2005	2009	2010	2011	2012	2005	2009	2010	2011	2012	2005	2009	2010	2011	2012	2005	2009	2010	2011	2012
Alle personar	29	25	23	24	23	5	4	3	4	3	2	1	1	1	1	3	3	4	4	3
Kjønn																				
Menn	30	25	24	24	22	2	2	1	1	1	3	1	2	2	1	3	4	4	4	3
Kvinner	27	25	23	23	23	7	7	5	7	5	1	0	1	1	1	3	3	3	3	2
Alder																				
9-15 år	7	5	5	5	3	3	2	1	1	1	11	4	5	5	5	0	1	0	0	0
16-24 "	14	10	10	11	6	4	1	2	2	2	3	1	3	2	0	2	2	1	1	1
25-44 "	24	19	16	16	17	4	3	3	3	2	1	1	1	1	1	3	3	3	3	2
45-66 "	42	35	35	32	31	6	4	4	5	4	0	0	0	0	0	4	4	6	5	3
67-79 "	53	51	47	52	53	7	11	5	9	7	0	0	0	0	0	4	6	6	7	6
Utdanning																				
Ungdomsskole	31	22	23	21	21	7	7	5	5	4	1	0	2	0	0	1	1	3	1	2
Vidaregåande skole	30	25	22	25	25	5	5	3	5	4	1	1	1	1	0	3	4	4	3	2
Universitet/-høgskole, kort	33	29	29	28	26	5	3	3	4	3	1	1	1	0	0	3	4	5	5	4
Universitet/-høgskole, lang	36	37	33	30	30	2	3	2	2	3	1	1	0	0	0	8	6	6	7	4
Hushaldsinntekt																				
1. kvartil	31	24	26	26	24	6	6	4	5	5	1	1	1	1	1	3	5	4	4	3
2. kvartil	34	29	26	27	26	6	4	3	6	3	2	1	1	1	1	3	3	5	4	3
3. kvartil	27	23	22	21	23	4	3	3	3	3	2	1	2	1	1	3	4	3	3	3
4. kvartil	30	28	24	24	21	3	3	2	2	2	2	1	1	1	1	3	3	4	4	2
Yrkesstatus (16-79 år)¹																				
Yrkesgruppe 1-2	35	30	29	27	26	3	3	2	4	3	1	1	1	1	0	5	4	4	5	4
Yrkesgruppe 3	33	29	25	21	21	5	2	4	3	3	0	0	1	0	1	3	5	4	5	3
Yrkesgruppe 4-5	25	19	16	19	15	5	5	5	5	5	1	1	1	1	0	2	2	2	2	2
Yrkesgruppe 6-9	27	22	20	21	25	4	2	1	3	2	2	1	1	1	1	3	3	5	2	3
Elevar/studentar	14	9	11	9	6	3	2	1	2	2	3	1	2	0	1	4	4	1	2	0
Trygd/pensjonistar	47	44	44	45	45	9	11	7	9	7	0	0	0	0	0	4	5	7	6	5
Heimearbeidande	28	:	21	13	16	5	:	1	1	3	1	:	3	1	1	1	:	5	2	1

¹ For ein definisjon på dei ulike yrkesgruppene, sjå kap. 11.2.

Kjelde: Norsk mediebarometer 2012, Statistisk sentralbyrå.

Tabell 12.7. Personar som les avis, vekeblad, teikneserieblad og tidsskrift ein gjennomsnittsdag. 2005-2012. Prosent

	Avis					Vekeblad					Teikneserieblad					Tidsskrift				
	2005	2009	2010	2011	2012	2005	2009	2010	2011	2012	2005	2009	2010	2011	2012	2005	2009	2010	2011	2012
Alle personar	74	65	64	63	55	16	13	12	12	10	7	5	6	5	4	11	12	13	12	9
Kjønn																				
Menn	74	66	65	64	54	9	6	7	6	4	10	8	8	7	5	12	14	15	14	12
Kvinner	73	64	63	63	56	23	19	17	19	17	4	3	3	3	3	10	11	10	11	6
Alder																				
9-15 år	43	38	41	32	21	15	7	6	6	5	34	21	21	18	17	3	4	2	2	2
16-24 "	56	46	48	50	30	14	6	9	8	7	12	6	9	9	4	7	8	6	7	3
25-44 "	73	63	57	55	49	16	12	10	11	9	5	5	6	4	3	12	13	14	13	8
45-66 "	90	81	80	78	73	16	15	15	14	12	1	2	1	1	2	13	16	17	16	12
67-79 "	89	82	84	88	83	19	22	16	20	19	1	0	0	1	0	14	16	16	17	15
Utdanning																				
Ungdomsskole	76	62	62	61	53	22	19	15	14	14	6	3	6	4	3	5	6	11	8	4
Vidaregåande skole	77	65	65	66	56	16	13	14	14	10	3	3	5	4	3	11	12	12	10	7
Universitet/-høgskole, kort	79	72	71	72	62	17	12	11	14	12	4	4	4	2	2	13	16	16	17	14
Universitet/-høgskole, lang	82	84	72	70	73	8	11	8	8	10	5	3	1	3	1	21	23	21	23	15
Hushaldsinntekt																				
1. kvartil	70	60	61	60	51	21	16	13	11	14	5	5	3	4	3	11	15	13	11	7
2. kvartil	76	68	64	65	58	18	13	13	15	8	6	4	5	4	3	12	11	16	15	10
3. kvartil	76	68	66	63	59	14	11	11	12	10	7	6	9	6	5	12	15	12	10	12
4. kvartil	78	71	72	67	59	12	10	10	10	8	8	6	6	5	6	11	13	14	16	9
Yrkesstatus (16-79 år)¹																				
Yrkesgruppe 1-2 ..	82	78	74	75	68	12	10	8	11	10	4	5	5	5	2	17	16	17	21	15
Yrkesgruppe 3	82	72	68	63	64	16	9	11	12	11	2	2	4	2	3	11	19	15	16	11
Yrkesgruppe 4-5 ..	74	64	64	65	50	20	19	18	18	14	3	4	4	5	2	10	9	9	9	7
Yrkesgruppe 6-9 ..	78	64	62	61	50	12	9	9	9	5	6	3	4	4	4	11	11	16	11	8
Elevar/studentar ..	53	43	46	44	29	16	6	7	5	6	11	6	7	3	5	6	11	6	9	0
Trygd/-pensjonistar	86	77	79	83	77	23	25	19	18	17	1	0	0	1	0	14	15	17	14	12
Heimearbeidande ..	75	:	63	48	48	14	:	8	9	11	3	:	11	3	4	6	.	14	6	7

¹ For ein definisjon på dei ulike yrkesgruppene, sjå kap. 11.2.

Kjelde: Norsk mediebarometer 2012, Statistisk sentralbyrå.

Tabell 12.8. Lesing av trykt avis og nettavis ein gjennomsnittsdag, etter kjønn og alder. 2001-2012. Prosent

	Trykt avis	Nettavis	Anten trykt avis eller nettavis	Berre trykt avis	Berre nettavis	Både trykt avis og nettavis
2001	78	10	79	69	2	9
2002	77	12	79	67	2	10
2003	77	17	80	63	4	14
2004	75	19	79	60	4	15
2005	74	27	81	54	7	20
2006	74	31	82	51	8	23
2007	72	34	81	47	8	25
2008	68	35	77	42	9	26
2009	65	40	78	38	13	27
2010	64	43	80	37	16	27
2011	63	48	79	32	16	32
2012	55	49	77	28	22	27
2012						
Kjønn						
Menn	55	55	79	24	25	30
Kvinner	56	43	75	32	19	24
Alder						
9-15 år	21	21	36	15	16	6
16-24 "	30	65	73	8	43	22
25-44 "	49	65	80	15	31	34
45-66 "	73	45	85	40	11	34
67-79 "	83	25	88	63	5	20

Kjelde: Norsk mediebarometer, Statistisk sentralbyrå.

13. Film og kino

Fleire kinobesøk er registrert i 2012 enn året før, samtidig var færre av besøkta på norsk film. Av 12,1 millionar kinobesøk i 2012 var 2,2 millionar på norsk film. Dette visar tal frå kinoanes billettsal rapportert til Film og Kino.

Innbetalde avgifter til Norsk kino- og filmfond frå sal av video i fysisk format fortel at videosalet i Noreg har hatt ein jamn tilbakegang frå 2007 til 2012.

13.1. Nokre resultat

Fleire kinobesøk

I 2012 var det 12,1 millionar kinobesøk, som er ein auke på 4 prosent samanlikna med året før. Besøkstalet svarar til 2,4 kinobesøk per innbyggjar.

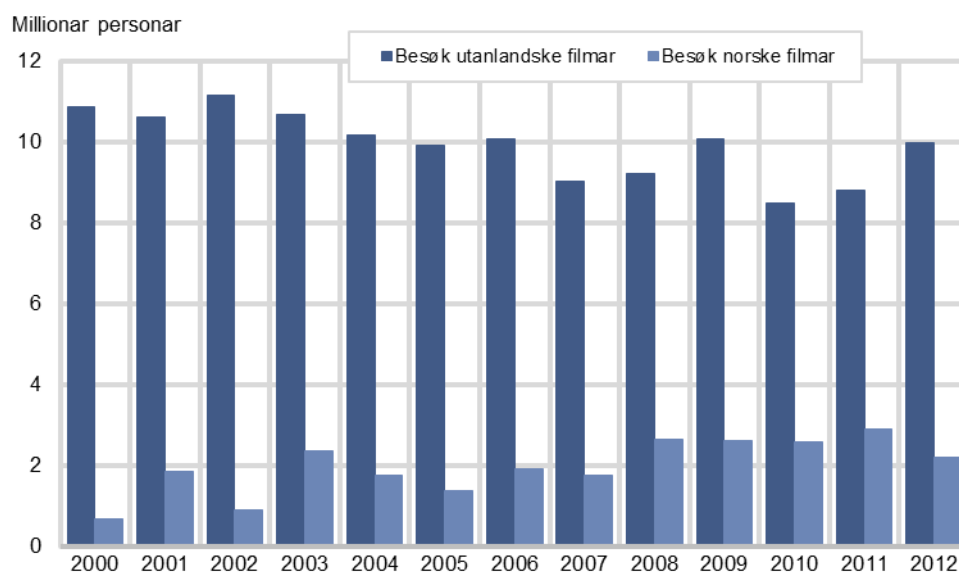
Besøkstala på norske filmar var på knapt 2,2 millionar i 2012 og utgjer 17,9 prosent av samla kinobesøk. Ein må heilt tilbake til 2007 for å finne lågare besøkstal for norske filmar. Då fekk norske filmar 1,8 millionar besøk gjennom året. Dei tre største norske filmane i 2012 stod for 69,9 prosent av alle besøk på norsk film, litt over 1,5 millionar besøk. Det var nær 0,7 millionar færre besøk på norsk film i 2012 målt mot 2011. Sjå figur 13.1.

Kinoverksemda bærer preg av kjededanning. Det vil seie at mange kinoar som før var sjølvstendige, inngår nå i ei større eining. Slike kjeder kan vere kommunalt eigde, eller dei kan vere private. 5,7 millionar besøk er på kinoar i ulike kjeder, det utgjer 46,7 prosent av alle besøkta i Noreg 2012.

Norske kinoer er digitaliserte over nokre år. I 2008 var 49 salar digitaliserte, digitaliseringa har flata ut i 2011 med 415 salar. Digitaliseringa har gjort at digital distribusjon av film til kinoane i Noreg er mogleg. Digitaliseringa har også kome med digitalisering av reklamefilm og ny teknologi for lyd og bilete. Introduksjonen av 3-D film som ein vanleg del av film-repertoaret er eit parallelt resultat av digitaliseringsprosessen.

Filmar i 3-D stod for 2,7 millionar besøk i 2012. Inga norske filmar for 3-D blei lansert i 2012 for ordinær kinodistribusjon. I alt 154 kinoar har 273 salar som kan vise 3-D i Noreg i 2012.

Norske filmar hadde ingen ordinær lansering av kinofilm for 3-D visningar i 2012. Det vil i forlenging også bety at norske filmar ikkje har filmar i 3-D-marknaden internasjonalt. 3-D filmar står for 25,3 prosent av all billettinntekt i 2012 i Noreg. Sjå Film og Kinos Årbok 2012 for meir opplysningar.

Figur 13.1. Kinobesøk. Utanlandske og norske filmar. 2000-2012. Millionar personar

Kjelde: Film & Kino.

Ved dei kommunale kinoane har det vore ein auke i talet på besøkande på 3,9 prosent frå 2011 til 2012. Dei ikkje-kommunale kinoane har hatt ein auke i besøk på 5,4 prosent. Medan Bygdekinoane har hatt ein tilbakegang på 8,2 prosent. Besøka på dei kommunale kinoane utgjorde 82,6 prosent av dei totale kinobesøka i 2012, medan besøka på dei ikkje-kommunale kinoane og på Bygdekinoen utgjorde høvesvis 16,4 og 1 prosent av totalen. Sjå tabell 13.1.

24,3 prosent færre på
norske filmar

Etter ein nedgang i besøk ved kinoane i 2010, steig talet igjen i 2011 og 2012. Dei utanlandske filmane hadde ein auke på 13 prosent i besøk frå 2011 til 2012, medan norske filmer gikk tilbake med 24,3 prosent. Det var óg ein auke i framsyningar, 2 400 fleire enn i 2011. Dei norske filmane hadde 27 000 færre framsyningar. Dei utanlandske filmane fekk 29 400 fleire framsyningar enn førre året. Besøk per framsyning har halde seg stabilt siste året, med ein liten auke frå 34 til 35 personar i gjennomsnitt per framsyning.

Digitaliseringa kom ikkje til
alle kinobygga

Det blir stadig færre kinobygg, og i 2012 blei det 10 færre kinobygg, totalt er det 196 kinobygg i 2012. Talet på kinosalar går også ned, det er 50 færre i 2012 enn i 2011. Sidan 2001 har det vore ein nedgang på 47 kinobygg og ein nedgang på 13 kinosalar. Fleire kinoar med ein sal vil nok nå vere nedlagde, og nyare kinoar er fleirsalskinoar. Difor kan talet på kinobygg minke raskare enn talet på salar. Digitaliseringa av kinoane har enda på digitalisering av til saman 415 salar.

I 2012 var det i alt 583 salar som fordelte seg på 325 og 90 respektive kommunale og ikkje-kommunale kinosalar. Dei kommunale kinoane hadde 153 kinobygg i 2012. Det tilsvarar eitt bygg mindre og 7 færre salar enn året før. Bygdekinoen hadde 168 framsyningsstader i 2012, 32 færre enn året før og 53 færre enn i 2010.

I 2012 var det til saman 76 200 sitjeplassar ved kinoane. Dei kommunale kinoane hadde i underkant av 60 800, medan dei ikkje-kommunale hadde over 15 400 sitjeplassar. Sjå tabell 13.2.

Det var totalt 196 langfilmpremierar ved kinoane i Noreg i 2012. I 2011 var det 206 langfilmpremierar, medan det var 237 langfilmpremierar i 2007. Samanlikna med 2007 var det ein nedgang på 41 premierar i 2012. Talet på norske langfilmpremierar har auka ein periode, men gikk tilbake i 2012 til 25 premierar. Sidan 2007 har talet på norske langfilmpremierar auka med 2. Sjå tabell 13.3.

Stabilisering i vurderte
spelefilm

Medietilsynet vurderte/registrerte 252 spelefilm og 5 kortfilm i 2012. Det er 1 spelefilm mindre og 5 færre kortfilm enn i året før. Registrerte/vurderte filmar blir ikkje alltid viste på kino same året som dei er registrerte/vurderte. Sjå tabell 13.4 og punkt 13.2.

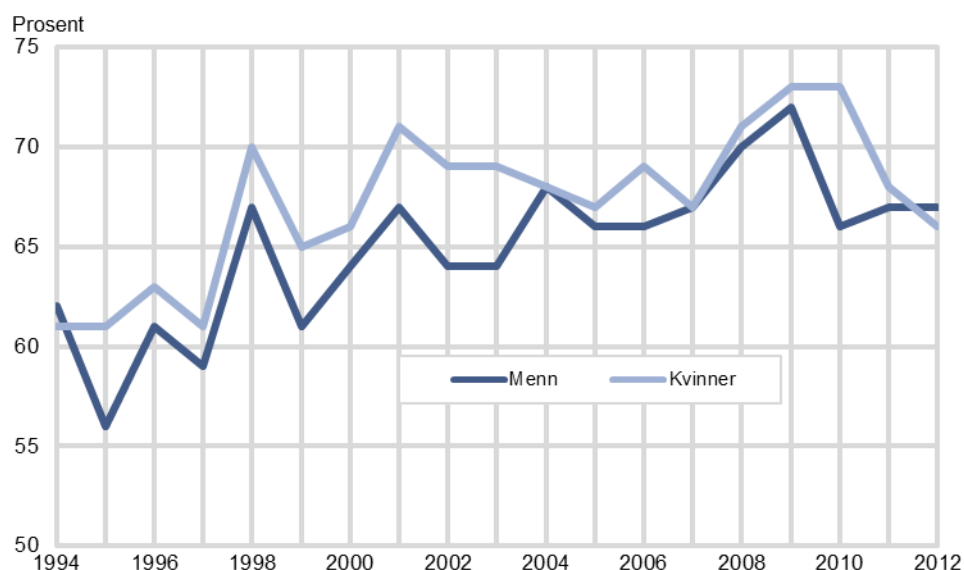
Stadig auke i filmsamlingane

Filmsamlingane ved Nasjonalbiblioteket aukar stadig. På slutten av 2012 inneheldt samlingane 24 600 registrerte filmtitlar, ein tilvekst på litt meir enn 1 500 filmar, eller drygt 6,6 prosent, frå 2011. Dei utanlandske spelefilmmane utgjer framleis størstedelen av spelefilmsamlinga i Nasjonalbiblioteket, 88,7 prosent av alle spelefilmer i samlinga er utanlandske. Tal videoar har auka med 1 340 frå 2011. Dei siste ti åra har filmsamlingane auka med nesten 5 500 filmtitlar, eller 29 prosent. Sjå tabell 13.5.

Sju av ti på kino i 2011

Mediebarometeret 2012 syner at 67 prosent av befolkninga hadde vore på kino dei siste tolv månadene, mot 70 prosent i 2008. Det var om lag like stor prosent kvinner som menn som gjekk på kino, høvesvis 66 og 67 prosent. Ikkje uventa er det dei unge som går mest på kino. I aldersgruppene 9-15 år og 16-24 år var det høvesvis 86 og 91 prosent som gjekk på kino i 2012.

Figur 13.2. Personar som har vore på kino dei siste tolv månadene, etter kjønn. 1994-2012. Prosent

Kjelde: Norsk mediebarometer, Statistisk sentralbyrå.

Video i fysisk format har hatt tilbakegang sidan 2007 viser videofondsavgiftens bidrag til filmfondet. Omrekna til 2012-kroner (med KPI) stod video i 2007 for et bidrag på 83,7 millionar kroner med videofondsavgifta, medan kino bidrog i 2007 med nær 21,6 millionar i 2012 kroner med kinofondsavgifta. I 2012 er bidraget frå videofondsavgifta 47,7 millionar og frå kinofondsavgifta 24,1 millionar kroner. For video vil det seie ein tilbakegang på 43 prosent frå 2007 til 2012 målt i videofondsavgifta sett til 2012-kroner. Mindre videoaktivitet gir mindre inntekt til filmfondet totalt per år. Tal om videavgiftsfondet og kinofondet er frå Film og Kino. Sjå tabell 13.9.

13.2. Om statistikken og dei ulike organisasjonane

Film & Kino

Film & Kino er ein kombinasjon av ein medlemsorganisasjon for norske kommunar og ein bransjeorganisasjon for kino- og videobransjen (Film & Kino). Organisasjonen forvaltar Norsk kino- og filmfond (NKFF) og driv i tillegg Bygdekinoen og tidsskriftet Film & Kino. Tidsskriftet er frå 1. januar 2012 teke over av Pandora Forlag, under det nye namnet Cinema.

Norsk filminstitutt

Norsk filminstitutt forvaltar dei statlege tilskotsordningane for utvikling og produksjon av film, TV-produksjonar, dokumentarseriar for TV og nye medium. I 2011 forvalta Norsk filminstitutt til saman 390 millionar kroner til fordeling på 13 ulike tilskotsordningar til audiovisuelle produksjonar. Norsk filminstitutt er statens forvaltningsorgan på filmområdet og rådgivar i filmpolitiske spørsmål. Norsk

filminstitutt er eit statleg forvaltningsorgan med løyving over statsbudsjettet og er underlagt Kulturdepartementet (Norsk filminstitutt).

Nasjonalbiblioteket Nasjonalbiblioteket har ansvaret for innsamlings- og bevaringsfunksjonane av film. Levering av film til Nasjonalbiblioteket er å sjå på som ein del av pliktavleveringa, sjå også kapittel 11.

Medietilsynet Nokre av oppgåvene til Medietilsynet (oppgåvene til tidlegare Statens filmtilsyn) er mellom anna gitt i lov om film og videogram (film- og videogramlova) av 15. mai 1987 nr. 21. Lova gav blant anna reglar om førehandskontroll og fastsetjing av aldersgrenser for film og video. Etter ei endring i § 100 i Grunnlova 30. september 2004 («Ytringsfrihed bør finde Sted»), la Medietilsynet frå 2005 om praksisen da det ikkje lenger var obligatorisk med førehandskontroll av film i Noreg (forskrift om film og videogram, endra ved forskrift 11. januar 2005 nr. 16). Filmar som skal visast for personar under 18 år, skal framleis inn for aldersklassifisering. Filmar som berre blir registrerte, blir automatisk viste med 18-årsgrense. Vidare gir film- og videogramlova reglar for merking og registrering av videogram som skal seljast i næring.

Tre forskrifter er gitt til film- og videogramlova. Desse omhandlar film og videogram, vilkår for løyve til å prente registreringsmerket til Medietilsynet på omslag og kassett, og reglar om merking ved elektronisk omsetnad av videogram.

Mediebruksundersøkingane Talet på kinobesøk for 2012 er henta frå Norsk mediebarometer 2012. Termen *kvartil* representerer ei gruppe med om lag ein fjerdedel av utvalet i undersøkinga. Talet i kvar gruppe vil variere noko frå år til år. Det er nytta nokre kjennemerke knytte til yrkesstatus i tabell 13.7. Sjå kapittel 11.2 for definisjonar av desse kjennemerka.

13.3. Omfang, publisering og samanlikningar

Statistikken over kinoaktiviteten omfattar alle kinoane i Noreg. Statistikken blir publisert i Film & Kinos årboknummer og på internettsidene, www.kino.no. Delar av statistikken blir òg publiserte i Statistisk årbok. Nokre tal for kinoane blir elles publiserte i KOSTRA.

Film- og kinostatistikken kan samanliknast over tid og med film- og kinostatistikken i andre land.

Referansar

Film & Kino: (<http://www.kino.no>)

Medietilsynet: (<http://www.medietilsynet.no>)

Norsk filminstitutt: (<http://www.nfi.no>)

Film og Kino (2013): Årbok 2012. Alt om film og kino i Norge.

Tabell 13.1. Besøk ved kinoane, etter kinotype og fylke. 2001-2012

	Besøk i alt	Besøk	
		Ved bygdekinoar	Per innbyggjar ¹
2001	12 477 164	148 993	2,8
2002	12 041 422	130 637	2,7
2003	13 049 067	133 891	2,9
2004	11 966 254	145 791	2,6
2005	11 314 081	134 524	2,4
2006	12 012 493	148 058	2,6
2007	10 815 700	127 683	2,3
2008	11 869 449	129 816	2,5
2009	12 701 912	139 081	2,6
2010 ³	11 020 954	120 079	2,3
2011	11 655 050	126 232	2,4
2012	12 124 008	115 908	2,4
2012			
Østfold	566 000	2 483	2,0
Akershus	1 232 000	5 403	2,2
Oslo	2 288 000	1 298	3,7
Hedmark	286 000	6 028	1,5
Oppland	290 000	8 554	1,5
Buskerud	548 000	5 642	2,1
Vestfold	576 000	0	2,4
Telemark	350 000	6 609	2,1
Aust-Agder	210 000	7 347	1,9
Vest-Agder	456 000	2 862	2,6
Rogaland	1 170 000	2 693	2,6
Hordaland	1 418 000	18 230	2,9
Sogn og Fjordane	180 000	9 474	1,7
Møre og Romsdal	441 000	16 421	1,7
Sør-Trøndelag	876 000	5 864	2,9
Nord-Trøndelag	239 000	5 987	1,8
Nordland	391 000	6 715	1,6
Troms Romsa	466 000	3 916	2,9
Finnmark Finnmarku	136 000	382	1,8
Svalbard ²	6 000	-	-

¹ Berekna tal. ² Personar busette på Svalbard er som regel registrert busette i ein norsk kommune. ³ Retta sidan førre utgåva.

Kjelde: Film & Kino.

Tabell 13.2. Verksemda ved kinoane, etter eigarform. 2001-2012

	Kino- bygg i alt	Kino- salar/ fram- synings- stader	Salar med digital- kino ¹	Sitje- plassar	Framsyrningar		Besøk				Billettinntekter, 1 000 kroner	
					I alt	Av dette norske	I alt	Av dette besøk på norske filmar	Besøk på norske filmar	Besøk per fram- syning	I alt	Av dette norske filmar
— 1 000 personar — — Prosent —												
2001	243	596	-	84 610	244 353	27 277	12 477	1 865	14,9	51,1	689 857	99 881
2002	249	600	-	85 913	250 062	22 899	12 041	897	7,4	48,2	706 618	47 681
2003	242	603	-	83 990	258 727	41 374	13 049	2 378	18,2	50,4	815 305	133 781
2004	240	625	-	85 047	267 269	34 629	11 967	1 777	14,8	44,8	782 127	107 122
2005	232	656	-	84 457	292 014	37 548	11 314	1 380	12,2	38,7	783 550	98 310
2006	227	649	-	82 630	303 251	47 365	12 013	1 928	16,0	39,6	852 005	130 095
2007	219	651	-	79 677	297 188	52 246	10 816	1 779	16,4	36,4	791 190	115 462
2008	218	661	49	79 177	307 249	56 722	11 870	2 657	22,4	38,6	917 659	202 456
2009	212	652	65	78 716	307 962	57 377	12 702	2 613	20,6	41,2	1 042 145	195 330
2010 ³	210	651	250	79 238	316 073	68 021	11 021	2 564	23,3	34,9	954 034	198 195
2011	206	630	415	78 921	343 611	77 676	11 655	2 857	24,5	33,9	1 039 662	234 760
2012 ⁴	196	583	415	76 195	346 009	50 674	12 124	2 164	17,8	35,0	1 110 123	184 480
Kommunale												
kinoar i alt	153	325	325	60 789	275 613	41 164	10 020	1 787	17,8	36,3	916 048	150 526
Ikkje-												
kommunale												
kinoar i alt ²	43	90	90	15 406	66 818	9 510	1 988	342	17,2	29,7	184 514	30 782
Bygdekinoar ...												
	-	168	..	-	3 578	768	116	36	31,0	29,0	9 561	3 171

¹ Gjeld berre kommunale og private kinoar. ² Medrekna Svalbard. ³ Retta sidan førre utgåva. ⁴ For 2012: Talet på kinobygg er rekna for kinoar, bygdekinoar er haldne utanfor. Visningsstader og salar er summen av visningsstadene til bygdekinoen og salar i kinoar (168 + 415). Sitjeplassar er kun i salar i kinoar unntatt bygdekino. Talet på kinofilmvisningar er summen av både kino- og bygdekinovisningar. Framsyingar av norsk film gjeld kun kinovisningar, tala for norske visningar på bygdekino er ikkje rapportert.

Kjelde: Film & Kino.

Tabell 13.3. Langfilmpremierar, etter produksjonsland. 2005-2012

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
I alt	230	241	237	221	223	207	206	196
Produksjonsland								
Noreg	¹ 21	⁴ 22	¹ 23	22	22	26	33	25
Sverige	16	10	9	9	12	7	4	8
Canada	-	-	3	3	-	4	2	2
Danmark	13	6	8	7	7	5	6	5
Finland	-	4	1	3	-	4	2	-
Storbritannia	11	12	19	16	11	12	16	15
Tyskland	5	4	5	4	1	6	2	5
Frankrike	4	² 12	8	10	22	11	11	18
Italia	4	3	4	4	3	3	2	1
Island	-	2	2	-	3	-	1	3
Spania	6	1	3	3	4	2	3	1
Russland	-	1	1	2	1	-	1	2
Sør-Korea	4	1	1	-	-	1	-	-
USA	³ 119	² 122	⁵ 113	117	108	103	98	90
Andre land	27	41	37	21	29	23	25	21

¹ Av dette ein samproduksjon. ² Av dette ei nyutsending. ³ Av dette fem nyutsendingar. ⁴ Av dette to nyutsendingar. ⁵ Av dette fire nyutsendingar.

Kjelde: Film & Kino.

Tabell 13.4. Spelefilmar og kortfilmar vurderte/registrerte av Medietilsynet, etter aldersgrupper. 1995-2012

	1995	1997	1999	2001	2003	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Spelefilmar i alt	212	219	241	194	230	238	236	251	² 242	238	240	253	252
Aldersgrupper													
Tillatne for barn 7 år og over	30	47	34	31	29	36	20	28	36	34	30	34	30
Tillatne for barn 11 år og over ..	54	51	60	64	70	62	67	69	67	62	82	73	82
Tillatne for ungdom 15 år og over	91	85	89	61	81	79	78	84	68	71	67	64	70
Tillatne for vaksne 18 år og over	18	7	14	5	14	12	10	23	³ 22	⁴ 9	10	12	18
Tillatne for alle	19	29	44	33	36	49	61	47	49	62	51	70	52
Kortfilmar i alt	41	36	32	36	21	14	32	33	32	37	5	10	5
Aldersgrupper													
Tillatne for barn 7 år og over	6	4	10	9	2	-	1	1	2	3	1	1	2
Tillatne for barn 11 år og over ..	9	2	3	5	2	3	8	3	1	7	1	2	1
Tillatne for ungdom 15 år og over	1	3	2	1	1	3	3	-	-	1	-	-	1
Tillatne for vaksne 18 år og over	-	1	-	-	-	-	-	¹ 28	¹ 24	21	-	-	-
Tillatne for alle	25	26	17	21	16	8	20	1	5	5	3	7	1

¹ Registrert hos Medietilsynet. ² Det er berre registrert 21 filmar. ³ Ein film blei vurdert til 18-årsgrænse. ⁴ Ingen filmar blei i 2009 vurderte til å kunne få 15-årsgrænse eller lågare. Alle dei 9 filmane er registrerte utan førehandskontroll, det vil seie at dei må visast med 18-årsgrænse.

Kjelde: Medietilsynet.

Tabell 13.5. Filmsamlingar ved Nasjonalbiblioteket¹. 1998-2012

	Registrerte titlar per 31. desember														Tilvekst i 2012
	1998	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012		
I alt	17 932	18 682	18 910	19 139	19 475	19 803	20 128	20 583	² 21 184	21 824	22 780	23 066	24 595	1 529	
Norske spelefilmar															
35 mm	³ 753	810	824	839	860	878	900	942	973	1 004	1 048	1 068	1 094	26	
Utanlandske spelefilmar 35 mm	⁴ 5 730	6 335	6 531	6 716	6 961	7 191	7 443	7 759	7 956	8 155	8 339	8 603	8 658	55	
Norske kortfilmar															
16/35 mm	8 705	8 782	8 800	8 824	8 884	8 949	8 995	9 080	9 154	9 204	9 322	9 455	9 556	101	
Utanlandske kortfilmar															
16/35 mm	2 744	2 755	2 755	2 760	2 770	2 785	2 790	2 802	2 812	2 822	2 822	2 950	2 957	7	
Videoar	..	..	..	..	..	..	..	..	289	639	1 249	990	2 330	1 340	

¹ Nasjonalbiblioteket overtok etter Norsk Filminstitutt som mottaksinstitusjon for film i 2008. ² Medrekna pliktavlevert video. ³ Medrekna norske spelefilmar 16 mm. ⁴ Medrekna utanlandske spelefilmar 16 mm.

Kjelde: Nasjonalbiblioteket.

Tabell 13.6. Norsk filminstitutt¹. Tilskot til audiovisuell produksjon, tal på filmar, type tilskotsordning og beløp. 2005-2012

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Kortfilm²								
Utviklingstilskot, talet på prosjekt	18	21	13	15	8	5	16	11
Utviklingstilskot, samla tilskot. Kroner ..	948 500	1 982 500	1 139 790	1 219 681	796 833	493 200	1 345 000	1 819 640
Produksjonstilskot, talet på prosjekt	41	37	37	43	36	24	21	23
Produksjonstilskot, samla tilskot. Kroner ..	12 730 500	15 959 800	14 675 287	25 182 303	⁷ 21 861 806	20 354 800	18 065 000	16 085 000
Kinofilm³, fiksjon og dokumentar								
Talet på filmpremierar	26	22	22	24	⁸ 23	25	33	23
Billettstøtte, talet på filmar ⁴	26	33	31	31	44	37	46	34
Billettstøtte, samla utbetaling. Kroner	49 326 400	67 394 700	58 625 637	86 729 770	96 376 174	100 768 403	118 552 408	105 378 190
Utviklingstilskot, talet på prosjekt	46	35	87	67	57	23	50	68
Utviklingstilskot, samla tilskot. Kroner ..	7 055 100	6 324 900	19 611 273	14 181 125	11 769 182	12 824 481	10 015 500	15 277 602
Produksjonstilskot, talet på prosjekt	25	18	28	24	30	30	22	29
Produksjonstilskot, samla tilskot. Kroner ..	121 731 000	125 129 700	145 741 650	126 647 217	156 795 790	152 419 530	135 661 323	146 292 433
Lanseringstilskot, talet på prosjekt	14	19	37	27	22	48	33	63
Lanseringstilskot, samla tilskot. Kroner ..	10 938 300	17 733 500	35 100 000	24 269 804	23 686 797	31 895 584	38 764 796	32 295 699
TV-produksjonar, enkeltstående⁵								
Utviklingstilskot, talet på prosjekt	36	46	26	38	36	25	34	33
Utviklingstilskot, samla tilskot ⁶ . Kroner ..	2 354 000	2 681 000	3 008 262	4 430 384	5 472 000	4 044 226	6 872 000	5 895 000
Produksjonstilskot, talet på prosjekt	26	30	25	42	37	29	20	28
Produksjonstilskot, samla tilskot. Kroner ..	7 198 000	6 114 000	7 432 000	17 497 385	16 030 000	12 372 476	17 215 000	21 712 408
Dokumentarseriar for TV⁹								
Utviklingstilskot, talet på prosjekt	-	3	5	-	3	2	1	-
Utviklingstilskot, samla tilskot. Kroner ..	-	245 000	700 000	-	550 000	200 000	150 000	-
Produksjonstilskot, talet på prosjekt	-	4	2	3	2	3	5	-
Produksjonstilskot, samla tilskot. Kroner ..	-	3 250 000	1 825 000	1 900 000	1 395 000	2 650 000	4 415 000	-
Drama, TV-seriar								
Utviklingstilskot, talet på prosjekt	16	8	13	13	28	13	20	13
Utviklingstilskot, samla tilskot. Kroner ..	2 539 100	1 090 000	2 709 200	2 300 000	5 386 135	2 826 151	3 392 220	2 675 000
Produksjonstilskot, talet på prosjekt	8	5	5	5	5	4	7	8
Produksjonstilskot, samla tilskot. Kroner ..	13 998 300	21 940 000	21 710 000	11 775 000	11 050 000	14 090 000	25 800 000	29 100 000
Nye medium⁶								
Utviklingstilskot, talet på prosjekt	6	6	9	11	18	16	20	23
Utviklingstilskot, samla tilskot. Kroner ..	5 000 000	5 397 700	6 000 000	7 900 000	10 600 000	10 000 000	10 000 000	15 000 000

¹ Frå 1. april 2008 tok Norsk filminstitutt over som einaste nasjonale forvaltningsseining for film. ² Fullførte kortfilm har sjeldan "premiere". ³ Spelefilm/kinofilm har minimum visningstid 72 minuttar. Tala inkluderer òg kortfilm med kinodistribusjon, kinodokument og minoritets-/samproduksjonar med utlandet. ⁴ Høgare tal enn talet på premierar kjem av overheng og reprisar frå tidlegare år. ⁵ Frå 2007 berre enkeltstående dokumentarar. ⁶ I praksis dataspel. ⁷ I tillegg 9 906 948 kroner i lanseringsstøtte til 30 kortfilm. ⁸ Inklusive ein film i novelleformat og ein kinofilm med berre regional distribusjon. ⁹ Ikkje noko tilskot til dokumentarseriar for TV 2012. Men tilskot til dokumentar går også over TV-produksjonar, enkeltstående, slik at dokumentarar har fått tilskot 2012, berre ikkje seriar. Kjelde: Norsk filmfond/Norsk filminstitutt.

Tabell 13.7. Besøk på kino, etter kjønn, alder, utdanning, hushaldsinntekt, yrkesstatus og landsdel. 2004-2012. Gjennomsnitt og prosent

	Prosent							Besøk i gjennomsnitt						
	2004	2006	2008	2009	2010	2011	2012	2004	2006	2008	2009	2010	2011	2012
Prosentdel, alle	68	67	70	73	70	68	67	4,1	3,7	3,6	3,6	3,5	3,3	3,0
Kjønn														
Menn	68	66	70	72	66	67	67	4,4	3,7	3,7	3,7	3,3	3,5	3,1
Kvinner	68	69	71	73	73	68	66	3,8	3,6	3,5	3,5	3,7	3,1	2,9
Alder														
9-15 år	91	91	88	86	88	91	86	5,2	4,7	4,5	4,5	4,3	3,9	3,8
16-24 "	91	89	92	93	90	93	91	8,1	7,1	6,5	6,7	6,6	6,0	5,7
25-44 "	80	81	78	82	82	80	74	4,9	4,2	4,2	4,2	4,3	3,7	3,5
45-66 "	50	47	58	59	56	51	55	1,9	2,0	2,3	2,2	1,7	2,2	1,9
67-79 "	26	26	39	42	30	30	32	0,7	0,7	1,3	1,0	1,0	1,6	0,9
Utdanning														
Ungdomsskole	44	46	53	57	49	52	52	3,3	2,5	2,7	2,7	2,7	2,5	2,6
Vidaregåande skole	63	61	63	65	62	59	62	3,5	3,4	3,2	3,1	3,0	2,9	2,7
Universitet/høgskole, kort	79	76	76	83	80	75	72	4,7	3,9	4,5	4,0	4,2	3,4	3,3
Universitet/høgskole, lang	88	81	90	84	82	80	74	5,1	4,9	4,4	4,3	4,0	4,6	3,4
Hushaldsinntekt														
1. kvartil	56,0	56,0	62,0	64,0	53,0	55,0	61,0	3,5	3,8	3,4	3,4	3,3	3,3	3,1
2. kvartil	65,0	66,0	68,0	67,0	68,0	61,0	59,0	3,8	3,1	3,1	3,3	3,0	2,8	2,5
3. kvartil	71,0	72,0	81,0	68,0	73,0	72,0	73,0	4,0	3,5	4,4	2,8	3,2	2,9	3,0
4. kvartil	80,0	81,0	84,0	80,0	86,0	83,0	77,0	4,6	4,2	4,2	4,0	4,4	4,0	3,6
Yrkesstatus (16-79 år)¹														
Yrkesgruppe 1-2	81	79	81	82	82	77	75	4,8	4,0	4,1	4,0	4,1	3,8	2,9
Yrkesgruppe 3	79	78	80	83	78	78	75	4,9	4,3	4,5	4,1	3,6	3,5	3,7
Yrkesgruppe 4-5	73	71	68	76	71	72	75	3,7	4,1	3,9	4,0	3,8	3,6	3,5
Yrkesgruppe 6-9	61	59	66	61	59	61	62	4,6	3,2	3,4	2,6	2,6	2,7	2,9
Elevar/studentar	90	91	93	97	94	96	91	7,6	6,9	6,4	6,8	6,6	6,1	5,4
Trygd/pensjonistar	32	27	38	43	32	30	33	1,2	0,7	1,1	1,1	1,1	1,7	1,0
Heimearbeidande	45	58	:	:	75	71	59	1,6	1,7	:	:	2,7	2,9	1,9
Landsdel														
Oslo/Akershus	78	77	79	80	78	78	71	5,1	4,6	4,3	4,3	4,2	4,3	3,8
Austlandet elles	66	64	67	71	65	63	63	4,1	3,0	3,5	3,2	3,0	3,2	2,6
Agder og Rogaland	66	68	74	75	70	69	71	3,8	3,5	3,9	3,7	3,6	3,0	3,3
Vestlandet	67	65	63	69	70	65	65	3,7	3,6	2,8	3,4	3,5	3,1	2,8
Trøndelag	66	68	72	71	68	67	67	3,6	4,1	3,5	3,4	4,2	3,0	2,7
Nord-Noreg	60	56	69	63	63	56	62	3,8	3,4	3,8	3,2	2,3	2,0	2,8

¹ For ein definisjon på dei ulike yrkesgruppene, sjå kap. 11.2.

Kjelde: Norsk mediebarometer 2012, Statistisk sentralbyrå.

Tabell 13.8. Statlege tilskot til regionale filmsenter og filmfond. 2008-2012. 1 000 kroner

	2008	2009	2010	2011	2012
Filmsenter					
I alt	16 796	26 796	26 796	31 796	41 243
Nordnorsk filmsenter ¹	6 217	8 217	8 217	8 217	8 217
Av dette					
Produksjonstilskot	3 428	5 428	..	..	..
Driftstilskot ²	2 789	2 789	..	..	..
Vestnorsk filmsenter	4 479	6 479	6 479	7 229	8 267
Midtnorsk filmsenter	2 500	4 000	4 000	4 750	4 750
Østnorsk filmsenter	1 000	2 000	2 000	2 000	3 872
Filmkraft Rogaland filmsenter ...	1 000	2 000	2 000	3 500	4 757
Sørnorsk filmsenter	1 000	2 000	2 000	3 000	4 517
Viken filmsenter ³	-	-	-	-	4 100
Mediefabrikken i Akershus ⁴	600	600	600	600	-
Internasjonalt samisk filmsenter (ISF)	-	1 500	1 500	2 500	2 763
Filmfond					
I alt	10 500	10 500	10 500	10 500	10 500
Film3	2 500	2 500	2 500	2 500	2 500
FUZZ	2 500	2 500	2 500	2 500	2 500
Midtnorsk Invest[Midtnorsk filmfond] Invest	1 000	1 000	1 000	1 000	1 000
Filmkraft Invest	2 000	2 000	2 000	2 000	2 000
FilmCamp	2 500	2 500	2 500	2 500	2 500
Ikkje fordelt	-	-	5 000	4 011	-

¹ Tilskotet for 2008 blei gitt i post 72. ² Nordnorsk filmsenter fekk som einaste regionale filmverksemd støtte til drift fram til 2009, fordi filmsenteret hadde status som knutepunktinstitusjon. ³ Viken filmsenter blei etablert 2011 og skal dekke fylka Vestfold, Buskerud, Østfold og Akershus. ⁴ Tilskotet for 2008 er gitt under post 78. Akershus blir dekt av Viken filmsenter.

Kjelde: Kulturdepartementet.

Tabell 13.9. Avgiftsinntekt til Norsk kino- og filmfond. Fondsavgift fordelt på kino og video. 1971-2012

	I alt	Fondsavgift	
		Kino	Video
1971 ¹	4 517 373	4 517 373	-
1972	2 157 413	2 157 413	-
1973	2 077 959	2 077 959	-
1974	2 329 397	2 329 397	-
1975	2 625 586	2 625 586	-
1976	2 821 805	2 821 805	-
1977	3 336 602	3 336 602	-
1978	3 713 684	3 713 684	-
1979	4 273 564	4 273 564	-
1980	4 365 288	4 365 288	-
1981	4 834 583	4 834 583	-
1982	5 062 242	5 062 242	-
1983	5 959 591	5 959 591	-
1984	5 771 378	5 771 378	-
1985	7 004 937	7 004 937	-
1986	7 092 461	7 092 461	-
1987 ²	8 141 806	8 141 806	-
1988 ³	17 558 601	8 911 054	8 647 547
1989	21 456 800	8 746 164	12 710 636
1990	22 408 145	9 388 854	13 019 291
1991	22 875 111	9 813 995	13 061 116
1992	23 079 878	9 060 848	14 019 030
1993	22 475 038	9 429 871	13 045 167
1994	23 760 021	10 702 973	13 057 048
1995	24 653 686	11 051 936	13 601 750
1996	27 580 589	11 932 436	15 648 153
1997	27 386 680	11 917 428	15 469 252
1998	31 000 091	13 525 008	17 475 083
1999	30 256 339	13 301 838	16 954 501
2000 ⁴	37 042 057	16 518 719	20 523 338
2001	40 612 625	16 113 466	24 499 159
2002	46 614 630	17 591 167	29 023 463
2003	56 094 169	18 681 284	37 412 885
2004	72 191 059	20 937 520	51 253 539
2005	80 373 977	17 985 269	62 388 708
2006	85 466 101	19 786 959	65 679 142
2007	95 099 606	19 486 414	75 613 192
2008	89 612 990	19 491 393	70 121 597
2009	89 872 357	23 007 591	66 864 766
2010	81 594 585	22 669 121	58 925 465
2011	78 178 887	24 123 560	54 055 327
2012	71 867 095	24 122 570	47 744 525

¹ Frå 1. juli 1970. Fondet blei oppretta av Kommunale Kinematografers Landsforbud 1970. ² Fram til og med 1987 var fondet finansiert med ei frivillig avgift på 2,6 prosent av dei brutto billettinntektene frå kinoane. ³ Lov om film og videogram trer i kraft i 1988. Avgifta på kino blir lovregulert og det blir innført ei avgift på video. Kino- og videogramavgifta var frå 1988 på 2,5 prosent. ⁴ Frå 2000 er avgifta for kinoframsyningar 2,5 prosent av bruttoomsætning på billetter, medan avgifta for video er på 3,50 kroner per selde eining. Dette ifølgje NOU 2001:5 Kino i en ny tid. Video til utleige har berre avgift ein gong.

Kjelde: Film & Kino.

14. Radio og TV

Delen radiolyttare i befolkninga ligg på 60 prosent i 2012, medan delen TV-sjåarar ligg på 77 prosent. For radio er det ein auke på 5 prosent frå førre året, medan det for TV er ein nedgang på 4 prosent.

14.1. Nokre resultat

Data presenterte i dette kapittelet er norske radio- og fjernsynskanalar som fell inn under prinsippa for allmennkringkasting. Medietilsynet har gitt ulike kriterium for allmennkringkasting; kanalane skal blant anna kunne takast inn av heile befolkninga og sikre eit mangfaldig radio- og fjernsynstilbod, og allmennkringkastarane har blant anna forplikta seg til å ha eit tematisk og sjangermessig tilbod, kome interessa både til breie og smale grupper i møte, og bidra til å styrkje norsk språk, kultur og identitet. Sjå del 14.2. I Noreg var det fire riksdekkjande allmennkringkastarar i 2011: NRK, TV 2, Radio Norge og P4 Radio Hele Norge. TV 2 hadde ikkje allmennkringkastingsoppdrag i 2010, men er frå 1. januar 2011 igjen ein riksdekkjande allmennkringkastar.

Stabil sendeflate i radio

Dei radiokanalane i Noreg som baserer seg på prinsippa for allmennkringkasting, er bortimot riksdekkjande og sender nesten 24 timar i døgnet. I alle kanalane, bortsett frå NRK P3, har dei fleste programtypane hatt ei nokolunde stabil sendeflate dei siste åra.

Programtypen med størst del av sendetida i NRK P1 i 2012 var underhaldning, med 31 prosent av sendetida. Musikkprogramma hadde 27 prosent av sendetida, og regionale sendingar inkludert Såmi Radio hadde 15 prosent. For NRK P2 hadde musikkprogramma størst del av sendeflata med 32 prosent, og for kunst/kultur/medium 27 prosent, og samfunnsspørsmål med 23 prosent av sendetida. NRK P3 har behalde sendetida i 2012 omtrent som førre året. Musikk har mest sendetid, litt over 5 000 timar som tilsvarar 58 prosent av totalt 8 600 timar radiotid. Underhaldning utgjorde 30 prosent av sendetida i 2012 som året før. Sendetida til musikkprogram har vore redusert fra nivået for 2008 og 2009 då 5 900 og 6 900 timar var berre musikk. Sjå tabellane 14.1 og 14.2.

Radio Norge har rapportert programleveransar for 3 200 sendetimar, slik det går fram av allmennkringkastingsrekneskapen for 2012. Programtypen nyheiter og aktualitet hadde 27 prosent av dei rapporterte timane, medan programtypen kultur hadde 19 prosent, og barn og unge hadde 19 prosent av sendeflata. Sport og idrett hadde 11 prosent av sendeflata. P4 rapporterte 7 100 timar med program i 2012. Dei programtypane som har størst del av sendeflata, er program retta mot trafikantar, med 24 prosent av sendetida, ungdomsprogram med 13 prosent og dagleg breitt kulturmagasin med 11 prosent. Sjå tabellane 14.3 og 14.4.

Stabilitet i sendeskjema for TV-kanalane

Det er heller ikkje store endringar i sendetid per programtype frå 2011 til 2012 for NRK1 eller NRK2 (tabell 14.5). I 2012 hadde NRK1 nær 7 900 sendetimar. 1 300 timar, eller 17 prosent av sendetida, inneheldt drama, og 23 prosent inneheldt nyheiter. Dette er ein auke for både drama og for nyheitene. Informasjonsprogramma dekte 23 prosent av sendetida i 2011.

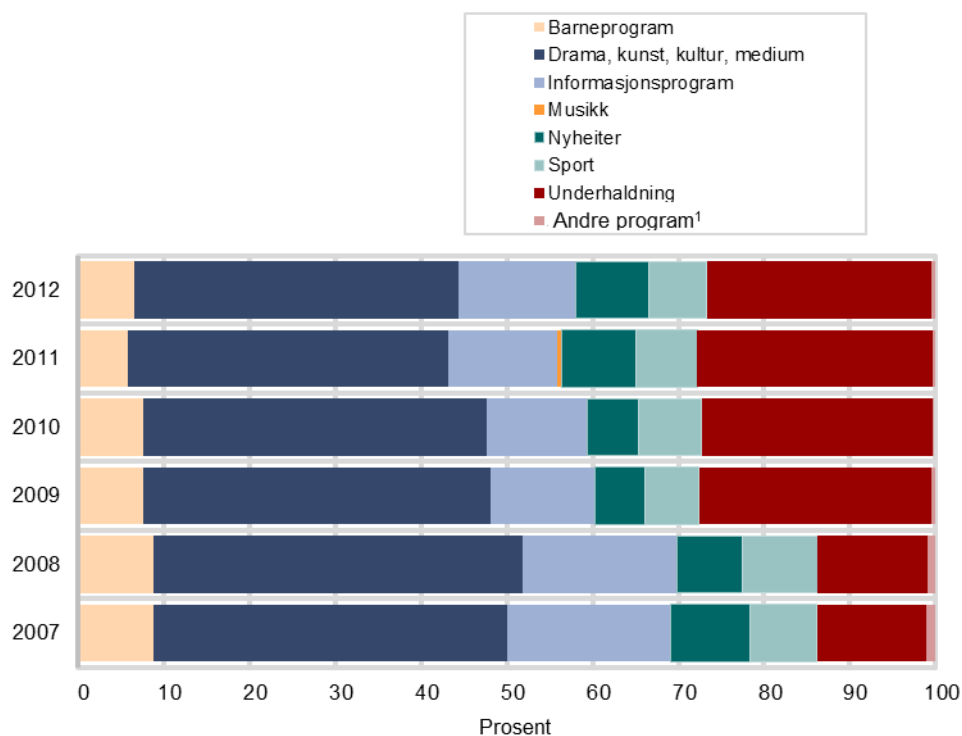
I 2012 var 30 prosent av NRK2s 6 700 sendetimar informasjonsprogram, ein nedgang frå 35 prosent i 2011. 25 prosent var nyheiter i 2012, ein auke i nokre få sendetimar og ein nedgang i prosent med 1 prosentpoeng frå 2011. NRK2 har om lag 150 færre timar med nyheiter enn NRK1, og om lag 190 fleire timar med informasjon. NRK3 har ein annan profil. I 2011 var det sendt musikk i 45 prosent av kanalens 3 700 timar. I 2012 er musikkdelen berre 1 prosent. I NRK3 har drama og underhaldning fått meir sendetid i 2012. 53 prosent av NRK3s sendetimar var dramaprogram i 2012, og 20 prosent var underhaldning. NRK Super, som berre sender barneprogram, var på lufta 4 600 timar i 2012. NRK har i tillegg til radio- og fjernsynssendingane også eit kontinuerleg oppdatert tilbod på nett.

Figur 14.1. NRK1, NRK2 og NRK3/Super. Sendetid, etter programtype. 2008-2012. Prosent

¹ Alle program på NRKSuper er nå kategorisert som barneprogram. ² Medrekna naturprogram, religion/livsfilosofi, utdanning og vitenskap.

Kjelde: Medietilsynet, Allmennkringkastingsrapporten 2012 og Norsk rikskringkasting.

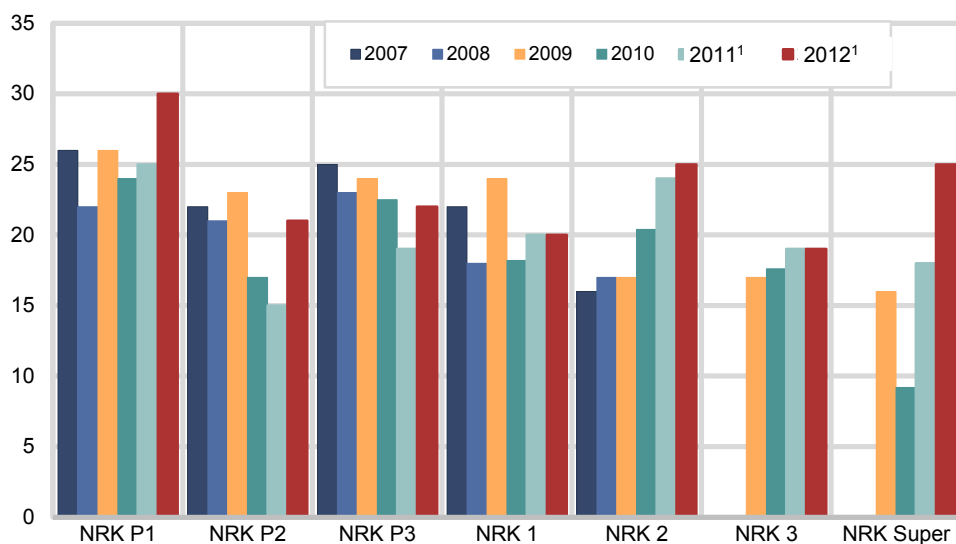
Programflata for TV 2 er heller ikkje mykje endra dei tre siste åra inkludert 2012. Total sendetid gjekk ned med 65 timar frå 2011 og var rett under 7 000 timar i 2012. Drama hadde 38 prosent av total sendetid i 2011, litt mindre enn året før. Drama er dermed for sjette året på rad den programtypen som har mest sendetid. Delen underholdningsprogram er, med 26 prosent, nokså uendra frå 2011 til 2012. Det blei sendt litt over 590 timar med nyheiter i 2012, som tilsvarar 9 prosent av total sendetid. Dette var på nivå som for 2011. Sjå tabellane 14.4 og 14.6. Tabell 14.6 er utarbeidd etter TV 2 si eiga fordeling på programflata (TV 2 AS).

Figur 14.2. TV 2. Sendetid, etter programtype. 2007-2012. Prosent

¹ Medrekna naturprogram og religion/livsfilosofi.
Kjelde: TV 2 AS.

Målform

NRK har eit spesielt krav på seg når det gjeld bruk av målformer i radio og TV-kanalane sine. Kravet i NRKs vedtekter er at minst 25 prosent av innhaldet skal vere på nynorsk. I 2012 var det berre NRKs radiokanal P1 og fjernsynskanalane NRK2 og NRK Super som oppnådde denne målsettinga. Skil ein mellom tala på bokmål, nynorsk og dialekt, var 35 prosent av radiosendingane og 12 prosent av fjernsynssendingane på dialekt i 2012. Sjå figur 14.3 og tabell 14.7.

Figur 14.3. Prosentdel nynorsk i programtilbodet på NRKs TV- og radiokanalar. 2007-2012

¹ Delen nynorsk på tv og radio inkluderer all normert nynorsk, samt halvparten av dialektdelen. ² Korrigerert sidan første utgåve.
Kjelde: Norsk Rikskringkasting AS.

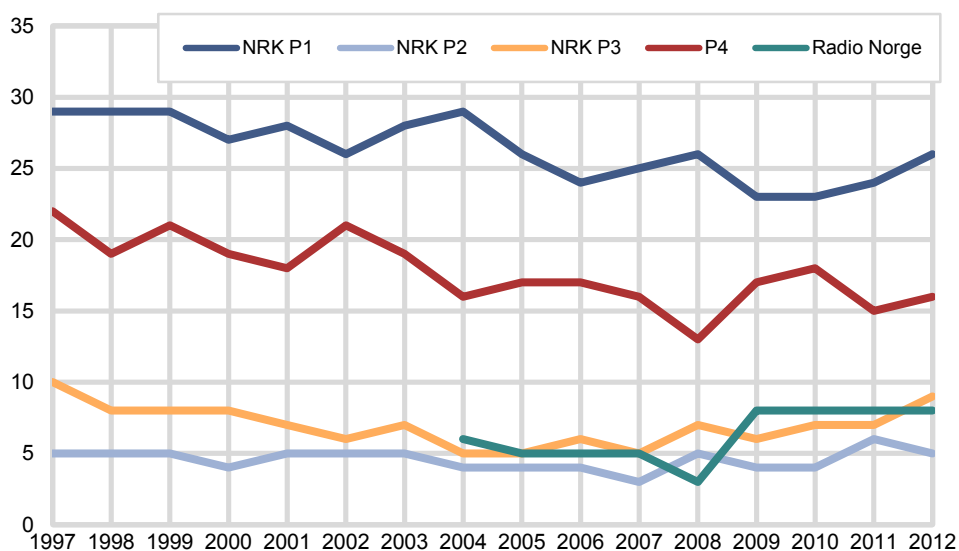
Slik det går fram av Allmennkringkastingsrapporten 2012 er Radio Norge og P4 etter konsesjonsvilkåra pålagde å nytte begge dei offisielle norske målformene utan krav til fast nynorskdel, dessutan å arbeide for å få til ei brei samansetning av

dialektar frå heile landet. I tillegg skal 30 prosent av verbalinnsлага i P4 ikkje vere på bokmål. I 2012 mangla det framleis noko på å innfri det siste kravet. Radio Norge har ikkje levert statistikk for målform i 2012 (Medietilsynet 2013).

*77 prosent ser på fjernsyn,
og 60 prosent høyrer på
radio ein gjennomsnittsdag*

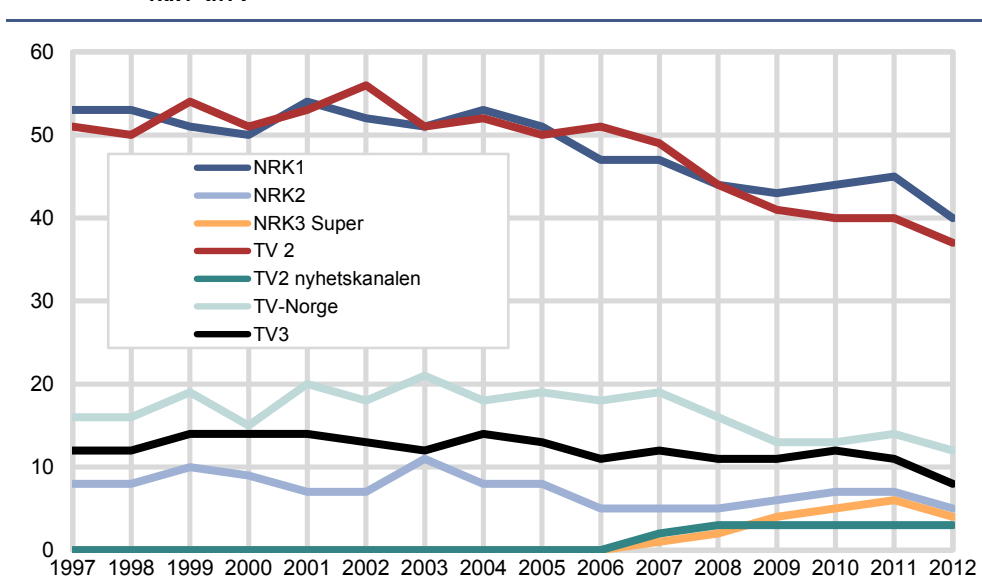
Tal frå Norsk mediebarometer 2012 (Vaage 2013) syner at 77 prosent av befolkninga såg på fjernsyn, mens 60 prosent lytta til radio ein gjennomsnittsdag i 2012. Det er om lag same tala som i 2010, da var dei på høvesvis 81 og 55 prosent. I 2012 såg kvar nordmann i gjennomsnitt 134 minuttar på fjernsyn og lytta 96 minuttar på radio kvar dag. For fjernsyn er dette 23 minuttar mindre enn året før, og det er ti minuttar meir lytting i gjennomsnitt for radio. Ein må tilbake til 2001 for å få ei liknande lyttetid for radio.

Figur 14.4. Radiolytting blant personar 9-79 år ein gjennomsnittsdag. Lyttardelar i prosent. 1997-2012

Kjelde: Norsk mediebarometer, Statistisk sentralbyrå.

Dei to klart største kanalane målt i sjåardel var NRK1 og TV 2, med høvesvis 40 og 37 prosent sjåarar i aldersgruppa 9-79 år ein gjennomsnittsdag i 2012. Det har likevel vore ein nedgang dei siste åra, da begge desse kanalane låg på jamt over 50 prosent frå 2000 til 2005. Dei to klart største radiokanalane målt i lyttardel var NRK P1 og P4, med høvesvis 26 og 16 prosent lyttarar ein gjennomsnittsdag i 2012. Radiokanalane har ikkje hatt like stor nedgang som fjernsynskanalane, sjølv om NRK P1 i 2012 hadde 26 prosent lyttarar ein gjennomsnittsdag, mot 29 prosent i 2004. Sjå figurane 14.4 og 14.5 og tabell 14.10.

Figur 14.5. Fjernsynssjåing blant personar 9-79 år ein gjennomsnittsdag. Sjøardelar i prosent.

¹ Gjeld frå september 2007

Kjelde: Norsk mediebarometer, Statistisk sentralbyrå.

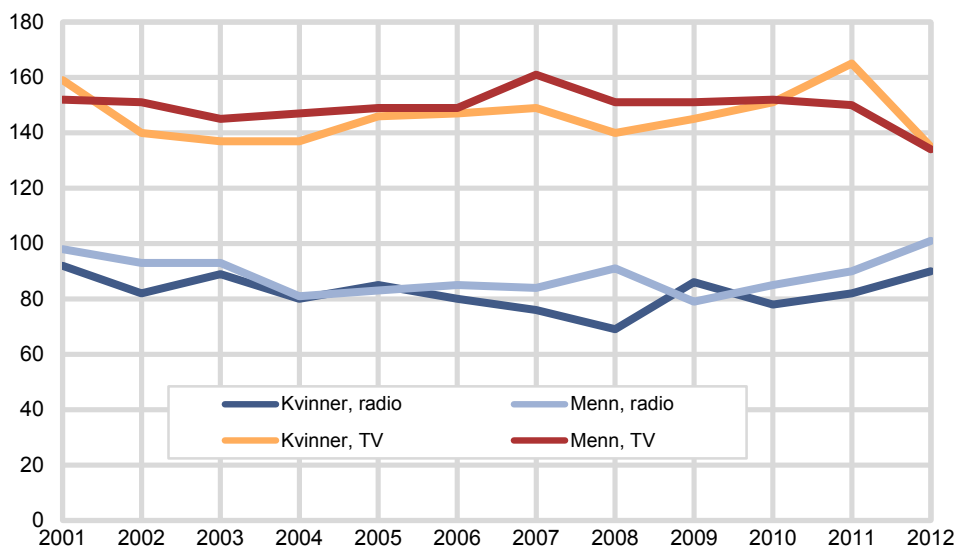
Det er ikkje spesielt kostbart å lytte til radio eller sjå på fjernsyn. Radioar og TV-ar er tilgjengelege i mange storleikar, og ein kan òg få dei brukte. Difor forventar ein ikkje at inntekt vil ha mykje at seie. Ein må ha nokre kroner, men sjølv med litt inntekt er det mogleg å få tak i ein enkel radio eller ein TV. Ved veldig lite inntekt kan det sjølvstøtt ha ei avgrensande effekt i tilgang til betalingskanalar. Dei med lågast hushaldsinntekt vil vere i 1. kvartil i tabell 14.12.

Delen radiolyttarar er om lag lik mellom inntektsgrupper, men lyttartida er ulik. Det er om lag like mange blant dei med låg hushaldsinntekt som høyrer på radio, som dei med høg inntekt, men det er likevel slik at dei med høg hushaldsinntekt høyrer på radio færre minuttar på ein gjennomsnittsdag. Hushaldsinntekt verkar å ha lite at seie for om ein ser på fjernsyn ein gjennomsnittsdag, men det er ganske klart at dess høgare inntekt, dess færre minuttar med fjernsynssjåing.

I 2012 var det slik at dei med høg utdanning hadde ein noko høgare lyttardel på radio ein gjennomsnittsdag enn dei med låg utdanning, men dei bruker likevel færre minuttar til radiolytting. Dette kan tolkast slik at dei høgare utdanna held seg orientert og underhaldne gjennom radio, men å bli orientert og underholdt tek ikkje mykje tid, eller kanskje dei har lite tid og må prioritere. Når det gjeld fjernsyn, er det færre blant dei med høg utdanning som ser på fjernsyn, og dei ser færre minuttar ein gjennomsnittsdag.

I 2012 var det flest blant dei i den eldste aldersgruppa (67-79 år) som såg på fjernsyn ein gjennomsnittsdag, 88 prosent. Dei andre aldersgruppene låg på mellom 83 og 67 prosent. Det var likevel klart at dess eldre ein er, dess meir ser ein på fjernsyn ein gjennomsnittsdag, frå 95 minuttar i den yngste aldersgruppa (9-15 år) til 192 minuttar i den eldste aldersgruppa. Dei som tilhørte dei to yngste gruppene (9-15 år og 16-24 år), brukte minst tid på radio, høvesvis 18 og 60 minuttar. Dei hadde òg færrest radiolyttarar ein gjennomsnittsdag, høvesvis 36 og 43 prosent.

Det har vore slik at menn ser meir på fjernsyn ein gjennomsnittsdag enn kvinner. I 2012 var det ikkje slik. Menn brukte 134 minuttar, medan kvinner brukte 135 minuttar på fjernsyn i snitt per dag. Det er nesten like mange menn som kvinner som ser på fjernsyn ein gjennomsnittsdag, 76 prosent for menn og 77 prosent for kvinner. Menn hørte mest på radio i 2012, 101 minuttar på ein gjennomsnittsdag, mens kvinner hørte 90 minuttar. Det var like mange menn som kvinner som hørte på radio ein gjennomsnittsdag, 60 prosent. Sjå figur 14.6 og tabellane 14.11 og 14.12.

Figur 14.6. Minuttar brukt til radiolytting og fjernsynssjåing ein gjennomsnittsdag, etter kjønn.
2001 2012

Kjelde: Norsk mediebarometer 2012.

14.2. Om radio- og TV-statistikken

Tala som er presenterte i figurane og tabellane, er delvis henta frå aktørane sjølve eller frå Allmennkringkastingsrapporten 2012. I rapporten evaluerer Medietilsynet programtilbodet til dei ulike allmennkringkastarane. I talmaterialet som ligg føre, må ein leggje til grunn at dei ulike allmennkringkastarane har ei einsarta kategorisering av programområda frå år til år, slik at det er mogeleg å gjere samanlikningar over tid. Det er vanskeleg å samanlikne programtilbodet i dei ulike radiokanalane da dei ikkje rapporterer etter same klassifiseringsverktøy, og heller ikkje rapporterer om heile sendeflata.

Allmennkringkasting

Nokre av prinsippa for allmennkringkastingskanalane som Medietilsynet følgjer:

- Sendingane skal kunne takast inn av heile befolkninga.
- Sendingane skal innehalde ein variert programmeny med program for så vel breie som smale lyttar- og sjåargrupper, under dette barn og unge, den samiske befolkningsgruppa, etniske og andre minoritetar.
- Det skal vere daglege nyheitssendingar og solid, jamleg orientering om viktige samfunns- og kulturspørsmål, nasjonalt og internasjonalt.
- Allmennkringkastingsprogramma skal bidra til å styrkje norsk språk, identitet og kultur.
- Allmennkringkastingskanalane skal ha redaksjonell sjølvstende. (Medietilsynet 2012).

Medietilsynet

Etter kringkastingslova 8 § 2-13 er Medietilsynet pålagt å utarbeide ein årleg allmennkringkastingsrapport: «*Medietilsynet skal utarbeide en årlig rapport om kringkasteres oppfyllelse av allmennkringkastingsforpliktelser. Medietilsynet kan ikke instrueres av Kongen eller departementet ved utarbeidelsen av slik allmennkringkastingsrapport.*» (Medietilsynet 2012). Medietilsynet har dermed som oppdrag å føre tilsyn med i kva grad allmennkringkastarane oppfyller sine allmennkringkastingsplikter. Tilsynet baserer seg mellom anna på allmennkringkastingsrekneskapane til dei respektive aktørane.

Medietilsynet fører òg tilsyn med andre område innanfor kringkasting (reklame og sponning, vern av barn og unge, med meir) og er styresmakt når det gjeld konsesjonar og registreringar for lokalkringkasting og anna type kringkasting.

Medietilsynet fører i tillegg mellom anna tilsyn med marknads- og eigarforhold i dagspresse og kringkasting med heimel i medieeigarskapslova. Medietilsynet er også klageinstans for fjernsynslisenssaker.

Endring i konsesjonane

Dei analoge konsesjonane til lokalfjernsyn blei avslutta i 2009, same året som sløkking av analoge fjernsynsnett blei gjennomførte, og utrullinga av det digitale riksnettet for fjernsyn blei sluttført. Eit nytt regime for digitalt lokalfjernsyn var allereie etablert, og digitale lokalfjernsynskonsesjonar blei tildelte frå 2007. Til forskjell frå tidlegare ordning kan det givast fleire konsesjonar i kvart område, konsesjonærane har ikkje tilgang til eigne, lokale sendenett, det blir ikkje stilt krav til innhald, og det er ikkje lenger formidlingsplikt i kabelnett for digitalt lokalfjernsyn.

Noreg er framleis inndelt i 29 konsesjonsområde for allment bakkesendt lokalfjernsyn. Tidlegare var det sett av frekvensressursar til åtskilde analoge, lokale sendenett i alle områda. Talet på konsesjonar av denne typen var avgrensa til ein per område, som kvar var sikra retten til å sende i dei respektive lokale netta. Konsesjon omfatta plikt til å sende lokalt innhald, og det var formidlingsplikt i kabelnett for sendingane.

Norges Televisjon (NTV) har anleggskonsesjon for det digitale bakkenettet for fjernsyn. Som ein del av konsesjonsføretnadene plikter NTV å tilby lokalfjernsyn kapasitet i det digitale nettet, som også skal vere innretta med lokale dekningsområde. Men nettet har avgrensa kapasitet til formidling av lokalfjernsyn. Ein del lokalfjernsynsaktørar har valt å sende berre i kabel- eller fibernett, eit alternativ som ikkje krev konsesjon frå Medietilsynet.

Mediebruksundersøkingane

Tala som omhandlar bruk av radio og fjernsyn, er henta frå Norsk mediebarometer 2012. Termen *kvartil* representerer ei gruppe med om lag ein fjerdedel av utvalet i undersøkinga. Talet i kvar gruppe vil variere noko frå år til år. Det er nytta nokre kjennemerke knytte til yrkesstatus i tabellane 14.11 og 14.12. Sjå kapittel 11.2 for definisjonar av desse kjennemerka.

Referansar

Medietilsynet (2012): Allmenkringkastingsrapporten, kringkastingsåret 2011.

Medietilsynet (2013): Allmenkringkastingsrapporten, kringkastingsåret 2012.

(<http://www.medietilsynet.no/no/Dokumenter/Rapporter/Allmennkringkastings-rapporter>)

NRK - Norsk rikskringkasting AS: (<http://www.nrk.no/info>)

TV 2 AS: (<http://www.tv2.no/omtv2>)

Vaage, Odd Frank: Norsk mediebarometer Statistisk sentralbyrå. (<http://www.ssb.no/medie>)

Meir informasjon

Medienorge. (<http://www.medienorge.uib.no>)

Tabell 14.1. NRK P1 og P2. Sendetid, etter programtype og radiokanal. 2009-2012

	2009				2010				2011				2012			
	NRK P1 ¹		NRK P2 ²		NRK P1 ¹		NRK P2 ²		NRK P1 ¹		NRK P2 ²		NRK P1 ¹		NRK P2 ²	
	Timar	Pro-sent	Timar	Pro-sent	Timar	Pro-sent	Timar	Pro-sent	Timar	Pro-sent	Timar	Pro-sent	Timar	Pro-sent	Timar	Pro-sent
I alt	8 760	100,0	6 572	100,0	8 762	100,0	6 569	100,0	8 762	100,0	7 665	100,0	8 738	100,0	7 620	100,0
Drama	-	-	242	3,7	69	0,8	203	3,1	85	1,0	197	2,6	90	1,0	196	2,6
Musikk	2 529	28,9	2 242	34,1	2 513	28,7	2 234	34,0	2 532	28,9	2 871	37,5	2 327	26,6	2 456	32,2
Kunst/kultur/medium ...	4	-	1 442	21,9	32	0,4	1 437	21,9	1	0,0	1 677	21,9	-	-	2 056	27,0
Underholdning	2 084	23,8	50	0,8	2 061	23,5	44	0,7	2 213	25,3	66	0,9	2 664	30,5	73	1,0
Heim/fritid/hobby	104	1,2	16	0,2	77	0,9	-	-	35	0,4	2	0,0	9,0	0,1	-	-
Vitskap	100	1,1	458	7,0	103	1,2	572	8,7	104	1,2	290	3,8	81	-	169	2,2
Religion/livsfilosofi	211	2,4	100	1,5	218	2,5	100	1,5	207	2,4	98	1,3	163	1,9	97	1,3
Samfunnsspørsmål	735	8,4	1 065	16,2	769	8,8	1 186	18,1	745	8,5	1 636	21,3	887	10,2	1 724	22,6
Nyheiter	906	10,3	754	11,5	870	9,9	570	8,7	856	9,8	587	7,7	742	8,5	631	8,3
Portrett	193	2,2	55	0,8	-	-	56	0,9	184	2,1	63	0,8	-	0,0	-	0,0
Barneprogram	136	1,6	-	-	180	2,1	-	-	172	2,0	-	-	163	1,9	-	-
Regionale sendingar																
inkl. Sæmi Radio	1 424	16,3	135	2,1	1 384	15,8	128	1,9	1 334	15,2	123	1,6	1 325	15,2	122	1,6
Sport	259	3,0	12	0,2	271	3,1	8	0,1	282	3,2	-	-	250	2,9	-	-
Andre program	75	0,9	1	-	215	2,5	31	0,5	12	0,1	55	0,7	37	0,4	96	1,3

¹ Talet på timar heile døgnet. ² Timar berre på dagtid.

Kjelde: Medietilsynet, NRKs allmennkringkasterregnskap 2012.

Tabell 14.2. NRK P3. Sendetid¹, etter programtype. 2007-2012

	2007		2008		2009		2010		2011		2012	
	Timar	Prosent	Timar	Prosent	Timar	Prosent	Timar	Prosent	Timar	Prosent	Timar	Prosent
I alt	6 571	100,0	8 782	100,0	8 771	100,0	8 760	100,0	8 761	100,0	8 646	100,0
Musikk	4 137	63,0	5 908	67,3	6 903	78,7	5 212	59,5	4 754	54,3	5 047	58,4
Kunst/kultur/medier	839	12,8	814	9,3	322	3,7	265	3,0	158	1,8	202	2,3
Av dette												
Popkultur	63	1,0	79	0,9	-	-	-	-	-	-	-	-
Om film	65	1,0	69	0,8	89	1,0	265	3,0	-	-	-	-
Musikkjournalistikk	711	10,8	666	7,6	233	2,7	-	-	-	-	-	-
Nyheiter	467	7,1	549	6,3	310	3,5	241	2,8	208	2,4	183	2,1
Underholdning	782	11,9	1 130	12,9	869	9,9	1 988	22,7	2 648	30,2	2 590	30,0
Humor	423	6,4	629	7,2	289	3,3	-	-	-	-	-	0,0
Aktualitet/samfunn	346	5,3	361	4,1	367	4,2	-	-	374	4,3	521	6,0
Sex og samliv	31	0,5	37	0,4	76	0,9	425	4,9	-	-	-	-
Sport	-	-	-	-	-	-	-	-	2	0,0	4	0,0
Andre program	-	-	20	0,2	-	-	629	7,2	617	7,0	99	1,1

¹ P3 går i samsending med P1 om natta.

Kjelde: Medietilsynet, NRKs allmennkringkasterregnskap 2012.

Tabell 14.3. Radio Norge¹. Sendetid², etter programtype. 2007-2012

	2007		2008		2009		2010		2011		2012	
	Sendetid	Prosent	Sendetid	Prosent	Sendetid	Prosent	Sendetid	Prosent	Sendetid	Prosent	Sendetid	Prosent
Timar i alt	3 397	100,0	3 172	100,0	3 414	100,0	3 323	100,0	3 245	100,0	3 234	100,0
Nyheiter og aktualitet ..	969	28,5	815	25,7	940	27,5	900	27,1	912	28,1	865	26,7
Kultur	674	19,8	639	20,1	626	18,3	628	18,9	624	19,2	622	19,2
Barn og unge	682	20,1	669	21,1	678	19,9	624	18,8	577	17,8	599	18,5
Samisk	11	0,3	22	0,7	32	0,9	32	1,0	30	0,9	30	0,9
Livssyn	87	2,6	86	2,7	98	2,9	100	3,0	98	3,0	96	3,0
Fleirkulturelt	57	1,7	96	3,0	78	2,3	101	3,0	80	2,5	88	2,7
"Dei nye eldre"	56	1,6	92	2,9	104	3,0	102	3,1	91	2,8	89	2,8
Vitskap og teknologi ..	80	2,4	87	2,7	104	3,0	95	2,9	92	2,8	92	2,8
Forbrukarstoff	110	3,2	55	1,7	78	2,3	64	1,9	50	1,5	50	1,5
Sport og idrett	361	10,6	299	9,4	364	10,7	359	10,8	363	11,2	352	10,9
Musikk for smale grupper	310	9,1	312	9,8	312	9,1	318	9,6	328	10,1	351	10,9

¹ Frå 21. april 2008 endra radiokanalen namn frå Kanal 24 til Radio Norge. ² Rapportert sendetid til Medietilsynet.

Kjelde: Medietilsynet, Allmennkringkastingsregnskap RN 2012.

Tabell 14.4. P4. Sendetid¹, etter programtype. 2006-2012

	2006		2007		2008		2009		2010		2011		2012	
	Sendetid	Pro-sent	Sendetid	Pro-sent	Sendetid	Pro-sent	Sendetid	Pro-sent	Sendetid	Pro-sent	Sendetid	Pro-sent	Sendetid	Pro-sent
Timar i alt	5 463	100,0	7 236	100,0	7 392	100,0	7 483	100,0	7 416	100,0	7 209	100,0	7 083	100,0
Nyheitssendingar	441	8,1	424	5,9	427	5,8	446	6,0	418	5,6	425	5,9	423	6,0
Nyheiter på samisk	19	0,3	23	0,3	23	0,3	20	0,3	26	0,4	27	0,4	25	0,4
Distriksnyheiter	10	0,2	11	0,2	13	0,2	13	0,2	15	0,2	13	0,2	13	0,2
Sportsnyheiter	35	0,6	30	0,4	37	0,5	40	0,5	50	0,7	45	0,6	45	0,6
Program for nyheitsperspektiv, debatt og analyse, innanriks	254	4,6	327	4,5	358	4,8	379	5,1	421	5,7	435	6,0	399	5,6
Program for nyheitsperspektiv, debatt og analyse, utanriks	44	0,8	46	0,6	46	0,6	34	0,5	37	0,5	39	0,5	40	0,6
Daglege kultur- og nyheitssendingar	25	0,5	39	0,5	37	0,5	46	0,6	63	0,8	61	0,8	51	0,7
Dagleg breitt kulturmagasin	443	8,1	1 252	17,3	1 231	16,7	1 189	15,9	1 137	15,3	727	10,1	756	10,7
Kulturinnslag (ikkje kulturnyheiter), i breie sendeflater	176	3,2	176	2,4	250	3,4	297	4,0	277	3,7	289	4,0	293	4,1
Program med smalt kulturfokus	449	8,2	448	6,2	446	6,0	509	6,8	520	7,0	547	7,6	587	8,3
Program for smale musikkjangrar	329	6,0	825	11,4	659	8,9	529	7,1	543	7,3	529	7,3	523	7,4
Barneprogram	200	3,7	254	3,5	260	3,5	235	3,1	236	3,2	230	3,2	235	3,3
Ungdomsprogram	746	13,7	880	12,2	949	12,8	639	8,5	651	8,8	761	10,6	904	12,8
Religion og livsfilosofi	82	1,5	112	1,5	138	1,9	254	3,4	121	1,6	118	1,6	119	1,7
Flirkulturelle program	31	0,6	120	1,7	134	1,8	144	1,9	83	1,1	102	1,4	102	1,4
Program med sport og idrett	451	8,3	455	6,3	414	5,6	429	5,7	455	6,1	435	6,0	400	5,6
Program retta mot trafikantar	1 465	26,8	1 579	21,8	1 776	24,0	1 743	23,3	1 763	23,8	1 744	24,2	1 672	23,6
Program med smalt fokus, natur, vitenskap, medisin, helse	17	0,3	20	0,3	-	-	-	-	23	-	39	1	41	0,6
Natur, vitenskap, medisin, helse; innslag i breie program	12	0,2	22	0,3	22	0,3	24	0,3	74	1,0	120	1,7	101	1,4
Forbrukarstoff/innslag i breie program	23	0,4	27	0,4	29	0,4	34	0,5	35	0,5	36	0,5	38	0,5
Media, mediekritikk og -satire	0	0,0	30	0,4	96	1,3	281	3,8	269	3,6	282	3,9	297	4,2
Program tilpassa "eldre" radiolyttarar	211	3,9	136	1,9	47	0,6	198	2,6	199	2,7	205	2,8	19	0,3

¹ Rapportert sendetid til Medietilsynet.

Kjelde: Medietilsynet, Allmennkringkasterregnskap P4 2012.

Tabell 14.5. NRK. Sendetid¹, etter fjernsynskanal og programtype. 2011-2012

	NRK 1				NRK 2				NRK 3				NRKSuper ²			
	2011		2012		2011		2012		2011		2012		2011		2012	
	Timar	Pro-sent	Timar	Pro-sent	Timar	Pro-sent	Timar	Pro-sent	Timar	Pro-sent	Timar	Pro-sent	Timar	Pro-sent	Timar	Pro-sent
Riksprogram i alt	8 245	100,0	7 933	100,0	6 326	100,0	6 660	100,0	3 713	100,0	3 112	100,0	4 632	100,0	4 622	100,0
Av dette Interaktivt TV ³ ..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..
Barneprogram	83	1,0	15	0,2	-	-	-	-	-	-	-	-	4 632	100,0	4 622	100,0
Drama	1 199	14,5	1 313	16,6	728	11,5	939	14,1	845	22,8	1 642	52,8	-	-	3 252	70,4
Informasjonsprogram	1 481	18,0	1 813	22,9	2 229	35,2	2 005	30,1	631	17,0	723	23,2	-	-	-	-
Kunst/kultur/medium	427	5,2	164	2,1	474	7,5	490	7,4	22	0,6	18	0,6	-	-	-	-
Musikk	1 189	14,4	218	2,7	190	3,0	223	3,3	1 677	45,2	31	1,0	-	-	5	0,1
Naturprogram	245	3,0	370	4,7	117	1,8	150	2,3	40	1,1	19	0,6	-	-	9	0,2
Nyheiter	1 698	20,6	1 815	22,9	1 645	26,0	1 667	25,0	11	0,3	11	0,4	-	-	60	1,3
Religion/livsfilosofi	36	0,4	22	0,3	45	0,7	57	0,9	-	-	-	-	-	-	-	-
Sport	1 028	12,5	1 074	13,5	531	8,4	720	10,8	19	0,5	16	0,5	-	-	-	-
Underholdning	761	9,2	1 014	12,8	195	3,1	238	3,6	427	11,5	635	20,4	-	-	776	16,8
Undervisning	-	-	-	-	49	0,8	62	0,9	-	-	-	-	-	-	32	0,7
Vitenskap	73	0,9	89	1,1	107	1,7	94	1,4	37	1,0	13	0,4	-	-	76	1,6
Andre program	25	0,3	26	0,3	16	0,3	15	0,2	4	0,1	2	0,1	-	-	412	8,9

¹ Dei regionale sendingane er ikkje med i sendetida. ² Alle program på NRKSuper er nå kategorisert som barneprogram. ³ Timane er fordelte på ulike programkategoriar.

Kjelde: Medietilsynet, Allmennkringkastingsrapporten 2011 og Norsk rikskringkasting AS.

Tabell 14.6. TV 2. Sendetid, etter programtype. 2007-2012

	2007		2008		2009		2010		2011		2012	
	Timar	Prosent	Timar	Prosent	Timar	Prosent	Timar	Prosent	Timar	Prosent	Timar	Prosent
Program i alt¹	6 020	100,0	6 341	100,0	7 233	100,0	7 056	100,0	7 023	100,0	6 958	100,0
Barneprogram	531	8,8	553	8,7	543	7,5	535	7,6	398	5,7	451	6,5
Drama	2 464	40,9	2 719	42,9	2 896	40,0	2 818	39,9	2 619	37,3	2 637	37,9
Informasjonsprogram	1 140	18,9	1 139	18,0	877	12,1	828	11,7	889	12,7	941	13,5
Kunst/kultur/medium	18	0,3	14	0,2	43	0,6	10	0,1	11	0,1	17	0,2
Musikk	10	0,2	5	0,1	5	0,1	5	0,1	43	0,6	8	0,1
Naturprogram	12	0,2	32	0,5	6	0,1	1	0,0	9	0,1	9	0,1
Nyheiter	555	9,2	480	7,6	422	5,8	416	5,9	602	8,6	593	8,5
Religion/livsfilosofi	34	0,6	24	0,4	28	0,4	15	0,2	16	0,2	8	0,1
Sport	469	7,8	557	8,8	456	6,3	523	7,4	506	7,2	465	6,7
Underholdning	773	12,8	818	12,9	1 957	27,1	1 905	27,0	1 931	27,5	1 824	26,2
Undervisning	14	0,2	-	0,0	-	-	-	-	-	-	-	-
Andre program	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	5	0,1

¹ Eigenannonsering ikkje medrekna frå og med 2008.

Kjelde: TV 2 AS. Allmennkringkasterregnskap 2012.

Tabell 14.7. Norsk rikskringkasting. Sendetid i radio og fjernsyn, etter målform. 2003-2012. Prosent

	Radio				Fjernsyn			
	I alt	Bokmål	Nynorsk	Dialekt	I alt	Bokmål	Nynorsk	Dialekt
2003	100,0	61,5	8,3	30,2	100,0	76,6	13,0	10,4
2004 ¹	100,0	55,0	3,0	42,0	100,0	63,0	6,0	32,0
2005	100,0	55,7	4,0	41,7	100,0	74,0	7,0	23,0
2006	100,0	56,7	5,3	38,0	100,0	70,5	7,5	22,0
2007	100,0	61,0	4,0	35,0	100,0	69,0	7,0	24,0
2008	100,0	63,0	6,0	31,0	100,0	75,9	6,6	17,5
2009	100,0	56,2	4,4	39,4	100,0	71,9	9,1	19,0
2010	100,0	62,2	4,5	33,3	100,0	75,0	8,7	16,3
2011	100,0	60,2	5,4	34,4	100,0	69,1	11,9	19,0
2012	100,0	58,9	6,2	34,9	100,0	72,5	15,3	12,3

¹ Ved overgangen til 2004, gjennomførte NRK følgjande praksis: Ein stilte strengare krav til kva som blei rekna som bokmål og kva som reknast som nynorsk. Dersom det som skulle registrerast ikkje var tydeleg nok, blei det plassert i dialektkategorien.

Kjelde: Norsk rikskringkasting AS.

Tabell 14.8. Konesjon for drift av lokalfjernsyn og lokalradio, etter fylke. 1990-2012

Heile landet	Lokalfjernsyn allmenn	Lokalradio
1990	106	442
2000	26	274
2001	27	259
2002	26	272
2003	¹ 23	267
2004	25	256
2005	26	248
2006	26	248
2007	25	246
2008	25	² 241
2009	19	237
2010	³ 7	251
2011	⁴ 14	253
2012	17	251
2012		
Østfold	1	10
Akershus	3	12
Oslo	1	23
Hedmark		11
Oppland	1	6
Buskerud	2	16
Vestfold	1	11
Telemark	1	11
Aust-Agder		8
Vest-Agder	1	11
Rogaland	2	20
Hordaland	1	29
Sogn og Fjordane		5
Møre og Romsdal	2	14
Sør-Trøndelag		13
Nord-Trøndelag		3
Nordland		23
Troms Romsa		10
Finnmark Finnmarku	1	15

¹ Landet er delt inn i 30 konsesjonsområder for lokalfjernsyn og 141 konsesjonsområder for lokalradio. ² Frå og med 2008 blir konsesjonar i drift talde. ³ Tal kan ikkje samanliknast med tidlegare år på grunn av endringar i konsesjonar, sjå del 14.2. Det var 88 gyldige lokalfjernsynskonsesjonar i 2010, men berre sju var i drift. Ein av konsesjonane dekte to fylke. ⁴ Konsesjonsområde i det digitale bakkenettet for fjernsyn samsvarar ikkje alltid med fylkesgrenser. Ved utgangen av 2011 var det 87 gyldige lokalfjernsynskonsesjonar i det digitale bakkenettet for fjernsyn (DTT). Det var 14 av 87 konsesjonar for lokalfjernsyn som var i drift ved utgangen av 2011.

Kjelde: Medietilsynet.

Tabell 14.9. Registrerte fjernsynslisensar, etter fylke. 31. desember. 2001-2012

	2001	2003	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011 ¹	2012
Heile landet	1 740 811	1 758 619	1 787 374	1 807 951	1 851 969	1 882 349	1 905 526	1 930 758	1 956 025	1 970 592
Østfold	101 449	103 032	104 665	106 041	108 580	110 010	110 402	111 874	113 451	114 308
Akershus	177 444	181 945	185 853	189 293	193 520	197 678	201 141	204 923	208 417	211 522
Oslo	206 426	206 316	212 499	218 534	226 352	230 361	234 371	238 232	241 887	242 608
Hedmark	76 052	76 484	76 736	76 904	78 823	79 848	80 449	80 925	81 251	81 290
Oppland	72 749	72 235	73 415	72 922	73 906	75 054	75 327	75 642	76 362	76 308
Buskerud	92 818	94 367	96 308	97 964	100 233	101 216	102 313	103 741	104 884	105 420
Vestfold	83 911	86 552	87 706	88 396	89 939	91 693	92 186	93 549	94 831	95 624
Telemark	65 231	66 692	67 441	67 775	68 961	69 804	70 509	71 254	71 965	72 096
Aust-Agder	37 660	37 801	38 654	39 048	40 082	40 981	41 827	42 450	43 007	43 495
Vest-Agder	59 034	59 256	60 597	61 229	62 861	63 713	65 035	65 925	66 927	68 191
Rogaland	136 150	140 486	144 218	148 907	153 731	157 810	160 079	162 453	166 105	167 646
Hordaland	166 311	168 640	170 882	171 003	177 284	180 280	182 948	186 371	187 901	190 002
Sogn og Fjordane	39 111	38 873	39 092	38 904	39 438	39 970	40 003	40 328	40 911	40 929
Møre og Romsdal	93 212	92 855	93 569	93 732	95 542	97 093	97 685	98 289	99 531	100 468
Sør-Trøndelag	105 578	106 517	108 251	108 827	110 438	111 715	113 372	114 278	115 669	116 896
Nord-Trøndelag	47 919	48 377	48 435	48 791	49 874	50 318	50 866	51 363	52 006	52 376
Nordland	91 245	90 192	90 550	90 734	92 039	93 239	93 997	95 311	96 430	96 276
Troms Romsa	56 598	56 430	56 640	57 138	58 115	59 462	60 745	60 893	61 084	61 537
Finnmark Finnmarku	25 759	25 523	25 897	25 721	26 295	26 182	26 375	27 046	27 412	27 543
Svalbard	343	337	332	342	359	368	370	372	393	408
Frilisensar	5 811	5 709	5 634	5 747	5 597	5 554	5 526	5 539	5 602	5 649

¹ Tala er endra sia forrige utgåve.

Kjelde: Norsk rikskringkasting AS.

Tabell 14.10. Lyttar- og sjåardelar for ulike radio- og fjernsynskanalar. 1994-2012. Prosent

	1994	1996	1998	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Radio																
NRK P1	31	27	29	27	28	26	28	29	26	24	25	26	23	23	24	26
NRK P2	7	5	5	4	5	5	5	4	4	4	3	5	4	4	6	5
NRK P3	11	10	8	8	7	6	7	5	5	6	5	7	6	7	7	9
Radio P4	18	21	19	19	18	21	19	16	17	17	16	13	17	18	15	16
Radio Norge	.	.	.	.	.	.	.	6	5	5	5	3	8	8	8	8
Lokalradio	13	13	12	11	12	14	12	11	9	10	11	8	7	8	6	6
Andre kanalar	1	1	1	2	2	3	2	2	3	3	3	6	3	4	5	4
Fjernsyn																
NRK1	58	55	53	50	54	52	51	53	51	47	47	44	43	44	45	40
NRK2	.	¹ 10	8	9	7	7	11	8	8	5	5	5	6	7	7	5
NRK3 Super	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	² 1	2	4	5	6	4
TV2 AS	42	50	50	51	53	56	51	52	50	51	49	44	41	40	40	37
TV2 nyhetskanalen	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	2	3	3	3	3	3
TVNorge	12	13	16	15	20	18	21	18	19	18	19	16	13	13	14	12
TV3	7	12	12	14	14	13	12	14	13	11	12	11	11	12	11	8
Svensk TV ³	3	2	2	1	1	2	1	1	1	1	1	1	1	..	..	..
Lokal TV ⁴	1	1	1	1	1	1	1	1	0	1	1	0	1	..	..	..
TV 2 Zebra	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	2	2	1
TVN Fem	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	2	1	2
Viasat 4	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	6	4	4
Andre kanalar	7	7	9	10	12	12	10	12	13	15	17	22	23	18	20	18

¹ Gjeld frå september 1996. ² Gjeld frå september 2007. ³ SVT1 og SVT2. ⁴ Inkluderer lokal-tv som har fått konsesjon frå Medietilsynet, t.d. TV Follo AS og lokale sendingar på TV Norge.

Kjelde: Norsk mediebarometer, Statistisk sentralbyrå.

Tabell 14.11. Minuttar brukt til radiolytting og fjernsynssjåing ein gjennomsnittsdag, etter kjønn, alder, utdanning og hushaldsinntekt. 2003-2012

	Radio										Fjernsyn									
	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2003	2004	2005	2006	2007 ¹	2008 ¹	2009	2010	2011	2012
Minuttar i alt ..	91	80	84	83	80	80	82	81	86	96	141	142	147	148	155	145	148	152	157	134
Kjønn																				
Menn	93	81	83	85	84	91	79	85	90	101	145	147	149	149	161	151	151	152	150	134
Kvinner	89	80	85	80	76	69	86	78	82	90	137	137	146	147	149	140	145	151	165	135
Alder																				
9-15 år	24	20	17	17	13	12	10	16	15	18	141	123	132	123	126	126	115	105	114	95
16-24 "	66	70	65	64	53	50	49	55	65	60	144	132	134	152	144	136	128	133	135	105
25-44 "	101	82	83	84	81	72	85	83	82	100	131	133	141	142	141	133	143	143	142	119
45-66 "	111	100	106	107	109	112	113	110	109	119	137	145	156	146	168	154	155	165	170	154
67-79 "	103	99	126	104	101	125	106	97	121	143	177	193	180	188	204	190	201	206	221	192
Utdanning																				
Ungdomsskole. Vidaregåande skole	107	82	97	97	98	90	84	73	84	99	153	153	173	178	181	177	171	173	178	168
Universitet/-høgskole, kort ..	111	102	102	102	99	104	106	102	114	122	149	159	154	162	167	164	164	174	177	146
Universitet/-høgskole, lang ..	91	78	76	76	69	73	86	84	72	96	118	126	145	134	153	122	138	144	152	136
73	54	73	73	71	73	69	77	80	81	118	102	114	112	110	110	121	121	126	102	
Hushalds-inntekt																				
1. kvartil	104	85	103	88	94	92	89	84	106	95	158	167	165	180	184	168	172	170	178	154
2. kvartil	93	79	89	93	82	84	94	95	87	106	143	163	158	162	166	154	162	165	171	148
3. kvartil	87	85	83	88	84	84	86	86	90	115	142	124	151	139	147	137	154	161	161	139
4. kvartil	89	78	80	74	68	70	71	68	80	79	126	124	127	123	132	124	120	118	126	109
Yrkesstatus (16-79 år)²																				
Yrkesgruppe 1-2	79	75	73	72	77	75	73	85	85	91	102	113	132	116	125	117	125	130	131	114
Yrkesgruppe 3	91	73	96	74	74	74	92	80	64	92	134	126	129	140	140	116	141	141	150	118
Yrkesgruppe 4-5	93	94	85	83	89	85	82	72	96	85	145	135	141	153	150	154	150	149	160	148
Yrkesgruppe 6-9	147	123	134	162	131	134	140	140	131	175	133	145	146	154	153	149	159	160	153	128
Elevar/studentar	38	38	37	42	38	29	27	28	39	25	130	124	125	136	126	140	100	122	137	93
Trygd/pensjonistar	116	99	126	109	103	121	114	110	126	146	186	191	197	191	211	194	207	209	224	202
Heimearbeidande	98	97	97	75	:	:	:	109	63	86	130	168	177	180	:	:	:	217	141	129
Landsdel																				
Oslo/Akershus	99	76	75	62	73	77	66	79	70	78	121	135	144	143	143	137	140	149	146	136
Austlandet	85	88	90	95	92	90	88	79	94	107	141	147	149	164	166	142	163	156	170	142
Agder og Rogaland	79	80	68	94	80	72	83	80	88	79	134	134	158	142	150	147	129	142	144	117
Vestlandet	89	75	93	76	84	65	91	71	83	98	152	140	135	138	157	141	146	149	157	140
Trøndelag	118	96	83	88	61	93	82	100	107	101	163	157	140	153	156	161	153	168	163	130
Nord-Noreg	87	68	96	90	77	86	86	96	89	131	152	147	164	141	158	164	152	153	163	129

¹ Tala blei retta i 2009-publikasjonen. ² For ein definisjon på dei ulike yrkesgruppene, sjå kap. 11.2.

Kjelde: Norsk mediebarometer, Statistisk sentralbyrå.

Tabell 14.12. Personar som høyrer på radio og ser på fjernsyn ein gjennomsnittsdag, etter kjønn, alder, utdanning og landsdel. 2003-2012. Prosent

	Radio										Fjernsyn											
	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012		
Prosentdel totalt	58	58	55	54	53	54	53	56	55	60	84	83	85	83	82	80	80	82	81	77		
Kjønn																						
Menn	58	57	54	55	55	56	52	56	57	60	84	82	85	83	83	81	80	83	81	76		
Kvinner	57	58	56	53	52	52	54	55	52	60	83	83	84	82	81	80	81	81	81	77		
Alder																						
9-15 år	37	31	30	26	27	27	22	33	31	36	93	86	91	90	87	88	86	82	89	83		
16-24 "	52	47	46	45	41	38	45	46	48	43	80	82	78	81	81	77	75	79	74	67		
25-44 "	59	60	57	60	58	56	58	59	57	64	81	79	82	81	77	76	78	80	76	71		
45-66 "	67	68	63	61	64	66	63	65	59	72	82	84	87	81	84	82	81	84	83	80		
67-79 "	60	64	64	54	53	60	52	55	64	66	92	86	89	86	88	85	86	90	91	88		
Utdanning																						
Ungdomsskole	58	54	51	52	52	48	46	46	50	55	84	78	83	85	84	80	81	86	82	81		
Vidaregåande skole	59	60	59	56	58	58	57	59	56	62	83	85	85	80	82	80	80	85	82	74		
Universitet/høgskole, kort	64	65	60	59	54	62	62	61	60	66	77	81	83	82	80	79	79	79	80	78		
Universitet/høgskole, lang	64	68	62	64	66	63	62	64	65	72	82	79	84	83	78	77	76	75	77	75		
Hushaldsinntekt																						
1. kvartil	58	56	53	45	50	53	49	49	53	48	84	86	83	81	78	80	79	82	76	74		
2. kvartil	59	53	55	55	52	57	54	60	55	61	81	83	84	83	85	83	81	83	81	77		
3. kvartil	58	56	57	58	57	56	54	60	56	68	87	81	87	86	85	81	81	86	85	82		
4. kvartil	62	65	63	60	58	60	58	59	60	67	84	84	87	84	81	83	82	80	83	75		
Yrkesstatus (16-79 år) ¹																						
Yrkesgruppe 1-2	66	68	64	64	64	64	64	67	63	72	80	78	85	83	80	79	74	78	81	76		
Yrkesgruppe 3	63	66	65	60	60	62	66	62	55	70	84	83	80	82	83	77	84	81	76	73		
Yrkesgruppe 4-5	58	64	54	53	57	51	53	55	58	59	82	79	84	80	77	83	80	82	81	76		
Yrkesgruppe 6-9	61	58	61	65	65	60	60	64	57	71	79	82	82	80	80	75	78	85	79	71		
Elevar/studentar	47	44	39	42	37	41	42	45	50	35	73	84	79	78	77	77	73	79	75	67		
Trygd/pensjonistar	62	60	62	55	52	60	53	53	61	67	91	87	89	86	87	84	87	88	90	88		
Heimearbeidande	56	52	52	42	:	:	:	54	32	43	87	88	97	77	:	:	:	90	61	65		
Landsdel																						
Oslo/Akershus	64	60	55	51	54	55	50	55	51	56	78	80	84	81	80	78	78	80	76	76		
Austlandet elles	55	59	54	57	56	57	51	57	54	62	85	84	85	83	83	79	80	86	83	79		
Agder og Rogaland	54	58	54	58	56	50	59	58	54	58	88	81	86	83	82	82	77	80	82	73		
Vestlandet	59	53	57	50	50	49	55	53	56	61	86	85	83	81	82	78	82	82	84	79		
Trøndelag	61	57	57	55	51	57	55	59	58	62	84	86	82	85	84	87	85	84	82	78		
Nord-Noreg	54	57	51	50	50	52	50	51	58	63	83	81	88	83	83	82	83	83	83	72		

¹ For ein definisjon på dei ulike yrkesgruppene, sjå kap. 11.2.

Kjelde: Norsk mediebarometer, Statistisk sentralbyrå.

15. Kulturminne

15.1. Nokre resultat

5 000 nye kulturminne

Per 31. desember 2012 var det registrert totalt nær 217 000 freda kulturminne i databasen til Riksantikvaren. Sidan 2008 har det vore ein auke på drygt 35 000 minne. Talet på nye kulturminne auka med litt meir enn 5 000 frå 2011 til 2012. Største delen av dei registrerte kulturminna er arkeologisk enkeltminne, drygt 205 000. Om lag 6 300 bygningar er registrerte som freda kulturminne, medan dei historiske hagane utgjer den minste gruppa av freda kulturminne med 210 i 2012.

Flest kulturminne frå
førreformatorisk tid

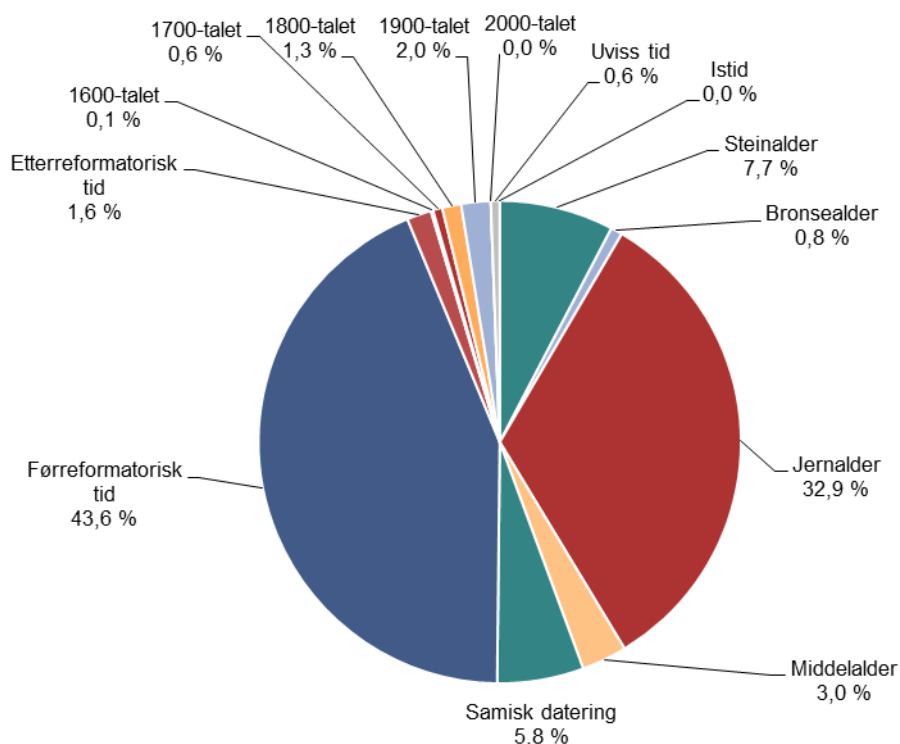
Fleirtalet av dei freda kulturminna er frå «førreformatorisk tid⁶», med ca 94 300 minne. Denne tidfestinga rommar alt frå istida og fram til reformasjonen. Frå jernalderen er det registrert litt over 71 200, og frå steinalderen 16 600 kulturminne.

Det er registrert 235 freda kyrkjer i 2012. 204 av desse kyrkjene er middelalder-kyrkjer. 258 freda bygningar er òg daterte frå middelalderen, medan fleirtalet (2 126) av dei freda bygningane er frå 1800-talet.

Rogaland og Hedmark har
flest freda kulturminne

Rogaland og Hedmark har flest registrerte freda kulturminne, begge fylka med 11 prosent av dei freda minna, til saman nær 46 000 minne. Oppland og Finnmark har òg stor del av kulturminna med 10 og 9 prosent kvar eller drygt 22 600 og 18 900 kulturminne. Figur 15.1 og tabell 15.1 viser fordelinga på enkeltminna etter kategori, tidsepoke og fylke.

Figur 15.1. Freda kulturminne¹. Enkeltminne², etter tidsepoke. 31. desember 2012

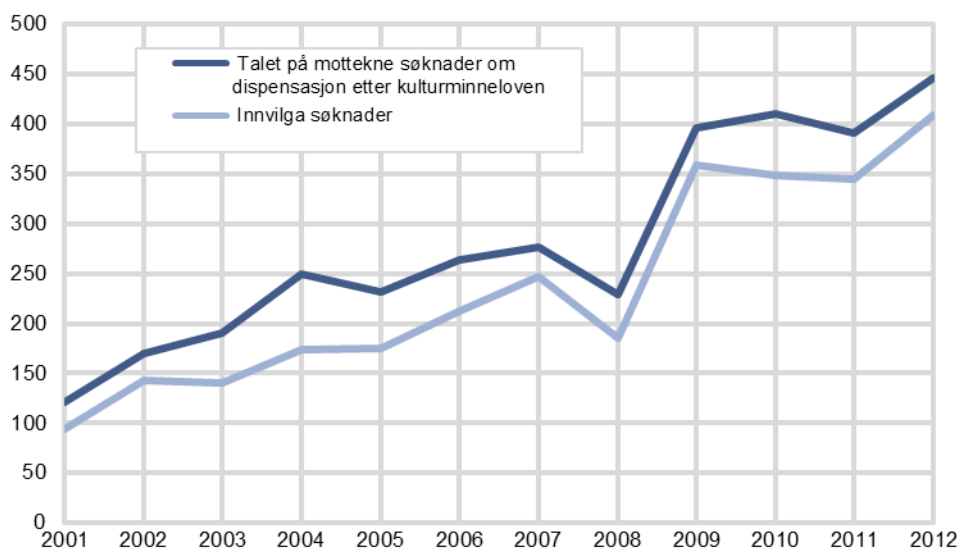
¹ Tala omfattar alle kulturminne som er registrerte som freda etter kulturminneloven. ² Lokalitet/enkeltminne: Ein lokalitet er eit samanhengande kulturminneområde eller -anlegg som består av eitt eller fleire enkeltminne. Døme: eit gravfelt (lokalitet) med fleire gravhaugar (enkeltminne) eller ein fyrstasjon (lokalitet) med fleire bygningar (enkeltminne). Alle enkeltminne må vere knytte opp mot ein lokalitet
Kjelde: Askeladden (Riksantikvarens kulturminnedatabase).

⁶ Førreformatorisk tid omfattar tidsepokane: førreformatorisk tid; senneolitikum; steinalder - bronsealder; senneolitikum - bronsealder; bronsealder - jernalder; jernalder - middelalder; - yngre jernalder - middelalder; vikingtid - middelalder.

450 søknader om dispensasjon etter kulturminneloven

Dispensasjonsbehandlingen i fylkeskommunane etter kulturminneloven og plan- og bygningsloven er vist i tabell 15.4. I 2012 kom det inn i nær 450 søknader om dispensasjon etter kulturminneloven, 55 fleire enn i 2011. For heile landet blei nesten 92 prosent av søknadene innvilga, mot 85 prosent i 2010 og 88 prosent i 2011. Det manglar iallfall rapport for ein fylkeskommune for 2011. I 2012 var det seks fylkeskommunar som innvilga alle søknadene som kom inn, Sør-Trøndelag, Oppland, Sogn og Fjordane, Nordland, Buskerud og Troms.

Figur 15.2. Dispensasjonsbehandling i fylkeskommunen, etter kulturminneloven. 2001-2012

Kjelde: Statistisk sentralbyrå.

591 millionar kroner til fysisk planlegging, kulturminne, natur og nærmiljø

KOSTRA-rapporteringa (KOSTRA, sjå kapittel 1.2) viser at fylkeskommunane i alt hadde 591 millionar kroner i netto driftsutgifter til fysisk planlegging, kulturminne, natur og nærmiljø i 2012 (KOSTRA-funksjonane 715, 716 og 750). Det er ein auke i kostnadene på desse områda på 22 prosent samanlikna med 2011. Nettoutgiftene til fylkeskommunane i 2012 til fysisk planlegging, kulturminne, natur og nærmiljø var 1,2 prosent av totale netto driftsutgifter for heile landet utan Oslo. Til dette formålet gjekk 134 kroner per innbyggjar i heile landet utan Oslo, som er 23 kroner meir enn i 2011. (Rekneskapsomgrep, sjå kapittel 1). Jamfør tabell 15.5.

Tabell 15.6 viser gjennomsnittlege netto og brutto driftsutgifter og gjennomsnittlege brutto investeringsutgifter til fysisk planlegging, kulturminne, natur og nærmiljø for åra 2008-2012. Totaltala for netto driftsutgifter og brutto driftsutgifter for 2012 viser at dei ligg over gjennomsnittet for dei tre siste åra til og med 2012. Netto driftsutgiftene ligg 24 prosent over, medan brutto driftsutgifter ligg 11 prosent over gjennomsnittet for dei tre siste åra. Brutto investeringsutgifter for 2012 viser at investeringane på dette området har vore over 28 prosent lågare i høve til gjennomsnittet dei tre siste åra.

Stadig auke i avslåtte søknader om dispensasjon om tiltak i spesialområde for bevaring av kulturminne

Tabell 15.7 viser ei oversikt over kommunal behandling av byggjesaker i område med stor miljøverdi. Dette gjeld nye bygningar i landbruks-, natur- og friområde, område med byggjeforbod i 100-metersbeltet langs sjø, område med byggjeforbod langs ferskvatn og tiltak i spesialområde for bevaring av kulturminne. Kommunane behandla i alt om lag 6 700 saker i 2012. Litt over 300 behandla saker var søknader om tiltak i spesialområde for bevaring av kulturminne. 24 prosent av søknadene om dispensasjon i spesialområde blei avslått, mot 16 prosent i 2011.

0,5 prosent til rekreasjon,
naturforvaltning og
kulturminnevern

I 2012 brukte kommunane over 1,2 milliardar kroner i netto driftsutgifter til rekreasjon, naturforvaltning og kulturminnevern (KOSTRA-funksjonane 335, 360 og 365). Dette er 0,5 prosent av dei totale netto driftskostnadene i kommunane, ein oppgang på 0,2 prosentpoeng samanlikna med 2011.

Gjennomsnittleg netto driftsutgifter til kulturminnevern (KOSTRA-funksjon 365) for heile landet ligg på 15 kroner per innbyggjar, det same som året før. Gjennomsnittleg netto driftsutgifter til rekreasjon i tettstad var 156 kroner per innbyggjar i 2012 (KOSTRA-funksjon 335), som er 11 kroner meir enn året før. Oslo kommune bruker framleis mest til kulturminnevern, 39 kroner per innbyggjar i 2012. For fleire resultat, sjå tabell 15.8.

Tabell 15.9 syner Miljøverndepartementets (MD) utgifter til kulturminne og kulturmiljø for åra 2007- 2012. I 2012 blei det nytta nær 1,7 milliardar kroner til programkategorien 'naturens mangfald og friluftsliv'.

15.2. Om statistikken kulturminne og kulturminnevern

Opplysningar om kulturminne er baserte på Riksantikvarens databasar over freda kulturminne og bygningar registrerte i SEFRAX. Data frå Riksantikvaren blei for første gong presentert i NOS Kulturstatistikk 2003. Det blei også data over aktivitetane og utgiftene i fylkeskommunane på områda kulturminne, natur og nærmiljø, og på kommunalt nivå, data over behandling av byggjesaker i område med stor miljøverdi og utgifter til rekreasjon, naturforvaltning og kulturminnevern.

Askeladden

Askeladden er den offisielle databasen over alle freda kulturminne og kulturmiljø i Noreg, i tillegg til listeførte kyrkjer. Det er Riksantikvaren som eig og driftar Askeladden, og databasen er eit viktig verktøy for forvaltninga. Databasen inneheld omfattande data og opplysningar om objekt som er freda (eller som er inne i ein fredingsprosess) etter kulturminneloven.

Askeladden er tilgjengeleg for kulturminneforvaltninga, statlege sektorstyresmakter og kommunane. Dei ulike forvaltningsledda kan få innsyn i basen og tilgang til registrering og oppdatering av objekt knytte til deira ansvarsområde.

Askeladden blei teken i bruk i 2004. Tidlegare var kulturminnedata lite tilgjengelege. Ofte var det berre dei som hadde ansvaret for føringa av eit kulturminneregister, som hadde tilgang til innhaldet. Ein av dei uheldige konsekvensane av dette var at kulturminnedata blei lite brukte i planlegging og anna forvaltningsarbeid. Askeladden har gjort både tilgang, registrering og oppdatering lettare. I Askeladden kan ein søkje etter objekt, produsere enkle kart, og lage eigen statistikk. Meir avanserte GIS-brukarar kan eksportere data i SOSI-format, og ein kan også eksportere data til eit rekneark. Det finst også såkalla WMS-tenester som hentar data frå Askeladden direkte inn i lokale kartløyser. Hausten 2010 tok Riksantikvaren i bruk Kulturminnesøk, ein database der alle kan søkje etter kulturminne.

Samisk datering

Delar av norsk territorium er også samisk land, Sàpmi. Samisk busetnad i Noreg strekkjer seg frå Nordre Hedmark til Aust-Finnmark. Samiske kulturminne kan vere gravplassar, offerplassar og heilage område, gammetufter, og andre fangstanlegg, oppbevarings-, mjølke- og merkjeplassar for reindrifta, sjøsamiske småbruk og utmarkslåttar, segnstader og andre minne knytte til samane sine tradisjonelle busetnadsområde. Innanfor samisk kulturminnevern har samspelet med naturen og dei naturgitte føresetnadene, det samla kulturlandskapet, særskild vekt.

Fredingsformer i lovverket

I lovverket finst to hovudtypar freding, freding ved lov (automatisk freding) og freding ved vedtak (vedtaksfreding).

- *Automatisk freding ved lov.* Automatisk freding inneber at gitte typar kulturminne er freda direkte i lovteksten (legalfreda), i motsetnad til ved freding der særskilt vedtak er naudsynt. Alle kulturminna som er frå før år 1537 (bygningar, buplassar, vegfar, bautastader, gravhaugar, med meir), er automatisk freda etter kulturminneloven § 4 første ledd. Ståande byggverk er automatisk freda dersom dei er eldre enn 1650. Alle dei samiske kulturminna er automatisk freda dersom dei er over 100 år gamle.
- *Vedtaksfreding.* Vedtaksfreding tek utgangspunkt i ulike paragrafar i kulturminneloven alt etter kva som blir freda. Eit vedtaksfreda objekt (bygning, anlegg, bru, veg med meir) er eit nyare etter-reformatorisk kulturminne som er freda ved vedtak etter lovføresegn i kulturminneloven § 15 (byggverk og anlegg med meir).
- *Forskriftsfreding.* Freding av statens bygningar og anlegg kan skje ved forskrift med heimel i kulturminneloven § 22a. jamfør § 15. Før freding kan bli sett i verk, skal eigaren (statleg organ) kome med fråsegn til forslag om freding. Også kulturmiljøfredingar skjer etter forskrift, men den har heimel i § 20 i kulturminnelova. Bygningar freda som del av kulturmiljø inngår som forskriftsfreda i tabell 15.2.
- *Mellombels freding.* Mellombels freding kan vedtakast med heimel i kulturminneloven § 22 nummer 4. Både enkeltobjekt og område rundt enkeltobjekt kan mellombels bli freda etter denne lovføresegna.

I delar av landet er også bygningar frå delar av 1900-talet tekne med, til dømes er grensa sett til 1945 i Finnmark på grunn av krigsøydeleggingane der, og til 1910 i Ålesund på grunn av bybrannen. SEFRAK inneheld også ein del ruinar og tufter og opplysningar om bygg som er blitt fjerna etter at dei blei registrerte. Dei fleste SEFRAK-bygga er ikkje underlagde noka form for formelt vern, men delar av materialet er vurdert ut frå potensiell verneverdi. Det at ein bygning er registrert i SEFRAK, gir ikkje automatisk nokon vernestatus. Oppføring i registeret inneber heller ikkje i seg sjølv spesielle restriksjonar for kva som kan gjerast med eit hus.

SEFRAK er framfor alt eit generelt kulturhistorisk register som kanskje særleg har verdi som kjeldemateriale for lokal historie. Men registeret blir også nytta av forvaltninga som eit utgangspunkt for å finne kvar det kan vere verneverdig busetnad.

Skjemamaterialet etter registreringane er no lagra hos dei enkelte fylkeskommunane, medan storparten av fotomaterialet finst hos Nasjonalbiblioteket i Mo i Rana. I fleire fylke og kommunar er det no i gang arbeid med å skanne gamle registreringsskjema og gjere dei tilgjengelege gjennom ein eigen landsdekkjande database i regi av Riksantikvaren. Opplysningane er også lagde inn på data og utgjer ein del av Statens Kartverks eigedomsregister Matrikkelen, og er såleis også enkelt tilgjengeleg for den kommunale forvaltninga. Det er også koplinga mot Matrikkelen som gjer at ein kan produsere statistikkar over kor mange av bygningane som går tapt. Riksantikvaren publiserer også SEFRAK som ein såkalla WMS-teneste til bruk i geografiske informasjonssystem (GIS). (Riksantikvaren – Direktoratet for kulturminneforvaltning).

Offentleg forvaltning – fysisk planlegging i fylkeskommunar

Tala frå fylkeskommunane viser søknader om dispensasjon etter kulturminneloven og utgifter til planlegging, kulturminne, natur og nærmiljø. Datamaterialet er basert på respektive skjema 51 og dei fylkeskommunale rekneskapane som blir leverte gjennom KOSTRA-systemet (sjå kapittel 1). Rekneskapsfunksjonar for fysisk planlegging i fylkeskommunar er:

- 715 Lokal og regional utvikling
- 716 Friluftsliv og miljø
- 750 Kulturminnevern

*Offentleg forvaltning – fysisk
planlegging i kommunar*

Tala frå kommunane viser kommunal saksbehandling i område med stor miljøverdi og utgifter til rekreasjon, naturforvaltning og kulturminnevern. Tala for kommunal byggesaksbehandling er estimerte tal. Datamaterialet er basert på respektive skjema 20 og dei kommunale rekneskapane leverte gjennom KOSTRA-systemet. Rekneskapsfunksjonar for fysisk planlegging i kommunar er:

- 335 Rekreasjon i tettstad
- 360 Naturforvaltning og friluftsliv
- 365 Kulturminnevern

Referansar

Riksantikvaren, direktoratet for kulturminneforvaltning (<http://www.ra.no>).

Meir informasjon

Askeladden, Databasen for kulturminne (<http://askeladden.ra.no>).

Kulturminneloven: lov om kulturminne, 1978-06-09-50

(<http://www.lovdata.no/all/hl-19780609-050.html>).

Kulturminnesøk (<http://www.kulturminnesok.no>).

Miljøverndepartementet (<http://www.regjeringen.no/nb/dep/md.html>).

Statistisk sentralbyrå (21. juni 2012): "Andel innsigelser til planer på høring øker"

(<http://www.ssb.no/vis/fysplan/art-2012-06-21-01.html>).

Statistisk sentralbyrå (28. juni 2012): "Byggeaktiviteten i strandsonen avtar"

(<http://www.ssb.no/emner/01/01/20/strandsone/index.html>).

Statistisk sentralbyrå (8. desember 2011): "4 av 10 utfører gratisarbeid"

(<http://www.ssb.no/orgakt>).

Kulturstatistikk, Statistiske analyser, Statistisk sentralbyrå

(http://www.ssb.no/nos_kultur/utg.html).

Tabell 15.1. Freda kulturminne¹. Enkeltminne/lokalitet², etter kategori, tidsepoke og fylke. 31. desember 2004-2012

	I alt	Arkeologisk enkeltminne	Bygning	Historisk hage	Kyrkje	Enkeltminne under vatn	Teknisk/ industrielt enkeltminne	Anna kultur- minne ⁴
2004	149 449	143 801	4 607	24	204	329	232	252
2005	158 427	152 479	5 022	41	215	361	273	36
2006	164 934	158 469	5 353	45	215	511	303	38
2007	173 175	166 549	5 451	45	219	554	311	46
2008	181 615	174 493	5 658	69	228	704	375	88
2009	194 705	187 153	5 737	82	232	824	468	209
2010	202 607	194 452	5 904	92	232	1 182	515	229
2011	211 596	203 224	6 055	180	232	1 360	545	0
2012	216 704	205 364	6 321	210	235	1 296	699	2 579
Datering								
Førreformatorisk tid ³	94 346	93 454	-	-	-	13	-	879
Istid	2	2	-	-	-	-	-	0
Steinalder	16 607	16 048	-	-	-	15	-	544
Bronsealder	1 673	719	-	-	-	1	-	953
Jernalder	71 245	71 192	-	-	-	6	-	47
Middelalder	6 560	5 927	258	6	204	40	1	124
Samisk datering	12 556	11 947	-	-	-	601	-	8
Etterreformatorisk tid	3 562	2 914	549	31	-	-	67	1
1500-talet	19	10	2	1	1	5	-	0
1537-1649	143	-	135	-	5	3	-	0
1600-talet	321	30	173	12	14	59	33	0
1700-talet	1 357	68	1 129	26	3	119	12	0
1800-talet	2 751	159	2 126	22	3	362	78	1
1900-talet	4 266	1 625	1 944	104	5	72	506	10
2000-talet	14	-	5	7	-	-	2	0
Uviss tid	1 282	1 269	-	1	-	-	-	12
Fylke								
Østfold	9 697	8 852	169	14	18	91	49	504
Akershus	10 748	10 343	265	15	14	39	12	60
Oslo	1 326	687	466	57	6	32	10	68
Hedmark	23 081	22 742	250	19	6	5	31	28
Oppland	22 614	21 880	601	1	25	-	4	103
Buskerud	12 666	12 124	423	3	18	14	35	49
Vestfold	7 536	7 073	237	9	24	81	36	76
Telemark	7 379	6 673	524	3	12	78	17	72
Aust-Agder	5 565	5 090	245	5	11	200	12	2
Vest-Agder	7 699	7 053	192	3	7	307	23	114
Rogaland	23 355	22 643	418	4	14	123	9	144
Hordaland	6 316	5 264	577	21	22	147	16	269
Sogn og Fjordane	4 290	3 507	210	5	13	53	9	493
Møre og Romsdal	7 675	7 401	173	3	12	38	8	40
Sør-Trøndelag	8 441	7 865	398	15	10	25	11	117
Nord-Trøndelag	11 834	11 323	208	16	12	5	11	259
Nordland	14 067	13 666	274	10	8	24	20	65
Troms Romsa	11 188	10 993	155	-	1	8	5	26
Finnmark Finnmarku	18 895	18 538	215	3	2	9	38	90
Svalbard	2 330	1 647	321	4	-	15	343	0
Havområdene	2	-	-	-	-	2	-	0

¹ Tala omfattar alle kulturminne som er registrerte som freda etter kulturminneloven. ² Lokalitet/enkeltminne: Ein lokalitet er eit samanhengande kulturminne-område eller -anlegg som består av eitt eller fleire enkeltminne. Døme: eit gravfelt (lokalitet) med fleire gravhaugar (enkeltminne) eller ein fyrstasjon (lokalitet) med fleire bygningar (enkeltminne). Alle enkeltminne må vere knytt opp mot ein lokalitet. ³ Sjå fotnote 5 i teksta. ⁴ Anna 2012 er Bergkunst, fartøy, ruin.

Kjelde: Askeladden, Riksantikvarens kulturminnedatabase.

Tabell 15.2. Vedtaksfreda kulturminne¹, etter hovudgruppe, vedtaksår og fylke. 31. desember 2005-2012

	I alt	Primær- næringar	Sekundær- næringar	Tertiær- næringar	Organisert/ offentleg verksemd	Religion/ tradisjon/ hending	Ikkje nærings- tilknytt/ privat	Andre funksjonar	Ingen verdi
2005	4 669	1 245	174	761	1 161	59	433	713	123
2006	4 983	1 289	188	777	1 289	56	610	608	166
2007	5 094	1 410	207	829	1 300	64	693	449	142
2008	5 271	1 511	213	899	1 363	68	717	373	127
2009	5 522	1 554	229	1 040	1 453	56	855	335	-
2010	5 847	1 692	266	1 135	1 473	60	900	321	-
2011	5 956	1 785	271	1 190	1 467	60	909	274	-
2012	6 176	1 787	279	1 195	1 639	68	932	276	-
Vedtaksår									
1923-1950	1 659	970	40	171	84	7	322	65	-
1951-1978	284	173	13	30	23	9	21	15	-
1979-2011	3 991	635	220	976	1 353	44	575	188	-
2012	242	9	6	18	179	8	14	8	-
Fylke									
Østfold	226	24	5	36	142		18	1	-
Akershus	291	21	18	53	135	2	52	10	-
Oslo	526	51	28	37	85	16	283	26	-
Hedmark	295	107	3	51	103		12	19	-
Oppland	591	480	2	25	63	7	10	4	-
Buskerud	415	109	46	95	74	1	64	26	-
Vestfold	279	7	7	56	155	3	31	20	-
Telemark	384	177	11	66	74	1	33	22	-
Aust-Agder	234	26	30	63	48	2	54	11	-
Vest-Agder	207	19	3	75	52	3	41	14	-
Rogaland	429	121	4	67	103	2	118	14	-
Hordaland	587	178	40	159	153	6	35	16	-
Sogn og Fjordane	210	23	24	49	60	1	14	39	-
Møre og Romsdal	173	25	1	51	40	4	50	2	-
Sør-Trøndelag	422	132	15	66	127	4	72	6	-
Nord-Trøndelag	242	130	10	34	52	4	7	5	-
Nordland	273	74	5	109	60	4	13	8	-
Troms Romsa	131	9	4	38	58	3	9	10	-
Finnmark Finnmarku ...	240	74	11	65	48	5	14	23	-
Svalbard	21		12		7		2		-

¹ Tabellen omfatter enkeltminne som er vedtaksfreda/forskriftsfreda etter kulturminneloven (§§ 15 og 22a) eller bygningsfredningsloven av 1920. Automatisk freda minne er ikkje med i oversikta.

Kjelde: Askeladden, Riksantikvarens kulturminnedatabase.

Tabell 15.3. Freda kulturminne, etter fredningsform og type. 31. desember 2005-2012

	Totalt tal freda kulturminne	Automatisk freda	Forskriftsfreda	Vedtaksfreda	Førebels freda
2005	158 427	153 758	904	3 765	..
2006	164 934	159 951	1 200	3 783	..
2007	173 175	168 081	1 265	3 829	..
2008	181 615	176 210	1 366	3 905	134
2009	194 705	189 021	1 478	4 044	162
2010	202 607	196 760	1 561	4 050	236
2011	211 596	205 640	1 598	4 132	226
2012 ¹	216 704	210 495	1 791	4 187	231
2012					
Arkeologisk minne	205 364	205 315	5	26	18
Bergkunst	2 447	2 445	-	2	
Bygning	6 321	740	1 509	3 902	170
Fartøy	10	-	-	9	1
Kirke	235	223	1	6	5
Kulturminne under vann	1 296	1 295	-	-	1
Ruin (middelalder)	122	122	-	-	-
Teknisk/Industrielt minne	699	343	208	121	27
Utomhuselement	210	12	68	121	9

¹ 2012 inkluderer ruin, teknisk/industrielt minne, utomhuselement.

Kjelde: Askeladden, Riksantikvarens kulturminnedatabase.

Tabell 15.4. Dispensasjonsbehandling i fylkeskommunen, etter kulturminneloven og plan- og bygningsloven. 2001-2012

	Talet på mottekne søknader om dispensasjon etter kulturminneloven	Innvilga søknader	Talet på behandla søknader om dispensasjon etter plan- og bygningsloven
2001 ¹	121	94	..
2002	170	143	..
2003 ²	190	140	4 186
2004	249	174	5 013
2005	231	175	6 098
2006	263	212	7 077
2007	276	247	7 626
2008 ³	229	185	6 087
2009	396	359	8 478
2010	410	348	6 843
2011	391	344	7 326
2012	446	409	7 576
Fylkeskommunane			
Østfold	25	24	1 000
Akershus	53	47	200
Oslo	64	60	276
Hedmark	10	8	242
Oppland	19	19	276
Buskerud	7	7	90
Vestfold	11	10	25
Telemark	70	67	45
Aust-Agder	13	10	642
Vest-Agder	15	12	704
Rogaland	23	21	502
Hordaland	32	30	1 261
Sogn og Fjordane	10	10	61
Møre og Romsdal	6	4	631
Sør-Trøndelag	24	24	390
Nord-Trøndelag	41	34	486
Nordland	8	8	439
Troms Romsa	2	2	201
Finnmark Finnmark	13	12	105

¹ I 2001 mangla rapportering frå tre fylkeskommunar. ² I 2003 mangla rapportering frå ein fylkeskommune. ³ I 2008 mangla rapportering frå ein fylkeskommune.
Kjelde: Statistisk sentralbyrå.

Tabell 15.5. Netto driftsutgifter for fylkeskommunar til fysisk planlegging, kulturminne, natur og nærmiljø^{1,2}. 2008-2012

	Netto driftsutgifter i alt. Mill.kr					Kroner per innbyggjar					Prosent av totale netto driftsutgifter				
	2008	2009	2010	2011	2012	2008	2009	2010	2011	2012	2008	2009	2010	2011	2012
Heile landet utan Oslo	305,3	300,1	354,7	484,8	591,4	72	62	82	111	134	0,9	0,5	0,8	1,1	1,2
Østfold	7,5	11,8	26,5	46,0	61,5	28	43	96	165	218	0,4	0,6	1,2	2,0	2,4
Akershus	31,9	41,0	38,9	25,1	69,5	60	77	71	45	123	0,8	1,0	0,9	0,5	1,4
Oslo	:	0,0	0,0	0,0	0,0	0	0	0	0	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Hedmark	14,2	31,4	31,9	26,3	39,2	75	165	167	137	202	0,9	1,9	1,7	1,3	1,9
Oppland	-23,9	-20,7	-20,7	-26,1	-13,3	-130	-112	-111	-140	-71	-1,6	-1,3	-1,1	-1,4	-0,7
Buskerud	12,1	19,1	21,6	19,7	24,8	47	74	83	74	92	0,7	1,0	1,0	0,9	1,1
Vestfold	39,9	57,9	54,9	53,1	54,6	174	250	235	224	229	2,6	3,6	3,0	2,8	2,7
Telemark	2,0	14,3	13,3	12,1	31,0	12	85	79	71	182	0,2	1,1	0,9	0,7	1,8
Aust-Agder	12,2	9,2	9,3	-0,9	-11,1	113	85	85	-8	-98	1,5	1,0	0,9	-0,1	-1,0
Vest-Agder	47,2	35,6	51,2	75,3	68,9	281	209	297	432	391	3,9	2,7	3,4	4,5	3,8
Rogaland	39,9	7,3	70,2	46,4	46,7	95	17	161	105	103	1,3	0,2	1,9	1,2	1,1
Hordaland	45,3	48,1	53,7	103,0	101,0	96	101	111	210	203	1,3	1,3	1,2	2,1	2,0
Sogn og Fjordane	-21,9	9,1	7,4	15,2	15,8	-206	85	69	140	145	-1,9	0,7	0,4	0,8	0,8
Møre og Romsdal	24,8	21,7	13,1	17,0	24,3	100	86	52	66	94	1,2	1,0	0,5	0,5	0,8
Sør-Trøndelag	17,5	25,1	23,4	21,2	30,6	61	87	80	71	101	0,8	1,1	0,9	0,7	1,0
Nord-Trøndelag	16,6	16,1	17,8	25,9	18,0	127	123	135	194	134	1,3	1,2	1,0	1,4	0,9
Nordland	20,0	-35,9	-45,6	0,8	-2,9	85	-152	-192	3	-12	0,8	-1,3	-1,4	0,0	-0,1
Troms Romsa	12,5	0,5	-17,7	16,5	17,3	80	3	-112	104	108	0,7	0,0	-0,8	0,7	0,7
Finnmark Finnmark	7,6	8,5	5,4	8,2	15,5	104	117	73	111	208	0,9	1,0	0,5	0,7	1,2

¹ Omfattar alle fylkeskommunar unntatte Oslo. ² Tala for 2010 og 2011 er endra sia forrige utgåve. Konserntal for fylkeskommunar blir brukte frå og med 2010.
Kjelde: Statistisk sentralbyrå.

Tabell 15.6. Netto og brutto driftsutgifter og brutto investeringsutgifter til fysisk planlegging, kulturminne, natur og nærmiljø. Totalt og gjennomsnitt. Fylkeskommunar. 2008-2012. Millionar kroner

	Netto driftsutgifter	Brutto driftsutgifter	Brutto investeringsutgifter
2008	305,3	1 102,9	65,2
2009	300,1	1 229,7	13,8
2010 ¹	354,7	1 249,2	51,9
2011 ¹	484,8	1 315,6	20,7
2012 ¹	591,4	1 495,0	22,8
Gjennomsnitt 2010-2012			
Heile landet	476,9	1 353,3	31,8
Østfold	44,7	89,0	7,7
Akershus	44,5	91,5	1,9
Oslo	0,0	0,0	0,0
Hedmark	32,5	50,1	0,2
Oppland	-20,1	79,8	0,0
Buskerud	22,0	37,2	0,0
Vestfold	54,2	76,2	8,5
Telemark	18,8	46,3	6,4
Aust-Agder	-0,9	31,2	0,0
Vest-Agder	65,1	78,7	2,4
Rogaland	54,4	115,1	1,7
Hordaland	85,9	169,0	1,2
Sogn og Fjordane	12,8	37,7	0,0
Møre og Romsdal	18,1	37,1	0,0
Sør-Trøndelag	25,1	39,4	0,0
Nord-Trøndelag	20,6	36,0	0,0
Nordland	-15,9	243,9	0,3
Troms Romsa	5,4	45,8	0,3
Finnmark Finnmark	9,7	49,2	1,3

¹ Konserntal tilgjengelig frå 2010, brukt frå og med publisasjon 2012.

Kjelde: Statistisk sentralbyrå.

Tabell 15.7 Kommunal behandling av byggesaker i område med stor miljøverdi. 2001-2012

	Talet på behandla saker ^{3,4}	Talet på innvilga søknader i samsvar med plan	Talet på søknader om dispensasjon			Delen innvilga søknader om dispensasjon i prosent
			I alt	Talet på innvilga søknader om dispensasjon	Talet på søknader om dispensasjon som er avslått	
Nye bygninger i landbruks-, natur- og friområde ¹ (LNF-område)						
2001	15 853	11 097	4 914	3 646	1 268	74
2002	17 167	12 704	4 463	3 433	1 030	77
2003	7 801	4 864	2 937	2 266	671	77
2004	7 175	4 969	2 206	1 838	368	83
2005	4 375	2 188	2 188	1 750	438	80
2006	3 494	1 732	1 761	1 396	365	79
2007	3 713	1 737	1 976	1 555	421	79
2008	3 703	1 749	1 954	1 555	399	80
2009	3 637	1 694	1 943	1 525	418	79
2010	3 864	1 569	2 295	1 936	359	84
2011	3 132	1 348	1 784	1 506	278	84
2012	3 687	1 976	1 711	1 496	215	87
Nye bygninger i område med byggjeforbod langs ferskvatn ^{1, 2}						
2001	..	..	336	269	67	80
2002	..	..	410	328	82	80
2003	..	..	325	239	86	74
2004	..	..	295	202	93	68
2005	398	68	330	256	74	78
2006	291	75	216	165	51	76
2007	343	66	277	218	59	79
2008	464	174	290	215	75	74
2009	348	99	249	173	76	70
2010	600	108	361	249	112	60
2011	325	..	325	250	75	77
2012	497	..	497	440	57	88
Nye bygninger i 100-metersbeltet langs sjø ^{1, 2}						
2001	..	..	1 636	1 096	540	67
2002	..	..	1 570	1 083	487	69
2003	..	..	1 175	867	308	74
2004	..	..	1 167	864	303	74
2005	3 173	1 744	1 429	1 024	405	72
2006	2 469	1 306	1 162	808	354	70
2007	2 854	1 658	1 196	767	429	64
2008	2 941	1 729	1 212	812	400	67
2009	2 865	1 503	1 362	900	462	66
2010	3 053	1 541	1 512	1 122	390	74
2011	2 639	1 294	1 345	1 045	300	78
2012	2 181	897	1 284	1 101	183	86
Tiltak i spesialområde for bevaring av kulturminne						
2001	799	631	176	96	80	55
2002	568	403	165	91	74	55
2003	866	628	238	91	147	38
2004	636	430	206	118	88	57
2005	948	627	321	184	137	57
2006	854	530	324	143	181	44
2007	1 117	816	301	167	134	55
2008	1 265	761	503	329	174	65
2009	1 458	989	469	308	161	66
2010	..	..	..	..	236	..
2011	1 593	..	..	..	255	..
2012	313	..	..	..	76	..

¹ For åra 2001 og 2002 gjeld statistikken alle tiltak, frå 2003 berre nye bygningar. ²For åra 2001-2004 gjeld rapporteringa berre dispensasjonssøknader. ³Talet på saker gjeld berre kommunar som har rapportert for åra 2001-2003. Om lag 80 prosent av kommunane har rapportert. Frå 2004 gjeld talet for heile landet.

⁴ Frå og med 2005 er landbruk ikkje medrekna.

Kjelde: Statistisk sentralbyrå.

Tabell 15.8. Netto driftsutgifter for kommunar til rekreasjon, naturforvaltning og kulturminnevern (KOSTRA-funksjon 335, 360 og 365), etter fylke. 2007-2012

	I alt. 1 000 kr	I prosent av totale netto driftsutgifter	Netto driftsutgifter i kroner per innbyggjar		
			Rekreasjon i tettstad	Naturforvaltning og friluftsliv	Kulturminnevern
2007	879 959	0,6	122	53	10
2008	979 382	0,6	137	57	10
2009	1 003 037	0,6	140	56	11
2010	1 071 540	0,6	144	60	14
2011	1 140 862	0,3	145	69	15
2012	1 238 004	0,5	156	74	15
Fylke					
Østfold	69 333	0,5	159	58	29
Akershus	119 038	0,5	105	99	6
Oslo	171 220	0,5	157	79	39
Hedmark	36 840	0,4	125	59	6
Oppland	27 508	0,3	79	59	9
Buskerud	66 684	0,5	176	64	8
Vestfold	60 316	0,6	151	80	21
Telemark	46 313	0,5	185	78	9
Aust-Agder	26 492	0,5	192	40	3
Vest-Agder	72 614	0,8	263	137	12
Rogaland	166 856	0,8	258	89	22
Hordaland	115 538	0,5	162	61	9
Sogn og Fjordane	27 650	0,5	175	45	35
Møre og Romsdal	48 313	0,4	132	48	7
Sør-Trøndelag	68 611	0,5	123	83	21
Nord-Trøndelag	22 528	0,3	96	67	4
Nordland	43 680	0,3	133	44	5
Troms Romsa	28 961	0,3	111	71	-1
Finnmark Finnmarku	19 509	0,4	161	97	4

Kjelde: Statistisk sentralbyrå.

Tabell 15.9. Utgifter til kulturminne og kulturmiljø over Miljøverndepartementets budsjett 2007-2012. Rekneskapstal 2007-2012. Løyvingar

	Absolutte tal						Prosent av totale utgifter i Miljøverndepartementet					
	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Millionar kroner												
Programkategori 12.20												
Naturens mangfald og friluftsliv	876,3	1 064,2	1 360,2	1 385,8	1 489,4	1 664,8	26,6	30,2	28,4	32,2	31,2	34,1
Vilt- og fisketiltak	70,3	79,1	75,0	74,8	82,4	84,7	2,1	2,2	1,6	1,7	1,7	1,7
Statens naturoppsyn	131,3	146,7	209,1	201,7	216,7	224,8	4,0	4,2	4,4	4,7	4,5	4,6
Direktoratet for naturforvaltning	674,7	838,4	1 076,1	1 109,3	1 190,3	1 355,3	20,5	23,8	22,5	25,7	25,0	27,7
Programkategori 12.30												
Kulturminne og kulturmiljø....	554,4	410,9	1 072,7	497,0	501,4	327,9	16,8	11,7	22,4	11,5	10,5	6,7
Riksantikvaren	317,8	364,7	625,6	440,0	439,0	268,4	9,7	10,4	13,1	10,2	9,2	5,5
Norsk Kulturminnefond	236,7	46,2	447,1	57,0	62,4	59,5	7,2	1,3	9,3	1,3	1,3	1,2

Kjelde: Miljøverndepartementet.

16. Idrett og friluftsliv

16.1. Nokre resultat

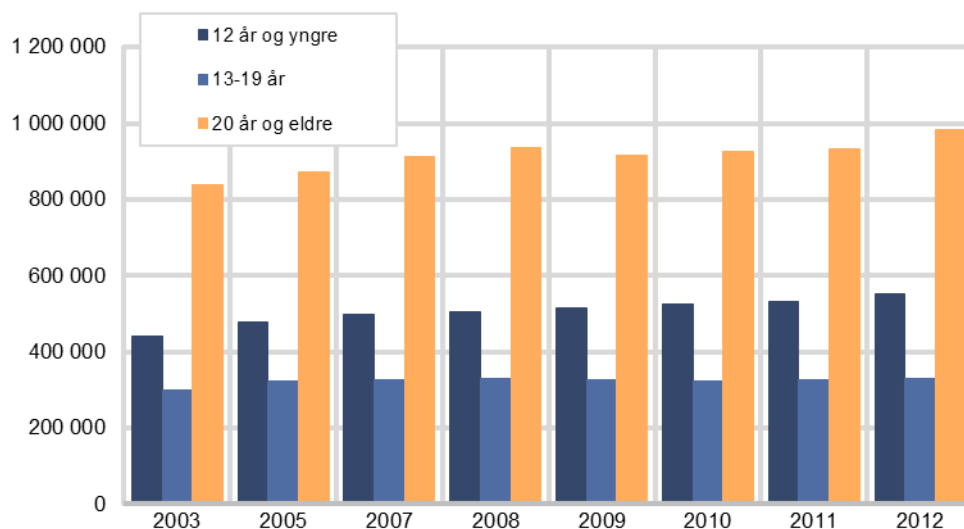
Medlemskapstala i Norges idrettsforbund syner framleis auke

Også i 2012 auka talet på medlemskapar i Norges idrettsforbund og olympiske og paralympiske komité (NIF). Veksten var på over 72 700 ordinære medlemskapar, 42 400 menn og 30 300 kvinner. Ved utgangen av 2012 var det nær 1,9 millionar ordinære medlemskapar. Talet på ordinære idrettslaglag har auka litt og er nå på 7 929 lag.

Sidan 2008 har medlemskapstala i NIF auka med drygt 93 300. I perioden frå 2008 til 2012 er det medlemskapane blant menn målt i tal som har gått mest opp, med 55 300 medlemskapar, tilsvarende 5 prosent auke. Medlemskapane blant kvinner har auka med 38 000 i same periode, også det 5 prosent. Frå 2011 til 2012 finn ein den største veksten, både for menn og kvinner, i aldersgruppa 20 år og eldre. Ser ein på tala frå 2008 til 2012, har den største veksten i medlemstal vore blant menn i aldersgruppa 20 år og eldre. Den største prosentvise auken i medlemskap frå 2008 til 2012 har vore for kvinner 0 til 12 år med 12 prosent auke. Fordelinga mellom kjønna er framleis stabil, med 60 prosent menn og 40 prosent kvinner også i 2012. Sjå figur 16.1 og tabell 16.2.

Det er til dels regionale skilnader på utviklinga i medlemskapane i lagidretten. Sidan 2008 har lag i Oslo fått 26 000 medlemskapar, mens i Akershus og Rogaland har medlemskapane auka med høvesvis 16 700 og 12 500. Tre fylke har hatt nedgang (Vestfold, Buskerud og Sogn og Fjordane, siste med ein tilbakegang på 2000). I dei andre fylka aukar tala.

Figur 16.1. Medlemskap i Norges idrettsforbund og olympiske og paralympiske komité, etter alder. 2003-2012

Kjelde: Norges idrettsforbund og olympiske og paralympiske komité.

53 000 klassifiserte idrettsanlegg

Idrettsanleggsregisteret som Kulturdepartementet eig, har dei siste åra vore gjennom ei opprydding og kvalitetsheving. Litt over 53 000 anlegg var i drift i 2012.

Tala i tabell 16.3 viser at det er ein auke på godt over 1 200 anlegg totalt. 14 av anlegga er nasjonalanlegg, 36 200 er ordinære idrettsanlegg, og 16 400 er nærmiljøanlegg. 780 anlegg høyrer inn under kategorien andre anlegg som inkluderer fylkesanlegg, interkommunale anlegg og riksanlegg. I 2012 auka talet på ordinære idrettsanlegg med nær 230. Det blei 550 fleire nærmiljøanlegg siste året. Nærmiljøanlegg omfattar blant anna balløkker/ballbingar, ulike typar aktivitetsanlegg og miljøkart.

Talet på hoppbakkar syner enda eit år med reduksjon, 37 færre enn i 2011. Frå 2008 til 2012 er det blitt 183 færre hoppbakkar i drift. Talet på gymnastikksalar og symjehallar i drift går stadig nedover. Siste året var det ein nedgang i gymnastikksalar på 51, dei fem siste åra er det blitt 252 færre slike anlegg. Tala for symjehallar syner 2 færre siste året og 87 færre samanlikna med 2008. Innanfor kategorien friluftsliv er det registrert ein auke i turstiar siste året, på nær 70. Frå 2009 til 2010 auka talet på turstiar med litt over 200 og ligg i 2012 på 2 960. Turkart har auka også det siste året med 11, sidan 2008 med 54 turkart. Sjå tabell 16.4.

*Friluftslivets
fellesorganisasjon – fleire
medlemsorganisasjonar*

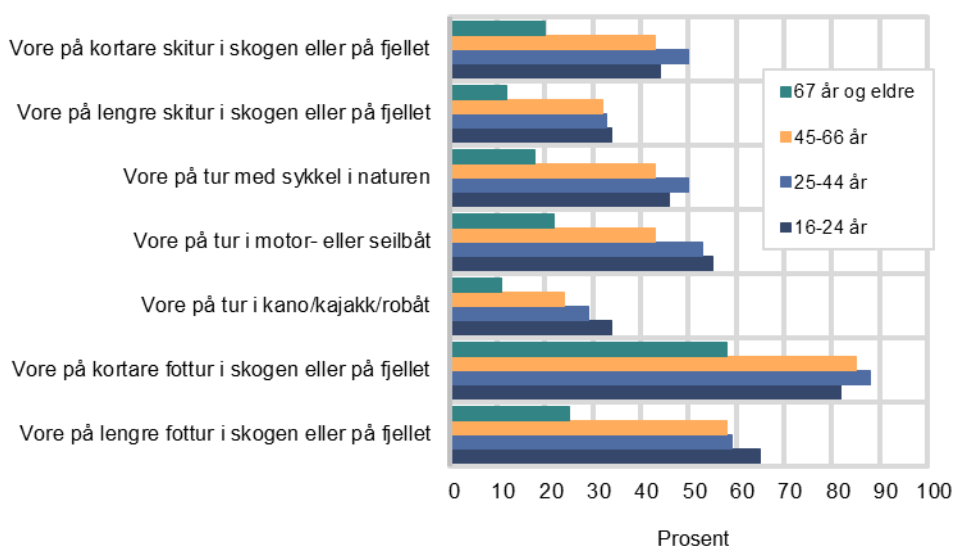
Dei tre siste åra er det kome til to nye medlemsorganisasjonar i Friluftslivets fellesorganisasjon (FRIFO). I 2010 blei Kristen Idrettskontakt medlem av FRIFO og i 2011 blei Norsk Kennel Klub medlem med sine 800 lokallag og nær 100 000 medlemskapar. Sjølv om nokre medlemsorganisasjonar har hatt nedgang i medlemskapane (til dømes KFUK-KFUM-speiderne og Norsk Kennel Klub), syner tala frå FRIFO at det på slutten av 2012 var nær 723 000 medlemskapar. FRIFO har 15 medlemsorganisasjonar som er fordelte på 4 685 lokallag.

Den Norske Turistforening (DNT) er framleis den største organisasjonen med sine 246 000 medlemskapar, fordelte på 110 lokallag. Dei siste åra har det vore stor vekst i talet på medlemskapar i DNT, i 2011 flata denne auken ut med 100 fleire medlemskapar, men i 2012 har talet igjen auka med nær 4 400 fleire medlemskapar. Norges Jeger- og Fiskerforbund er den nest største organisasjonen med nær 118 000 medlemskapar. Det kan virke som om interessa for denne organisasjonen er litt dalande da medlemstalet blei redusert med nær 1 400 i 2010, 2 500 i 2011 og 1 000 i 2012. Tabell 16.5 viser meir deltajerte FRIFO-tal.

*Åtte av ti nordmenn på
fottur i skogen eller på fjellet*

Levekårsundersøkinga 2011 har kartlagt friluftaktivitetar i den norske befolkninga. 81 prosent av befolkninga over 16 år har vore på ein eller fleire kortare fotturar, medan 54 prosent har vore på ein lengre fottur i skogen eller på fjellet dei siste 12 månadene. 71 prosent av befolkninga har bada i salt- eller ferskvatn, mens 42 prosent har vore på sykkeltur i naturen (SSB 2011a og b).

Figur 16.2. Prosentdel personar som dei siste tolv månadene har drive med aktivitetar knytte til friluftsliv eller trening. 2011

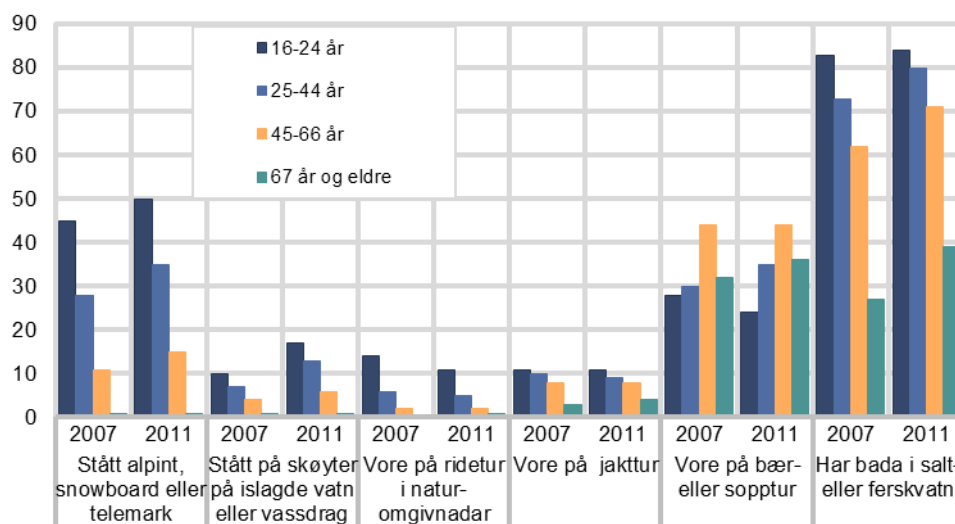

Kjelde: Levekårsundersøkinga, Statistisk sentralbyrå.

Fire av ti har vore på kortare skiturar, og dei med høg utdanning er mest aktive. Folk på bygda er dei som oftast fiskar, jaktar eller plukkar bær og sopp, medan byfolk er dei ivrigaste til å gå lange skiturar viser same kjelde (Levekårsundersøkinga 2011). Figur 16.3 viser ulike aktivitetar i 2007 og 2011 etter alder. Desse kategoriane kan samanliknast med dei tidlegare levekårsunder-

søkingane. Bortsett frå ridetur i naturomgivnader ser det ut til at folk i gjennomsnitt var meir aktive på alle desse aktivitetane i 2011 enn i 2007.

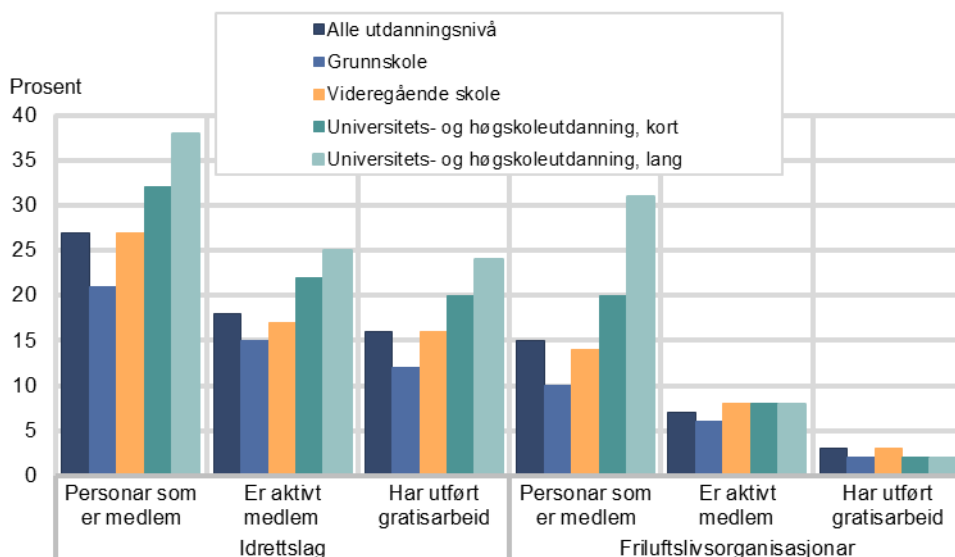
Figur 16.3. Prosentdel personar som dei siste tolv månadene har drive med aktivitetar knytte til friluftsliv eller trening. 2007 og 2011

Kjelde: Levekårsundersøkinga, Statistisk sentralbyrå.

Prosentdel medlemmer aukar med utdanning, sjå figur 16.4. Medan det blant personar med berre grunnskole er ein prosentdel på 21 som er medlem i idrettslag, er prosentdelen 38 blant dei som har lang universitets- eller høgskoleutdanning. Ein tilsvarende fordeling gjeld delen aktive medlemmer og delen som har utført gratisarbeid. Medan 12 prosent av dei med berre grunnskoleutdanning har utført gratisarbeid for idrettslag, er delen 24 prosent blant dei med lang universitets- eller høgskoleutdanning.

Figur 16.4. Prosentdel som er medlemmer og aktive i idrettslag og friluftslivsorganisasjonar, etter utdanning. 2011

Kjelde: Levekårsundersøkinga, Statistisk sentralbyrå.

Tabell 16.1 gir ei oversikt over areal og friluftslivsområde i kommunane i åra 2007- 2012. Samla finst det drygt 1,5 millionar dekar (mål) friluftslivsområde med kommunal råderett gjennom offentleg eige eller bruksavtale i 2012. Det kan sjå ut som areala til desse formåla har gått ned dei siste åra.

Tabell 16.1. Friluftslivsområde og leike- og rekreasjonsareal i kommunane. 2007-2012. Dekar

	2007	2008 ¹	2009	2010	2011	2012
Friluftslivsområde						
m/kommunal råderett						
gjennom offentlig eige						
eller bruksavtale	2 330 068	² 1 957 149	² 1 330 250	² 1 616 901	1 451 554	1 449 530
Samla areal for leike- og						
rekreasjonsareal	201 248	115 615	157 076	159 741	153 567	225 216

¹ Frå 2008 estimerte tal for landet. ² Retta sidan førre utgåve.

Kjelde: Statistisk sentralbyrå.

16.2. Om statistikken og organisasjonane

Idrettsregistreringa

Norges idrettsforbund og olympiske og paralympiske komité er det øvste organet i Noregs største interesseorganisasjon, med rundt 2,1 millionar medlemskapar fordelt på om lag 12 000 idrettslag (inkludert bedriftsidrettslag). NIF har som mål å vere den fremste bidragsytaren for å oppnå idrett for alle.

Alle opplysningane og tala i statistikken baserer seg på elektroniske rapportar frå kvar enkelt klubb som er medlem av NIF, og frå kvar særidrettsgruppe i klubben. Rapporteringa er per 31. desember i rapporteringsåret. Medlemskapane er summen av medlemmer i kvar enkelt klubb, og ikkje talet på personar som totalt er medlemmer i den organiserte idretten. Talet på personar er lågare av di mange er medlemmer i fleire klubbar. Det har enno ikkje vore mogeleg å registrere eit totaltal på enkeltpersonar som er medlem (NIF 2012). Tala i denne publikasjonen omfattar berre statistikk over medlemskapar for dei ordinære idrettskrinsane (tal for bedriftsidretten og aktivitetstala er ikkje med i statistikken).

Idrettsanlegg.no

Idrettsanlegg.no (Kulturdepartementets register over idrettsanlegg og søknader om spelemidlar) er eit register over alle idrettsanlegga i Noreg. Anleggsregisteret omfattar anlegg og tiltak for friluftsliv, frå dei store anlegga bygde og utforma for internasjonale meisterskapar til små balløkker og skileikanlegg. Idrettsanlegg.no inneheld eit nettbasert søknadssystem for spelemidlar til idrettsanlegg, eit register over alle idrettsanlegga i Noreg, og ein kartfunksjon som viser den grafiske plasseringa til anlegga i standart kart og flyfoto (Idrettsanlegg.no).

Anlegga for friluftsliv er også registrerte så langt det er funne formålstenleg. Alle anlegga og tiltaka for friluftsliv som har fått tilskot av spelemidlane, er registrerte. I 2011 var det drygt 65 000 anleggseiningar i registeret, men data brukt i tabell 16.3 og 16.4 baserer seg på status «eksisterande» i registeret. Anlegga er registrerte med desse data: anleggsnummer i registeret, namnet på anlegget, anleggsstad (idrettspark eller liknande), kva for ein kommune anlegget ligg i, anleggskategori (til dømes: fotballanlegg, kart, friluftsliv), anleggstype (til dømes: grasbane, orienteringskart, badeplass), karakteristiske mål, anleggsklasse (til dømes: nasjonalanlegg, kommuneanlegg/ordinære anlegg, nærmiljøanlegg), plassering (kartkoordinatar i økonomisk kartverk) og eventuelt ombyggingsår, eigar, tildelte spelemidlar og året for tildelinga.

Anleggsregisteret blei oppretta i 1992, og sidan har opplysningar om anlegg for idrett og friluftsliv blitt registrerte inn etter kvart. Oppdatering av registeret skjer normalt ein gong i året. I 2006 og 2009-2011 er det utført ei opprydding i registeret, noko som kan gjere direkte samanlikningar med tidlegare år vanskeleg (Idrettsanlegg.no). Særleg har variabelen anleggsklasse vore utilfredsstillande registrert. Opprettinga av anleggsklasse held framleis på, sjølv om kvaliteten er blitt vesentleg heva.

Nærmiljøanlegg: Nærmiljøanlegg er anlegg eller område som er lagde til rette for eigenorganisert fysisk aktivitet og gjerne ligg i tilknytning til bustad- og/eller opphaldsområde. Områda skal vere fritt allment tilgjengelege og laga for eigenorganisert fysisk aktivitet, framfor alt for barn og ungdom, men også for lokalbefolkninga elles. Nærmiljøanlegg skal ikkje dekkje behovet for anlegg til organisert idrettsleg aktivitet eller ordinære konkurransar i idrett.

Nærmiljøanlegg kan plasserast i tilknytning til eit skoleanlegg og/eller eit idrettsanlegg. (Kultur- og kyrkjedepartementet).

*Friluftslivets
fellesorganisasjon*

Friluftslivets fellesorganisasjon, FRIFO, blei stifta i 1989 og er ein paraplyorganisasjon for dei 15 største friluftslivsorganisasjonane (i 2012) i landet, med til saman nær 723 000 medlemskapar og om lag 4 685 lokale lag og foreiningar. FRIFOs formål er å fremje det tradisjonelle, naturvennlege friluftslivet og allemannsretten (retten til fri ferdsel i norsk natur). (FRIFO).

Levekårsundersøkingane

Statistisk sentralbyrå gjennomfører kvart tredje år ei utvalsundersøking, der folk i alderen 9-79 år blir spurde om bruken av ulike fritidstilbod. Levekårsundersøkinga EU-SILC blir gjennomført årleg. Frå og med 2011 utgjer undersøkinga ein årleg fast kjerne av spørsmål og temabolkar med varierende tema. Tema blir tekne oppatt med ein syklus på tre år. I 2011 var tema friluftsliv, organisasjonsaktivitet, politisk deltaking og sosialt nettverk. I 2012 var tema bustad og buforhold. I 2013 er tema kulturbruk, idrett og fysisk aktivitet.

I Levekårsundersøkinga 2011 er det tidsbrot i måling av friluftsliv. I 2011 er enkelte friluftslivsaktivitetar tekne bort og nokre av spørsmåla er endra noko i høve til åra 1997-2007. Framfor alt er lengda på enkelte aktivitetar endra. Tidlegare gjorde ein skilnad mellom dagstur og tur med overnatting, no skil ein mellom kort og lang tur (over/under tre timar). I tillegg til dette er innsamlingsmetoden endra. Tidlegare var dette temaet innhenta postalt, medan det i 2011-undersøkinga er samla inn via telefonintervju. Sjå Levekårsundersøkinga 2011 – friluftsliv.

Referansar

FRIFO - Friluftslivets fellesorganisasjon: (<http://www.frifo.no>)

Idrettsanlegg.no: (<http://www.idrettsanlegg.no>)

Kultur- og kyrkjedepartementet: «Spelemidler til ordinære nærmiljøanlegg – 2005 (V-0795 B)».

(http://www.regjeringen.no/upload/kilde/kkd/bro/2006/0004/ddd/pdfv/253506-v-0795-n_2005_a4odin.pdf)

NIF-Norges idrettsforbund og olympiske og paralympiske komité: *Årsrapporter*. (<http://www.idrett.no/>)

(SSB 2011 a) Statistisk sentralbyrå (8. desember 2011): «4 av 10 utfører gratisarbeid». (<http://www.ssb.no/orgakt>)

(SSB 2011 b) Statistisk sentralbyrå (19. desember 2011): «Høyt utdannede går mest på ski». (<http://www.ssb.no/fritid/>)

Meir informasjon

Statistisk sentralbyrå (19. desember 2011): «Høyt utdannede går mest på ski». (<http://www.ssb.no/fritid/>)

Statistisk sentralbyrå (8. desember 2011): «4 av 10 utfører gratisarbeid». (<http://www.ssb.no/orgakt>)

Statistisk sentralbyrå (2012): *Kulturstatistikk 2011*, Statistiske analyser 131 (<http://www.ssb.no/publikasjoner/>)

Vaage, Odd Frank: *Norsk kulturbarometer*, Statistisk sentralbyrå. (<http://www.ssb.no/kulturbar>)

Kulturdepartementet: Idrett. (<http://www.regjeringen.no/nb/dep/kud/tema/idrett.html>)

Tabell 16.2. Talet på lag og medlemskap, etter idrettskrins. 2001-2012

	Talet på lag			Medlemskap ¹							
	I alt			Menn				Kvinner			
				I alt	0-12 år	13-19 år	20- år	I alt	0-12 år	13-19 år	20- år
2001	7 136	1 430 597	880 658	214 268	151 983	514 407	549 939	162 050	105 199	282 690	
2002	7 292	1 534 868	945 645	238 936	169 299	537 410	589 223	182 895	118 250	288 078	
2003	7 531	1 579 550	975 016	250 267	176 490	548 259	604 534	190 571	122 714	291 249	
2004	7 633	1 649 311	1 008 923	258 629	182 892	567 402	640 388	204 094	131 704	304 590	
2005	7 791	1 675 737	1 018 786	265 888	187 810	565 088	656 951	211 619	136 842	308 490	
2006	7 870	1 701 153	1 028 524	271 278	186 601	570 645	672 629	220 699	138 241	313 689	
2007	7 725	1 738 086	1 047 103	275 608	188 242	583 253	690 983	222 743	139 818	328 422	
2008	7 760	1 770 720	1 059 933	276 787	188 906	594 240	710 787	226 673	141 748	342 366	
2009	7 813	1 758 229	1 050 413	281 904	186 578	581 931	707 816	233 203	140 594	334 019	
2010	7 894	1 771 961	1 062 766	287 429	185 076	590 261	709 195	236 332	137 743	335 120	
2011	7 894	1 791 297	1 072 816	289 917	187 875	595 024	718 481	240 661	139 443	338 377	
2012	7 929	1 864 031	1 115 241	299 625	189 071	626 545	748 790	252 763	139 322	356 705	
Idrettskrins											
Østfold	416	86 703	54 904	12 605	8 585	33 714	31 799	9 654	5 901	16 244	
Akershus	666	232 504	142 086	41 079	25 109	75 898	90 418	33 478	17 277	39 663	
Oslo	624	242 114	150 133	37 544	21 156	91 433	91 981	27 056	12 405	52 520	
Hedmark	370	81 177	47 888	13 962	8 368	25 558	33 289	12 886	6 204	14 199	
Oppland	400	78 849	45 344	12 414	7 872	25 058	33 505	10 505	5 810	17 190	
Buskerud	384	96 245	59 162	14 830	10 069	34 263	37 083	12 249	7 197	17 637	
Vestfold	304	74 772	47 524	10 976	7 606	28 942	27 248	8 297	5 081	13 870	
Telemark	302	61 801	36 121	9 435	6 016	20 670	25 680	8 585	4 802	12 293	
Aust-Agder	177	40 020	23 457	6 411	4 179	12 867	16 563	4 972	3 384	8 207	
Vest-Agder	261	53 832	32 702	8 802	5 981	17 919	21 130	7 439	4 346	9 345	
Rogaland	570	150 830	90 681	27 215	15 282	48 184	60 149	24 875	11 792	23 482	
Hordaland	806	173 467	102 715	29 740	19 000	53 975	70 752	26 721	14 624	29 407	
Sogn og Fjordane	188	43 785	24 225	5 913	4 523	13 789	19 560	5 287	3 924	10 349	
Møre og Romsdal	501	96 514	56 265	14 319	9 534	32 412	40 249	12 923	7 695	19 631	
Sør-Trøndelag	534	133 121	77 387	18 368	13 065	45 954	55 734	16 125	10 646	28 963	
Nord-Trøndelag	300	60 593	34 656	9 018	6 615	19 023	25 937	7 909	5 132	12 896	
Nordland	540	71 140	40 779	12 460	7 499	20 820	30 361	11 087	6 199	13 075	
Troms Romsa	392	57 867	33 238	10 215	5 777	17 246	24 629	8 492	4 545	11 592	
Finnmark											
Finnmárku	194	28 697	15 974	4 319	2 835	8 820	12 723	4 223	2 358	6 142	

¹ Medlemskapsoversikta viser summen av medlemmer i kvar enkelt klubb, ikkje talet på personar totalt som er medlem i den organiserte idretten. Dette talet vil vere mykje lågare fordi mange har medlemskap i fleire klubbar. Det er enno ikkje mogleg å registrere eit totalt tal på enkeltpersonar som er medlem i den organiserte idretten.

Kjelde: Norges idrettsforbund og olympiske og paralympiske komité.

Tabell 16.3. Talet på anlegg, etter klassifikasjon og fylke. 2004-2012

	I alt	Nasjonal-anlegg	Ordinære idrettsanlegg	Nærmiljø-anlegg	Andre anlegg ¹
2004	40 122	5	28 489	11 628	..
2005	42 526	5	30 146	12 375	..
2006	43 718	5	30 479	13 234	..
2007	43 911	5	30 343	13 563	..
2008	44 168	5	30 417	13 746	..
2009 ²	49 326	6	34 150	14 769	401
2010 ³	50 990	6	35 616	15 027	341
2011 ⁴	52 223	7	35 974	15 881	361
2012 ⁵	53 429	⁶ 14	36 202	16 434	779
Fylke					
Østfold	2 215	5	1 532	675	3
Akershus	4 044	-	2 691	1 327	26
Oslo	2 117	4	1 298	813	2
Hedmark	3 395	1	2 556	837	1
Oppland	3 223	2	2 395	820	6
Buskerud	3 430	2	2 533	893	2
Vestfold	2 116	-	1 453	656	7
Telemark	2 236	-	1 555	625	56
Aust-Agder	1 813	-	1 193	600	20
Vest-Agder	2 612	-	1 607	987	18
Rogaland	3 936	-	2 236	1 536	164
Hordaland	4 303	-	2 678	1 594	31
Sogn og Fjordane	2 298	-	1 486	786	26
Møre og Romsdal	4 208	-	2 851	1 121	236
Sør-Trøndelag	2 930	-	2 046	811	73
Nord-Trøndelag	2 362	-	1 624	674	64
Nordland	3 394	-	2 421	960	13
Troms Romsa	1 903	-	1 336	564	3
Finnmark Finnmark	885	-	703	154	28
Svalbard	9	-	8	1	0

¹ Inkluderer fylkesanlegg, riksanlegg, interkommunale anlegg og uoppgitt anleggsklasse. ² Tala er produserte per 31. oktober 2010 og omfattar eksisterande anlegg som er i drift. ³ Tala er produserte per februar 2011 og omfattar eksisterande anlegg som er i drift. ⁴ Tala er produserte per februar 2012 og omfattar eksisterande anlegg som er i drift. ⁵ Tala er produserte per februar 2013 og omfattar eksisterande anlegg som er i drift og har gyldig anleggskode. ⁶ I Østfold omfattar dette Rudskolen Motorsenter som er fordelt på fire anleggsnummer, samt Rakkestad motorpark, depotområde. I Oslo omfattar dette Ullevål stadion, samt tre ulike anlegg i Holmenkollen. I Buskerud omfattar dette to anleggsnummer i samband med Vikersund hoppcenter. I Oppland er det Kvitfjell alpinanlegg og Starum ridebane.

Kjelde: Idrettsanleggsregisteret.no. Kulturdepartementet.

Tabell 16.4. Tal på anlegg og innbyggjarar per anlegg for nokre utvalde anleggs-kodar. 2007-2012

Type anlegg	2007		2008		2009		2010		2011		2012	
	Ein- ingar	Inn- bygg- jarar per anlegg	Ein- ingar	Inn- bygg- jarar per anlegg	Ein- ingar ¹	Inn- bygg- jarar per anlegg	Ein- ingar ²	Inn- bygg- jarar per anlegg	Ein- ingar ³	Inn- bygg- jarar per anlegg	Ein- ingar ⁴	Inn- bygg- jarar per anlegg
Skianlegg i alt	4 050	1 156	3 992	1 187	3 943	1 232	3 878	1 269	3 793	1 314	3 747	1 348
Alpinbakkar	575	8 141	574	8 253	564	8 614	564	8 724	555	8 984	555	9 101
Hoppbakkar	949	4 933	904	5 240	883	5 502	817	6 022	758	6 578	721	7 006
Skiløyper	2 526	1 853	2 514	1 884	2 496	1 946	2 497	1 970	2 480	2 010	2 471	2 044
Friluftsliv i alt	2 927	1 599	2 939	1 612	3 038	1 599	3 244	1 517	3 174	1 571	3 257	1 551
Tursti	2 681	1 746	2 693	1 759	2 776	1 750	2 974	1 654	2 885	1 728	2 957	1 708
Turkart	246	19 029	246	19 257	262	18 543	270	18 223	289	17 252	300	16 838
Fotballanlegg i alt	4 639	1 009	4 659	1 017	4 676	1 039	4 690	1 049	4 630	1 077	4 593	1 100
Fotballbaner	4 591	1 020	4 609	1 028	4 626	1 050	4 641	1 060	4 578	1 089	4 540	1 113
Fotballhallar	48	97 524	50	94 743	50	97 164	49	100 414	52	95 882	53	95 307
Friluftsanlegg i alt	1 002	4 672	993	4 771	976	4 978	992	4 960	953	5 232	909	5 557
Fast dekke	125	37 449	123	38 514	129	37 660	129	38 142	129	38 650	144	35 078
Grusdekke	502	9 325	492	9 628	472	10 293	484	10 166	463	10 769	416	12 142
Delanlegg	376	12 450	378	12 532	375	12 955	379	12 982	361	13 811	349	14 474
Hestesportanlegg	302	15 500	316	14 991	331	14 677	334	14 731	342	14 579	348	14 515
Ridebaner	209	22 398	219	21 631	222	21 884	221	22 264	222	22 459	224	22 550
Ridehallar	93	50 335	97	48 837	109	44 571	113	43 543	120	41 549	124	40 736
Isanlegg	58	80 709	60	78 953	64	75 909	65	75 697	68	73 322	68	74 283
Ishallar	38	123 188	39	121 466	42	115 671	42	117 150	45	110 797	45	112 251
Hurtigløpsbaner (kunstis) ..	12	390 095	12	394 764	13	373 708	13	378 485	13	383 528	13	388 560
Bandybaner (kunstis)	8	585 142	9	526 352	9	539 800	10	492 031	10	498 587	10	505 128
Idrettshallar	814	5 751	834	5 680	807	6 020	818	6 015	834	5 978	934	5 408
Fleirbrukshallar	814	5 751	834	5 680	807	6 020	818	6 015	834	5 978	934	5 408
Skoleanlegg	2 985	1 568	2 965	1 598	2 891	1 680	2 875	1 711	2 764	1 804	2 713	1 862
Gymnastikksalar	2 985	1 568	2 965	1 598	2 891	1 680	2 875	1 711	2 764	1 804	2 713	1 862
Nærmiljøanlegg	10 560	443	10 829	437	11 441	425	11 383	432	11 945	417	12 702	398
Balløkker/ballbingar	5 131	912	5 205	910	5 413	898	5 399	911	5 539	900	5 696	887
Aktivitetsanlegg	4 278	1 094	4 476	1 058	4 852	1 001	4 809	1 023	5 199	959	5 614	900
Skolekart/nærmiljøkart	1 151	4 067	1 148	4 126	1 176	4 131	1 175	4 187	1 207	4 131	1 392	3 629
Symjehallar	1 112	4 210	1 119	4 233	1 082	4 490	1 067	4 611	1 034	4 822	1 032	4 895
Symjebasseng	1 041	4 497	1 047	4 525	1 015	4 786	1 000	4 920	969	5 145	967	5 224
Utandørs symjeanlegg	71	65 931	72	65 794	67	72 510	67	73 437	65	76 706	65	77 712
Golfbaner	163	28 719	162	29 242	108	44 983	114	43 161	122	40 868	127	39 774
18 hol	58	80 709	56	84 592	46	105 613	47	104 687	50	99 717	52	97 140
9 hol	77	60 794	84	56 395	56	86 754	59	83 395	62	80 417	65	77 712
6 hol	28	167 183	22	215 326	6	809 700	8	615 038	10	498 587	10	505 128
Orientering	3 467	1 350	3 449	1 373	3 466	1 402	3 470	1 418	3 476	1 434	3 474	1 454
Orienteringskart	3 439	1 361	3 421	1 385	3 438	1 413	3 442	1 429	3 448	1 446	3 446	1 466
Skiorienteringskart	28	167 183	28	169 185	28	173 507	28	175 725	28	178 067	28	180 403

¹ Gjeld eksisterande anlegg per 31. oktober 2010. ² Gjeld eksisterande anlegg i drift per februar 2011. ³ Gjeld eksisterande anlegg i drift per februar 2012. ⁴ Gjeld eksisterande anlegg i drift per februar 2013.

Kjelde: Kulturdepartementet.

Tabell 16.5. Friluftslivets fellesorganisasjon (FRIFO). Lokallag og medlemskap. 2007-2012

	2007		2008		2009		2010		2011		2012	
	Lokal- lag	Medlem- skap	Lokal- lag	Medlem- skap	Lokal- lag	Medlem- skap	Lokal- lag	Medlem- skap	Lokal- lag	Medlem- skap	Lokal- lag	Medlem- skap
Heile landet	3 580	526 707	3 494	539 151	3 432	556 711	3 623	587 682	4 312	694 616	4 685	722 578
Den Norske Turistforening ..	55	215 000	56	222 291	56	231 783	⁶ 56	241 520	57	241 620	110	246 011
Forbundet Kysten ³	111	8 612	114	8 910	116	9 285	116	9 336	116	9 557	124	9 814
Skiforeningen	8	49 310	8	48 646	8	50 362	8	57 731	8	64 251	7	67 065
Norges Jeger- og Fiskerforbund	575	110 710	577	117 864	574	122 603	567	121 223	572	118 675	571	117 613
Norges folkesportforbund ..	280	20 000	268	20 000	243	20 000	236	20 000	221	20 000	498	41 600
KFUK-KFUM-speiderne	266	13 095	256	12 212	² 244	11 858	249	12 285	241	11 321	206	9 573
Norges Klatreforbund ¹	176	11 300	176	11 520	180	12 051	162	12 583	177	15 661	181	17 872
Norges orienteringsforbund	399	24 285	397	23 120	397	22 465	386	23 169	378	22 388	379	22 386
Norges Padleforbund	100	13 500	110	14 439	105	16 313	104	15 656	107	15 897	111	16 652
Norges Røde Kors Hjelpekorps	320	14 000	307	13 395	306	14 132	320	12 000	307	14 118	303	14 745
Norges speiderforbund	604	18 079	550	19 531	546	18 576	552	20 216	381	18 273	509	18 040
Norske 4H	671	17 360	659	16 314	647	16 683	635	16 663	626	16 622	625	16 288
Syklisterenes landsforening ..	15	11 456	16	10 909	10	10 600	12	11 000	12	12 000	12	12 500
Kristen Idrettskontakt ⁴	-	-	-	-	-	-	220	14 300	310	14 475	242	14 196
Norsk Kennel Klub ⁵	-	-	-	-	-	-	-	-	799	99 758	807	98 223

¹ Ny medlem 2003. ² Nedgangen i lokale lag kjem av samanslåinga av KFUK- og KFUM-speidarane. ³ Ny medlem 2006. ⁴ Ny medlem 2010. ⁵ Ny medlem 2011.
Kjelde: Friluftslivets fellesorganisasjon (FRIFO).

Tabell 16.6. Personar som har vore på eit idrettsarrangement, og talet på besøk i gjennomsnitt dei siste 12 månadene, etter kjønn, alder, utdanning, hushaldsinntekt og landsdel. 1997-2012

	Prosent					Besøk i gjennomsnitt				
	1997	2000	2004	2008	2012	1997	2000	2004	2008	2012
Alle personar	54	57	55	56	55	6,2	5,2	5,9	6,5	5,8
Kjønn										
Menn	61	62	62	61	61	7,4	6,0	6,8	7,1	6,6
Kvinner	48	51	49	50	50	5,0	4,4	5,0	6,0	5,0
Alder										
9-15 år	76	72	69	69	77	7,2	5,6	6,4	6,1	7,8
16-24 "	69	72	64	64	61	7,2	6,9	6,4	6,1	5,9
25-44 "	61	62	63	60	59	8,4	6,6	7,8	9,6	7,4
45-66 "	45	45	47	49	49	4,7	3,5	4,9	5,1	5,1
67-79 "	19	29	25	35	38	0,9	1,5	1,2	2,2	2,3
Utdanning										
Ungdomsskole	42	52	43	48	47	4,3	5,7	4,3	5,2	5,0
Vidaregåande skole	54	55	55	55	50	6,9	4,8	6,4	6,7	4,6
Universitet/høgskole, kort	58	59	59	60	58	6,2	5,2	5,7	7,7	6,2
Universitet/høgskole, lang	54	55	55	50	60	5,9	5,4	5,8	5,5	8,3
Hushaldsinntekt										
1. kvartil	40	51	42	46	45	3,4	3,8	3,3	3,9	3,6
2. kvartil	59	58	54	59	51	6,1	5,9	5,4	6,4	3,8
3. kvartil	60	65	64	64	63	6,5	6,4	7,4	8,2	7,0
4. kvartil	63	63	66	69	67	9,2	6,3	7,9	10,6	8,4
Landsdel										
Oslo/Akershus	51	51	55	48	53	6,1	4,6	5,4	6,6	5,3
Austlandet elles	53	55	54	54	55	6,1	5,3	5,7	5,7	6,7
Agder og Rogaland	55	58	49	63	56	6,1	5,7	4,6	7,4	4,2
Vestlandet	56	61	59	58	55	6,3	5,6	6,7	6,3	5,1
Trøndelag	68	61	59	64	61	9,1	5,4	7,0	9,4	7,9
Nord-Noreg	51	62	57	55	56	4,4	4,6	6,5	4,8	6,3

Kjelde: Norsk kulturbarometer, Statistisk sentralbyrå.

Tabell 16.7. Personar som har vore på ulike typar idrettsarrangement. 1991-2012. Prosent

	Fotball	Handball	Ishockey	Annan lagidrett	Løping	Annan friidrett	Skidrett	Skøyteløp	Annan individuell idrett
1991	61	14	3	5	3	5	5	0	6
1994	52	14	3	3	3	2	13	2	9
1997	60	14	2	3	2	4	8	0	7
2000	62	14	2	4	1	3	5	0	9
2004	63	13	2	3	1	3	5	0	9
2008	64	12	2	4	1	3	4	0	8
2012	61	12	1	4	1	3	6	0	11

Kjelde: Norsk kulturbarometer, Statistisk sentralbyrå.

Tabell 16.8. Netto driftsutgifter og brutto investeringsutgifter for kommune konsern til idrett, etter fylke. 2008-2012

	Netto driftsutgifter funksjon 380 Idrett	Netto driftsutgifter funksjon 381 Idrettsanlegg	Netto driftsutgifter funksjonen 380 og 381, idrett. Prosent av totale netto driftsutgifter til kulturformål	Brutto investeringsutgifter funksjon 380 Idrett	Brutto investeringsutgifter funksjon 381 Idrettsanlegg
	Millionar kroner		Prosent	Millionar kroner	
2008	1 316,9	718,8	27,3	1 020,3	1 503,2
2009	945,5	1 210,1	28,0	703,1	2 605,6
2010	801,8	1 796,3	30,5	357,4	3 077,9
2011	823,9	1 837,1	29,9	315,2	2 809,4
2012	937,4	1 926,6	30,5	357,8	2 536,4
2012					
Østfold	29,5	92,4	30,7	21,9	140,6
Akershus	93,6	245,1	36,5	20,5	475,3
Oslo	37,1	427,7	36,2	0,4	119,6
Hedmark	47,3	30,4	24,0	2,9	175,7
Oppland	59,2	40,7	27,0	0,7	76,4
Buskerud	54,2	72,0	28,1	18,6	39,4
Vestfold	37,7	61,8	28,8	11,9	22,4
Telemark	39,7	71,7	28,7	2,1	13,5
Aust-Agder	22,4	31,3	25,2	12,1	76,0
Vest-Agder	30,5	53,9	22,9	19,9	301,7
Rogaland	108,8	217,0	32,3	21,9	233,7
Hordaland	104,9	168,6	30,2	106,4	299,1
Sogn og Fjordane	24,7	29,0	27,9	17,3	67,9
Møre og Romsdal	37,8	73,0	25,9	35,2	46,5
Sør-Trøndelag	70,7	111,2	31,8	17,0	138,5
Nord-Trøndelag	22,5	42,8	26,6	3,7	56,1
Nordland	58,3	65,8	26,9	35,8	119,0
Troms Romsa	34,5	46,8	27,2	5,1	78,4
Finnmark Finnmark	24,0	45,2	32,7	4,2	56,5

Kjelde: Statistisk sentralbyrå.

17. Trus- og livssynssamfunn og Den norske kyrkja

17.1. Nokre resultat - 2012

Ein halv million i trus- og livssynssamfunn

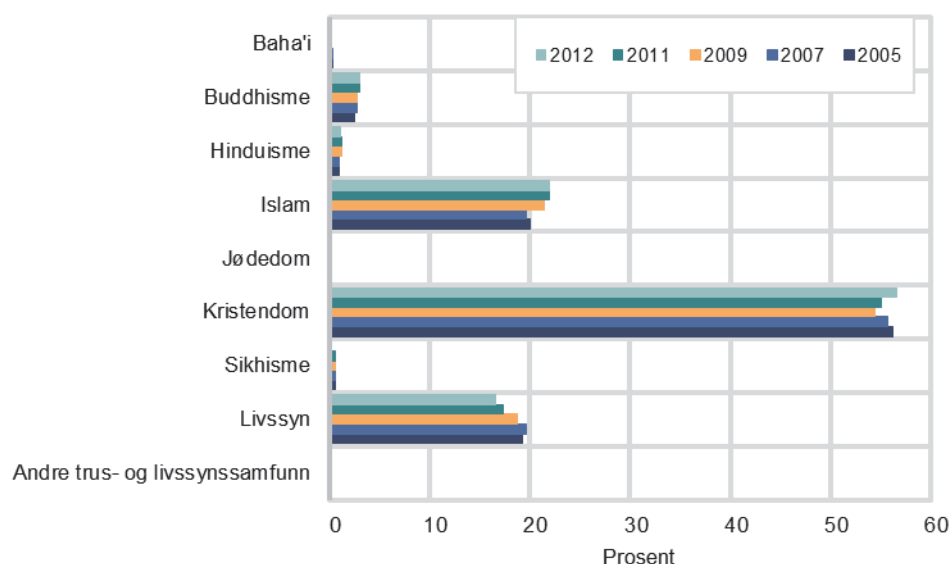
Trus- og livssynssamfunn som er utanfor Den norske kyrkja (Dnk), og som får statstilskot, hadde 510 700 medlemmer per 1. januar 2012 eller 10,2 prosent av befolkninga på same tidspunkt. Dette er ein auke på 26 200 medlemmer, eller 5 prosent, frå året før.

Veksten i talet på medlemmer i trus- og livssynssamfunn med statstilskot er lågare enn førre året. Nokre nye samfunn har kome til i statistikken for 2012, medan det er andre samfunn som har vore med tidlegare som ikkje er representerte i år. Sidan 2006 har talet på medlemmer i trus- og livssynssamfunn auka med drygt 127000 medlemmer. Dei kristne trussamfunna står for over halvparten av denne veksten viss ein ser på heile perioden under eitt.

Nær 290 000 er medlemmer i kristne trussamfunn

Av alle medlemmene i trus- og livssynssamfunn utanfor Den norske kyrkja og som får statstilskot, har framleis dei kristne trussamfunna flest, med 289 000 medlemmer (SSB 2012). Dette utgjer 57 prosent av alle medlemmer per 1. januar 2012. Dei kristne trussamfunna har hatt størst vekst i talet på medlemmer, med heile 22 200, eller om lag 8 prosent. Den romersk-katolske kyrkja er det største kristne trussamfunnet eller trusretninga, og har over 100 000 medlemmer. Talet på medlemmer i Den romersk-katolske kyrkja har auka med drygt 19 000, eller 23 prosent det siste året. Denne auken kan sjåast i samanheng med auka innvandring frå andre land, spesielt har innvandringa frå romersk-katolske land i Aust-Europa vore høg dei siste åra. Sjå statistikken for Innvandring og utvandring. Meinigheiter innanfor pinserørsla tel om lag 39 100 medlemmer. Pinserørsla har hatt ein svak nedgang i talet på medlemmer dei siste åra.

Figur 17.1. Medlemmer i trus- og livssynssamfunn utanfor Den norske kyrkja, etter religion/livssyn. 2005-2012. Prosent

¹Trus- og livssynssamfunn med prosentvis lågt medlemstal manglar synleg søyle i figuren.

Kjelde: Statistisk sentralbyrå.

112 000 er medlemmer i islamske trussamfunn

Islamske trussamfunn hadde 112 200 medlemmer per 1. januar 2012. Dei utgjorde 22 prosent av alle medlemmene i trus- og livssynssamfunn utanfor Dnk. 84 700 var medlemmer i livssynssamfunn i 2012. 99 prosent av alle medlemmene i livssynssamfunna hørte til Human-Etisk Forbund.

Sjølv om talet på muslimar auka med 5 500 medlemmer det siste året, har prosentdelen halde seg stabil dei siste åra. Også nokre av dei andre religionane i

statistikken har halde seg på om lag same nivå. Buddhisme utgjer 3 prosent, medan hinduisme og sikhisme utgjer høvesvis 1,1 og 0,2 prosent per 1. januar 2012. Trussamfunn som høyrer til buddhisme, hadde størst prosentvis auke med om lag 6 prosent det siste året. Desse samfunna har til saman over 15 400 medlemmer.

Stabile medlemstal for Human-Etisk Forbund

Talet på medlemmer i Human-Etisk Forbund (HEF) var 83 100 per 1. januar 2012. Dette er om lag det same medlemstalet som året før. Ei årsak til det stabile medlemstalet, er (Fritanke.no, 4.12.2012) at HEF har redusert frivillig registrering av barn, sjølv om HEF har fått nokre fleire medlemmer i 2012. Andre livssynssamfunn har 1 600 medlemmer, og det har vore ein auke på om lag 200 medlemmer i desse andre samfunna.

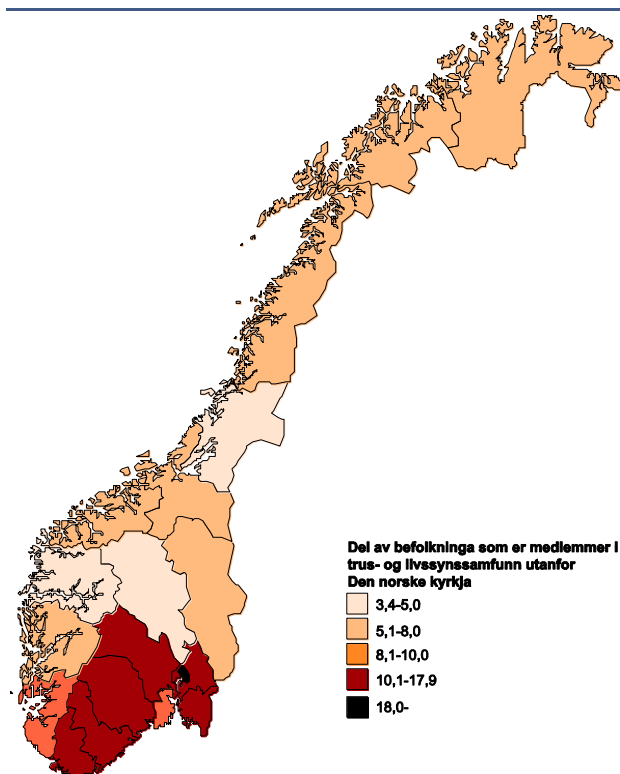
Framleis flest nye medlemmer i Oslo

Også siste året har det vore ein vekst i talet på medlemmer i alle delar av landet. Oslo er framleis fylket der flest står i eit trus- eller livssynssamfunn utanfor Den norske kyrkja. I hovudstaden er 125 000, eller 19 prosent, av folkemengda medlemmer i eit trus- eller livssynssamfunn. Denne delen syner ein svak nedgang i høve til folkemengda per 1. januar 2012. Om lag ein fjerdedel av alle medlemmene i trus- og livssynssamfunn er busette her.

Oslo hadde òg den største auken i talet på medlemmer med 7 700, eller 7 prosent, frå 1. januar 2011. Fleire fylke hadde ein høgare prosentvis vekst i talet på medlemmer i høve til 2011, til dømes Sogn og Fjordane og Rogaland og Troms, med høvesvis 10, 8 og 7 prosent auke.

Blant dei som er busette i Oslo, har dei islamske samfunna nærare 50 000 medlemmer og kristne trussamfunn drygt 51 000 medlemmer. Oslo har også største delen av medlemmene i livssynssamfunn, med nær 18 000. 36,8 prosent av alle medlemmene i trus- og livssynssamfunn bur i Oslo og Akershus, dette er om lag det same talet som året før.

Figur 17.2. Medlemmer¹ i trus- og livssynssamfunn utanfor Den norske kyrkja, etter fylke. 2012. Prosent

Kjelde: Statistisk sentralbyrå.

38 360 døypte i Den norske kyrkja

Talet på døypte viser same tendens som åra før med færre døypte i Den norske kyrkja. I 2012 blei det utført nær 38 400 dåpshandlingar. Dette utgjer ein nedgang på drygt 1 600 frå året før. Prosentdelen døypte i forhold til talet på fødte var i fjor på 64 prosent, mot 66 prosent i 2011. Denne delen har gått ned sjølv om fødselstala

var stabile i denne perioden. Frå 2005 har prosentdelen døypte i Den norske kyrkja i forhold til talet på fødte gått ned frå 76 prosent til 54 prosent (SSB 2013 a). http://www.ssb.no/kirke_koetra/fig-2011-06-20-02.html

41 200 konfirmantar

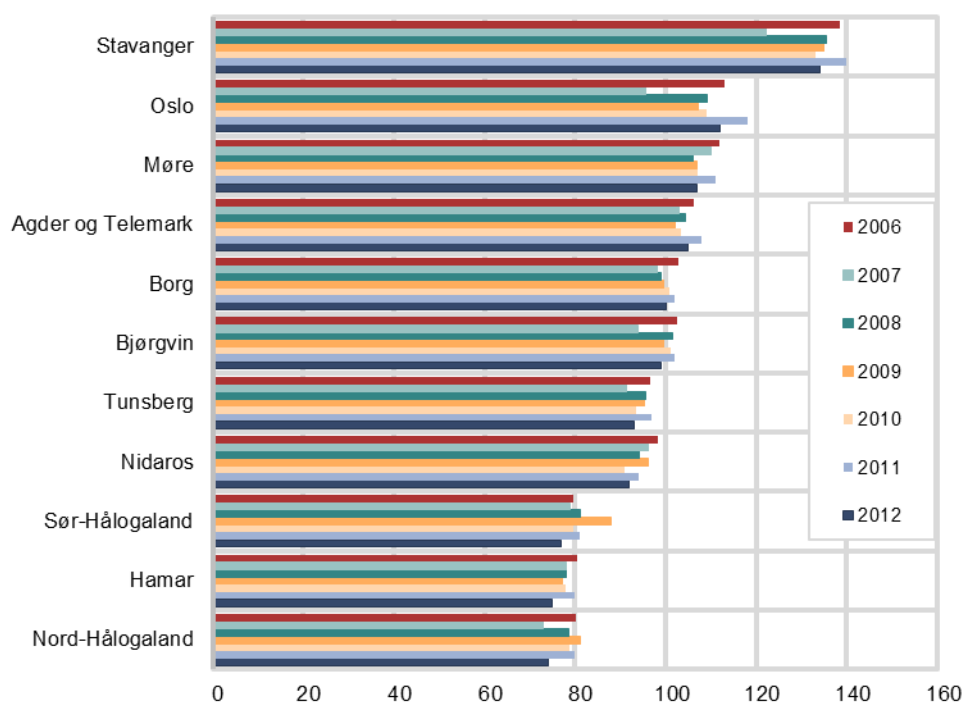
For første gong på fleire år har det i 2012 vore nedgang i talet på kyrkjelege konfirmasjonar. Nær 41 200 blei konfirmerte i Den norske kyrkja i 2012. Det er 1 370 færre konfirmantar enn året før. Sjølv om talet på konfirmasjonar i kyrkja har auka i fleire år, har likevel delen konfirmerte i høve til totalt tal på 15-åringar hatt eit svakt fall. I 2012 blei 64 prosent av 15-åringane konfirmerte i kyrkja. Delen på landsbasis fall dermed med 1,2 prosentpoeng frå 2011 til 2012.

Biletet er noko meir variert dersom ein ser på dei ulike bispedøma: To bispedøme, Oslo og Tunsberg, hadde ein svak auke i talet på konfirmasjonar. I Møre bispedøme står kyrkjeleg konfirmasjon framleis sterkt, 82 prosent av alle 15-åringane i dette bispedømet blei konfirmerte i Den norske kyrkja i 2011. Lågast del finn ein i Oslo bispedøme med 39 prosent av alle 15-åringane.

6 millionar gudstenestebesøk

Etter fleire år med nedgang i deltaking i gudstenestene i Den norske kyrkja synte tala for 2011 ein auke på 3 prosent. Tala for 2012 syner nok ein gong nedgang med nær 250 000 besøk eller 4 prosent i høve til året før. Drygt 6 millionar personar var til stades ved gudstenestene i Den norske kyrkja i 2012. Nedgangen ser ein i alle bispedøma. Nær 80 prosent av alle besøka på gudstenester er besøk på gudstenester på søndagar og helgedagar med 4,8 millionar besøk. Det er på desse gudstenestene nedgangen er størst med 4,3 prosent, mens nedgangen på gudstenester på andre dagar var noko svakare med 2,7 prosent. På kvardagsgudstenestene var det 1,2 millionar besøk. I 2012 blei det samstundes halde om lag 700 færre gudstenester enn førre året. For kvardagsgudstenestene kan ein sjå ein svak auke i gudstenestebesøket i fleire bispedøme: Oslo, Hamar, Møre og Sør-Hålogaland. I gjennomsnitt var det 93 personar på kvar gudsteneste i 2012, litt færre enn i 2011, men på same nivå som i 2010 (SSB 2013 a). Figur 17.3 gir eit bilete på deltakarar per gudsteneste søndagar/helgedagar i gjennomsnitt i dei ulike bispedøma.

Figur 17.3. Den norske kyrkja. Talet på deltakarar per gudsteneste søndagar/helgedagar i gjennomsnitt, etter bispedøme. 2006-2012

Kjelde: Statistisk sentralbyrå.

Fleire gudstenester gir tilbod om å delta i nattverda, noko som viser seg i stadig høgare tal på nattverdsgjester, 1,25 millionar i 2012. På dei over 2 000 gudstenestene på julaften var det i gjennomsnitt 247 deltakarar, total 551 000. Ved gudstenestene første påskedag deltok om lag 100 000 i gjennomsnitt 85 deltakarar per gudsteneste.

77 prosent medlem i Dnk

Ved årsskiftet 2012/2013 var 76,2 prosent av Noregs befolkning medlemmer i Den norske kyrkja. Sjå tabell 17.2. Denne prosentdelen er 0,4 prosentpoeng høgare enn nøkkeltala i KOSTRA-publiseringa. Årsaka til at medlemstalet som kjem fram i tabell 17.2 er høgare, er at dei medlemmene som har ukjend bustad eller adresse er med. Desse får ikkje utdelt noko kommunenummer og er difor ikkje med i KOSTRA-tala. Totalt var det 3 848 295 medlemmer i Dnk 31. desember 2012. Sett i høve til befolkninga i dei ulike fylka, har delen medlemmer gått ned i alle fylka. Men dersom ein ser på dei absolutte tala, aukar talet på medlemmer i fleire fylke.

I årsstatistikken for Dnk blei det rapportert at 5 300 personar melde seg ut av Dnk i 2012 og 1 160 melde seg inn. Det er ein nedgang på 1 800 utmelde samanlikna med talet for 2011. Talet på innmelde gjekk ned med 600 personar siste året.

Nøkkeltala for Dnk syner også kor mange gravferder som blir gjennomførte kvart år. Det blei rapportert 37 700 kyrkjelege gravferder i 2012, ein svak nedgang frå det føregåande året. Dette svarer til om lag 90 prosent av talet på dei som døydde i 2012. I 2011 hadde 92 prosent av talet på dei som døydde kyrkjeleg gravferd. Fleire detaljar om kyrkjelege handlingar finn ein i tabell 17.4.

8 900 kyrkjelege vigslar

I alt blei 24 400 ekteskap inngått i 2012, 1 200 fleire enn året før. Denne auken speglar seg også i eit auka tal på kyrkjelege vigslar, 300 fleire kyrkjebryllaup. Totalt 8 900 par blei vigde i Dnk (SSB 2013 a). Prosentdelen kyrkjelege vigslar sett i høve til alle vigslar var 39 prosent i 2012 (folkeregisteropplysningar), den same delen som i 2011 (SSB 2013 c). I 2009 og 2010 var delen kyrkjelege vigslar respektive 43 og 42 prosent av det totale talet på vigslar. Tala på vigslar rapporterte gjennom Årsstatistikken frå dei geografiske sokna ligg litt lågare enn folkeregisteropplysningane da handlingar utanfor sokna (til dømes vigslar ved institusjonar, feltprestkorpsset og anna som har eiga kyrkjebokføring) ikkje er rekna med i årsstatistikken. Vigslar utførte i utlandet er heller ikkje rekna med i tala.

Syssette i Dnk

Syssetjingsstatistikken viser at det var nær 8 700 syssette i Den norske kyrkja per 4. kvartal 2012, ein nedgang på 360 i høve til året før. 52 prosent av dei tilsette i Dnk var kvinner. Det viser tala frå den registerbaserte syssetjingsstatistikken for Dnk. Delen kvinnelege tilsette har auka gradvis i mindre steg sidan 2006 fram til 2012, frå 45,6 til 48,5 prosent. Tala i tabell 17.6 gir ei oversikt over syssette etter verksemd og kjønn, sjå kapittel 3.3 og avsnitt 17.2.

I tabell 06932 i Statistikkbanken (ssb.no) kan ein også finne syssette personar og avtala årsverk i Dnk etter yrke, kjønn, alder og bispedøme. I 2012 var det 1 600 syssette innanfor geistlege yrke, 33 prosent av desse var kvinner.

Statlege og kommunale utgifter til Dnk og trus- og livssynssamfunn

Det går fram av rekneskapsen for 2012 frå Fornying-, administrasjons- og kyrkjedepartementet at dei statlege utgiftene til Dnk utgjorde 1 656 millionar kroner. Rekneskapsen for 2012 frå Kulturdepartementet synar at dei statlege utgiftene til «tilskot til trussamfunn m.m.» utgjorde 221,1 millionar kroner. Sjå. kapittel 1 og tabellane 1.1.1 og 17.7.

Kommunanes utgifter til Dnk og andre religiøse formål for 2012 finn ein i tabell 17.8 som er basert på KOSTRA-rapporteringa. Totalt var netto driftsutgifter i kommunane til Dnk (rekneskapsfunksjon 390 og rekneskapsfunksjon 393 kyrkjegardar, gravlunder og krematorium) på nær 2,6 milliardar kroner til saman. Dette svarer til 1,0 prosent av totale netto driftsutgifter. Fordi det er få kommunar som har forvaltningsansvaret for gravplassar og krematorium, må ein sjå desse to

2,5 milliardar kroner i kommunale tilskot til fellesråda

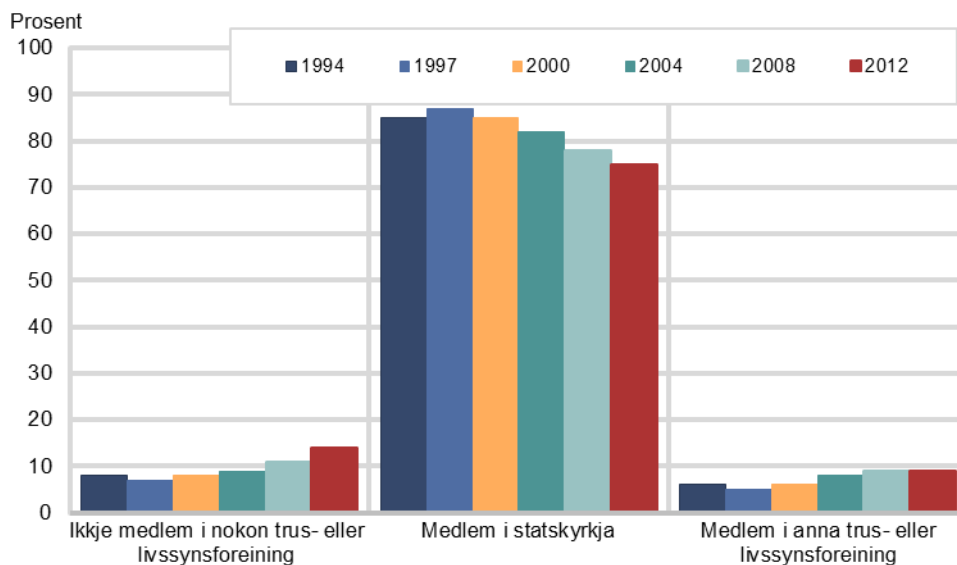
funksjonane under eitt. Til «andre religiøse formål», til dømes tilskot til trus- og livssynssamfunn, var netto driftsutgifter 244 millionar kroner. Sjå tabell 17.8.

Brutto driftsresultat for dei kyrkjelege fellesråda blei i 2012 på 173 millionar kroner. Dette er ein nedgang på 21 millionar, eller 10,7 prosent, frå 2011. Driftsinntektene for fellesråda var om lag 4,2 milliardar kroner i 2012, mot knappe 3,9 milliardar året før. Dette er ein auke på om lag 294 millionar kroner. Driftsutgiftene var om lag 4 milliardar kroner, mot knapt 3,7 milliardar kroner i 2011. 59 prosent av driftsinntektene til fellesråda blir dekt av kommunale tilskot, noko meir enn 2,4 milliardar kroner. Statlege tilskot til dei kyrkjeleg fellesråda var om lag 267 millionar kroner i 2012 (SSB 2013 c).

34 prosent av befolkninga på trus- eller livssynsmøte siste 12 månader

Tal frå Kulturbruksundersøkinga 2012 blant personar 9-79 år syner at 34 prosent av befolkninga hadde vore på trus- eller livssynsmøte dei siste 12 månadene i 2012. I 2008 var prosenten 39. Fleire kvinner enn menn går på slike møte. I 2012 var det 37 prosent kvinner og 31 prosent menn som hadde vore på trus- eller livssynsmøte. Det er særleg barn og eldre som går på trus- eller livssynsmøte. Det er dei i aldersgruppa 9-15 år og 67-79 år, altså dei yngste og dei eldste, som går mest på trus- og livssynsmøte. Det er ikkje nokre store skilnader mellom landsdelane i kva grad ein går på trus- eller livssynsmøte, men befolkninga som bur i Agder/Rogaland går på flest slike møte. I gjennomsnitt går ein nordmann på tre slike møte i året, av dei som har vore på trus- eller livssynsmøte siste 12 månader var talet 8,5 per år. Figur 17.4 viser utviklinga over kor mange som har svara på spørsmålet om dei er medlemmer i noka trus- eller livssynsforeining. Fleire resultat frå undersøkinga finn ein i tabell 17.10, og i Norsk kulturbarometer 2012.

Figur 17.4. Personar med ulik tilknytning til trus- eller livssynsforeining. 1994-2012. Prosent

Kjelde: Norsk kulturbarometer 2012, Statistisk sentralbyrå.

17.2. Om statistikken – trus- og livssynssamfunn og Den norske kyrkja

Trus- og livssynssamfunn

Hovudformålet med denne statistikken er å synleggjere talet på medlemmer i dei trussamfunna og livssynssamfunna utanfor Dnk som søker om statsstøtte. Statistikken over trus- og livssynssamfunn utanfor Dnk byggjer på oppgåver frå fylkesmennene, over dei samfunna som har fått statstilskot. Frå 2005 blir medlemslistene til trus- og livssynssamfunna som søker om statstilskot via fylkesmennene, sende til Brønnøysundregistra (BR) for kontroll. Medlemslistene blir kontrollerte for dobbeltmedlemskap mellom dei ulike trus- og livssynssamfunna og for dobbeltmedlemskap mellom Dnk og trus- og livssynssamfunn utanfor Dnk. SSB får oppgåve over talet på medlemmer frå BR.

Alle trus- og livssynssamfunna som er godkjende hos fylkesmannen, og som får statstilskot for rapporterte tal på medlemmer i samfunnet, er med i statistikken. Eininga i statistikken er det enkelte samfunn. Nokre nye samfunn kjem til i statistikken kvart år, mens andre samfunn som har vore med tidlegare/andre år, ikkje alltid er representerte året etter. Statistikken inneheld ikkje opplysningar om talet på meinigheiter.

Dnk – årsstatistikk

Frå og med statistikkåret 2005 skjer rapporteringa av årsstatistikk for Dnk på elektronisk skjema til SSB. Innhentinga av statistikken var til og med 2011 eit samarbeid mellom SSB og Fornyings-, administrasjons- og kyrkjedepartementet. Frå 2012 er ansvaret for kyrkjestatistikken overført til Kyrkjerådet. Formålet med statistikken er å gi informasjon om verksemda i kyrkjelydane.

Statistikken omfattar alle geografiske sokna i Den norske kyrkja, med unntak av Svalbard. Statistikken for 2012 inneheld 1 243 sokn. Kvart år har det blitt færre einingar i populasjonen. Dette kjem av samanslåingar av sokn, anten som forsøksordning eller permanent samanslåing. Det blir samla opplysningar om innmeldingar, utmeldingar, kyrkjelege handlingar⁷, gudstenester, opplæring og diakoni, barnehage- og skolekontakt, kyrkjemusikk og kulturarbeid, frivillig arbeid og ofringar. I hovudsak skal det rapporterast om verksemdar som er i soknet og som presten, soknerådet og dei tilsette har ansvaret for. Aktivitetar som andre kristelege organisasjonar driv, er ikkje med i denne statistikken.

Rekneskapane frå Dnk – fellestråda

Dei kommunale løyvingane til kyrkja, sjå tabell 17.9, blir i hovudsak forvalta av dei kyrkjelege fellestråda. Rekneskapsstatistikk for dei kyrkjelege fellestråda blei for første gong innhenta for rekneskapsåret 1997. Heimel for denne statistikken er kyrkjelova av 7. juni 1996, og forskrift om økonomiforvaltninga for kyrkjelege fellestråd og kyrkjelydar i Dnk av 25. september 2003. I 2004 gjekk fellestråda og sokna over til å føre rekneskapane etter ny kontoplan. Statistikken blir publisert årleg i Dagens statistikk på nasjonalt nivå. I tabell 17.9 følgjer oversikt over utgifter og inntekter for fellestråda fordelt på ulike formål.

Dnk – verksemd

Etter Standard for næringsgruppering (SN2002) omfattar tala for religiøs verksemd til og med 2008: næring 91310 religiøse organisasjonar; næring 93030; gravferdsverksemd og drift av kyrkjegardar og krematorium.

Helse, omsorg og sosiale tenester omfattar næringane: 85339 Andre sosialtenester utanfor institusjon; 85333 - Aktivitetssentra for eldre og funksjonshemma, 85313 - Omsorgsinstitusjonar for eldre og funksjonshemma, og 85118 - Somatiske sjukeheimar. Barnehagar og skolefritidsordningar omfattar tilsvarende næringar (85331 og 85327). Offentleg administrasjon knytt til kyrkje med meir omfattar tilsvarende næring (75120). Andre verksemdar omfattar næringane 93020 - Frisering og annan venleikspole, 70202 - Utleige av eigen fast eigedom elles og 55301 - Restaurant- og kafédrift.

Religiøs verksemd omfattar etter ny Standard for næringsgruppering (SN2007): næring 94.910 Religiøse organisasjonar og næring 96.030 Gravferdsverksemd og drift av kyrkjegardar og krematorium.

Helse, omsorg og sosiale tenester omfattar næringane 87.102 Somatiske sjukeheimar, 87.301 Aldersheimar, 87.304 Avlastingsheimar/-institusjonar, 87.305 Bustader for barn, 88.102 Dagsentra/aktivitetssentra for eldre og funksjonshemma, 88.103 Eldresentra og 88.999 Andre sosiale tenester utan tilbod om bustad. Barnehagar og skolefritidsordningar omfattar næringane 88.911 og 88.913. Offentleg administrasjon knytt til kyrkje med meir omfattar næring 84.120. Andre verksemdar omfattar næringane 56.101 Drift av restaurantar og kaféar, 56.210

⁷ Talet på kyrkjelege vigslar i denne statistikken avvik noko frå talet på kyrkjelege vigslar som byggjer på folkeregisteropplysningar i Befolkningsstatistikk. Ekteskap og skilsmisser.

Cateringverksemd, 68.209 Utleige av eigen eller leigd fast eigedom elles og 96.020 Frisering og annan venleikspele. Sjå også kap. 3.3.

Rekneskapsfunksjonar til kyrkje og andre religiøse formål – kommunar

I KOSTRA-rapporteringa av rekneskapane til kommunane omfattar kyrkje og andre religiøse formål desse rekneskapsfunksjonane:

- 390 Den norske kyrkja
- 392 Andre religiøse formål
- 393 Kyrkjegardar, gravlundar og krematorium

For rekneskapsomgrep nytta i KOSTRA, sjå kap. 1.3. omgrep og definisjonar.

Kulturbruksundersøkingane

Statistisk sentralbyrå gjennomfører kvart fjerde år kulturbruksundersøkingar. Data i tabell 17.10 er henta frå desse undersøkingane, publisert i Norsk kulturbarometer 2012. I denne undersøkinga blir det spurd om ”*har du vore på trus- eller livssynsmøte dei siste 12 månadene*”. Viss svaret er ja, blir det spurd ”*kor mange gonger i løpet av dei siste 12 månadene har du vore på trus- og livssynsmøte*”. Med trus- og livssynsmøte meiner ein gudsteneste, messe eller møte arrangert av trussamfunn eller organisasjon som representerer ikkje-religiøse livssyn. Dåp, konfirmasjon, bryllaup og gravferder er ikkje medrekna. Dette spørsmålet omfattar alle typar trussamfunn eller livssynssamfunn, inkludert Den norske kyrkja.

Referansar

(SSB 2012) Statistisk sentralbyrå (4.12.2012): «Ein halv million i trus- og livssynssamfunn». (<http://www.ssb.no/trosamf/>) Fritanke.no, 4.12.2012

(http://fritanke.no/index.php?page=vis_nyhet&NyhetID=8984&sok=1)

(SSB 2013 a) Statistisk sentralbyrå (19.6.2013): «Færre døpt og konfirmert». (http://www.ssb.no/kirke_kotra)

(SSB 2013 b) Statistisk sentralbyrå (21.8.2013): «Igjen fleire som gifta seg». (<http://www.ssb.no/ekteskap/>)

(SSB 2013 c) Statistisk sentralbyrå (26.6.2013): «95 millionar kroner meir i tilskot frå kommunane». (<http://www.ssb.no/offentlig-sektor/statistikker/kirkeregner>)

Meir informasjon

Den norske kyrkja: (<http://www.kirken.no>)

Fornyings-, administrasjons- og kyrkjedepartementet (FAD):

(<http://www.regjeringen.no/nb/dep/fad/tema/kirke.html>)

Kulturdepartementet (KUD): (http://www.regjeringen.no/nb/dep/kud/tema/tros-_og_livssynssamfunn.html)http://www.ssb.no/kirke_kotra

Taule, Liv (red. 2012): *Kulturstatistikk 2011*, Statistiske analysar 131, Statistisk sentralbyrå. (<http://www.ssb.no/publikasjoner/>)

Levekårsundersøkingane: (<http://www.ssb.no/emner/07/02/10/orgakt>)

Kyrkjelege fellesråd, rekneskapsstatistikk: (<http://www.ssb.no/kirkeregner/>)

Vaage, Odd Frank (2013): *Norsk kulturbarometer 2012*, Statistiske analysar 135, Statistisk sentralbyrå. (<http://www.ssb.no/kulturbar>)

Vaage, Odd Frank (2009): *Kultur- og mediebruk blant personer med innvandrerbakgrunn*, Rapporter 2009/29, Statistisk sentralbyrå. (http://www.ssb.no/emner/07/02/rapp_200929)

Tabell 17.1. Medlemmer¹ i trus- og livssynssamfunn utanfor Den norske kyrkja, etter religion/livssyn. 1. januar. 2007-2012. Absolutte tal og prosent

	2007		2008		2009		2010		2011		2012	
	Absolutte tal	Prosent av alle	Absolutte tal	Prosent av alle	Absolutte tal	Prosent av alle	Absolutte tal	Prosent av alle	Absolutte tal	Prosent av alle	Absolutte tal	Prosent av alle
Medlemmer, i alt ..	403 909	100,0	411 790	100,0	431 287	100,0	449 875	100,0	484 534	100,0	510 684	100,0
Baha'i	1 015	0,3	1 024	0,2	1 023	0,2	1 012	0,2	1 064	0,2	1 088	0,2
Buddhisme	10 753	2,7	11 038	2,7	12 252	2,8	13 376	3,0	14 580	3,0	15 426	3,0
Hinduisme	4 098	1,0	4 566	1,1	5 238	1,2	5 175	1,2	5 858	1,2	5 690	1,1
Islam	79 068	19,6	83 684	20,3	92 744	21,5	98 953	22,0	106 735	22,0	112 236	22,0
Jødedom ²	868	0,2	850	0,2	803	0,2	818	0,2	819	0,2	153	0,0
Kristendom	225 507	55,8	226 969	55,1	234 772	54,4	245 664	54,6	266 834	55,1	289 018	56,6
Sikhisme ³	2 440	0,6	2 537	0,6	2 713	0,6	1 037	0,2	2 975	0,6	1 133	0,2
Livssynssamfunn ..	79 722	19,7	80 659	19,6	81 124	18,8	82 890	18,4	84 481	17,4	84 722	16,6
Andre trus- og livssynssamfunn ...	438	0,1	463	0,1	618	0,1	950	0,2	1 188	0,2	1 218	0,2

¹ Omfattar berre medlemmer det blir motteke offentleg stønad for. ² Eit samfunn ikkje representert i statistikken i 2012. ³ Eit samfunn ikkje representert i statistikken i 2010 og 2012.

Kjelde: Statistisk sentralbyrå.

Tabell 17.2. Medlemmer¹ i trus- og livssynssamfunn utanfor Den norske kyrkja, etter religion/livssyn og medlemmer i Dnk, etter fylke. 2006-2012

	Medlemmer utanfor Den norske kyrkja	Buddhisme	Islam	Kristendom	Annan religion ²	Livssynssamfunn	Medlemmer i Den norske kyrkja per 31.12
2006	383 510	9 934	72 023	216 141	8 141	77 271	3 871 006
2007	403 909	10 753	79 068	225 507	8 859	79 722	3 873 847
2008	411 790	11 038	83 684	226 969	9 440	80 659	3 874 823
2009	431 287	12 252	92 744	234 772	10 395	81 124	3 848 841
2010	449 875	13 376	98 953	245 664	8 992	82 890	3 835 477
2011	484 534	14 580	106 735	266 834	11 904	84 481	3 851 145
2012	510 684	15 426	112 236	289 018	9 282	84 722	3 848 295
2012							
Østfold	34 069	1 338	8 280	20 342	251	3 858	211 264
Akershus	62 415	2 245	12 557	33 522	1 388	12 703	412 947
Oslo	125 331	3 375	49 656	51 221	3 178	17 901	345 039
Hedmark	11 835	425	1 730	6 739	112	2 829	162 883
Oppland	9 735	336	1 627	5 271	95	2 406	159 500
Buskerud	30 728	909	8 965	15 315	1 223	4 316	200 038
Vestfold	24 749	713	3 859	15 350	247	4 580	182 354
Telemark	20 632	430	2 909	14 517	82	2 694	130 578
Aust-Agder	13 549	308	970	10 851	41	1 379	85 042
Vest-Agder	25 336	622	2 420	20 089	68	2 137	126 997
Rogaland	42 371	1 347	7 444	27 050	635	5 895	344 223
Hordaland	37 398	1 201	3 511	25 064	851	6 771	395 732
Sogn og Fjordane	4 082	72	339	2 706	50	915	94 275
Møre og Romsdal	14 727	409	1 105	10 451	303	2 459	217 751
Sør-Trøndelag	21 085	966	3 157	10 336	555	6 071	244 600
Nord-Trøndelag	6 116	190	837	3 256	54	1 779	117 068
Nordland	13 056	223	1 526	8 354	72	2 881	203 299
Troms Romsa	8 797	215	826	5 357	47	2 352	134 102
Finnmark Finnmark ..	4 300	98	368	3 032	23	779	61 608
Uoppgitt/buset i utlandet	373	4	150	195	7	17	18 995

¹ Omfattar berre medlemmer det blir motteke offentleg stønad for. Meir informasjon, sjå: <http://www.ssb.no/trosamf/>. "Om statistikken", feilkjelder.

² Omfattar Bahai, Jødedom, Sikhisme og andre trusretningar. ³ Inkluderer ikkje medlemmer busett i utlandet. Utvandrede medlemmer i Dnk er 133 252 i 2012.

Kjelde: Statistisk sentralbyrå og Kyrkerådet.

Tabell 17.3. Medlemmer¹ i kristne trussamfunn utanfor Den norske kyrkja. Per 1. januar. 2005-2012

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Kristne trussamfunn	215 090	216 141	225 507	226 969	234 772	245 664	266 834	289 018
Adventistsamfunnet	5 567	5 258	5 281	5 177	5 086	5 136	5 066	4 884
Dei frie evangeliske forsamlingar	3 653	3 514	3 628	3 455	3 434	3 492	3 395	3 137
Den Evangelisk Lutherske Frikyrkja i Noreg	21 140	19 308	19 524	19 496	19 262	19 503	19 614	19 507
Den Finlandske evangelisk-lutherske forsamling	² 3 504	3 738	4 291	4 288	4 237	4 169	4 146	4 193
Den Islandske Evangeliske Lutherske menighet i Noreg	² 3 395	2 999	2 027	-	2 735	5 422	5 946	5 983
Den kristelige menighet	6 054	6 280	6 476	6 602	6 779	6 879	7 110	7 319
Den ortodokse kyrkja	5 028	5 494	6 075	6 771	7 664	8 492	9 894	11 205
Den romersk-katolske kyrkja	43 118	46 440	51 508	54 011	57 348	66 972	83 018	102 286
Det Evangelisk-Lutherske kyrkjesamfunn	3 410	3 347	3 345	3 275	3 232	3 213	3 213	3 209
Det norske Baptistsamfunn	9 549	8 745	9 071	9 492	9 382	9 749	9 922	9 999
Det Norske Misjonsforbund	8 505	8 154	8 399	8 476	8 497	8 729	9 091	9 336
Jehovas vitner i Noreg	14 502	14 568	14 756	14 856	14 976	11 640	11 739	11 903
Kristensamfundet	2 472	2 461	2 505	2 463	2 474	2 578	2 585	2 567
Kristne senter	3 264	2 975	3 353	3 324	3 290	3 266	3 252	3 157
Metodistkyrkja i Noreg	11 981	11 324	11 299	11 133	10 974	11 082	11 055	10 761
Pinsemenigheter	42 744	39 492	40 398	39 866	39 590	39 923	39 599	39 108
Svenska Margaretaforsamlingen i Oslo	² 7 267	12 166	13 098	14 087	15 574	14 626	17 376	19 950
Andre kristne trussamfunn	19 937	19 878	20 473	20 197	20 238	20 793	20 813	20 514

¹ Omfattar berre medlemmer det blir motteke offentleg stønad for. ² Berekna etter gamal metode.

Kjelde: Statistisk sentralbyrå.

Tabell 17.4. Den norske kyrkja. Kyrkjelege handlingar¹, etter bispedøme. 1995-2012

	Talet på personar					
	Døypte	Konfirmerte	Kyrkjelege vigslar	Kyrkjelege gravferder	Innmelde i Dnk	Utmelde frå Dnk
1995	50 342	39 857	13 502	42 104	1 130	5 857
1996	50 067	39 122	13 837	41 352	1 071	5 000
1997	50 294	39 083	14 049	42 417	1 392	4 955
1998	48 462	37 870	13 189	42 002	871	4 831
1999	48 049	37 408	12 744	42 436	943	4 416
2000	48 023	37 330	14 041	41 369	843	4 519
2001	46 135	37 427	12 091	41 313	1 239	3 866
2002	44 136	38 250	12 690	41 531	854	3 759
2003	43 916	40 183	11 440	40 115	856	3 603
2004	44 008	41 600	10 710	38 491	877	4 475
2005	43 016	42 110	10 189	37 683	1 178	6 038
2006	43 255	42 587	9 594	37 897	1 132	8 134
2007	42 916	42 472	10 358	38 805	956	8 312
2008	42 599	41 655	10 536	38 832	955	7 036
2009	41 920	41 885	10 009	38 290	1 788	10 792
2010	41 100	41 981	9 549	38 290	1 101	6 570
2011	39 958	42 556	8 598	37 906	1 755	7 047
2012	38 357	41 186	8 898	37 673	1 161	5 258
2012						
Oslo	4 001	3 169	803	4 357	160	937
Borg	4 408	5 190	990	4 647	129	583
Hamar	2 909	3 390	775	4 064	75	287
Tunsberg	3 381	3 941	935	3 849	107	549
Agder og Telemark	3 672	3 867	1 045	3 849	146	659
Stavanger	4 275	4 343	966	2 809	149	518
Bjergvin	5 407	5 908	1 091	4 446	124	625
Møre	2 540	2 827	528	2 181	58	203
Nidaros	3 783	4 030	841	3 279	119	450
Sør-Hålogaland	2 077	2 413	491	2 326	43	208
Nord-Hålogaland	1 904	2 108	433	1 866	51	239

¹ Statistikken omfattar ikkje kyrkjelege handlingar i utlandet eller ved institusjonar (sjukehus, fengsel), kyrkje for høyrselsskadde, feltprestkorpsset o.a. som har eiga kyrkjebokføring.

Kjelde: Statistisk sentralbyrå.

Tabell 17.5. Den norske kyrkja. Gudstenester og deltakarar på gudstenester, etter bispedøme. 1995-2012

	Gudstenester		Deltakarar		Talet på deltakarar per gudsteneste søndagar/helgedagar i snitt
	I alt	Av dette gudstenester på søndagar/helgedagar	I alt	Av dette deltakarar på gudstenester søndagar/helgedagar	
1995	71 760	51 757	7 462 944	5 602 284	108,2
1996	73 149	52 476	7 234 642	5 471 186	104,3
1997	72 659	53 707	7 182 081	5 392 558	100,4
1998	72 094	52 948	7 080 758	5 479 949	103,5
1999	71 235	52 246	6 869 729	5 298 655	101,4
2000	71 300	51 729	6 928 579	5 318 513	102,8
2001	70 630	51 529	6 678 321	5 169 015	100,3
2002	69 949	50 904	6 709 633	5 156 170	101,3
2003	69 896	50 559	6 742 174	5 185 894	102,6
2004	69 643	50 415	6 769 080	5 211 881	103,4
2005	70 070	52 045	6 716 051	5 389 181	103,5
2006	69 050	52 049	6 582 921	5 291 092	101,7
2007	67 562	51 429	6 432 108	5 177 754	95,2
2008	67 455	50 948	6 330 752	5 069 341	99,5
2009	66 803	49 926	6 224 424	4 968 006	99,5
2010	65 652	49 684	6 100 985	4 896 115	98,5
2011	65 580	49 002	6 265 261	4 985 031	101,7
2012	64 852	48 579	6 017 018	4 771 622	92,8
2012					
Oslo	6 390	4 088	627 578	458 988	98,2
Borg	6 444	4 882	622 513	489 393	96,6
Hamar	6 051	4 731	449 399	355 085	74,3
Tunsberg	5 699	4 510	515 753	421 175	90,5
Agder og Telemark	6 950	5 614	702 452	588 737	101,1
Stavanger	5 859	4 362	720 784	584 859	123,0
Bjærgvin	9 024	6 639	818 862	660 531	90,7
Møre	3 919	3 189	419 003	342 355	106,9
Nidaros	6 149	4 303	524 423	397 479	85,3
Sør-Hålogaland	3 945	3 190	303 786	245 072	77,0
Nord-Hålogaland	4 422	3 071	312 465	227 948	70,7

Kjelde: Statistisk sentralbyrå.

Tabell 17.6. Registerbasert sysselsetjingsstatistikk. Sysselsette¹ i Den norske kyrkja 15-74 år, etter kjønn og verksemd². Per 4. kvartal 2005-2012

	2005	2006	2007	2008	2009#3	2010	2011	2012
Sysselsette personar i alt.....	8 715	8 804	9 016	8 744	8 727	8 751	9 015	8 654
Menn	4 342	4 288	4 451	4 308	4 304	4 274	4 394	4 173
Kvinner	4 373	4 516	4 565	4 436	4 423	4 477	4 621	4 481
Religiøs verksemd	7 636	7 726	8 039	7 802	7 901	7 944	8 165	7 804
Menn	4 157	4 140	4 290	4 146	4 169	4 124	4 232	4 021
Kvinner	3 479	3 586	3 749	3 656	3 732	3 820	3 933	3 783
Helse, omsorg og sosialtenester	163	146	140	122	39	38	43	37
Menn	17	11	13	12	1	1	2	2
Kvinner	146	135	127	110	38	37	41	35
Barnehagar og skolefritidsordningar.....	689	714	608	598	557	537	565	588
Menn	54	38	48	56	33	41	49	52
Kvinner	635	676	560	542	524	496	516	536
Offentleg verksemd knytt til kyrkja og andre verksemdar.....	227	207	217	206	209	213	223	201
Menn	113	99	98	93	98	105	108	94
Kvinner	104	108	119	113	111	108	115	107
Andre verksemdar	10	11	12	16	21	19	19	24
Menn	:	:	:	:	3	3	3	4
Kvinner	:	:	:	:	18	16	16	20

1 Omfattar både lønstakarar og sjølvstendig næringsdrivande. Der ein person er registrert med fleire jobbar, er hovudjobben vald. 2 Religiøs verksemd omfattar næring 91310 - Religiøse organisasjonar og næring 93030 - Gravferdsverksemd og drift av kyrkjegardar og krematorium. Helse, omsorg og sosiale tenester omfattar næringane 85339 - Andre sosialtenester utanfor institusjon, 85333 - Aktivitetssentra for eldre og funksjonshemma, 85313 - Omsorgsinstitusjonar for eldre og funksjonshemma, og 85118 - Somatiske sjukeheimar. Barnehagar og skolefritidsordningar omfattar tilsvarende næringar (85331 og 85327). Offentleg administrasjon knytt til kyrkje m.m. omfattar tilsvarende næring (75120). Andre verksemdar omfattar næringane 93020 - Frisering og annan venleikspleie, 70202 - Utleige av eigen fast eigedom elles og 55301 - Restaurant- og kafedrift. 3 Religiøs verksemd omfattar næring 94.910 Religiøse organisasjonar og næring 96.030 Gravferdsverksemd og drift av kyrkjegardar og krematorium. Helse, omsorg og sosiale tenester omfattar næringane: 87.102 Somatiske sjukeheimar, 87.301 Aldersheimar, 87.304 Avlastingsheimar/-institusjonar, 87.305 Bustader for barn, 88.102 dagsentra/aktivitetssentra for eldre og funksjonshemma, 88.103 Eldresentre og 88.999 Andre sosiale tenester utan tilbod om bustad. Barnehagar og skolefritidsordningar omfattar næringane 88.911 og 88.913. Offentleg administrasjon knytt til kyrkje med meir omfattar næring 84.120. Andre verksemdar omfattar næringane: 56.101 Drift av restaurantar og kafear, 56.210 Cateringverksemd, 68.209 Utleige av eigen eller leigd fast eigedom elles og 96.020 Frisering og annan venleikspleie.

Kjelde: Statistisk sentralbyrå.

Tabell 17.7. Statlege utgifter til Den norske kyrkja. Rekneskapstal 2005-2012. Løyvingar. Millionar kroner og prosent

	Absolutte tal	Prosent av departementet sine utgifter
2005 ¹	1 206,3	19,9
2006	1 293,7	19,0
2007	1 352,9	18,5
2008	1 434,1	18,1
2009	1 611,5	17,7
2010 ²	1 524,8	19,8
2011	1 672,0	18,9
2012	1 656,3	18,3

¹ 2005 til 2009 inngjekk Den norske kyrkja i budsjettet til Kultur- og kyrkjedepartementet. ² Frå 2010 hører Den norske kyrkja under Fornyings- administrasjons- og kyrkjedepartementet.

Kjelde: Kulturdepartementet og Fornyings- administrasjons- og kyrkjedepartementet.

Tabell 17.8 Netto drifts- og investeringsutgifter for kommunar til Den norske kyrkja, andre religiøse formål og kyrkjegardar, gravlundar, krematorium. 2009-2012

	Funksjon 390 Den norske kyrkja og funksjon 393 kyrkjegardar, gravlundar, krematorium				Funksjon 392 Andre religiøse formål			
	Netto driftsutgifter			Netto driftsutgifter til funksjonane 390 og 393 i prosent av totale driftsutgifter	Investeringsutgifter til funksjonane 390 og 393	Netto driftsutgifter	Netto driftsutgifter i prosent av totale driftsutgifter	Investeringsutgifter
	Totalt til Den norske kyrkja og kyrkjegardar, gravlundar, krematorium	Av dette til Den norske kyrkja	Av dette til kyrkjegardar, gravlundar, krematorium					
	Mill. kr	Mill. kr		Prosent	Mill. kr		Prosent	Mill. kr
2009	2 239,6	2 014,0	225,7	1,2	869,6	176,0	0,1	1,2
2010 ¹	2 324,4	2 094,1	230,3	1,2	813,1	210,6	0,1	1,6
2011	2 455,7	2 187,0	268,7	1,1	804,3	220,6	0,1	11,4
2012	2 572,5	2 292,5	280,0	1,0	793,8	244,4	0,1	6,1
2012								
Østfold	135,4	117,4	18,1	1,0	24,7	14,0	0,1	0,0
Akershus	228,8	199,2	29,6	0,9	113,0	22,6	0,1	0,2
Oslo	161,4	127,8	33,6	0,5	64,0	59,9	0,2	0,0
Hedmark	106,1	104,6	1,4	1,1	15,6	5,0	0,1	0,0
Oppland	115,0	105,9	9,0	1,2	13,2	4,1	0,0	0,0
Buskerud	134,3	117,9	16,4	1,1	36,5	14,0	0,1	0,0
Vestfold	118,6	108,3	10,3	1,1	34,1	9,5	0,1	0,0
Telemark	104,3	92,8	11,4	1,2	21,8	11,2	0,1	0,0
Aust-Agder	71,2	65,0	6,2	1,2	13,4	8,4	0,2	0,0
Vest-Agder	93,3	84,3	9,0	1,1	20,9	14,2	0,2	0,0
Rogaland	254,7	236,8	17,9	1,2	79,0	26,9	0,1	0,0
Hordaland	276,1	231,9	44,2	1,2	102,7	19,5	0,1	0,5
Sogn og Fjordane ...	81,7	77,8	3,8	1,3	10,6	2,2	0,0	0,0
Møre og Romsdal ...	157,4	140,3	17,1	1,2	28,9	7,8	0,1	0,0
Sør-Trøndelag	151,2	129,2	22,0	1,1	125,7	9,7	0,1	5,1
Nord-Trøndelag	80,6	71,5	9,0	1,2	5,3	2,8	0,0	0,0
Nordland	161,5	151,4	7,9	1,2	62,0	7,0	0,1	0,0
Troms Romsa	89,9	77,6	10,1	1,1	14,2	3,5	0,0	0,4
Finnmark Finnmarku	51,2	48,7	2,6	1,1	8,1	2,2	0,1	0,0

¹ Estimert alle kommunar.

Kjelde: Statistisk sentralbyrå.

Tabell 17.9. Kyrkjelege fellesråd, rekneskapsstatistikk¹. Inntekter og utgifter. 2010-2012

	2010				2011				2012			
	Drifts- inntekter i alt	Drifts- utgifter	Inves- terings- utgifter	Drifts- utgifter	Drifts- inntekter i alt	Drifts- utgifter	Inves- terings- utgifter	Drifts- utgifter	Drifts- inntekter i alt	Drifts- utgifter	Inves- terings- utgifter	Drifts- utgifter
	Mill.kr	Prosent	Mill.kr	Prosent	Mill.kr	Prosent	Mill.kr	Prosent	Mill.kr	Prosent	Mill.kr	Prosent
Driftsinntekter i alt	3 642	.	.	.	3 862	.	.	.	4 156	.	.	.
Utgifter i alt ...	3 502	686	100,0	100,0	3 667	636	100,0	100,0	3 983	570	100,0	100,0
Kyrkjeleg administrasjon ..	954	7	27,0	1,0	1 021	12	27,8	1,9	1 054	12	26,5	2,1
Kyrkjer	1 358	498	39,0	73,0	1 362	416	37,1	65,4	1 389	360	34,9	63,2
Gravstader	580	163	17,0	24,0	614	165	16,7	25,9	638	138	16,0	24,2
Anna verksemd i kyrkjene	610	18	17,0	3,0	670	43	18,3	6,8	902	60	22,6	10,5

¹ Fellesråd med manglande rapportering er det estimert verdiar. ² Oppdaterte tal.

Kjelde: Statistisk sentralbyrå.

Tabell 17.10. Personar som har vore på trus- eller livssynsmøte, og talet på besøk i gjennomsnitt dei siste 12 månadene, etter kjønn, alder, utdanning, hushaldsinntekt og landsdel. 1997-2012. Prosent

	Prosent					Besøk i gjennomsnitt				
	1997	2000	2004	2008	2012	1997	2000	2004	2008	2012
Alle personar	39	41	40	39	34	3,5	3,3	3,4	3,1	2,9
Kjønn										
Menn	34	36	36	37	31	3,1	2,8	3,4	2,7	3,1
Kvinner	44	46	43	41	37	3,9	3,7	3,4	3,6	2,7
Alder										
9-15 år	60	57	55	52	59	3,0	2,8	3,6	4,2	4,3
16-24 "	38	38	35	41	28	3,8	3,2	3,6	2,9	2,6
25-44 "	34	38	36	34	27	3,0	3,2	3,0	2,5	2,1
45-66 "	39	38	40	35	32	3,9	3,1	3,1	2,9	2,8
67-79 "	37	50	45	46	41	4,2	4,5	5,0	4,8	4,0
Utdanning										
Ungdomsskole	34	37	41	31	31	3,0	2,5	4,3	1,8	2,6
Vidaregåande skole	35	38	33	36	30	3,3	3,3	3,1	2,9	2,9
Universitet/høgskole, kort	41	46	42	42	31	4,1	4,5	3,1	3,8	2,1
Universitet/høgskole, lang	43	43	49	41	34	4,8	3,7	2,8	3,1	3,5
Landsdel										
Oslo/Akershus	35	36	39	33	31	2,6	3,2	3,6	3,2	2,6
Austlandet elles	39	43	43	39	35	3,3	3,0	3,2	3,4	3,1
Agder og Rogaland	44	45	43	48	48	6,2	5,9	5,8	4,9	5,5
Vestlandet	41	44	37	45	27	3,2	3,1	2,9	2,8	1,9
Trøndelag	44	41	37	34	32	3,4	2,2	2,1	1,9	2,2
Nord-Noreg	33	36	37	32	35	2,7	1,4	1,8	1,3	1,6

Kjelde: Norsk kulturbarometer 2012, Statistisk sentralbyrå.

Figurregister

1.1.	Offentlege utgifter til kultur. 2008-2012. Millionar kroner.....	7
1.2.1.	Netto driftsutgifter til kulturformål i fylkeskommunane. 2012. Kroner per innbyggjar ...	9
1.2.2.	Netto driftsutgifter til ulike kulturformål i fylkeskommunane. 2012. Prosent	10
1.3.1.	Netto driftsutgifter til kultur for kommune konsern. 2012. Prosent.....	11
1.3.2.	Netto driftsutgifter til kultur for kommune konsern, etter fylke. 2012. Kroner per innbyggjar.....	12
1.3.3.	Netto driftsutgifter til kultur for kommune konsern, etter fylke. 2010-2012. Prosent av totale netto driftsutgifter.....	13
2.1.	Konsum i hushald, etter type kulturkode. 2012. Prosent.....	23
2.2.	Konsum i hushald, hovudgrupper, gjeldande prisar. 2000- 2012. Millionar kroner....	23
2.3.	Del til kultur og fritid per hushald av total forbruksutgift. Frå 1999-2001 til 2012. Prosent.....	24
2.4.	Årlege utgifter per hushald til tenester, kultur og fritid, etter type hushald. 2012. Kroner	25
4.1.	Norsk kulturfond. Løyvingar, etter område. 2005-2012. Millionar kroner.....	47
4.2.	Stipend og heimlar, etter stipendtype. 2012. Prosent.....	48
5.1.	Tilskodarar ved opne framsyningar ved teater og opera og frie grupper innanfor teater og dans. Noreg 2012.....	58
5.2.	Tilskodarar ved teater og opera. 2006-2012	59
5.3.	Teater og opera. Inntekter for tilskotsteatra. 2004-2012. 1 000 kroner	60
5.4.	Personar som har vore på ballett eller danseframsyning, opera- eller operetteframsyning og teater, musikal dei siste tolv månadene. 1997-2012. Prosent.....	61
6.1.	Orkester. Tilhøyrarar per konsert. 2007-2012	69
6.2.	Medlemmer i Norges Musikkorps Forbund. 1999-2012	70
6.3.	Elevar i kommunale kultur- og musikk skolar, etter fylke. 2006-2012.....	71
7.1.	Tilskot til musikkfestivalar. Gjennomsnitt per festival, etter kategori. 2002-2012 Kroner	81
7.2.	Norske Festivaler. Talet på festivalar som er medlemmer, etter kategori. 2004-2012	82
7.3.	Prosent som var på ulike typar arrangement sist dei var på kulturfestival. 2004-2012	83
8.1.	Samlingar i norske museum. 2007-2012. 1 000	86
8.2.	Besøk i norske museum. Fylke, etter endringar i prosent i talet på besøk det siste året og dei siste fem åra.....	87
8.3.	Besøkjande, betalande og andre, etter fylke. 2012	88
8.4.	Driftsinntekter, etter inntektstype. 2008-2012. Prosent	89
8.5.	Driftsutgifter, etter kostnadstype. 2008-2012. Prosent	89
8.6.	Personar som har vært på museum etter alder. 1997-2012. Prosent	90
9.1.	Folkebibliotek. Førstegongslån og fornyingar av bøker. 2010-2012. Millionar	100
9.2.	Folkebibliotek. Besøk per innbyggjar, etter fylke. 2012	101
9.3.	Bøker og periodika i fag- og forskingsbibliotek, etter bibliotektype. 2013	102
9.4.	Personar som har vore på folkebibliotek dei siste tolv månadene, etter utdanning. 1997-2012. Prosent	103
10.1.	Lesesalbesøk og utleverte arkivstykke på lesesalane. 1998-2012.....	117
10.2.	Papirbasert bestand i Riksarkivet og statsarkiva. 2012. Hyllemeter.....	118
10.3.	Digitalarkivet. Søk/nedlastingar. 1998-2012 Millionar	118
10.4.	Papirbasert bestand i arkivinstitusjonar, bibliotek og museum. 2011. Hyllemeter ...	119
11.1.	Utgitte bøker, etter emne. 2010-2012. Talet på titlar	124
11.2.	Bokomsetnad. 2002-2012. Millionar kroner.....	125
11.3.	Bruttoomsetnad, fordelt på bokgruppe. 2008- 2012. Millionar kroner.....	126
12.1.	Aviser. Opplagstal, etter type. 2005-2012	135
12.2.	Aviser. Opplagstal for dei største avisene. 2004-2012.....	136
12.3.	Fagpresse. Opplag per utgiving, etter gruppe. 2009-2012	138
12.4.	Avislesing blant personar 9-79 år ein gjennomsnittsdag, etter kjønn. 1991-2012. Prosent.....	138
13.1.	Kinobesøk. Utanlandske og norske filmar. 2000-2012. Millionar personar	145
13.2.	Personar som har vore på kino dei siste tolv månadene, etter kjønn. 1994-2012. Prosent.....	146
14.1.	NRK1, NRK2 og NRK3/Super. Sendetid, etter programtype. 2008-2012. Prosent ..	155
14.2.	TV 2. Sendetid, etter programtype. 2007-2012. Prosent.....	156
14.3.	Prosentdel nynorsk i programtilbodet på NRKs TV- og radiokanalar. 2007-2012 ...	156
14.4.	Radiolytting blant personar 9-79 år ein gjennomsnittsdag. Lyttardelar i prosent. 1997-2012	157
14.5.	Fjernsynssjåing blant personar 9-79 år ein gjennomsnittsdag. Sjåardelar i prosent. 1997-2012	158
14.6.	Minuttar brukt til radiolytting og fjernsynssjåing ein gjennomsnittsdag, etter kjønn. 2001-2012	159
15.1.	Freda kulturminne. Enkeltminne, etter tidsepoke. 31. desember 2012	168
15.2.	Dispensasjonsbehandling i fylkeskommunen, etter kulturminneloven. 2001-2012..	169

16.1.	Medlemskap i Norges idrettsforbund og olympiske og paralympiske komité, etter alder. 2003-2012.....	179
16.2.	Prosentdel personar som dei siste tolv månadene har drive med aktivitetar knytte til frilutsliv eller trening. 2011	180
16.3.	Prosentdel personar som dei siste tolv månadene har drive med aktivitetar knytte til frilutsliv eller trening. 2007 og 2011.....	181
16.4.	Prosentdel som er medlemmer og aktive i idrettslag og frilutslivsorganisasjonar, etter utdanning. 2011	181
17.1.	Medlemmer i trus- og livssynssamfunn utanfor Den norske kyrkja, etter religion/livssyn. 2005-2012. Prosent	189
17.2.	Medlemmer i trus- og livssynssamfunn utanfor Den norske kyrkja, etter fylke. 2012. Prosent.....	190
17.3.	Den norske kyrkja. Talet på deltakarar per gudsteneste søndagar/helgedagar i gjennomsnitt, etter bispedøme. 2006-2012.....	191
17.4.	Personar med ulik tilknytning til trus- eller livssynsforeining. 1994-2012. Prosent	193

Tabellregister

1.1.1. Utgifter over Kulturdepartementets budsjett 2006-2012. Rekneskapstal 2006-2012. Løyvingar. Millionar kroner og prosent	16
1.1.2. Hovudfordeling av spelemidlar til idrettssektoren. 2003-2012. Millionar kroner	16
1.1.3. Hovudfordeling av spelemidlar til kultur. 2003-2012. Millionar kroner	17
1.1.4. Den kulturelle skolesekken i grunnskolen og vidaregåande skole. Inntekter og utgifter. 2006/2007-2011/2012	17
1.2.1. Netto driftsutgifter til kulturformål i fylkeskommunane, etter fylke. 2006-2012. Millionar kroner	18
1.2.2. Netto driftsutgifter til kulturformål i fylkeskommunane, etter fylke. 2006-2012. Prosent	18
1.2.3. Netto og brutto driftsutgifter og brutto investeringsutgifter til kulturformål. 2003-2012. Fylkeskommunar. Millionar kroner	19
1.2.4. Netto driftsutgifter til kulturformål i prosent av totale netto driftsutgifter. Fylkeskommunar. 2005-2012	19
1.3.1. Netto driftsutgifter for kommunekonsern til kultur, etter fylke. 2011-2012	20
1.3.2. Netto driftsutgifter for kommunekonsern til kulturformål, etter fylke. 2008-2012. Millionar kroner	20
1.3.3. Netto driftsutgifter for kommunekonsern til kulturformål, etter fylke. 2008-2012. Prosent	21
1.3.4. Brutto investeringsutgifter for kommunekonsern, etter rekneskapsfunksjon for kultur. 2006-2012. 1 000 kroner	21
1.3.5. Frivillige lag og foreningar som får driftstilskot frå kommunane. KOSTRA-skjema 17. 2008-2012	22
2.1. Konsum i hushald, gjeldande prisar. 2000-2012 . Millionar kroner	26
2.2. Utgift per hushald, etter type hushald og etter vare- og tenestegruppe. 2012. Kroner	27
3.1. Sysselsette i kulturmæring, etter kulturdomene, 15-74 år, registerbasert. Per 4. kvartal 2010-2012	28
3.2. Sysselsette i kulturdomenet arkitektur, 15-74 år, registerbasert. Per 4. kvartal 2010-2012	36
3.3. Sysselsette i kulturdomenet bøker og aviser, 15-74 år, registerbasert. Per 4. kvartal 2010-2012	36
3.4. Sysselsette i kulturdomene Fleirdisiplinarbeid, 15-74 år, registerbasert. Per 4. kvartal 2010-2012	37
3.5. Sysselsette i kulturdomenet kulturarv, arkiv og bibliotek, 15-74 år, registerbasert. Per 4. kvartal 2010-2012	37
3.6. Sysselsette i kulturdomenet media, 15-74 år, registerbasert. Per 4. kvartal 2010-2012	38
3.7. Sysselsette i kulturdomenet reklame, 15-74 år, registerbasert. Per 4. kvartal 2010-2012	38
3.8. Sysselsette i kulturdomenet utøvande kulturformer, 15-74 år, registerbasert. Per 4. kvartal 2010-2012	39
3.9. Sysselsette i kulturdomenet visuelle kulturformer, etter fylke, 15-74 år, registerbasert. Per 4. kvartal 2010-2012	39
3.10. Sysselsette i kulturdomena fordelt på kjønn. Per 4. kvartal 2010-2012	40
3.11. Registerbasert sysselsetjingsstatistikk. Ulike kulturmæringar. Arbeidstakarar, etter innvandringsbakgrunn og kjønn. Per 4. kvartal 2012	41
3.12. Føretak, sysselsetjing og omsetnad. Kulturmæringane. 2009 og 2010	42
3.13. Føretaksdemografi. Nyetableringar og nedleggingar. Kulturmæringane. 2010-2012	43
3.14. Føretak, etter fylke. 2010	44
3.15. Omsetnad, etter fylke. 2010	44
3.16. Sysselsetjing, etter fylke. 2010	45
3.17. Lønne og ulønne årsverk i ideelle og frivillige organisasjonar, etter aktivitet. 2007-2010	45
3.18. Produksjon (sum driftskostnader) og bruttoprodukt i ideelle og frivillige organisasjonar, etter aktivitet. 2007-2010. Millionar kroner	46
4.1. Innkjøpsordningane for litteratur. Innkjøpte titlar. 2005-2012	47
4.2. Fond for lyd og bilete. Tildelingar, etter fagutval. 2001-2012	49
4.3. Norsk kulturfond. Løyvingar, etter område. 2003-2012. Millionar kroner	52
4.4. Støtteordningar for biletkunst og kunsthandverk. Avsette midlar. 2003-2012. 1 000 kroner	52
4.5. Tilskot til scenekunstformål under Norsk kulturfond. Tal på tildelingar og beløp. 2009-2012	52
4.6. Tilskot til musikkformål under Norsk kulturfond. Tal på tildelingar og beløp. 2009-2012	53
4.7. Statens kunstnarstipend. Tal på stipend i alt i ordninga, etter stipendtype og kjønn. 2009-2012	53
4.8. Statens kunstnarstipend. Utdelte stipend i alt i ordninga, etter beløp, stipendtype og kjønn. 2009-2012	53

4.9.	Statens kunstnarstipend. Beløp, etter stipendtype og kunstnargruppe. 2000-2012. 1 000 kroner.....	54
4.10.	Statens kunstnarstipend. Tal på stipend, etter stipendtype og kunstnargruppe. 2000-2012.....	55
4.11.	Tal på stipend for gjennomført kunstutdanning, etter kjønn. 2008-2012. Prosent.....	55
4.12.	Beløp for stipend basert på gjennomført kunstutdanning, etter kjønn. 2008-2012. Prosent.....	56
4.13.	Fond for lyd og bilete. Talet på medlemmer og varamedlemmer i fagutval, etter kjønn. 2008-2012.....	56
4.14.	Opphavsrett. Innkravde og utbetalte vederlag, etter organisasjon. 2002-2012. 1 000 kroner.....	56
4.15.	Den kulturelle skolesekken i grunnskolen. Kommunale tilbud. 2010/11 og 2011/12.....	57
4.16.	Den kulturelle skolesekken i grunnskolen. Fylkeskommunale tilbud. 2011/12.....	57
4.17.	Den kulturelle skolesekken i VGS. Fylkeskommunale tilbud. 2011/12.....	57
5.1.	Framsyningar og tilskodarar ved teater og opera. 2003-2012.....	63
5.2.	Økonomiske nøkkeltal for tilskotsteatera. 2003-2012. 1 000 kroner.....	64
5.3.	Frie teater- og dansegrupper. 1993-2012.....	64
5.4.	Norsk scenekunstbruk. Produksjonar i deira speleplan. Framsyningar og tilskodarar, etter aldersgrupper. 2000-2012.....	65
5.5.	Norsk teaterråd. Talet på produksjonar, framsyningar, aktørar og tilskodarar. 2009-2011.....	65
5.6.	Frifond teater. Talet på søknader, framsyningar og aktørar. 2004-2012.....	65
5.7.	Personar som har vore på ballett eller danseframsyning, og talet på besøk i gjennomsnitt dei siste 12 månadene, etter kjønn, alder, utdanning, hushalds-inntekt og landsdel. 1997- 2012. Prosent og gjennomsnitt.....	66
5.8.	Personar som har vore på opera- eller operetteframsyningar, og talet på besøk i gjennomsnitt dei siste 12 månadene, etter kjønn, alder, utdanning, hushalds-inntekt og landsdel. 1997-2012. Prosent og gjennomsnitt.....	67
5.9.	Personar som har vore på teater, musikal eller revy, og talet på besøk i gjennomsnitt dei siste 12 månadene, etter kjønn, alder, utdanning, hushalds-inntekt og landsdel. 1997-2012. Prosent og gjennomsnitt.....	68
6.1.	Statlege utgifter til musikkformål. Rekneskap. 2008-2012. 1 000 kroner.....	70
6.2.	Statlege utgifter til orkester og musikk institusjonar. Rekneskap. 2008-2012. 1 000 kroner.....	73
6.3.	Kor og orkester. Konsertar, turnékonserter og tilhøyrarar. 2003-2012.....	73
6.4.	Orkester. Inntekter og utgifter. 2003-2012. 1 000 kroner.....	74
6.5.	Rikskonsertane. Talet på konsertar og tilhøyrarar, etter konserttype og fylke. 2000-2012.....	74
6.6.	Rikskonsertane. Tilhøyrarar, etter konserttype og fylke. 2009-2012.....	75
6.7.	Norsk musikkråd. Talet på medlemmer i dei ulike medlemsorganisasjonane. 2004-2012.....	76
6.8.	Norges Musikkorps Forbund. Korps og medlemmer, etter region. 1999-2012.....	77
6.9.	Norges Korforbund. Talet på medlemmer og kor. 2001-2012.....	77
6.10.	Kommunale musikk- og kulturskolar. Elevar, etter fylke. 2005-2012.....	78
6.11.	Kommunale musikk- og kulturskolar. Elevplassar, etter fagområde og fylke. 2010/11-2012/13.....	78
6.12.	Kulturskoleelevar, etter skolealder og kjønn.....	79
6.13.	Personar som har vore på konsert og talet på besøk i gjennomsnitt dei siste 12 månadene, etter kjønn, alder, utdanning, hushaldsinntekt og landsdel. 1997-2012 .	79
7.1.	Knutepunktfestivalar. Tal på arrangement og publikum på billetterte arrangement. 2009-2012.....	81
7.2.	Utdelingar til musikkfestivalar, etter kategori. Talet på festivalar og tilskot. 2005-2012. 1 000 kroner.....	85
7.3.	Hovudtal frå medlemmer av Norske Festivaler. Rapporterte tal. 2005-2012.....	85
7.4.	Personar som har vore på kulturfestival og talet på besøk dei siste 12 månadene, etter kjønn, alder, utdanning, hushaldsinntekt og landsdel. 2004-2012.....	85
8.1.	Museum og samlingar. Storleik på samlingane. 2002-2012.....	93
8.2.	Museum og samlingar. Besøk. 2002-2012.....	94
8.3.	Ustillingar i norske museum. 2002-2012.....	95
8.4.	Kulturhistoriske bygningar. 2006-2012.....	95
8.5.	Museum og samlingar. Driftsinntekter og driftskostnader. 2011-2012. Millionar kroner.....	96
8.6.	Årsverk ved museum og samlingar. 2006-2012.....	96
8.7.	Årsverk, etter type stilling og kjønn. 2006-2012. Prosent.....	97
8.8.	Samansetjing av styra i musea, etter kjønn og fylke. 2006-2012. Prosent.....	97
8.9.	Museum og samlingar, etter storleik. 2012.....	98
8.10.	Museum som er lagde til rette for funksjonshemma. 2010-2012.....	98
8.11.	Personar som har vore på museum, og talet på besøk i gjennomsnitt dei siste 12 månadene, etter kjønn, alder, utdanning, hushaldsinntekt og landsdel. 1997, 2000, 2004, 2008 og 2012.....	99
9.1.	Folkebibliotek. Førstegongslån og fornying av bøker. 2010-2012.....	101

9.2.	Pliktavlevering av materiale til Nasjonalbiblioteket. 2004-2012	102
9.3.	Folkebibliotek. Utlån av bøker, etter fylke. 1999-2012	106
9.4.	Folkebibliotek. Utlån av andre medium, etter fylke. 1999-2012	107
9.5.	Folkebibliotek. Besøk totalt og besøk per innbyggjar, etter fylke. 2007-2012	108
9.6.	Folkebibliotek. Bøker og anna materiale, etter fylke. 1999-2012	109
9.7.	Folkebibliotek. Bøker for vaksne og barn, etter fylke. 1999-2012	110
9.8.	Folkebibliotek. Driftsutgifter, etter fylke. 1999-2012	111
9.9.	Fylkesbibliotek. Utlån og rekneskap. 2000-2012	112
9.10.	Skolebibliotek. Grunnskolar. Bokbestand og utlån, etter fylke. 1999-2010	113
9.11.	Skolebibliotek. Vidaregåande skolar. Bokbestand og utlån, etter fylke. 1999-2012	114
9.12.	Fengselsbibliotek. Bestand og utlån. 2001-2012	114
9.13.	Fag- og forskingsbibliotek. Hovudtabell. 2012	115
9.14.	Personar som har vore på folkebibliotek, og talet på besøk i gjennomsnitt dei siste 12 månadene, etter kjønn, alder, utdanning, hushaldsinntekt og landsdel. 1997- 2012	116
9.15.	Personar som har nytta ulike bibliotektilbod dei siste 12 månadene. 1997-2012. Prosent	116
10.1.	Lesesalbesøk og utleverte arkivstykke på lesesalen. 2006-2012	121
10.2.	Utlån til andre arkivinstitusjonar og andre institusjonar. 2003-2012	121
10.3.	Arkivbestand. Riksarkivet og statsarkiva. 2008-2012	121
10.4.	Digitalarkivet. Talet på søk/nedlastingar. 1998-2012. Millionar	122
10.5.	Digitalarkivet. Talet på skanna kyrkjebøker, etter fylke. Totalt per 31. desember 2008-2012	122
10.6.	Arkivbestand i arkivinstitusjonar, bibliotek og museum. 2008-2012	123
10.7.	Arkivinstitusjonar. Besøk, formidling, årsverk og økonomital. 2009-2012	123
11.1.	Originale norske utgivingar med norske opphavsmenn, fordelt på kjønn. 2009-2012	125
11.2.	Utgitte bøker, etter emne. Talet på titlar. 2000-2012	129
11.3.	Registrerte bøker, etter utgiverspråk og emne. 2000-2012	129
11.4.	Norske og utanlandske skjønnlitterære bøker, etter genre/type. Talet på titlar. 2010-2012	130
11.5.	Omsette bøker, etter originalspråk. 2000-2012. Talet på titlar	130
11.6.	Andre typar utgivingar. 2002-2012. Talet på titlar	130
11.7.	Barne- og ungdomslitteratur, etter genre og utgiverspråk. 2010-2012. Talet på titlar	130
11.8.	Originale norske utgivingar, (utan omsyn til språk) med norske opphavsmenn, etter emne og kjønn. 2009-2012	131
11.9.	Den Norske Forleggerforening. Bokomsetnad til utsalsprisar. 1990-2012. Millionar kroner	131
11.10.	Den norske Forleggerforening. Omsetnad og talet på selde eksemplar, etter bokgruppe. 2011-2012	132
11.11.	Minuttar brukt til boklesing i gjennomsnitt blant alle og blant lesarar, etter alder og kjønn. 1996-2012	132
11.12.	Prosentdel boklesarar og minuttar brukt til lesing av bøker ein gjennomsnittsdag, etter kjønn, alder, utdanning, hushaldsinntekt, yrkesstatus og landsdel. 2000-2012	133
11.13.	Boklesarar som har lese ulike typar bøker ein gjennomsnittsdag, etter kjønn, alder, utdanning, hushaldsinntekt og landsdel. 2000-2012. Prosent	134
12.1.	Norske aviser på Internett, ved utgangen av året. 1996-2012	136
12.2.	Dagsaviser som fekk produksjonstilskot. 2004-2012	137
12.3.	Vekepresse. Talet på blad og magasin og opplag per utgiving, etter gruppe. 2009-2012	137
12.4.	Aviser, etter type og opplag. 2005-2012	141
12.5.	Fagpresse. Talet på periodika og opplag per utgiving, etter gruppe. 2009-2012	141
12.6.	Minuttar brukt til lesing av avis, vekeblad, teikneserieblad og tidsskrifter ein gjennomsnittsdag. 2005-2012	142
12.7.	Personar som les avis, vekeblad, teikneserieblad og tidsskrift ein gjennomsnittsdag. 2005-2012. Prosent	143
12.8.	Lesing av trykt avis og nettavis ein gjennomsnittsdag, etter kjønn og alder. 2001-2012. Prosent	143
13.1.	Besøk ved kinoane, etter kinotype og fylke. 2001-2012	148
13.2.	Verksemda ved kinoane, etter eigarform. 2001-2012	148
13.3.	Langfilmpremierar, etter produksjonsland. 2005-2012	149
13.4.	Spelefilmar og kortfilmar vurderte/registrerte av Medietilsynet, etter aldersgrupper. 1995-2012	149
13.5.	Filmsamlingar ved Nasjonalbiblioteket. 1998-2012	149
13.6.	Norsk filminstitutt. Tilskot til audiovisuell produksjon, tal på filmar, type tilskotsordning og beløp. 2005-2012	150
13.7.	Besøk på kino, etter kjønn, alder, utdanning, hushaldsinntekt, yrkesstatus og landsdel. 2004-2012. Gjennomsnitt og prosent	151
13.8.	Statlege tilskot til regionale filmsenter og filmfond. 2008-2012. 1 000 kroner	152

13.9. Avgiftsinntekt til Norsk kino- og filmfond. Fondsavgift fordelt på kino og video. 1971-2012	153
14.1. NRK P1 og P2. Sendetid, etter programtype og radiokanal. 2009-2012	161
14.2. NRK P3. Sendetid, etter programtype. 2007-2012	161
14.3. Radio Norge. Sendetid, etter programtype. 2007-2012	161
14.4. P4. Sendetid, etter programtype. 2006-2012	162
14.5. NRK. Sendetid, etter fjernsynskanal og programtype. 2011-2012	162
14.6. TV 2. Sendetid, etter programtype. 2007-2012	163
14.7. Norsk rikskringkasting. Sendetid i radio og fjernsyn, etter målform. 2003-2012. Prosent	163
14.8. Konsesjon for drift av lokalfjernsyn og lokalradio, etter fylke. 1990-2012	164
14.9. Registrerte fjernsynslisensar, etter fylke. 31. desember. 2001-2012	164
14.10. Lyttar- og sjåardelar for ulike radio- og fjernsynskanalar. 1994-2012. Prosent	165
14.11. Minuttar brukt til radiolytting og fjernsynssjåing ein gjennomsnittsdag, etter kjønn, alder, utdanning og hushaldsinntekt. 2003-2012	166
14.12. Personar som høyrer på radio og ser på fjernsyn ein gjennomsnittsdag, etter kjønn, alder, utdanning og landsdel. 2003-2012. Prosent	167
15.1. Freda kulturminne. Enkeltminne/lokaltid, etter kategori, tidsepoke og fylke. 31. desember 2004-2012	173
15.2. Vedtaksfreda kulturminne, etter hovudgruppe, vedtaksår og fylke. 31. desember 2005-2012	174
15.3. Freda kulturminne, etter fredingsform og type. 31. desember 2005-2012	174
15.4. Dispensasjonsbehandling i fylkeskommunen, etter kulturminneloven og plan- og bygningsloven. 2001-2012	175
15.5. Netto driftsutgifter for fylkeskommunar til fysisk planlegging, kulturminne, natur og nærmiljø. 2008-2012	175
15.6. Netto og brutto driftsutgifter og brutto investeringsutgifter til fysisk planlegging, kulturminne, natur og nærmiljø. Totalt og gjennomsnitt. Fylkeskommunar. 2008-2012. Millionar kroner	176
15.7. Kommunal behandling av byggjesaker i område med stor miljøverdi. 2001-2012 ..	177
15.8. Netto driftsutgifter for kommunar til rekreasjon, naturforvaltning og kulturminnevern (KOSTRA-funksjon 335, 360 og 365), etter fylke. 2007-2012	178
15.9. Utgifter til kulturminne og kulturmiljø over Miljøverndepartementets budsjett 2007-2012. Rekneskapstal 2007-2012. Løyvingar	178
16.1. Friluftslivsområde og leike- og rekreasjonsareal i kommunane. 2007-2012. Dekar	182
16.2. Talet på lag og medlemskap, etter idrettskrins. 2001-2012	184
16.3. Talet på anlegg, etter klassifisering og fylke. 2004-2012	185
16.4. Tal på anlegg og innbyggjarar per anlegg for nokre utvalde anleggs-kodar. 2007-2012	186
16.5. Friluftslivets fellesorganisasjon (FRIFO). Lokallag og medlemskap. 2007-2012 ...	187
16.6. Personar som har vore på eit idrettsarrangement, og talet på besøk i gjennomsnitt dei siste 12 månadene, etter kjønn, alder, utdanning, hushaldsinntekt og landsdel. 1997-2012	187
16.7. Personar som har vore på ulike typar idrettsarrangement. 1991-2012. Prosent	188
16.8. Netto driftsutgifter og brutto investeringsutgifter for kommune-konsern til idrett, etter fylke. 2008-2012	188
17.1. Medlemmer i trus- og livssynssamfunn utanfor Den norske kyrkja, etter religion/livssyn. 1. januar. 2007-2012. Absolutte tal og prosent	196
17.2. Medlemmer i trus- og livssynssamfunn utanfor Den norske kyrkja, etter religion/livssyn og medlemmer i Dnk, etter fylke. 2006-2012	196
17.3. Medlemmer i kristne trussamfunn utanfor Den norske kyrkja. Per 1. januar. 2005-2012	197
17.4. Den norske kyrkja. Kyrkjelege handlingar, etter bispedøme. 1995-2012	197
17.5. Den norske kyrkja. Gudstenester og deltakarar på gudstenester, etter bispedøme. 1995-2012	198
17.6. Registerbasert sysselsetjingsstatistikk. Sysselsette i Den norske kyrkja 15-74 år, etter kjønn og verksemd. Per 4. kvartal 2005-2012	198
17.7. Statlege utgifter til Den norske kyrkja. Rekneskapstal 2005-2012. Løyvingar. Millionar kroner og prosent	199
17.8. Netto drifts- og investeringsutgifter for kommunar til Den norske kyrkja, andre religiøse formål og kyrkjegardar, gravlundar, krematorium. 2009-2012	199
17.9. Kyrkjelege fellesråd, rekneskapsstatistikk. Inntekter og utgifter. 2010-2012	199
17.10. Personar som har vore på trus- eller livssynsmøte, og talet på besøk i gjennomsnitt dei siste 12 månadene, etter kjønn, alder, utdanning, hushaldsinntekt og landsdel. 1997-2012. Prosent	200

B

NORGE P.P. PORTO BETALT

Returadresse:
Statistisk sentralbyrå
NO-2225 Kongsvinger

Kulturstatistikk 2012 gir eit statistisk bilete av kulturliv i Noreg. Publikasjonen tek for seg 17 ulike område knytte til kultur, som blir presenterte ved hjelp av tekst, oversiktlege tabellar og figurar slik at stoffet skal vere lett tilgjengeleg.

Denne årlege publikasjonen presenterer ei oversikt over hovudtrekk for kulturen, og han gir også eit bilete av utviklinga innanfor dei ulike områda dei seinare åra.

Statistikkane gir eit breitt bilete av kulturlivet i Noreg, og gir informasjon om offentlege utgifter og forbruk til kultursektoren, tal for kulturnæringar og sysselsetjing, deltaking og omfang innanfor forskjellige kultur- og medieområde.

Avsender:
Statistisk sentralbyrå

Postadresse:
Postboks 8131 Dep
NO-0033 Oslo

Besøksadresse:
Kongens gate 6, Oslo
Oterveien 23, Kongsvinger

E-post: ssb@ssb.no
Internett: www.ssb.no
Telefon: 62 88 50 00

ISBN 978-82-537-8839-5 (trykt)
ISBN 978-82-537-8840-1 (elektronisk)
ISSN 0804-3321

Statistisk sentralbyrå
Statistics Norway

Design: Siri Boquist.
Foto: © Trond Saksen/KORO
Lysert forsvinner – bare vi lukker øynene © Vanessa Baird/BONO 2013